3-12-56/7

EILANDSRAAD VAN ARUBA.

Notulen 1956 no. 7.

---

# N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad van Aruba op Maandag 3 December 1956 des avonds om acht uur.

---

BEHANDELDE ONDERWERPEN:

VOORZITTER: Mr L.C.Kwartsz, Gezaghebber.

TEGENWOORDIG: de leden E.R.Finck, P.Croes, E.O.Petronia, J.H.Lake, O.Croes, A.I.W.Wijngaarde, I.E.Faneyte, W.C.Anslijn, F.S.Kelly, J.R.L.Beaujon, F.V.Laclé, F.B.Tromp, D.C. Mathew, D.G.Croes, O.S.Henriquez, J.A.Croes, C.A.Eman, Th.J.Figaroa, A.Werleman, J.M.Leonardo, M. de Cuba, alsmede de heer I.S. de Cuba, Gedeputeerde.

SECRETARIS: L.C.M.Kerstens, secretaris van het eilandgebied.

De Voorzitter opent de vergadering.

De VOORZITTER: Mijne heren, ik heet U allen welkom in het bijzonder de heren hoofden van dienst, die zo vriendelijk zijn ons vanavond bij te staan met hun deskundig advies.

1. Goedkeuring van de notulen van de openbare vergaderingen van de Eilandsraad van 26 September 1956 en 11 October 1956.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden de notulen van de vergaderingen van 26 September 1956 en 11 October 1956 goedgekeurd.

2. Ingekomen stukken:

a. Verzoekschrift d.d. 3 October 1956 van J.Rosel en anderen, betreffende aansluiting van hun woningen op de waterleiding (Ag. no. 10452; bijlage 1956 no. 62).

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming in handen gesteld van het Bestuurscollege teneinde de Raad van advies te dienen.

b. Afschrift van het besluit van het Bestuurscollege d.d. 6 October 1956 no. 8013, tot ontslagverlening aan de heer A.B.Kuiperi als lid van de Commissie Openbaar vervoer.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

c. Verzoekschrift d.d. 8 October 1956 van Juan E.Wever en anderen betreffende overlast van honden (Ag.no. 10451; bijlage 1956 no. 61).

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming in handen van het Bestuurscollege gesteld, teneinde advies te vragen van het Plaatselijk Hoofd van Politie.

d. Afschrift van het besluit van het Bestuurscollege d.d. 22 October 1956 no. 2373, houdende de taakomschrijving van de Voorlichtingsambtenaar.

Op verzoek van de heer C.A.Eman wordt zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besloten dit stuk naar de afdelingen te verwijzen.

e. Brief van het Bestuurscollege d.d. 2 November 1956 no. 7829, betreffende het aanbrengen van straatverlichting in het Wilhelminapark (Bijlage 1956 no. 64).

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming naar de afdelingen verwezen.

f. Afschrift van het besluit van het Bestuurscollege d.d. 8 November 1956 no. 9195 tot benoeming van de heer D.F.Maduro tot lid van de Commissie Openbaar Vervoer.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

g. Verslag van de Curaçaose Bank over het jaar 1955.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

h. Verslag van het Gouvernements-Werkliedenpensioenfonds over het jaar 1955.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

De VOORZITTER: Binnengekomen zijn nog de volgende stukken, die niet op de agenda staan, met name:

i. Brief van het Bestuurscollege d.d. 3 December 1956 no. 4828 met betrekking tot het ongeval van J.E.Boekhoudt tijdens werkzaamheden op het vliegveld.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming naar de afdelingen verwezen.

j. Uitnodiging van de Gezaghebber, als plaatselijk hoofd der politie tot het bijwonen van een demonstratie met de brandweer-apparatuur op de Prinses Beatrix luchthaven op Vrijdag 7 December a.s. om half drie.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming voor kennisgeving aangenomen.

k. Brief van het Bestuurscollege d.d. 3 December 1956 no. 9882, houdende voorstel tot het geven van een kerstbonus.

Op voorstel van de Voorzitter wordt zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besloten, dit stuk als agendapunt 4a te behandelen.

l. Brief van het Bestuurscollege d.d. 1 December 1956, waarbij wordt aangeboden het verzoek van de heer E.O.Petronia om ontheffing als bedoeld in art. 13 van de Eilandenregeling.

Op voorstel van de Voorzitter wordt zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming beslcten, dit stuk als agendapunt 4b te behandelen.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, is het niet de juiste weg, dat zo'n stuk eerst naar de afdelingen verwezen wordt?

De VOORZITTER: U kunt straks het woord vragen en dit voorstellen.

Verder is binnengekomen:

m. Brief d.d. 3 December 1956, ondertekend door de eilandsraadsleden C.A.Eman, D.G.Croes en J.A.Croes, vormende de fractie van de Arubaanse Volkspartij, welke brief ik vanmiddag om 2 minuten vóór drie heb ontvangen, en die luidt als volgt:

"Aan de Eilandsraad van het Eilandgebied
Aruba, Alhier.

"Ondergeteekenden, allen leden van de fractie van de Arubaansche

Volkspartij in de Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba bevelen het navolgende dringend in de aandacht van de Eilandsraad aan.

Ook gedurende het laatste jaar zijn op Aruba de kosten voor het levensonderhoud opnieuw en gevoelig gestegen; een en ander niet in de laatste plaats als gevolg van de verhooging van de invoerrechten bij Landsverordening van den 31sten Juli 1956 (P.B. 1956 no. 71).

Het komt in dit verband dringend noodzakelijk voor maatregelen te nemen opdat in het bijzonder die groepen van de Arubaansche Bevolking, welke over een laag inkomen beschikken en dus relatief het zwaarst getroffen worden, van deze immer toenemende druk op hun huishoudelijk budget zooveel mogelijk worden ontlast.

Naar de meening van ondergeteekenden kunnen onder meer de navolgende maatregelen daartoe dienen:

- salarisverhooging voor de arbeiders in dienst van het eilandgebied Aruba van ten minste 12%
- verruiming van de steun aan kleine zelfstandigen bij het zich verzekeren van een beter bestaan, m.a.w. het op gunstige terugbetalingsvoorwaarden verstrekken van renteloze voorschotten aan visschers, landbouwers en veehouders. Hierbij dient met de grootst mogelijke soepelheid opgetreden te worden indien deze kleine zelfstandigen, door omstandigheden geheel buiten hun schuld, ten aanzien van de terugbetaling in gebreke blijven. Zoo kunnen bijvoorbeeld momenteel zij die een z.g. aloëvoorschot verstrekt hebben gekregen niet terugbetalen, omdat de aloë-exporteurs in verband met de slechte marktprijzen tijdelijk geen aloë afnemen. Maatregelen van dwanginvordering, welke tegenover deze toch reeds zwaar getroffen categorie van landbouwers genomen zijn, dienen onmiddellijk te worden gestaakt; dergelijke maatregelen zijn in sociaal opzicht onverantwoord.
- verbetering der geldende regelingen inzake geneeskundige be-

handeling en verpleging van de lager bezoldigde arbeiders (hieronder begrepen gouvernementsarbeiders zoowel als arbeiders in het vrije bedrijf, alsmede on- of minvermogenden) zoodanig dat een voor alle uniforme regeling van toepassing wordt op hen en hun gezinnen.

- het betracten van de uiterste soepelheid met betrekking tot het invorderen van de achterstallige volkswoninghuur in het algemeen en in het bijzonder waar het betreft huurders die ten gevolge van onverantwoordelijke politieke beloften, gedaan door de leiders van de P.P.A. gedurende de laatste verkiezingscampagne, in de meening zijn gebracht dat de volkswoningen, na het aan bewind komen van de P.P.A., voor niets of nagenoeg voor niets bewoond konden worden.
- het verbeteren der tariefsregeling van de watervoorzieningsdienst, zoodanig dat een voor groote gezinnen en laagbezoldigden gunstiger waterprijs wordt bewerkstelligd.
- algeheele afschaffing van de schoolgelden, alsmede het instellen van vrij vervoer van en naar school voor een ieder schoolkind door middel van Gouvernementsschoolbussen.
- herziening van de te hooge erfpachtsrechten en van de domeinhuur.
- herziening van het huidige systeem gevolgd bij de volkswoningverhuur in dien zin dat de bevolking in staat wordt gesteld deze woningen door middel van huurkoop in eigendom te verkrijgen.

Ondergeteekenden stellen de Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba voor het Bestuurscollege te verzoeken een onderzoek te doen instellen naar de mogelijkheid tot het ten spoedigste treffen van voornoemde maatregelen en de Eilandsraad voor 1 Februari 1957 omtrent het resultaat van dit onderzoek in te lichten."

De VOORZITTER: Ik mis hierin alleen de suggesties hoe aan de middelen te komen om aan deze wensen te kunnen voldoen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt dit stuk naar de afdelingen verwezen.

m. Brief d.d. 3 December 1956, ondertekend door de heren C.A.Eman, D.G.Croes en J.A.Croes, luidende:

"Ondergetekenden, allen leden van de Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba, nemen hierbij de vrijheid het navolgende onder de aandacht van UHEG. te brengen:

In 1955 werd aan de Gouvernementswerklieden op Aruba zoals aan de ambtenaren een salarisverhooging ad 5% toegekend;

Tevens werd op dat moment voor hen een verbeterde kindertoeslagregeling, welke door het vorige Bestuurscollege in het vooruitzicht was gesteld, doorgevoerd;

Het is zeker twijfelachtig of deze salarisverbetering op dat moment in voldoende mate compenserend geacht kon worden met betrekking tot de achterstand welke in de loop der jaren ten opzichte van de gestegen kosten der noodzakelijke levensbehoeften was ontstaan;

Dit ter zijde gelaten zijn gedurende het laatste jaar de kosten voor het levensonderhoud opnieuw gevoelig gestegen en is er ongetwijfeld alle aanleiding een verbetering van het salaris der arbeiders in dienst van het Eilandgebied Aruba serieus in overweging te nemen;

Ondergetekenden mogen UHEG. dan ook dringend verzoeken om op de agenda van de Eilandsraadvergadering d.d. 3 December a.s. als eerste punt te doen behandelen het voorstel bij dezen door ondergetekenden ingediend n.l., de Eilandsraad te verzoeken het Bestuurscollege uit te nodigen tot het geven van een salarisverhooging aan de arbeiders in dienst van het Eilandgebied Aruba van ten minste 12% alsmede om in afwachting van de realisering van deze verhooging genoemde arbeiders bij gelegenheid van het kerstfeest een bonus uit te reiken zoals dit ook in vorige jaren het

geval is geweest;

De bedragen welke met deze uitkeering van kerstbonussen gemoeid zijn dienen op de suppletoire begroting 1956 verantwoord te worden. Het uitkeeren van deze bonussen zal dienen plaats te hebben uiterlijk 22 December a.s.;

Gaarne mogen ondergetekenden UHEG. verzoeken de agenda van de Eilandsraadvergadering per 3 December a.s. in bovengenoemde zin aan te vullen."

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt besloten dit stuk te behandelen bij punt 4a van de agenda.

3. Brief van het Bestuurscollege d.d. 12 Juli 1956 no. 5114, betreffende overdracht van grond aan het land ten behoeve van de bouw van het landslaboratorium en de dienstwoning voor de chef van het laboratorium (Bijlage 1956 no. 43).

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb maar één vraag: zijn deze gebouwen niet reeds op dit stuk terrein gebouwd?

De VOORZITTER: Die zijn inderdaad reeds gebouwd en in gebruik genomen.

De heer A.WERLEMAN: Dit wordt dan een toestemming achteraf. Waarom kan men niet tijdig deze toestemming aanvragen, Mijnheer de Voorzitter?

De VOORZITTER: Deze toestemming is gevraagd op 2 Juli van dit jaar, Mijnheer Werleman.

De heer A.WERLEMAN: Maar niet tijdig behandeld.

Zonder hoofdelijke stemming wordt besloten conform het voorstel van het Bestuurscollege.

4. Brief van het Bestuurscollege d.d. 24 October 1956 no. 8477 inzake uitgifte van grond in eigendom aan de Israëlitische Vereniging op Aruba (Bijlage 1956 no. 63).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt besloten conform het voorstel van het Bestuurscollege.

4a. Brief van het Bestuurscollege d.d. 3 December 1956 no. 9882 inzake toekenning van een kerstbonus.

De VOORZITTER: Bij dit punt wordt behandeld de betrekkelijke brief d.d. 3 December 1956 van de leden van de Eilandsraad, C.A.Eman, D.G. Croes en J.A.Croes.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, mag ik vragen: Drie leden van onze fractie hebben ongeveer een week geleden gevraagd of het Bestuurscollege op de agenda zou willen plaatsen van de eerste openbare vergadering het voorstel de volkswoningen in huurkoop uit te geven aan de bewoners. Dit staat niet op de agenda.

De VOORZITTER: Ik hoor van de heer Secretaris, dat dit opzettelijk zo gedaan is in verband met de reeds zeer uitgebreide agenda voor deze avond. Er is geen bezwaar dit punt op de agenda voor de eerstvolgende vergadering te plaatsen.

De heer E.R.FINCK: Kan het voorstel dan toch niet nu naar de afdelingen verwezen worden? We behoeven het niet vanavond te bespreken. Ik wil alleen vaststellen, dat wij reeds enkele weken geleden het verzoek hebben ingediend om dit voorstel op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering te plaatsen.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb niet kunnen volgen waar het over gaat.

De VOORZITTER: Het voorstel, waar de heer Finck over spreekt, betreft het in huurkoop geven van de volkswoningen.

Mag ik U nu voorlezen wat het Bestuurscollege geschreven heeft ten aanzien van de te verlenen kerstbonus?

"De welhaast jaarlijks terugkerende vraag of aan de werknemers van de overheid rond de jaarwisseling een bepaalde gratificatie moet worden toegekend, heeft ook dit jaar wederom een onderwerp van bespreking in ons College uitgemaakt.

De behoeften van bepaalde categoriën werknemers voor ogen houdende, zijn wij evenwel - met de Regering - de mening toegedaan dat de waardering van de overheid voor de arbeid van haar dienaren tot uitdrukking dient te worden gebracht in een continu-voorziening en niet in een systeem van toedeling van eenmalige tegemoetkomingen aan bepaalde groepen van werknemers. Immers, bij een continu-regeling zullen de werknemers weten waar zij aan toe zijn en zijn zij niet afhankelijk van wisselvallige beslissingen, welke met betrekking tot hun sociale positie rechtens geen wezenlijke verbetering inhouden.

Deze continu-regeling, welke wij ons voorstellen in de vorm van een herziening der loonschalen voor arbeiders en werklieden, is reeds enige tijd bij ons College in studie, waarbij uiteraard nauw contact wordt gehouden met de Regering en het bestuur van het eilandgebied Curaçao om de nodige uniformiteit te verkrijgen.

Aangezien een en ander een degelijke en intensieve voorbereiding vergt, mag niet verwacht worden, dat de plannen terzake op korte termijn kunnen worden gerealiseerd; de vele factoren welke in deze van invloed zijn verhinderen dit ten enemale.

Het is in verband met het vorenstaande, dat wij U thans willen voorstellen de arbeiders en werklieden, alsmede aan de eilandsambtenaren, ter beschikking gestelde landsambtenaren en arbeidscontractanten, waarvan de basisbezoldiging f. 2.400,-- ingeval gehuwd, en f. 2.244,-- ingeval ongehuwd, per jaar niet te boven gaat, voor dit jaar een kerstbonus toe te kennen ten bedrage van respectievelijk

f. 45,-- voor gehuwden met kinderen; f. 40,-- voor gehuwden zonder kinderen en f. 30,-- voor ongehuwden.

De normen zoals hier aangegeven zijn analoog aan die, welke zowel door het land als het eilandgebied Curaçao terzake zijn aangehouden. Overigens zal de regeling van gelijke strekking kunnen zijn als toegepast in voorbije jaren.

Waar deze kerstgave een bedrag van rond f. 45.000,-- zal vorderen, mogen wij U voorstellen het hiervoor benodigde crediet te willen voteren.

Een hiertoe strekkende begrotingswijziging zal U t.z.t. worden voorgelegd."

Wenst iemand hierover het woord te voeren?

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, het deed ons genoegen te mogen vernemen, dat het Bestuurscollege de traditie van het voormalige Bestuurscollege, om aan de arbeiders een kerstbonus toe te kennen gaat voortzetten. Verleden jaar werd deze traditie gruwelijk verbroken om redenen die voor ons nog duister zijn. Er werd gezegd dat de penningen van de belastingbetalers niet gebruikt mochten worden om kerstbonussen aan arbeiders te geven. Ook werd er aangevoerd, dat het eilandgebied geen bedrijf was, dat met winst werkte en dat alleen bedrijven die met winst werken een kerstbonus aan hun werknemers kunnen toekennen. Ofschoon wij niet geloven, dat deze keer de bonus uit de middelen van één van de gedeputeerden gedekt zal worden of dat het eilandgebied een winstgevend bedrijf is geworden, juichen we het toekennen van een kerstbonus ten zeerste toe, want het is beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald. Ik dank U.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, met het Bestuurscollege ben ik het toevallig eens, dat men inderdaad moet zoeken te geraken tot een blijvende regeling, een z.g. continu-regeling van de lonen van de arbeiders in dienst van het eilandgebied. Het Bestuurscollege stelt, dat

het onderzoek daarvoor en deze regeling enige tijd zal nemen. Het Bestuurscollege komt met een compenserend voorstel, n.l. om nu aan de arbeiders in dienst van het eilandgebied een kerstbonus te geven. Mijnheer de Voorzitter, wij juichen dit voorstel van het Bestuurscollege ten zeerste toe. Dit sluit geheel aan op ons verzoek. Echter, Mijnheer de Voorzitter, verschillen we met het Bestuurscollege van mening ten opzichte van de hoe-grootheid van het bedrag. Zoals reeds door onze fractie gesteld, Mijnheer de Voorzitter, zijn de kosten van het levensonderhoud, de noodzakelijke kosten, de laatste tijd bijzonder gestegen. In verband daarmede dachten wij dat aan de arbeiders een kerstbonus diende te worden gegeven als een zekere compensatie voor deze verhoging van de kosten van levensonderhoud. We hadden ons voorgesteld om deze bonus te verstrekken zoals de voorlaatste jaren is geschied. Dat was dan voor gehuwden een bedrag van f. 100,-- plus f. 5,-- per kind, voor ongehuwden een bedrag van f. 50,-- en daarbij hadden we ook gedacht om, zoals de voorlaatste jaren het geval is geweest, aan de ambtenaren, die geen salaris genieten boven een bedrag van f. 1.680,--, een kerstbonus te geven en wel een bedrag van f. 50,-- voor gehuwden en f. 25,-- voor ongehuwden. We willen met het Bestuurscollege dit voorstel onderschrijven, maar in dier voege, dat aan de werklieden en deze categorie ambtenaren als kerstbonus zal worden toegewezen een bedrag als in de voorlaatste jaren het geval is geweest. Ik stel voor, dat het Bestuurscollege ons voorstel zal overnemen of zijn voorstel zal verruimen in de zin als door ons voorgesteld. Ik dank U.

De VOORZITTER: Mijnheer Eman, ik kan U zeggen, dat, hoe aantrekkelijk Uw voorstel ook moge luiden, het Bestuurscollege na zeer uitvoerige discussie tot zijn voorstel is gekomen om twee redenen. In de eerste plaats zijn we er van overtuigd, dat de kosten van levensonderhoud niet in die mate zijn gestegen, dat een salarisverhoging van 12% gerechtvaardigd is. In de tweede plaats moeten wij in dergelijke zaken altijd één lijn trek-

ken met onze collega's, als ik deze uitdrukking mag gebruiken, met name moeten wij in acht nemen wat op het eiland Curaçao gebeurt en wat de arbeiders op Aruba, die in dienst zijn van het land krijgen. Wanneer wij meer zouden geven dan het eilandgebied Curaçao of meer dan het land geeft aan de arbeiders die hier in dienst zijn van het land, dan ontstaat er een scheve verhouding. Om deze reden heeft het Bestuurscollege gemeend zich te moeten bepalen tot het bedrag, genoemd in ons voorstel.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, omtrent de salarisherziening hebben wij voorgesteld een verhoging van 12%. Echter hebben we daarbij verzocht, dat een onderzoek zal worden ingesteld naar de werkelijke stijging van de kosten van levensonderhoud. De kerstbonus hebben we als een compensatie voorgesteld, als een voorschot daarop, onverschillig hoe het onderzoek zal uitlopen, of er meer of minder dan 12% zal dienen te worden gegeven. Wij wensen ons te houden aan ons voorstel, Mijnheer de Voorzitter, om de kerstbonus te geven in de zin zoals reeds door mij gesteld.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, wij zijn verheugd, dat het Bestuurscollege, zij het wat laat, n.l. pas vanmiddag, met dit voorstel is gekomen. Reeds de 18de October j.l. heeft onze fractie een brief gericht aan het Bestuurscollege in verband met deze kerstbonus en we hebben daarbij bepaalde overwegingen naar voren gebracht, waarom we het nodig vonden, dat er een kerstbonus aan onze arbeiders en werklieden en de daarvoor in aanmerking komende ambtenaren gegeven zou moeten worden. We hebben daarin gesteld, dat de kosten van levensonderhoud dit jaar weer gestegen zijn. Bovendien, Mijnheer de Voorzitter, zijn de lonen van onze arbeiders en werklieden, zo hebben we gesteld, in vergelijking met die in andere bedrijven nog laag te noemen.

Verder was er voor ons nog de kwestie, dat deze arbeiders en werklieden nog steeds geen vacantie-spaarplan noch een spaarfonds hebben, zodat zij geen financiële middelen ter beschikking hebben om speciaal de hogere uitgaven aan het einde van het jaar te kunnen bekostigen.

Dat waren voor ons de redenen, waarom wij het Bestuurscollege vroegen dit jaar aan deze groepen van arbeiders en ambtenaren een kerstbonus te willen verstrekken. We hebben hierop van het Bestuurscollege het bericht gekregen, dat het College deze aangelegenheid reeds lang in studie had. Wij waren dus blij toen we vanmiddag dit schrijven kregen, waarbij het Bestuurscollege voorstelt de arbeiders een kerstbonus te verstrekken. Mijnheer de Voorzitter, we juichen het ten zeerste toe, dat er een kerstbonus wordt gegeven. Alleen wat betreft het bedrag daarvan, daarin verschillen we van mening met het Bestuurscollege. Wij vinden dat de bedragen, zoals die hier vermeld staan, n.l. f. 45,-- voor gehuwden met kinderen, f. 40,-- voor gehuwden zonder kinderen en f. 30,-- voor ongehuwden, wel aan de zeer lage kant zijn. Eerverleden jaar, geloof ik, is er ook een kerstbonus verstrekt en daarbij hebben we de bedragen aangehouden van f. 50,-- voor ongehuwden en f. 100,-- voor gehuwden plus f. 5,-- voor ieder kind.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan me nog heel goed herinneren, dat toen daarover heel wat gedebatteerd is, maar uiteindelijk zijn alle fracties het eens geworden om aan de arbeiders een kerstbonus op die manier te geven.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou daarom, ook al zijn dit jaar de kosten van levensonderhoud misschien nog meer gestegen, het Bestuurscollege ook van onze kant in overweging willen geven om de kerstbonus vast te stellen op de bedragen die we eerverleden jaar gaven aan de arbeiders en werklieden, als ook aan de ambtenaren, die daarvoor in aanmerking kwamen, dus die wat loon betreft deze arbeiders en werklieden niet overtreffen, dus: ongehuwden f. 50,-- en gehuwden f. 100,-- plus f. 5,-- voor ieder kind. Ik dank U.

De VOORZITTER: Mijnheer Tromp, ook U kan ik het antwoord geven, dat ik zoëven aan de heer Eman gegeven heb.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, dan wens ik in dit verband

een motie in te dienen, luidende:

"De Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba in openbare vergadering bijeen:

Overwegende, dat de fractie van de A.V.P. per brief d.d. 3 December 1956 aan de Voorzitter van de Eilandsraad verzocht heeft als eerste punt op de Agenda van deze vergadering te plaatsen een voorstel tot salarisverhoging voor de arbeiders in dienst van het Eilandgebied Aruba van tenminste 12% alsmede tot het in afwachting van deze verhoging aan genoemde arbeiders uitreiken van een kerstbonus uiterlijk per 22 December a.s.;

Overwegende, dat de fractie van de Arubaansche Volkspartij per brief d.d. 3 December aan de Eilandsraad voorgesteld heeft het Bestuurscollege te verzoeken een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid tot het treffen van bepaalde maatregelen ten doel hebbende de gevolgen van de recente stijging van het levensonderhoud voor de laagbezoldigde groepen van de Arubaansche bevolking zoveel mogelijk te verlichten;

Overwegende dat het realiseren van deze maatregelen als gevolg van de resultaten van het in te stellen onderzoek zeker niet vóór het begin van volgend jaar zal kunnen plaats vinden;

Besluit het Bestuurscollege van het Eilandgebied Aruba te verzoeken om in afwachting van het verwerkelijken van de in vorengenoemde brief bedoelde maatregelen en ter gedeeltelijke tegemoetkoming in de gestegen kosten van het levensonderhoud aan de arbeiders en lagere ambtenaren in dienst van het Eilandgebied Aruba bij gelegenheid van het kerstfeest per uiterlijk 22 December a.s. een bonus uit te reiken zoals dit in het jaar 1953 laatstelijk het geval geweest is;

en gaan over tot de orde van den dag...."

Mag ik U deze motie hierbij aanbieden? Ik heb ook exemplaren voor de leden van de Raad.

De motie van de heer C.A.Eman wordt ondersteund door de leden D.G. Croes en J.A.Croes.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman stelt in deze motie, dat de kerstbonus gegeven zal worden zoals die verstrekt werd in 1953. Mag ik misschien weten hoe de bedragen in 1953 waren?

De VOORZITTER: Mijnheer Eman, U zegt hier: "zoals dit in het jaar 1953 laatstelijk het geval is geweest", maar laatstelijk is in 1954 een kerstbonus gegeven.

De heer C.A.EMAN: Dat is een fout, Mijnheer de Voorzitter. Ik verkeerde in de veronderstelling, dat dit Bestuurscollege reeds in 1954 aan het bewind was.

In de motie, Mijnheer de Voorzitter, moeten nog een paar wijzigingen worden aangebracht. De tweede overweging vervalt en ook de woorden: "als eerste punt op de agenda".vervallen.

De motie van de heren C.A.Eman, D.G.Croes en J.A.Croes wordt in stemming gebracht.

De motie wordt verworpen met 6 stemmen vóór en 15 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, F.B.Tromp, D.G. Croes, J.A.Croes en C.A.Eman.

Tegen stemmen de leden:J.M.Leonardo, M. de Cuba, E.R.Finck, P. Croes, E.O.Petronia, J.H.Lake, O.Croes, A.I.W.Wijngaarde, I.E.Faneyte, W.C.Anslijn, F.S.Kelly, J.R.L.Beaujon, F.V.Laclé, D.C. Mathew en O.S.Henriquez.

De heer C.A.EMAN: Ik trek ons voorstel in, Mijnheer de Voorzitter; als ik me goed bedenk, dan trek ik het liever in.

Het voorstel van het Bestuurscollege wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

4b. <u>Brief van het Bestuurscollege d.d. 1 December 1956 waarbij wordt aangeboden het verzoek van de heer E.O.Petronia om dispensatie ingevolge artikel 13 van de Eilandenregeling (Bijlage 1956 no. 65).</u>

De VOORZITTER: Zoals U uit de brief kunt lezen, heeft het Bestuurs-

college dit voorstel bij U ingediend, omdat hiermede een aanzienlijk bedrag voor het eilandgebied bespaard wordt.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik verzoek dit stuk naar de afdelingen te verwijzen.

De VOORZITTER: Mijnheer Eman, normaliter zou er geen bezwaar tegen zijn om dit stuk naar de afdelingen te verwijzen, maar er is nogal haast bij het project en als we het stuk naar de afdelingen verwijzen, dan gaat daar zeker op zijn minst een week mee heen. Dat wordt heel erg moeilijk.

De heer C.A.EMAN: Maar, Mijnheer de Voorzitter, U zult het toch met mij eens zijn, dat wat hier wordt gezegd, feitelijk een voorwaardelijk verzoek is. De heer Petronia vraagt voor het geval dat dispensatie nodig zou zijn, die te verlenen en verder stelt hij dat het eilandgebied daarmede gebaat zal zijn. Mijnheer de Voorzitter, maar we kunnen uit zijn brief, noch uit het voorstel van het Bestuurscollege afleiden hoe het eilandgebied gebaat zal zijn als de heer Petronia als agent gaat optreden van de firma Singmaster & Breyer op Aruba bij de uitvoering van het waterproject.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb dit voorstel pas om ongeveer 3 uur ontvangen, maar ik geloof niet, dat het eilandgebied gebaat zal zijn wanneer de Gedeputeerde voor Openbare Werken, die toezicht zou moeten houden op de uitvoering van het werk door Singmaster & Breyer, daarin als belanghebbende treedt. Cijfers worden ons niet gegeven. We weten niet waar het belang zit voor het eilandgebied om deze dispensatie te verlenen.

De VOORZITTER: Het Bestuurscollege steunt het verzoek van de heer Petronia, omdat het Bestuurscollege van mening is, dat hiermede een bedrag van ruim f. 126.000,-- bespaard wordt en ik zal U uitleggen waarom.

Degene, die vlak boven de firma Petrona inschreef, vraagt n.l. het volgende:

"labor shall be reimbursed at cost as defined below plus 20% for the first 600.000 guilders",

terwijl de firma Petrona & Croes zegt:

"labor shall be reimbursed at cost as defined in the Contract Documents and amendments thereto plus 10% of such labor cost".

Dat scheelt dus 10% of f. 60.000,-- op de eerste f. 600.000,--.

"For any amount over this figure 17½%", zegt de inschrijver, die vlak boven de firma Petrona & Croes ligt, terwijl de firma Petrona & Croes bij 10% blijft. Het verschil wordt dan f. 105.000.--. Bovendien vraagt de andere aannemer: "materials and supplies shall be reimbursed at cost as defined below plus 12% for the first f. 300.000.-- guilders and for any amount over this figure 10%.", terwijl de firma Petrona & Croes voor deze percentages van respectievelijk 12 en 10% alleen stelt: 7½%. Dat brengt weer een bedrag op van ruim f. 22.000,--, waardoor dus f. 127.000,-- in totaal wordt bespaard.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, U begint te zeggen, dat ons dit voorstel wordt gedaan, omdat het de mening van het Bestuurscollege is, dat daarvoor het eilandgebied kosten bespaard worden. Uit het voorstel, evenmin als uit het afschrift van de brief van de heer Petronia, konden we dat niet opmaken. Men wil, dat we zonder meer de mening van het Bestuurscollege tot de onze zouden maken. Nu legt U me daar iets uit wat ik niet heb kunnen volgen. Misschien ben ik dom, maar had het Bestuurscollege ons al die cijfers toegestuurd, dan hadden we daar nog wel geen studie van kunnen maken, maar dan hadden we in elk geval de gelegenheid gehad om die eerst in te kijken. Misschien dat ik met het Bestuurscollege van oordeel zou zijn geweest, dat die dispensatie verleend zou moeten worden. Mijn bezwaar, Mijnheer de Voorzitter, is tot nog toe, dat ik het voorstel niet heb kunnen volgen en mijn fractie evenmin en

daarom verzoek ik U dit voorstel naar de afdelingen te verwijzen. Dat behoeft niet zo'n lange tijd te nemen, Mijnheer de Voorzitter. Maar de laatste tijd wordt van ons geëist, dat wij hier over de tafel moeten beslissen over dingen, die werkelijk ons verstand te boven gaan. We zijn geen deskundigen op dergelijke gebieden. Dit is ook ondemocratisch, dit is toch geen manier van werken?

De VOORZITTER: Mijnheer Eman, het zal U wel duidelijk zijn, dat bij het uitvoeren van werken als dit meestal haast geboden is. Wij hebben dit voorstel gekregen van Singmaster & Breyer op 30 November. Vandaag is het drie dagen later, we hadden het toch waarachtig niet eerder bij de Eilandsraad kunnen indienen. Ik zeg nogmaals, zoals ik deze zaken zie, persoonlijk,èn als voorzitter van de Raad èn als voorzitter van het Bestuurscollege, ben ik er van overtuigd, dat deze dispensatie ons een bedrag van f. 127.000,-- zal besparen.

De heer E.R.FINCK: Ik heb veel vertrouwen in het Bestuurscollege, Mijnheer de Voorzitter. Gezien de voordelen voor het eilandgebied aan deze zaak verbonden en de urgentie die daaraan verbonden is, is onze fractie van mening, dat deze zaak vanavond nog afgehandeld dient te worden.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, hoe komt het dat deze besparing ten bate van het eilandgebied komt? Dit is een zaak tussen Singmaster & Breyer en de firma Petrona & Croes, niet tussen het Bestuurscollege en Singmaster & Breyer. Het contract met Singmaster & Breyer is al gesloten voor een som van $ 1.080.000,--, daar gaat niets van af. Men kan ons niet wijs maken, dat als we de firma Petrona & Croes als agent op laten treden, het eilandgebied daardoor gebaat zal worden.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik zal trachten het nog nader uit te leggen nadat U dat al reeds geprobeerd

heeft, want het is heus niet zo ingewikkeld. Het gaat er om dat de firma Singmaster & Breyer om het constructiewerk in eigen beheer uit te voeren een agent nodig heeft om bepaalde leveringen te doen. Deze leveringen en de vergoeding voor verrichtingen ten behoeve van dit werk worden, net als alle overige kosten van het constructiewerk, door het eilandgebied bekostigd. Het bedrag voor Singmaster & Breyer is een "lumpsum fee", dat is hun vergoeding voor hun ingenieurswerk, hun moeite voor het plaatsen van de bestellingen, hun zorg dat de leveringen op tijd geschieden en de supervisie op de bouw. Dat wil niet zeggen, dat leveringen en lonen ook nog eens betaald moeten worden uit die vergoeding van Singmaster & Breyer, zoals de heer Figaroa blijkbaar ten onrechte dacht. Singmaster & Breyer heeft alle plaatselijke aannemers bezocht en met hen gesproken en uiteindelijk uitgemaakt, dat van deze aannemersbedrijven er twee zijn, die volgens hem in aanmerking komen om met de uitvoering van dit werk te helpen. Deze twee aannemers zijn in de gelegenheid gesteld om offertes in te dienen, namelijk tegen welke vergoeding zij bereid zijn het verlangde werk te doen. In verband met het feit, dat de firma Petrona & Croes een contract sluit met Singmaster & Breyer en werk verricht voor Singmaster & Breyer, maar daardoor toch zijdelings deel heeft aan werk ten behoeve van het eilandgebied, is het waarschijnlijk zo, dat de heer Petronia als lid van de Raad dispensatie wil hebben om dit contract te kunnen sluiten. Zekerheidshalve is dus besloten deze dispensatie aan te vragen, maar er zou nog over kunnen worden gedebatteerd of die wel nodig is, want het is zeker niet rechtstreeks dat de firma Petrona & Croes voor het eilandgebied werkt, wèl indirect. De offertes van de twee aannemersbedrijven zijn van die aard, zoals de Voorzitter reeds heeft gezegd, dat op de lonen de inschrijver na Petrona & Croes 20% toeslag en op de materialen 12% tot een zeker bedrag; indien het bedrag aan lonen meer wordt dan f. 600.000,-- dan daalde die toeslag van 20% op de lonen tot 17½% en was het totale bedrag aan materialen meer dan f. 400.000,-- dan daalde het percentage van 12%

tot 10%. Dat was dus de ene offerte. Daarna volgde de offerte van de firma Petrona & Croes, die op de lonen een percentage vroeg van 10% tegenover de andere dus van 20% en 17½%. Op de materialen is de toeslag van de firma Petrona & Croes 7½% tegenover de andere 12%. Daar komt het op neer.

Deze percentages zijn berekend op het totaalbedrag van de te verwachten uitgaven en komen neer op een besparing, zoals de Voorzitter reeds gezegd heeft, van minimaal f. 126.000,-- maar waarschijnlijk hoger.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik een vraag stellen? Men spreekt hier over aanbesteding en het houden van inschrijvingen. Wie heeft die gehouden? Het Bestuurscollege of Singmaster & Breyer?

De VOORZITTER: Singmaster & Breyer.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik kan me voorstellen, dat wanneer het Bestuurscollege een aanbesteding houdt, het Bestuurscollege wanneer het die zelf georganiseerd heeft en daarop toezicht heeft gehouden, met de laagste inschrijving accoord gaat. Maar als Singmaster & Breyer een aanbesteding en een inschrijving houden, neemt het Bestuurscollege daarmede dan genoegen?

De VOORZITTER: Neen, mijnheer, ik heb hier de offertes van de aannemers zelf aan Singmaster & Breyer.

De heer C.A.EMAN: Die kunnen allemaal fictief zijn. Wanneer het Bestuurscollege een aanbesteding heeft gehouden en de inschrijvingen zijn geschied, dan kan het Bestuurscollege komen met de bewering, die en die is de laagste inschrijver en daarmede zouden wij genoegen willen nemen. Maar nu Singmaster & Breyer aan derden een inschrijving heeft gevraagd, een aanbesteding heeft gehouden, Mijnheer de Voorzitter, kunnen deze inschrijvingen niet anders dan ficties zijn.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, ons is nog niet gezegd, waardoor het eilandgebied gebaat zal zijn. Er is toch een contract tussen Singmaster & Breyer? Wij betalen Singmaster & Breyer $ 1.080.000. voor het hele werk en waarvoor dient nu deze inschrijving? Het contract met Singmaster & Breyer is getekend of men moet ons een vals contract hebben voorgelegd.

De VOORZITTER: Mijnheer Figaroa, U ziet de zaak verkeerd. Het bedrag dat U noemt, wordt betaald aan Singmaster & Breyer en dat houdt in een zuivere winst voor deze firma. Het resterende bedrag, waarmede men tot een totaal bedrag komt van $ 1.080.000,--, dat is het bedrag dat Singmaster zelf uitgeeft voor zijn ingenieurs; de firma heeft een hele reeks mensen aan het werk gezet en de lonen daarvan moet Singmaster betalen. Dat heeft niets te maken met datgene wat hier geschiedt, met name het opzetten van het bedrijf zelf. Dat zijn twee dingen, die naast elkaar staan.

De heer TH.J.FIGAROA: Ik kan me toch niet voorstellen, dat Singmaster & Breyer alleen aan "fee" $ 1.080.000,-- krijgt? En als we eenmaal gedwongen zijn hen $ 1.080.000,-- te betalen, zie ik niet in waardoor het eilandgebied gebaat wordt als de heer Petronia dispensatie krijgt om dat werk uit te voeren.

De VOORZITTER: Of ik ben onduidelijk of U luistert niet. Ik kan er verder ook niets aan doen.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik nog een vraag stellen? Stond de laatste reis van de heer Petronia naar Amerika in verband met het agent-worden van deze firma?

De VOORZITTER: Voorzover ik weet niet, mijnheer Eman.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, alleen maar om volledig te zijn, wil ik het volgende nog even toevoegen. Dat

hier geen openbare aanbesteding is gehouden door het Bestuurscollege is helemaal niet nieuw en ook geen uitzondering op de regel. In de eerste plaats worden alle contracten gesloten en de plaatselijke bestellingen gedaan door Singmaster & Breyer. Dit contract vormt een bepaald onderdeel van het hele werk. Hieronder valt onder meer het plaatsen van bestellingen voor bijvoorbeeld de waterreservoirs, van andere materialen en machines, zoals ketels, generatoren, pijpleidingen enz. enz. tot veel grotere bedragen dan in het contract met Petrona & Croes genoemd. Dat hebben wij nu eenmaal in ons contract met Singmaster & Breyer aan hen opgedragen. We hebben hen dit werk in handen gesteld. Net zo min als een openbare aanbesteding wordt gehouden door het Bestuurscollege voor de aanschaffing van de ketels of de generatoren, is het de bedoeling geweest dat er voor een contract als dit een openbare aanbesteding wordt gehouden door het Bestuurscollege. Dan moet ik er nog dit aan toevoegen om duidelijk te maken, dat dit niet iets nieuws is: Het is niet de eerste keer, dat de waterleiding op Balashi wordt uitgebreid. Enkele jaren geleden is dat ook gebeurd en toen is het werk ook niet openbaar aanbesteed. Integendeel, men is toen nog verder gegaan, men heeft ondershands een contract gesloten rechtstreeks met één aannemer zonder enig contact op te nemen met enige andere aannemer op Aruba, deze zelfs niet een kans gegeven om een prijs op te geven. Ik dank U wel.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, het is mij niet helemaal duidelijk. Zoals U juist zei, bent U niet helemaal duidelijk of luister ik niet. Ik geloof, dat deze zaak een beetje ingewikkeld wordt. Laten we het stuk naar de afdelingen verwijzen en rustig bestuderen. Er is nog tijd genoeg voor deze dispensatie.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez zegt, dat het geen afwijking zal zijn van de gewoonte, dat geen openbare aan-

besteding zal worden gehouden, maar dat zulks in andere gevallen ook door particulieren zou zijn gedaan. Maar de heer Henriquez verwijst alleen maar naar Singmaster & Breyer. Mijnheer de Voorzitter, dit is nieuw, het hele gedoe met Singmaster & Breyer is nieuw, dat is ons opgelegd. En juist daardoor hebben wij kunnen constateren de afwijking van de gewoonte.

De heer W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou deze zaak gaarne in stemming willen brengen.

Het voorstel van het Bestuurscollege om de heer E.O.Petronia dispensatie te verlenen ingevolge artikel 13 van de Eilandenregeling wordt in stemming gebracht.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even mijn stem motiveren? Deze hele zaak is ons nogal duister en we hebben geen tijd gehad om die van te voren te bestuderen.

Ik wilde nog even terugkomen op wat de heer Henriquez zo juist gezegd heeft, n.l. dat de andere "plant" op Balashi geplaatst is in 1949. In die tijd waren Henny (Eman) en de leider, de heer Juancho Irausquin, nog één pot nat, Mijnheer de Voorzitter.

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik wil dit voor alle zekerheid even recht zetten. De heer Tromp heeft de naam van de heer Irausquin genoemd. De bedoelde beschikking was getekend op 25 Juni 1949, toen waren we niet meer in de A.V.P. Ik ben vóór, Mijnheer de Voorzitter.

De heer C.A.EMAN: Toen was het verraad reeds geschied.

Het voorstel van het Bestuurscollege wordt aangenomen met 14 stemmen vóór en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: J.H.Lake, O.Croes, A.I.W.Wijngaarde, I.E. Faneyte, W.C.Anslijn, F.S.Kelly, J.R.L.Beaujon,

F.V.Laclé, D.C.Mathew, O.S.Henriquez, J.M. Leonardo, M. de Cuba, E.R.Finck en P.Croes.

Tegen stemmen de leden: F.B.Tromp, D.G.Croes, J.A.Croes, C.A.Eman, Th.J.Figaroa en A.Werleman.

De heer E.O.Petronia was tijdens de stemming niet in de zaal aanwezig.

5. Ontwerp-eilandsverordening houdende bepaling dat voor de Watervoorzieningsdienst een van de algemene begroting van het eilandgebied afgesplitste begroting zal worden opgemaakt (Ag.no. 8099; bijlage no. 45.).

Artikel 1.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt artikel 1 aangenomen.

Artikel 2.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, zou het niet beter zijn artikel 2 als volgt te lezen:
"Deze eilandsverordening treedt in werking met ingang van het begrotingsjaar 1959." Dus wanneer de nieuwe fabriek begint te werken?

De VOORZITTER: Mijnheer Figaroa, het ligt in de bedoeling van het Bestuurscollege om alle bedrijven, zoals de Watervoorzieningsdienst, d de Dienst van Openbare Werken, de Telefoondienst, enz. af te splitsen van de algemene begroting. Dat heeft met het nieuwe waterproject niets te maken. Ik begrijp eigenlijk Uw voorstel niet goed.

Zonder hoofdelijke stemming wordt artikel 2 aangenomen.

Zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de considerans, alsmede het ontwerp in zijn geheel.

6. <u>Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting voor 1957 van de Watervoorzieningsdienst (Ag. no. 8103; bijlage no. 46).</u>

De algemene beraadslagingen worden geopend.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, deze begroting van de Watervoorzieningsdienst is een abacadabra eerlijk gezegd. Afschrijvingen worden maar willekeurig geraamd, die nooit op enige begroting zijn verschenen. Achteraf wil men nu afschrijvingen op de begroting voor 1957 plaatsen voor de jaren vóór 1953. Mijnheer de Voorzitter, dit is een zeer ongebruikelijke en naar ik meen, een bedenkelijke procedure.

Met betrekking tot de lening van f. 20.000.000,-- ten behoeve van het waterproject wensen we te vernemen hoeveel de rente tot op de dag van de laatste aflossing zal bedragen. En tevens, Mijnheer de Voorzitter, zien we op de begroting voor het volgende jaar ook geen bedrag opgenomen ter betaling van de rente van de 5 millioen lening die we hebben aangegaan.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, vragen we ons af, waar het Bestuurscollege het resterende bedrag van 15 millioen denkt te halen?

Gaarne zouden we opgave willen ontvangen van de totale afschrijvingen van de distillatie-inrichtingen, waarover men op heden kan beschikken, en op welke begroting ze voorkwamen?

Mijnheer de Voorzitter, Singmaster & Breyer zal het project voor ons bouwen en beheren, zal deze firma hier ook belasting betalen?

Dat de heer Petronia ingeschakeld is, de firma Petrona & Croes, dat is wel een beetje vreemd. Ik heb gehoord, dat reeds eerder alleen de heer Croes optrad namens Petrona & Croes en nu volgt de overeenkomst met de firma Petrona & Croes, juist bij dit project, Mijnheer de Voorzitter. Dit is iets, wat ons niet helemaal duidelijk is, Mijnheer de Voorzitter.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, hebben we geconstateerd, dat men reeds leidingen heeft aangelegd van Urataka tot bijna aan de Jamanota.

Maar voor zover we weten zijn er nog geen bedragen en geen plannen voor het resterend gedeelte van het eiland, dat nog water moet hebben, n.l. de volgende plaatsen: Catashi, Sabania Abao, Ajo, Paradera en Boton. In de buurt van het waterreservoir van Mondi Fierno is een groep mensen, die nog steeds geen water kunnen krijgen. Wij moeten nu nogmaals het Bestuurscollege vragen, wanneer men nu eindelijk aan dit project denkt te beginnen. Enkele huizen staan misschien nog geen 100 meter van het reservoir vandaan en men heeft nog steeds geen water kunnen krijgen.

Mijnheer de Voorzitter, we zouden gaarne onze vragen beantwoord willen zien.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou ook graag een enkele vraag wensen te stellen. Wat bedoelt het Bestuurscollege met het gestelde op blz. 5 van de Memorie van Toelichting onder "Doorberekende lasten"? Daar staat: "In verband met de maximum waterproductie, die is bereikt, dienen de aansluitingen buiten het verzorgingsgebied te wachten, totdat de nieuwe fabriek in bedrijf is gesteld". Wordt daarmede bedoeld, Mijnheer de Voorzitter, dat nu geen uitbreiding van het waterdistributienet meer ter hand zal worden genomen en dat plaatsen zoals bijvoorbeeld Ajo, Urataka, de buurt van Balashi en vele andere streken, die nog niet aangesloten zijn op het waterleidingnet niet de kans krijgen om van water uit onze Watervoorzieningsdienst te worden voorzien, voordat de fabriek in bedrijf zal zijn gesteld? Ik zie deze opmerking, Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp haar niet goed, want anderzijds zie ik ook dat een bedrag van f. 200.000,-- is uitgetrokken voor uitbreiding van het distributienet. Ik vraag me af, Mijnheer de Voorzitter, of deze twee dingen niet in strijd zijn met elkander of begrijp ik het niet goed?

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, het stelt me zeer teleur, dat voor de heer Werleman dit nieuwe systeem van de be-

groting van de waterleiding moeilijk te begrijpen is, want ik meen toch, dat de opzet juist is geweest om het inzicht in een bedrijf als de Watervoorzieningsdienst op deze manier duidelijker en overzichtelijker te maken. Het is inderdaad zo, dat dit niets te maken heeft met het waterproject. Op Curaçao heeft men reeds jaren het moderne systeem van aparte overheidsbedrijven ingevoerd. Nu hebben wij het eindelijk ook voor de Watervoorzieningsdienst gedaan en, zoals de Voorzitter U reeds gezegd heeft, we zijn van plan dit ook vóór de andere grote diensten te doen, die als bedrijf aangemerkt kunnen worden. Het is de bedoeling geweest om op deze manier een betere kijk op de stand van zaken te krijgen, dan bij de gewone begroting mogelijk is.

Ten aanzien van het feit, dat de afschrijvingen die in de begroting zijn verwerkt, de heer Werleman bedenkelijk voorkomen en voor hem ongewoon zijn, zou ik willen volstaan, met mede te delen, dat dit gebeurd is op advies en aandringen van de Accountantsdienst en de afdeling Financiën met goedkeuring van de Algemene Rekenkamer. Ik denk, dat zij deze zaak kunnen bekijken en dat zij ze goed bekeken hebben.

Wat betreft het bedrag aan rente tot op de laatste dag van de aflossing van de lening, Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat dit meer een vraag is, die naar voren had kunnen zijn gebracht bij de aanneming van de ontwerp verordening op de obligatielening. Die is thans niet aan de orde, maar gaarne zullen wij t.z.t. deze gegevens - we hebben ze niet bij de hand, maar we hebben ze wel - doen toekomen.

Waar wij het bedrag van nog f. 15.000.000,-- vandaan zullen halen voor dit project? Mijnheer de Voorzitter, hier zou ik op het ogenblik niet verder willen op ingaan in een openbare vergadering. Ik kan U echter de verzekering geven, dat daaraan gewerkt wordt, net zoals er gezorgd is geworden dat ook dit jaar de benodigde gelden binnenkwamen. Het Bestuurscollege is in deze zeer zeker attent en zal er voor zorgen, dat de benodigde gelden binnenkomen, maar het past niet om, vooruitlopende op de ontwerp-verordening en het uitkomen van het prospectus,

hierover nadere gegevens vrij te geven.

De firma Singmaster & Breyer betaalt geen belasting, net zo min als de andere aannemers en bedrijven, die hier niet gevestigd zijn, doch tijdelijk werk komen uitoefenen. Zij betalen inderdaad geen belasting op hun winst, d.w.z. zij betalen als bedrijf geen winstbelasting. Wel betalen ze inkomstenbelasting. Voor zover ze hier gevestigd zijn en onder de inkomstenbelastingverordening vallen, worden ze aangeslagen in de inkomstenbelasting.

De heer Werleman heeft diverse buurten opgesomd, die nog steeds niet aangesloten zijn op de waterleiding en die daar behoefte aan hebben. Het is ons bekend, Mijnheer de Voorzitter, er zijn nog een heleboel meer huizen en buurten dan die de heer Werleman genoemd heeft en het is dan ook onze bedoeling om binnen drie jaar tijd al de huizen op het eiland te kunnen aansluiten. Daarvoor is een plan, zoals de Raad weet, een meer-jarenplan en een en ander wordt volgens dit plan uitgevoerd. Het is niet raadzaam om van dit plan af te wijken, terwijl we er mee bezig zijn, want dan kan de zaak alleen maar spaak lopen. Op het ogenblik wordt dus de uitbreiding van het waterleidingnet volgens plan uitgevoerd, hetgeen tot uiteindelijk doel heeft, dat iedereen op Aruba binnen drie jaar tijd aangesloten zal kunnen worden op het net.

Maar zo zegt de heer Eman, en dat sluit hier min of meer op aan, waarom wordt er dan in de memorie van toelichting op blz. 5 gezegd: "In verband met de maximumwaterproductie, die is bereikt, dienen de aansluitingen buiten het verzorgingsgebied te wachten, totdat de nieuwe fabriek in bedrijf is gesteld."

Dit heeft betrekking, Mijnheer de Voorzitter, op de aansluitingskosten en werkzaamheden voor zover die doorberekend worden. Vandaar dat er boven staat: "Doorberekende lasten", d.w.z. kosten zover de aangeslotenen die moeten betalen. Dat wil niet zeggen, dat wij niet intussen doorgaan om het distributienet op het eiland uit te breiden. Wij gaan door, ieder jaar zoveel kilometer leiding aan te leggen, totdat iedereen

aangesloten kan worden. Maar de uiteindelijke aansluiting van de huizen op de pijpleiding, zal inderdaad moeten wachten totdat de waterproductie opgevoerd kan worden, want Mijnheer de Voorzitter, en ik neem aan, dat de heer Eman dit toch ook weet, drie jaar geleden werd een rapport ingediend bij het Bestuurscollege, dat de capaciteit van de waterdistillatie-inrichting te Balashi van die aard was, dat wanneer niet tijdig werd gezorgd, dat de productiecapaciteit werd opgevoerd en dus het bedrijf werd uitgebreid, er in 1957 gevaar zou bestaan van een watertekort en er in 1958 zelfs een groot probleem zou zijn. Het is inderdaad te betreuren, dat de uitbreiding van de waterdistillatie-inrichting te Balashi niet eerder is aangebracht, want dan had men in 1957 meteen de mensen kunnen aansluiten aan de pijpleidingen die worden aangelegd. Maar in afwachting van de uitbreidingen, die nu eindelijk onderweg zijn, gaan we door met deze leidingen aan te leggen zodat, zodra er meer water is, iedereen water kan krijgen.

De heer A.WERLEMAN: In de eerste plaats, Mijnheer de Voorzitter, lijkt het me vreemd, dat de heer Henriquez niet direct kan zeggen, hoeveel we aan rente moeten betalen. Feitelijk had hij het zo uit zijn duim moeten zuigen, want hij heeft de zaak behoorlijk bestudeerd. Hij wil het niet zeggen. Hij weet het zeker, Mijnheer de Voorzitter.

Verder heb ik niet gehoord, waar de rente voor die 5 millioen, die we reeds hebben geleend, voorkomt.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, zegt de heer Henriquez, dat men volgens plan zal gaan werken en verschillende plaatsen aansluiten. Kan het Bestuurscollege ons dan op korte termijn dat plan voorleggen, een tweejarenplan of vijf-jarenplan of wat voor plan dan ook, opdat we weten, welke plaatsen er zullen worden aangesloten, aangezien er reeds een buurt is aangesloten, die zeker in het eerstkomende of twee jaren geen water zal kunnen krijgen?

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, als ik de heer Henriquez goed meen te hebben verstaan, dan beweert hij: men gaat door met de uitbreiding van het distributienet, maar de huizen worden niet aangesloten. Dus de bevolking blijft verstoken van water. Heb ik dat goed gehoord? Omdat er geen water is?

De VOORZITTER: Ja, dat heeft U goed verstaan.

De heer C.A.EMAN: Maar, Mijnheer de Voorzitter, er wordt opgericht een hydroponics-farm, die naar ik hoor 200 ton water per dag gaat gebruiken. Zal het niet beter zijn de mensen, die uit menselijke behoefte dat water nodig hebben, dat water te geven en te wachten met de uitvoeringsplannen van de hydroponics-farm tot wanneer er meer water zal zijn, zoals oorspronkelijk de bedoeling, of het voorstel van het Bestuurscollege aan ons luidde? Wat voor zin heeft het nu, Mijnheer de Voorzitter? Het is een plagerij voor de bevolking, dat de leiding vlak voor het huis ligt en men kan geen water daaruit krijgen. We hebben reeds van deze gevallen en men moet toch deze mensen, die drinkwater en water om te gebruiken voor de nodige zindelijkheid nodig hebben van water voorzien?

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: De heer Werleman, Mijnheer de Voorzitter, heeft het over de rente op de kapitaallening. Indien de heer Werleman de begroting 1957 heeft doorgekeken vindt hij op de Reserve-, kas- en verrekendienst op blz. 13 een post: Rentebetalingen op kapitaalleningen. Ik kan me indenken, dat de heer Werleman nu de vraag zal stellen: Waarom dat niet verwerkt in de oorspronkelijke begroting van de Watervoorzieningsdienst? Het antwoord daarop, Mijnheer de Voorzitter, is, dat het huidige bedrijf niet zodanig is opgezet, ik wil daarmede zeggen economisch is opgezet, dat we deze kosten daaruit kunnen dekken. Het huidige bedrijf lijdt verlies. Maar in de opzet van de nieuwe fabriek hebben wij daar wel rekening mede gehouden. De rente, die

wij oorspronkelijk op de gewone begroting opbrachten, zal straks terugbetaald worden ten laste van het bedrijf Watervoorzieningsdienst, zodra het nieuwe bedrijf klaar is en op een nieuwe basis zal functioneren Wat betreft de heer Eman, Mijnheer de Voorzitter, die zich zo bezorgd maakt over de mensen, die zo dringend water nodig hebben en het niet kunnen krijgen, ik ben zeer blij, dat de heer Eman het er mede eens is, dat water inderdaad een dringende noodzaak en een belangrijke behoefte is voor de mens in meer dan één opzicht. Daar wordt nu eindelijk aan gewerkt. Wat hadden we aan die pijpleidingen gehad als aan de uitbreiding van de waterdistillatie-inrichting nog niet gewerkt werd? Of zou de heer Eman willen voorstellen om die pijpleidingen niet aan te leggen en die mensen zich dus niet onbehagelijk te laten voelen, maar te wachten tot de waterfabriek klaar is over 2½ jaar en dan te beginnen met d, pijpleidingen te gaan aanleggen? Dan zouden we over 8 jaar misschien de mensen kunnen aansluiten. Ik geloof, dat ons systeem, Mijnheer de Voorzitter, het vlugste is en het verstandigste. Wij proberen op deze manier alles klaar te hebben en zodra er meer water gemaakt kan worden, kan iedereen aangesloten worden. Ik geloof, dat dit de meest logische wijze is.

De VOORZITTER: De heer Werleman heeft nog gevraagd of het Bestuurscollege bezwaar heeft om het plan volgens welk het Bestuurscollege werkt, over te leggen.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, dit verzoek is al eerder gedaan en dat is al eerder geweigerd, omdat het niet verstandig is om zo'n plan vrij te geven, want U weet hoe het is met plannen. Zelfs een plan dat men maakt voor het volgend jaar, voor de begroting, moet in de loop van het jaar 2, 4, 5 keer gewijzigd worden, laat staan een plan voor vier jaren. Bovendien kan men alle mogelijke speculaties verwachten als men het vierjarenplan voor de aansluiting van het waterleidingnet nu reeds bekend zou gaan maken. Men kan zich

indenken wat voor moeilijkheden men onder de bevolking zou kunnen krijgen. Nogmaals, het is niet de eerste keer, Mijnheer de Voorzitter, ik stel er prijs op dat dit plan een interne zaak van het bestuur blijft.

De algemene beraadslagingen worden gesloten.

Overgegaan wordt tot de artikelsgewijze behandeling.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen van artikel 1 de posten:

Titel A. Baten.

a. Water: Verkoop: 1.20.01.0.16,

Voorraad: 1.20.01.1.16,

Doorberekende lasten: 1.20.01.0.32, 1.20.01.1.32, 1.20.01.2.32

b. Electriciteit. Verkoop: 1.20.01.3.16, 1.20.01.4.16,

c. Stoom. Verkoop: 1.20.01.5.16,

Bijzondere baten: 1.20.02.0.37, 1.20.02.0.99, 1.20.02.9.99,

Nadelig saldo: 1.20.03.0.75,

Lasten.

Bezoldigingen: 2.20.00.0.01 t/m 2.20.00.0.39,

Lonen: 2.20.00.1.02 t/m 2.20.00.1.23,

Huisvestingskosten: 2.20.00.2.51 t/m 2.20.00.2.79,

Bureau- en algemene kosten: 2.20.00.3.37 t/m 2.20.00.3.81,

2.20.00.4.70 t/m 2.20.00.4.79,

Rente- en afschrijvingskosten: 2.20.00.5.68 t/m 2.20.00.5.95,

Productie:

a. Algemeen: Bezoldigingen: 2.20.01.0.01 t/m 2.20.01.0.39,

Lonen: 2.20.01.1.02 t/m 2.20.01.1.23,

Onkosten dienstwoningen en gebouwen: 2.20.01.2.65 t/m 2.20.01.2.67.

Rente- en afschrijvingskosten: Post 2.20.01.2.68: Afschrijving.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, wat zal er met deze be-

dragen uit afschrijvingen worden gedaan? Worden deze toch gestort in een "reserve"? Waarvoor?

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat deze onduidelijkheid voortspruit uit het feit, dat men niet bekend is met het nieuwe systeem en de overgang is natuurlijk altijd moeilijk. Tot nu toe werd de watervoorzieningsdienst niet als bedrijf geadministreerd en was er dus geen sprake van afschrijving. Nu gaan we met een bedrijfsadministratie beginnen en dan is een van de eerste dingen die men gaat doen: afschrijven. Om een logisch geheel te hebben, hebben we de huidige waarde van het geheel opgebracht en in één keer afgeschreven. De werkelijke waarde blijft bestaan. Wat afgeschreven wordt, het saldo, dat wij overgenomen hebben is feitelijk de huidige waarde van de waterleiding.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat bij de gemeentelijke boekhouding het zo is, dat als eenmaal voor iets is betaald, men dat niet weer kan opbrengen als afschrijvingen ten laste van de begroting. Mijnheer de Voorzitter, we hebben al eens voor deze inrichtingen betaald. Nu worden ze ons weer in rekening gebracht. Dat gaat niet, Mijnheer de Voorzitter. Dat is wel goed voor de nieuwe "plant", waarop wij moeten afschrijven om de lening-schuld af te betalen, maar niet voor iets dat al lang betaald is, dat als deel van de erfenis uit het koloniale tijdperk werd gegeven, waarvoor onze ouders al betaald hebben.

De VOORZITTER: Ik begrijp niet, waarom U die vraag nu stelt. Het gebeurt altijd dat bij kapitaalsuitgaven een zekere som gereserveerd wordt voor afschrijvingen. Dat is een normale boekhoudkundige procedure, zowel bij particuliere bedrijven als bij overheidsbedrijven. Het is hier niet de plaats om les te geven in boekhouden, maar dit is de normale procedure.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, dit is geen particulier bedrijf. Wij moeten bij de feiten blijven. Men kan ons niet elk jaar zowat f. 300.000,-- wegens afschrijving in rekening brengen, terwijl de goederen al lang betaald zijn.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof niet, dat dit de plaats is om een studie te maken van het vak bedrijfsboekhouding. Ik wil alleen nog opmerken, dat het voor een juiste kostenberekening van onze waterproductie nodig is, dat we afschrijven.

De heer TH.J.FIGAROA vraagt over deze post hoofdelijke stemming. Zijn verzoek wordt ondersteund door de heren A.Werleman en F.B.Tromp.

Post 2.20.01.2.68 wordt aangenomen met 15 stemmen voor en 6 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: J.M.Leonardo, E.R.Finck, P.Croes, E.O.Petronia, J.H.Lake, O.Croes, A.I.W.Wijngaarde, I.E.Faneyte, W.C.Anslijn, F.S.Kelly, J.R.L. Beaujon, F.V.Laclé, D.C.Mathew, O.S.Henriquez en M. de Cuba.

Tegen stemmen de leden: A.Werleman, F.B.Tromp, D.G.Croes, J.A.Croes, C.A.Eman en Th.J.Figaroa.

<u>Post 2.20.01.2.95: Rente.</u>

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, de Gedeputeerde zei zo net, dat men voor een juiste kostenraming alles op de begroting moet zetten, wat er op gezet behoort te worden, maar hij laat zelf deze rente weg, Mijnheer de Voorzitter. Dan krijgen we geen juist beeld. Achteraf komt men daarmede. Maar dan is dat al zoveel jaren geleden. Ik vraag me af in welk jaar men deze rente op de begroting van de Watervoorzieningsdienst denkt te plaatsen?

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik ben gaarne bereid om aan te nemen, dat het aan mij ligt, maar ik geef het op.

Mag ik de heer van Hoorn verzoeken om dit nog eens even uit te leggen aan de heer Werleman?

De heer R.VAN HOORN, Chef van de Afdeling Financiën: Mijnheer de Voorzitter, zoals de heer Henriquez al heeft gezegd, deze rente behoort eigenlijk niet bij het bedrijf, zoals het er nu voor staat. Deze rente wordt betaald ten behoeve van de uitbreiding en die zal dan ook betaald worden door het in de toekomst uitgebreid zijnde bedrijf. Deze rente moet dus ook niet geacht worden te horen tot de kostprijs van het water, dat nú gemaakt wordt, maar hoort tot de kostprijs van het water, dat in de toekomst gemaakt wordt , als de fabriek klaar is. En daarom is deze post nu niet hier uitgetrokken, maar zal dit wel zijn over twee of drie jaren, wanneer de fabriek klaar is.

De heer A.WERLEMAN: Kunnen we aannemen, Mijnheer de Voorzitter, dat over twee of drie jaren deze rente wel zal voorkomen op de begroting?

De VOORZITTER: Dat is de bedoeling.

Zonder hoofdelijke stemming wordt post 2.20.01.2.95 aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden vervolgens aangenomen de posten:

b. Stoom. Lonen: 2.20.02.0.02 t/m 2.20.02.0.23,

Bedrijfskosten stoomketels: 2.20.02.1.41 t/m 2.20.02.1.79,

Rente- en afschrijvingskosten: 2.20.02.2.68 t/m 2.20.02.2.95,

c. Water:

Lonen: 2.20.02.3.02 t/m 2.20.02.3.23,

Bedrijfskosten distillatie-inrichtingen: 2.20.02.4.41 t/m 2.20.02.4.79,

Rente- en afschrijvingskosten: 2.20.02.5.68, 2.20.02.5.95,

d. Electriciteit:

Lonen: 2.20.03.0.02 t/m 2.20.03.0.23,

Bedrijfskosten generatoren: 2.20.03.1.41 t/m 2.20.03.1.79,

Rente- en afschrijvingskosten: 2.20.03.2.68 t/m 2.20.03.2.95,

Distributie.

a. Stoom.

Distributie stoom: 2.20.04.0.41 t/m 2.20.04.0.79,

Rente- en afschrijvingskosten: 2.20.04.0.68, 2.20.04.0.95,

b. Water:

Bezoldigingen: 2.20.05.1.01 t/m 2.20.05.1.39,

Lonen: 2.20.05.2.02 t/m 2.20.05.2.23,

Distributie water: 2.20.05.3.41 t/m 2.20.05.3.79,

Rente- en afschrijvingskosten: 2.20.05.4.68, 2.20.05.4.95,

c. Electriciteit.

Distributie electriciteit: 2.20.06.5.41 t/m 2.20.06.5.79,

Rente- en afschrijvingskosten: 2.20.06.6.68, 2.20.06.6.95,

Bijzondere Lasten: 2.20.07.0.68, 2.20.07.0.99,

Kosteloze watervoorziening: 2.20.08.0.02, 2.20.08.0.60,

Voordelig saldo Watervoorzieningsdienst: 2.20.09.0.73,

Kapitaaldienst. Baten.

Algemene leiding en administratie: 3.20.00.0.68,

Productie.

0. Algemeen: 3.20.01.0.84 t/m 3.20.01.6.84,

1. Stoomopwekking: 3.20.01.7.84,

2. Waterproductie: 3.20.01.8.84,

3. Electriciteitsopwekking: 3.20.01.9.84,

Distributie:

1. Stoomdistributie: 3.20.02.0.84,

2. Waterdistributie: 3.20.02.1.84 t/m 3.20.02.6.84,

3. Electriciteitsdistributie: 3.20.02.7.84,

Uitbreidings- en vernieuwingsproject distillatie-inrichtingen c.a.:

3.20.06.0.84,

Magazijn: 3.20.07.0.20, 3.20.07.0.21,

Onderhoudsfonds Gebouwen en Woningen: 3.20.08.0.80 t/m 3.20.08.1.88.

Kapitaalsverhouding met het eilandgebied: 3.20.09.0.81,

Kapitaaldienst. Lasten.

Algemene leiding en administratie: 4.20.00.0.74,

Productie:
0. Algemeen: 4.20.01.0.74,

1. Stoomopwekking: 4.20.01.1.74,

2. Waterproductie: 4.20.01.2.74,

3. Electriciteitsopwekking: 4.20.01.3.74,

Distributie:
1. Stoomdistributie: 4.20.02.1.74,

2. Waterdistributie: 4.20.02.2.74 t/m 4.20.02.5.75,

3. Electriciteitsdistributie: 4.20.03.3.74,

Kosteloze watervoorziening: 4.20.04.0.74,

Uitbreidings- en vernieuwingsproject distillatie-inrichting c.a.:

4.20.06.1.74 t/m 4.20.06.4.74,

Magazijn: 4.20.07.0.81,

Onderhoudsfonds gebouwen en woningen: 4.20.08.0.77 t/m 4.20.08.0.86,

Kapitaalsverhouding met het eilandgebied: 4.20.09.0.68,

Afschrijvingen: 4.20.10.0.68, 4.20.10.1.68,

artikel 2,

considerans, alsmede het ontwerp in zijn geheel.

7. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting voor het dienstjaar 1957 (Ag.no. 9260; bijlage no. 50).

De algemene beraadslagingen worden geopend.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, bij het bestuderen van de uitgaven op deze begroting, speciaal de personeelskosten, ziet men aanzienlijke verhogingen, die ongetwijfeld het gevolg zijn van het helpen van politieke vriendjes en vriendinnen, meestal zonder diploma, aan een of ander werk, terwijl er Mulo-krachten zonder werk rondlopen.

De nieuwe Voorlichtingsdienst moet in stand worden gehouden om de

partijpolitiek te helpen propageren ten koste van de gemeenschap....

De Gedeputeerden moeten weer meer geld krijgen....Zeven ton moet weer volgend jaar aan de boulevard worden besteed, waar de bevolking niets aan heeft en die geen inkomen zal brengen....

Aan de andere kant worden de wegen in de buitendistricten verwaarloosd, met de dag worden ze slechter... Een hydroponicsfarm moest opgezet worden om een zekere Heer Robins aan een grote lening te helpen zonder enige garantie en om een paar politieke leiders aan werk te helpen, weer ten koste van de gemeenschap... Geen wonder dus, dat er geen gelden aanwezig zijn voor belangrijke voorzieningen, zoals steunverlening aan behoeftigen beneden de 60 jaar, afschaffing van gebruiksbelasting, afschaffing van schoolgelden, om een R.K. jongensschool te Brazil te bouwen, etc.

Ik zal thans meer in het bijzonder treden ten aanzien van enkele onderwerpen.

Voor dit jaar, voor 1956, werd reeds de raming van inkomsten uit de Winstbelasting - zonder dat er sprake was van de Suez-kwestie - met ongeveer f. 800.000,-- verhoogd. Nu de Suez-kwestie een gunstige invloed op Aruba zal hebben, welke ook in het komend jaar zal voortduren, menen wij, dat zonder bezwaar de raming voor Winstbelasting voor 1957 voor het eilandgebied met f. 400.000,-- verhoogd kan worden, waardoor het aandeel van 65% uit Winstbelasting voor Aruba van f. 3.575.000,-- verhoogd kan worden tot f. 3.975.000,--. Bij de artikelsgewijze behandeling zullen wij de nodige wijzigingen voorstellen, alsmede de bestemming van de meeropbrengst van f. 400.000,-- aanwijzen.

Wij zouden van het Bestuurscollege willen vernemen of zijn standpunt reeds aan de Staten is kenbaar gemaakt ten aanzien van de afschaffing van de Gebruiksbelasting.

Reeds bij de behandeling van de vierde Suppletoire begroting voor 1956, hebben wij aangedrongen op een loonsherziening per 1 Januari 1957 voor de gouvernementsarbeiders en -werklieden, alsmede op herziening van

de loontarieven voor speciale werkzaamheden. Wij wensen thans te vernemen, wanneer men deze herziening denkt te voltooien en wanneer men deze denkt in te voeren. Zoals bekend, dateert de laatste loonherziening van 1 Januari 1953.

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben onlangs in de kranten kunnen lezen, dat het Bestuurscollege een spaarplan voor de werknemers in dienst van het eilandgebied per 1 Januari 1957 wil invoeren. Dit hebben wij reeds eerder gevraagd, en wij zijn blij dat enkele werknemers zelf het initiatief hebben genomen om op deze regeling aan te dringen. Dit betekent niet dat wij - en ik denk ook de werknemers niet - blij zijn met de regeling, zoals door het Bestuurscollege voorgesteld. Met een dergelijke regeling kan men beter zijn geld bij de Postspaarbank brengen, daar krijgt men tenminste een zeker percentage aan rente. Het plan van het Bestuurscollege geeft geen enkele aanmoediging om te sparen. Indertijd hebben wij een spaarfonds gevraagd, maar ongeveer zoals dat bij de Lago bestaat.

Daarom verzoeken wij het Bestuurscollege om zo spoedig mogelijk een betere regeling voor te stellen, waarbij het eilandsbestuur tenminste de helft van hetgeen een spaarder wenst te sparen als contributie op zijn rekening te willen bijdragen. Op deze wijze wordt men aangemoedigd om te sparen.

Gaarne zien wij het standpunt van het Bestuurscollege in deze.

Op de post Steunverlening aan Behoeftigen, hebben wij een voorstel tot verhoging van dit bedrag met f. 55.000,-- tot f. 100.000,--. Wij wensen thans te vernemen, wanneer het Bestuurscollege bereid is de behandeling van de door ons indertijd ingediende ontwerp-eilandsverordening regelende steunverlening aan behoeftigen voort te zetten.

Hoe lang nog moeten de behoeftigen op Aruba wachten op een betere regeling? Zelfs de gedeputeerden hebben behoefte gevoeld aan een betere tegemoetkoming. Waarom moet dan deze kwestie zo lang worden getraineerd?

Het geld is er, Mijnheer de Voorzitter. Alleen de wil moet er nog zijn om deze zaak te regelen. Als ik het goed heb, Mijnheer de Voorzitter, dan is de enige stap, die in deze richting moet worden gedaan, de Onderstandscommissie opheffen.

Bij de behandeling van de vierde Suppletoire begroting voor 1956, op 26 September 1956, werd door Gedeputeerde de Cuba toegezegd, dat de door ons toen aangevraagde publieke telefoons alle op de begroting voor 1957 zouden voorkomen. Wij hadden toen gevraagd om publieke telefoons voor Ayo, Morgenster, Mondi Fierno, Picaron, Rooi Koochi, Tanki Flip, Calbas, Tanki Leendert, Alto Vista en Palm Beach. Bij de bestudering van deze begroting blijkt thans dat slechts Macuarima, Papilon en Tanki Leendert een publieke telefoon zullen krijgen. Wij vragen ons af wat er van de toezegging is overgebleven. Bij de artikelsgewijze behandeling zullen we echter terugkomen met onze concrete voorstellen.

Gaarne vernemen wij van het Bestuurscollege, wanneer het denkt te komen met plannen om een T.B.C.-paviljoen op Aruba te bouwen, alsmede of het bereid is een bijdrage te leveren voor de bouw van een tehuis voor ouden van dagen.

Na een onderzoek ter plaatse, werd geconstateerd dat de ingangen in het Rif aan de Zuidkust bij Skelhein en Compá, tegenover Parkietenbos, werkelijk ondiep zijn geworden, doordat de losse koralen buitengaats weer in de vaargeulen terecht zijn gekomen als gevolg van de "Hazel", de "Janet" en laatst de "Greta". Daarom willen we graag vernemen wanneer het Bestuurscollege deze ingangen denkt te verbeteren, o.a. dieper en breder te maken, zodat zij beter toegankelijk zullen zijn voor kleine bootjes.

Wij willen gaarne het standpunt van het Bestuurscollege vernemen omtrent de bouw en inrichting van een school te Ayo. Van deze zijde werd, zoals bekend, reeds meermalen in deze Raad erop aangedrongen om de mogelijkheid te bestuderen tot het bouwen en inrichten van een Mulo-school te Santa Cruz. Indertijd was het antwoord, dat er geen voldoende kinderen

waren om deze school te bevolken. Thans echter is het aantal kinderen van Santa Cruz, die de Mulo-scholen in Oranjestad bezoeken, zo groot, dat het alleszins verantwoord is om een Mulo-school te Santa Cruz te bouwen. Aangezien de g.l.o.b.-scholen te Santa Cruz en elders practisch dezelfde opleiding geven als de 1ste tot en met de 6de klas van de Mulo-scholen, is het dringend noodzakelijk om de schoolgelden voor de onderbouw van de Mulo op korte termijn af te schaffen. Er moet dan spoedig gewerkt worden in de richting alleen de kopklassen van de Mulo te behouden en de g.l.o.b.-scholen te brengen op het peil van het onderwijs van de onderbouw van de Mulo-scholen. Gaarne vernemen wij het standpunt van het Bestuurscollege in deze. Tevens zouden wij willen vernemen wanneer de algehele afschaffing van schoolgelden tegemoet gezien kan worden en wat de mening van het Bestuurscollege is omtrent het stichten van 5-jarige H.B.S.-en op Aruba.

Was het indertijd dringend noodzakelijk een tehuis voor verwaarloosde meisjes op te richten, urgenter is het thans een tehuis voor jongens te hebben. Naar ons bekend heeft de Don Bosco-Stichting reeds verleden jaar het een en ander met het Bestuurscollege besproken en zou reeds een organisatie bereid zijn dit tehuis te gaan beheren. Daarom verzoeken wij het Bestuurscollege om zo spoedig mogelijk de nodige aandacht aan deze kwestie te willen geven en de nodige gelden voor een jongenstehuis op de eerste suppletoire begroting voor 1957 te willen opbrengen. Niet lang geleden deelde de Voorzitter van deze Raad ons mede, dat ongeveer 8 vreemdelingen-taxi-chauffeurs hun taxi-vergunning hebben teruggekregen als gevolg van de vernietiging van de betreffende verordening door de Landsregering. Wij hebben vernomen, dat deze chauffeurs een vergoeding zullen krijgen voor de tijd gedurende welke hun vergunning werd ingetrokken. Gaarne vernemen wij of dit waar is en of er misschien reeds uitbetalingen zijn gedaan aan deze mensen, en zo ja, hoeveel aan elk en op welke post ze verantwoord werden. Tevens wensen wij te vernemen

hoeveel Arubaanse of andere chauffeurs in de laatste tijd een taxi-vergunning hebben gekregen. Telkenjare worden de landsgebouwen onderhouden en gerestaureerd. In het verleden werd dit door de Dienst van Openbare Werken verzorgd. Wij wensen te vernemen door wie het onderhoud van landsgebouwen thans wordt verzorgd, en in het bijzonder, door wie het opverven en onderhoudswerk aan de politiewachten en het ontvangerskantoor op Aruba onlangs werden verricht, en of deze werken openbaar zijn aanbesteed.

Dan kom ik aan de Voorlichtingsdienst, Mijnheer de Voorzitter. Pas op aandringen van de Raad werd een taakomschrijving opgesteld voor deze arbeidscontractant. Deze persoon heeft geen volledige dagtaak en wij beschouwen deze dienst helemaal overbodig. Zoals wij reeds verleden jaar hebben aangetoond, kan het Bestuurscollege zelf een gedeelte van zijn werk overnemen, door middel van maandelijkse persconferenties te houden. En volgend jaar krijgt deze persoon er nog twee krachten bij, Mijnheer de Voorzitter. De voorlichting die hij verstrekt over diverse andere aangelegenheden kan best verzorgd worden door de verschillende departementen, deskundig en zonder enige politieke tint. Voorts is het een inbreuk op onze autonomie om een vreemdeling op deze post te hebben. Wij kunnen daar dan net zo goed een rare Chinees zetten of een Rus, Mijnheer de Voorzitter. Evenals de Regeringsvoorlichtingsdienst, is deze dienst op Aruba om de partijpolitiek te bevorderen. Volgend jaar gaat men verder, dan gaat men dit op grote schaal doen door een blad uit te geven, dat propaganda moet maken voor de partij aan het bewind en met de gelden van de gemeenschap, Mijnheer de Voorzitter. Dit is de meest onbeschaamde publieke corruptie! Anders kan ik het niet noemen. En nu moet nog een kantoor voor deze dienst worden gehuurd. Kan men niet ergens een eilandsgebouw vinden om deze dienst onder te brengen? Deze dienst is overbodig. Het eilandgebied Curaçao heeft zo'n onding niet, waarom Aruba wel? Bij de artikelsgewijze behandeling komen we hierop nog terug.

Volgend jaar zal weer zeven ton aan de Boulevard worden besteed, waaraan de bevolking niets, maar dan ook niets heeft, dan om plezierritjes erop te maken. Slechts één wegje van een paar kilometers is op de begroting voor 1957 geraamd, bij Warawara, om afgemaakt te worden en daarvoor is eventjes f. 72.000,-- nodig. Wij willen gaarne vernemen hoeveel reeds aan dit wegje is besteed en waarom de kosten daarvan zo hoog zijn.

Wij vinden, dat de wegen in de buitendistricten in een zeer verwaarloosde toestand verkeren en dat onmiddellijk iets gedaan moet worden. Het wordt tijd dat verschillende oliewegen gereconstrueerd worden en verschillende zandwegen verhard worden. Daartoe zullen wij bij de artikelsgewijze behandeling de nodige voorstellen tot wijziging doen. De boulevard kan heus eventjes wachten. Het hotel zal niet om zeep gaan, omdat de boulevard niet klaar is, maar misschien wel om andere redenen.

Reeds eerder hebben wij het verzoek gedaan om de erfpachtscanon van 6% op 4% te brengen, aangezien bij de behandeling van het ontwerp in 1953 reeds toegezegd werd, dat dit percentage van 6% na ongeveer 1 jaar zou worden verlaagd. Daarom wensen wij thans te vernemen, wanneer het Bestuurscollege bereid is deze verlaging mogelijk te maken.

Omtrent de straatverlichting, hebben we ook reeds eerder erop aangedrongen om meer straatverlichting voor Santa Cruz, Noord, Savaneta en Paradera. Verder zouden wij willen vernemen of het Bestuurscollege bereid is stappen te nemen opdat de volgende plaatsen zo spoedig mogelijk op het lichtnet worden aangesloten: t.w. Rooi Bosal, Rooi Frances in oostelijke richting, Seroe Blanco te St.Nicolaas, Papilon, Urataka, Picaron, Catashi, Angochi en Ayo. Nu Paradera aangesloten is, is het makkelijker om ook Ayo aan te sluiten. Wij zouden gaarne van het Bestuurscollege willen vernemen of het het nodige wil doen, opdat Ayo zo spoedig mogelijk licht kan krijgen, alsmede andere gedeelten van Paradera.

Deze Raad heeft enkele jaren geleden een werkloosheidsrapport opge-

steld. Wij verzoeken het Bestuurscollege dit document uit de lade te willen halen en verdere uitvoering te geven aan de daarin vervatte suggesties. Verder zouden wij graag willen vernemen, hoeveel werklozen ingeschreven waren per 1 November 1956 en wat het Bestuurscollege denkt te doen om aan dit probleem het hoofd te bieden.

Nogmaals moeten wij het Bestuurscollege in overweging geven de volkswoningen van Dakota en St. Nicolaas in huurkoop te geven. Nu de Bouwcredietbank in werking zal treden, is het misschien gemakkelijker om deze kwestie eindelijk aan te pakken.

In dit verband wensen wij tevens te vernemen, hoe het staat met de inning van de achterstallige huren en of er gedurende dit jaar personen uit deze woningen werden gezet wegens wanbetaling of om andere redenen.

Niet lang geleden werd er een openbare verkoping gehouden voor een stuk grond groot 27.7 Hectare in de Village, dat verkocht werd voor een bedrag van f. 35.000,--. Wij vragen ons af, indien het Bestuurscollege werkelijk serieuze plannen heeft om de Village te saneren, waarom het dan dit stuk grond niet zelf heeft gekocht om zodoende alvast te beginnen met de sanering van dit stuk Village? Door inschakeling van de Bouwcredietbank kan men zeker een plan opstellen voor de sanering van de Village. Gaarne wordt vernomen wat het Bestuurscollege van plan is te doen voor de sanering van de Village. Door oliewegen daar te maken komen we er niet. De Village moet verkaveld worden, en er moeten betere huizen komen.

Nu de Telefoondienst zichzelf bedruipt, wensen wij te vernemen of het Bestuurscollege niet van mening is, dat deze dienst in een zelfstandig bedrijf moet worden omgezet. Tevens wensen wij te vernemen, wanneer het Bestuurscollege denkt tot verlaging van de telefoontarieven over te gaan, alsmede de verlaging van de aanlegkosten, die zo schrikbarend hoog zijn.

Wij zouden ook graag willen vernemen wat voor plannen het Bestuurs-

college heeft voor dammenaanleg en hoeveel tractors beschikbaar zijn voor het ploegen van gronden en of aan alle verzoeken om gronden te ploegen kon worden voldaan. Waarom werden niet een paar tractors, die speciaal gebouwd zijn voor de landbouw, aangeschaft, in plaats van telkens een grote of kleine tractor van de Dienst van Openbare Werken te moeten huren tegen een enorm hoge huurprijs. Wanneer denkt het Bestuurscollege de ploeggelden te kunnen afschaffen of tenminste te verlagen? Wij wensen ook te vernemen hoeveel de opbrengst was van het vee van Wayacka en wat het Bestuurscollege denkt te doen met het vee, dat niet verkocht werd.

Wij zouden verder, niet vandaag doch wel zo spoedig mogelijk, een opgave willen ontvangen van de openbare, alsmede de ondershandse aanbestedingen, die dit jaar zijn gehouden, met mededeling voor welke projecten, wie ingeschreven hebben en voor hoeveel, en aan wie het werk gegund werd. Wij zouden ook eenzelfde opgave willen ontvangen van de openbare of onderhandse inschrijvingen voor leveringen van materiaal boven een bedrag van f. 2.000,--, alsmede voor de levering van benzine en olie. Tevens bij welke drukkerijen het drukwerk van het eilandgebied wordt gedrukt.

Dit jaar werden bij de Dienst van Openbare Werken enkele trucks afgekeurd en voor een lage prijs van de hand gedaan. Wij zouden willen vernemen welke trucks deze waren, hun merk, bouwjaar en verkoopprijs, alsmede aan wie ze verkocht werden.

Bij de behandeling van het voorstel van het Bestuurscollege omtrent de bouw en de inrichting van een hydroponicsfarm hebben wij gevraagd wie de heer Robins was, of hijzelf niet kapitaalkrachtig was, welke "silent partners" hij heeft, en of hij ervaring heeft op het gebied van hydroponics. Wij hebben geen antwoord op deze vragen kunnen ontvangen. Thans willen we nogmaals vragen of het Bestuurscollege bereid is deze vragen bij deze begrotingsbehandeling te beantwoorden. Verder wensen wij te vernemen of deze heer Robins op een of andere wijze ver-

bonden of geassocieerd is met Alfred Pinkus.

Mijnheer de Voorzitter, wij moeten ernstig protesteren tegen het feit, dat de Raad niets meer heeft gehoord omtrent het hotelproject, dan wat men in de kranten heeft kunnen lezen. Het vorige Bestuurscollege was altijd bereid om zoveel mogelijk de Raad kennis te laten nemen van de plannen, doch dit Bestuurscollege negeert gewoonweg de Raad. Wij moeten hiertegen ernstig protesteren.

En thans, Mijnheer de Voorzitter, moet ik tot mijn spijt komen tot enkele zaken, die ons noodzaken de Raad voor te stellen een commissie van onderzoek in te stellen. In de eerste plaats een Commissie van Onderzoek betreffende onregelmatigheden bij Openbare Werken:
Wij baseren ons verzoek op de volgende onregelmatigheden en onrechtvaardigheden, die wij geconstateerd hebben:

1. In Mei 1956 werd door een Gedeputeerde opdracht gegeven om verschillende chauffeurs van particuliere dumptrucks uit te schakelen voor het vervoer van witzand, gruis, etc. ten behoeve van de Dienst van Openbare Werken. Er werden ongeveer 12 chauffeurs uitgeschakeld, waarvan tenminste 3 reeds jaren geregeld dit werk hebben gedaan om hun gezin, bestaande uit 5, 6 en 9 kinderen, te onderhouden. Zij werden uitgeschakeld zonder enige reden. Na vele protesten werden twee van hen weer ingeschakeld, terwijl tot op heden één, die meer kinderen heeft en een eigen truck, niet kon worden ingeschakeld en zich genoodzaakt zag zijn truck te verkopen. Aan de andere kant konden partijgenoten, familieleden en o.a. zelfs de chauffeur van de P.P.A.-leider wel regelmatig met hun trucks werken. Dat vinden wij een grote onrechtvaardigheid en onregelmatigheid, Mijnheer de Voorzitter.
2. Dit jaar heeft een Portugees gedurende ongeveer twee maanden, of misschien meer, bij een Gedeputeerde thuis gewerkt, terwijl hij in dienst was van de Dienst van Openbare Werken. Dit vinden wij ook een onregelmatigheid.

3. Bij de vuilophaaldienst zijn ongeveer vier trucks, uitsluitend van partijbonzen van de P.P.A. en/of broers van een Gedeputeerde, te werk gesteld, terwijl een van deze trucks op 6 Juli 1956 werd gebruikt om de hele dag het terrein voor een huis te Santa Cruz, waar de P.P.A. die avond een openbare vergadering had, schoon te maken, waarbij een chauffeur en een helper werkzaam waren. Dit vinden wij ook een onregelmatigheid.
4. Er zijn ook gevallen bekend van intimidatie bij de Dienst van Openbare Werken, terwijl een geval bekend is dat een Gedeputeerde een arbeider heeft ontslagen, omdat volgens de Gedeputeerde hij gedurende de diensttijd dronken was. Het ontslag werd op zijn last gegeven.

Mijnheer de Voorzitter, deze dingen kunnen niet door de beugel. Wij kunnen deze onrechtvaardigheden niet langer tolereren.

En dan, Mijnheer de Voorzitter, bij de Dienst van Arbeidszaken gaat het ook niet zoals het hoort. Daar gebeuren ook onregelmatigheden en onrechtvaardigheden, die door de betrokken Gedeputeerde goedgekeurd of bevorderd worden. Er is een aantal personen, wier namen ik hier niet behoef te noemen, doch wier toestanden ik wel even zal moeten beschrijven, opdat men ziet welke onrechtvaardigheden met medeweten en goedkeuring van de betrokken Gedeputeerde gebeuren.

De ene betreft een patiente, die een hartaanval heeft gehad, en een dure behandeling voor hartonderzoek moest ondergaan in een hospitaal te Oranjestad. Haar echtgenoot heeft een klein pensioen van de Lago en ook krijgt hij een gering ouderdomspensioen. Zij hebben geen enkele zoon, doch twee dochters, die getrouwd zijn. Verder heeft dit gezin geen ander inkomen. Waarom kan dit gezin geen kaart voor vrije geneeskundige behandeling krijgen, of tenminste een speciale kaart voor eenmalige behandeling?

Een ander geval is dat van een weduwe, die bij een van haar kinderen inwoont en die ouderdomsuitkering ontvangt. Zij heeft geen ander inkomen.

Ook deze weduwe kon geen kaart krijgen, Mijnheer de Voorzitter.

Een ander geval is dat van een weduwe, voor wie na herhaalde aanvragen tenslotte de hospitaalkosten werden betaald. Zij kon echter geen kaart voor vrije geneeskundige behandeling krijgen, terwijl zij voortdurend onder doktersbehandeling moet blijven.

Zo zijn er ongetwijfeld nog meer van dergelijke gevallen van onrechtvaardigheden. Men kan niet geholpen worden omdat men niet tot de partij behoort. Deze mensen zijn allemaal Arubanen, terwijl anderen wel geholpen worden. Wat voor richtlijn heeft men thans, Mijnheer de Voorzitter? Wij vinden - en U bent het zeker met ons eens - dat hier ingegrepen dient te worden. Wij kunnen niet langer permitteren, dat onbekwame, onverantwoordelijke lieden, die de macht hebben, dit politiek radicalisme zo ver doorvoeren. Hieraan moet een einde komen. Er moet rechtvaardigheid komen. Daarom wensen wij, dat voor deze zaken een commissie uit de Raad wordt benoemd, bestaande uit een lid van elke fractie, om deze gehele materie grondig te onderzoeken en recht te doen wedervaren. Teneinde het werk van zulk een commissie mogelijk te maken zou het noodzakelijk zijn, dat de commissie de nodige inlichtingen, via het Bestuurscollege van de betreffende instanties kan krijgen. Ik denk, dat het Bestuurscollege hiertegen geen bezwaren kan hebben. Ik geloof niet, dat er iemand in deze Raad is, die tegen een dergelijk onderzoek kan zijn, aangezien niemand er tegen kan zijn dat rechtvaardigheid wordt gezocht. Daarom vertrouw ik dat, gelijk ook gebeurd is met het onderzoek naar onregelmatigheden van de Gedeputeerde Geerman, indertijd, men ook deze keer zijn medewerking in deze zal weten te verlenen. Indien er leden zijn, die meer feiten bekend zijn, zouden wij het ten zeerste waarderen, indien zij die thans ook naar voren willen brengen of ze aan de commissie zullen willen doorgeven.

En wat betreft het onderzoek omtrent de onregelmatigheden van de

Gedeputeerde Geerman wensen wij te vernemen, wanneer het Bestuurscollege een ander lid zal benoemen ter vervanging van de heer Irausquin en wanneer dit onderzoek zal worden voortgezet en beëindigd.

Tenslotte, Mijnheer de Voorzitter, moeten wij constateren, dat er een geest van merkbare, ja zelfs tastbare, vrees op het eiland heerst. De gouvernementsarbeiders moeten, alvorens met elkaar te praten, als het ware eerst rondkijken of er geen spionnen in de buurt zijn. Aangestelde politieke bazen rijden de hele tijd rond om maar te proberen hen op iets te betrappen. Ook op de kantoren moet men uitkijken om maar geen woord, dat naar politiek klinkt, te zeggen, want er kan misschien iemand op de loer liggen, die de bittere waarheid niet kan horen.

Overal zijn er spionnen van de P.P.A. te vinden, Mijnheer de Voorzitter. Vroeger kon men zijn gang gaan en vrij spreken, thans is de mond van de ambtenaar als het ware gesnoerd.

Men is bang zijn huis af te staan voor een politieke of andere vergadering van andere partijen, omdat men bang is, dat men straks zijn werk zal verliezen.

Mijnheer de Voorzitter, door onbekwaam optreden, politiek radicalisme en willekeur van sommige Gedeputeerden is men steeds huiverig een redelijk verzoek in te dienen, aangezien thans niet meer naar reden wordt geluisterd, doch men eerder kijkt naar de slaafse partij-onderwerping, welke dan de beslissing zal beïnvloeden. De oppositie krijgt maar halve antwoorden of helemaal geen antwoorden. Mensen van andere partijen worden voor de geringste waarheid, die zij durven zeggen, bedreigd met de rechter en wat dies meer zij.

Wij leven thans in een periode van een schrikbewind, Mijnheer de Voorzitter. De democratie is ver zoek. Vrijheid wordt meer en meer verstaan als dictatuur en intimidatie.

Maar, Mijnheer de Voorzitter, dergelijke symptonen hebben wij ook bij grotere naties, die ook grote leiders hebben gekend, waargenomen. Die

leiders bestaan niet meer en worden diep veracht. Daarom hebben wij nog enige hoop - de hoop, dat de rechtvaardigheid eens zal zegevieren.

Tenslotte verzoeken wij U, ons de antwoorden te doen geven door de betrokken Gedeputeerden. Ik dank U.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, werd er eens in deze Raad gezegd, dat men zich niet storen moest aan de woorden van de oppositie, Mijnheer de Voorzitter, aan het democratische recht van de volksvertegenwoordiging kan en mag nooit en te nimmer worden getornd. Storen of niet storen, de stemmers zijn niet blind of doof meer en volgen dagelijks met interesse de handelingen van het tegenwoordige Bestuur des eilands.

Bij mijn algemene beschouwingen op het voor ons liggende ontwerp van de begroting 1957 zal ik mij slechts tot enkele punten beperken.

In de memorie van toelichting lezen wij, dat het Bestuurscollege met genoegen constateert, dat er grote stappen zijn verwezenlijkt met betrekking tot het verbreden van de economische basis van het eilandgebied en daarmede ook vermeerdering van de ontvangsten. Ik zie ze niet. Men noemt daarbij de aanleg van de boulevard naar Malmok, die voor het toeristenhotel van groot belang zal moeten zijn. Verder zwaait men lof aan de plannen voor het bouwen van een toeristenhotel, die vaste vormen beginnen te krijgen met een belegging van f. 1.500.000,-- door het eilandgebied. Ook werd er gesproken over het sinistere waterplan, dat onze kinderen aan opgelegde verplichtingen zal binden. Ook over de "hydroculture farm" en ook over het aantrekken van nieuwe industrieën. Alles klinkt heel mooi, maar wat zal de werkelijkheid voor ons brengen? Tot nu toe is alleen verwezenlijkt datgene, waarvoor wij moeten betalen, en wat wij niet kunnen betalen zal wel de erfenis voor onze kinderen blijven. Er wordt niet gerept over de totale belegging van de plaatselijke handel in de hotelplannen. Wel hebben wij door de radio kunnen horen, dat de Gedeputeerde voor Financiën in een van zijn vlagen van waanzin het vorige Be-

stuurscollege ervan betichtte schuldig te zijn aan de bedroevende resultaten van de medewerking van de handel. Het is niet het vroegere Bestuurscollege, dat schuldig is. De schuld ligt bij het huidige Bestuurscollege, dat, zoals iedereen weet, links en rechts met het geld van de gemeenschap smijt, en het is en blijft een feit, dat geen enkele verstandige zakenman zijn geld daar gaat beleggen, waar hij van te voren weet, dat de kans bestaat dat het door onverantwoordelijke elementen verbrast zal worden. Denkt het Bestuurscollege niet, dat de plaatselijke handel met belangstelling alle financiële handelingen of transacties van dit Bestuurscollege volgt en tot de conclusie moet komen, dat de middelen van de gemeenschap op zeer gevaarlijke wijze worden verbruikt?

Dan, Mijnheer de Voorzitter, kom ik vanzelfsprekend bij het sinistere waterplan van 20.000.000 Antilliaanse guldens. Zoals ik voorspeld heb, zal er op de begroting voor het dienstjaar 1959 een nadelig saldo van het Waterbedrijf van zowat anderhalf millioen tot twee millioen gulden komen te paraisseren. Verder hebben wij gezien, dat het Bestuurscollege overgegaan is tot afschrijving op de huidige distillatie-inrichtingen. Deze inrichtingen hebben het eilandgebied geen cent gekost. Ze zijn ons gegeven als deel van onze erfenis uit het koloniale tijdperk en reeds betaald met de belastingpenningen van onze ouders. Ik vind het zeer brutaal om ze ons nu weer in rekening te brengen om de schandelijke risico's te dekken, die genomen werden door een paar onverantwoordelijke en onscrupuleuze elementen, die op buit uit zijn. Het was voor mij een raadsel waarom zelfs de Gedeputeerde, van wie wij toch verwachten, dat hij zijn verstand zou laten zegevieren, achter dit plan stond. Maar, Mijnheer de Voorzitter, Zaterdag j.l. kwam de aap uit de mouw. Na een reis naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika, betaald door de gemeenschap of beter gezegd, betaald door de arme belastingbetalers, krijgen wij een verzoek van het raadslid Petronia om hem dispensatie te verlenen, opdat de firma Petrona & Croes als agent van de firma Singmaster & Breyer zal kunnen op-

treden. De reden hiervoor was, dat het eilandgebied zeer grote voordelen daarbij zou hebben. Welke deze voordelen zijn, werd er niet bij gezegd. Waarom moet de heer Petronia dispensatie hebben, waarom kan de heer Croes alleen niet als agent optreden, zoals, indien wij goed zijn ingelicht, hij bij onderhandse gunningen van werken van het eilandgebied en land alleen en op eigen naam aanneemt? Geen wonder, dat er gezegd wordt, dat nu de heer Petronia Gedeputeerde is een zekere achteruitgang bij de firma Petrona & Croes is geconstateerd.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, was het voor mij een raadsel hoe het mogelijk was, dat het Bestuurscollege een meerderheid kon krijgen om na vier maanden een aangifte wegens belediging tegen mij in te dienen. Want ik kan er zeker van zijn, dat de Voorzitter als vertegenwoordiger van het Bestuurscollege ten deze slechts door een volstrekte meerderheid van het Bestuurscollege gedwongen en genoodzaakt was tot die stap over te gaan. Maar mij kan men niet intimideren. Ik zal blijven strijden voor een deugdelijk bestuur, voor een bestuur zonder corruptie of partijbelangen. Ik ben er zeker van, dat in de Nederlandse Antillen onder toezicht van Hare Majesteit Koningin Juliana het recht zal zegevieren. In afwachting van de uitslag van deze aangifte, waarvan ik zeker ben, dat ik er met vlag en wimpel zal doorkomen, geef ik aan Oscar Henriquez de raad, dat, als hij mijn bloed wil drinken, hij het beter als man het bij mij op de vuist kan komen halen. Maar ik ben er zeker van, dat hij dat niet zal proberen, omdat alleen mannen met mannenbloed tot zulke daden in staat zijn,........

De VOORZITTER: Mijnheer Figaroa, wilt U niet persoonlijk worden?

De heer TH.J.FIGAROA: Ik zeg alleen de feiten.

De VOORZITTER: Daar heb ik niets mee te maken. Doet U het buiten deze zaal, wanneer U persoonlijk wilt worden.

De heer TH.J.FIGAROA: ....alleen lafaarden, die door laaghartige intrigues hun tegenstanders uit de weg proberen te ruimen.
Mijnheer de Voorzitter, als wij de begroting verder bekijken, dan zien wij dat de uitgaven van de gewone dienst met rasse schreden omhoog zijn gegaan. Neem bijvoorbeeld de paragraaf 'Bestuursorganen'. Deze paragraaf is in vergelijking met het jaar 1956 met 30% gestegen en zo zijn er verschillende anderen. De Voorlichtingsdienst gaat ons f. 37.000,-- meer kosten, zonder dat de bevolking er enig nut van heeft. Wat de bevolking er van krijgt is soms komedie van een Gedeputeerde of het horen van de Voorlichtingsambtenaar voor de radio, die soms verre van de waarheid spreekt, bijvoorbeeld toen er over contracten gesproken werd. Daarom alleen al, Mijnheer de Voorzitter, vind ik dat de Voorlichtingsdienst overbodig is, niet alleen overbodig, maar het is ook beledigend voor de gemeenschap om op zulk een post een persoon van vreemde nationaliteit te plaatsen. Ik vind dat, als deze dienst in stand wordt gehouden, de burgers van Aruba opgelicht worden in plaats van voorgelicht. Hoe kan een ambtenaar van de Voorlichtingsdienst aan de pers mededelen, dat hij niet wist, welke van zijn papieren niet in orde waren, toen hij uit Santo Domingo werd gestuurd en pas na zeer geheimzinnige besprekingen van de Landsregering weer toegelaten werd? Hij werd nota bene door het eilandsbestuur gestuurd om op Gedeputeerde nummer 1 te passen en toen hij werd uitgewezen kwam hij niet naar het eilandsbestuur, maar spoedde zich direct naar de Landsregering. Bovendien, Mijnheer de Voorzitter, is de hele bevolking van Aruba zich er van bewust, dat de Voorlichtingsdienst voor haar een dure, maar voor de P.P.A. een goedkope manier van partijpolitieke voorlichtingspropaganda is. Mijnheer de Voorzitter, om terug te komen op ambtenaren van vreemde nationaliteit, vind ik het een zeer rare gang van zaken, dat er voor zekere partijgenoten, die slaafs hun baas volgen, dikke en vette baantjes weggelegd zijn, mensen die nog nooit in overheidsdiensten hebben gewerkt en zelfs nog niet een Antilliaan zijn, terwijl er

voor Arubanen, die de beste jaren van hun leven voor de overheid hebben gegeven, geen plaats meer is. Neem eens bijvoorbeeld de heer Milo Croes, onze voormalige fractiegenoot, een van de grootste pleiters voor het recht van de arbeiders in het algemeen in de oude Raad. Voor hem was er geen baan meer in eilandsdienst, niettegenstaande schriftelijke toezegging van het voormalige Bestuurscollege, welke toezegging na veel politieke manoeuvres door het tegenwoordige Bestuurscollege werd teniet gedaan zonder even naar elkaar, in hun midden te kijken en zonder enige gewetenswroeging. Ja, voor hem was er geen baan in eilandsdienst maar wel voor Finck, Piña, Beaujon, Maduro, Erasmus en thans, al is het voorlopig in landsdienst, voor Anslijn en wie weet welke andere partijgenoten meer zullen volgen, die voor wat betreft overheidswerkzaamheden niet in de schoenen van de heer Milo Croes kunnen staan. Voor deze partijmensen zijn er wel dikke en zeer vette baantjes weggelegd. De Gedeputeerde van Financiën was van plan onze voormalige fractiegenoot naar de Bovenwinden te zenden, maar het ware beter, dat de Gedeputeerde zelf naar zijn geboortegrond terugkeerde. Dit alles is schandelijk, Mijnheer de Voorzitter, en de bevolking vergeet dergelijke handelingen niet bij de volgende verkiezingen.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, zien wij bij het hoofdstuk Watervoorziening, dat wij een nadelig exploitatiesaldo hebben van zowat f.700.000,- dat daarna met een uitkering van de kapitaaldienst van vroegere jaren wordt verlaagd tot f. 396.000,--. Het is een vreemde gang van zaken. Er wordt niet gezegd waar de f. 165.000,-- rente, die wij volgend jaar zullen moeten betalen vandaan zal komen.

Er is geen enkele wijk van de buitendistricten vermeld, die op de waterleiding aangesloten zal worden. Men kan niet beweren, dat er niet genoeg water is, daar er wel 200 ton water dagelijks ter beschikking van de hydroponicsfarm wordt gesteld. Wij noemen bijvoorbeeld wijken zoals Palm Beach, Montserat, Seroe Janchi, Matadera, Calabas en Union, waarom kunnen deze wijken niet van leidingwater worden voorzien? Neen, het belang van

de bevolking is niet het eerste bij het Bestuur, maar wel vriendjespolitiek.

Ten aanzien van de wegen zien we, dat er niet veel gedaan wordt om wegen in de buitendistricten aan te leggen. Neem bijvoorbeeld de weg van Alto Vista, die door het voormalige Bestuurscollege voor het jaar 1956 was geprojecteerd; dan de wegen naar Eagle Beach, richting Seroe Janchie en Matadera, de weg van Kamay, richting Curumiao, Seroe Pela en Boroncana, die door de baas van de P.P.A. aan de hier wonende mensen was beloofd, opdat hij daar stemmen zou krijgen en nu ze eenmaal gestemd hebben, geheel vergeten is. En zo zijn er vele meer. Ook zou ik graag willen vernemen, wanneer men met de aanleg van de weg naar Tanki Flip zal beginnen.

Over verlichting zou ik graag willen vernemen, wanneer wijken zoals Palm Beach, Montserat, Casparitoe, Bubali, Washington, de weg tot Westpunt, Alto Vista, Calabas, Moko , Catiri, Seroe Janchi, Matadera en Sabana Libre in aanmerking zullen komen om op het stroomnet te worden aangesloten.

Dan komen we op het gebied van de arbeid. Het doet ons genoegen te vernemen, dat het Bestuurscollege een herziening van de loonschalen van de arbeiders van dit eilandgebied in voorbereiding heeft. Het wordt tijd om deze schalen aan de schalen van de Lago Oil & Transport Cy te toetsen. Ik geloof niet, dat het billijk is, dat een vakman eerste klasse van de overheid f. 1,79 per uur verdient, terwijl hij zijn eigen gereedschappen moet kopen. Een gewoon arbeider op de Lago verdient evenzoveel zonder dat hij een cent voor gereedschappen behoeft uit te geven.

Tenslotte komen wij op het spaar- en vacantiefonds voor de overheidswerknemers, dat ons verleden jaar werd toegezegd. Men moet niet proberen deze zaken te traineren door de werknemers minder aanlokkelijke voorstellen te doen, maar zoals wij hadden voorgesteld, tenminste op dezelfde basis als de Lago.

Hiermede volsta ik, Mijnheer de Voorzitter.

De heer D.C.MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, het is voor mij een genoegen om vanaf deze plaats enkele woorden tot U en mijn mederaadsleden te mogen richten.

Eerst wil ik mijn waardering uitspreken over het beleid van het Bestuurscollege in het bijna afgelopen jaar. In de korte tijd, dat dit Bestuurscollege de teugels in handen heeft, is heel wat tot stand gekomen, hoewel er enkele leden zijn, die menen dat er niets gedaan wordt. Maar, Mijnheer de Voorzitter, er is een bekend spreekwoord dat zegt: de blindsten zijn zij, die niet willen zien, en ik heb altijd medelijden met zulke stakkers gehad. Er is één ding, Mijnheer de Voorzitter, dat mij tevreden stemt, n.l. dat ondanks de storm van valse beschuldigingen van enkele heren aan de overkant, het Bestuurscollege toch koers weet te houden op de woelige zee en steeds in de goede richting blijft varen. Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp niet waarom zij de P.P.A. niet een kans gunnen. Zijn zij niet reeds gewogen en te licht bevonden? Een ieder herinnert zich nog de tijd, dat de A.V.P. en haar geliefde zus U.N.A. gearmd in het zadel zaten en de bevolking met dwaze beloften probeerden zoet te houden, maar alles is bij beloften gebleven en van daden viel niets te bespeuren. Het valt zwaar als men moet zeggen: het is mijn eigen schuld. Mijnheer de Voorzitter, thans staan wij voor de behandeling van de ontwerp-begroting 1957. Voor velen is dit telkenjare een onaangename taak. Door het nuchter beleid van het Bestuurscollege is de begroting dit jaar weer op tijd aangeboden en zij klopt. De meeste posten zijn op zeer verantwoorde wijze geraamd en ik heb me vast voorgenomen mijn volle medewerking toe te zeggen.

Mijnheer de Voorzitter, ik zal heel eventjes het Bestuurscollege onder de loupe nemen. Wat heeft het Bestuurscollege in de afgelopen tijd gedaan? Mijn antwoord luidt: veel, Mijnheer de Voorzitter. Nimmer te voren zijn zoveel sociale voorzieningen getroffen. Men denke aan de eilandsverordening orkaangevaar; het crediet benodigd voor de verpleging van on- en

minvermogenden is verhoogd van f. 80.000,-- tot f. 120.000,--, daar het gebleken is, dat er velen zijn, die deze zorg en hulp behoeven, maar niet kunnen bekostigen; reeds heeft de Antilliaanse regering vorig jaar met de noodouderdomsvoorziening een groot hiaat weggewerkt. Het Bestuurscollege van Aruba gaat blijkbaar in de ingeslagen weg voort en in plaats van beloften zien wij thans daden, die de bevolking ten goede komen. Is dit geen goed werk?

Mijnheer de Voorzitter, sinds jaar en dag was het vorige Bestuurscollege bezig plannen uit tw werken om het toerisme te bevorderen, maar alles is bij plannen gebleven, aangezien de betrokken heren de "know how" niet wisten. Plannen, plannen en nogmaals plannen. Dat men uitblonk in het plannen maken, blijkt uit het overzicht, dat ik hier heb, van de plannen die zoveel jaren de aandacht hadden, van de resultaten daarvan en van de tijd, die daaraan besteed werd en verloren ging.

J.Perel - J.Wils (Hotel-casino), N.V. Toeristen Centrum Aruba, onderhandelingen stopgezet, geen resultaat, October 1947 tot April 1951;

Drie eilandenproject Mr A.Papier e.a.; onderhandelingen afgebroken, geen resultaat, September 1951 tot November 1952;

C.H.G.Eman - M.J.Harris; mededeling van M.J.Harris: geen interesse meer in hotelbouw; Mei 1952 tot Januari 1953;

Vereniging van Handelaren op Aruba (bungalow-hotel); stopgezet in verband met indiening Basiroeti-plan Bestuurscollege; Februari 1953 tot Juni 1953;

Bestuurscollege Basiroeti-plan (conform advies A.A.Adler), uitvoering achterwege gebleven in verband met overneming plan door Ch.J.Neme; Juni 1953 tot 10 November 1953;

Basiroeti-plan Ch.J.Neme, begin van uitvoering sedert Mei 1954 en is thans in een tamelijk ver gevorderd stadium;

Irving Kipnis, onderhandelingen stopgezet; geen resultaat; October 1953 tot Juni 1955.

Mijnheer de Voorzitter, we zien dat van al deze plannen, uitgezonderd één dat door een zeer vooruitstrevende plaatselijke zakenman werd aangepakt, de resultaten nihil zijn. Een ding vraag ik me verder af, Mijnheer de Voorzitter, n.l. Wat zijn de resultaten van de dienstreizen van de afgetreden Gedeputeerden naar het buitenland?

Mijnheer de Voorzitter, thans ziet men de capaciteit van onze grote leider; voor het geachte lid Figaroa zal ik het woord "baas" gebruiken, want ik denk, dat hij het woord "leider" niet kent. Nu toont de P.P.A. haar kunnen en binnen enkele dagen wordt een aanvang met de grondboringen voor de funderingen gemaakt en tegen het einde van 1957 zal het lang gekoesterde hotel--plan werkelijkheid worden.

Mijnheer de Voorzitter, over uitbreiding van de Watervoorzieningsdienst heb ik al eerder mijn mening te kennen gegeven.

Nu iets over de waterkoelers voor de scholen, Mijnheer de Voorzitter. Toen onze fractie in de Raad het voorstel indiende om op de scholen waterkoelers te doen plaatsen, hebben enkele heren o.a. het geachte lid Tromp, zich fel hiertegen verzet, als zou het ongezond zijn enz. enz. Vandaag zien wij, dat hetzelfde lid zich een felle voorstander toont om deze waterkoelers te doen plaatsen, Mijnheer de Voorzitter. Ik vind, dat de heer Tromp alles in het werk had moeten stellen, om deze waterkoelers te plaatsen toen hij deel uitmaakte van het Bestuurscollege. Het is inderdaad moeilijk de gedachtengang van sommige mensen te volgen, Mijnheer de Voorzitter; men moet consequent zijn. De scholieren hebben weken, maanden, zelfs jaren naar deze waterkoelers uitgezien, maar toen het een illusie bleek, hebben de leerlingen van verschillende scholen het initiatief genomen, gelden bij elkaar gebracht en waterkoelers op afbetaling gekocht. Het geachte lid Tromp, die vroeger Gedeputeerde van Onderwijs was, moet dit toch bekend zijn. Het verheugt mij, Mijnheer de Voorzitter, te zien dat het Bestuurscollege een post voor de koelers op deze begroting geplaatst heeft, al is het maar P.M. Het Bestuurscollege laat zien, dat het

thans in de goede richting werkt. Verder wil ik de wens uitspreken, dat straks als het ontwerp in zijn geheel is aangenomen, stappen gedaan zullen worden deze waterkoelers zo gauw mogelijk te bestellen en te installeren. Dit kan niet als een luxe beschouwd worden, doch als een dringende noodzaak. Mijnheer de Voorzitter, tegen één uur 's middags kan men slechts met moeite de handen wassen, laat staan drinken en dit is geen grapje voor kinderen.

Mijnheer de Voorzitter, er is nog iets, waarop ik de aandacht van het Bestuurscollege wil vestigen, n.l. op het loon van de schoonmaaksters. Velen van deze mensen zijn volkomen afhankelijk van dit bedrag van 69 gulden per maand. Toevallig ken ik een van deze dames, die niet minder dan acht schoolgaande kinderen heeft en bovendien weduwe is. Mijnheer de Voorzitter, U zult het met mij roerend eens zijn, dat met acht kinderen en een inkomen van 69 gulden zeer weinig gedaan kan worden. Huur, water, electriciteit, kleren en last but not least eten, vooral nu de kosten van levensonderhoud aanzienlijk gestegen zijn. Wat kan men voor f. 100,-- bij de Chinees kopen? Mijnheer de Voorzitter, ik zou haast willen wedden, dat de goederen, die men voor f. 100,-- koopt, heel gemakkelijk door een negenjarige jongen onder een arm weggebracht kunnen worden. In het kort komt het hier op neer, Mijnheer de Voorzitter, dat verschillende van deze mensen onder zeer hachelijke omstandigheden leven. Derhalve wil ik voorstellen deze post zodanig te verhogen, dat geen van deze schoonmaaksters minder dan 100 gulden per maand zullen verdienen.

Mijnheer de Voorzitter, het voorstel van het Bestuurscollege om het b.l.o.-onderwijs op Aruba uit te breiden is zeer toe te juichen. Het is zeer nuttig en er is een grote behoefte aan. Er zijn scholen voor g.l.o. waar soms meer dan 20 leerlingen in de eerste klas zijn, geschikt voor b.l.o. En vaak krijgen ze geen plaats op de b.l.o.-school: le door gebrek aan ruimte, 2e door weinig belangstelling van de ouders voor dit b.l.o. Wat de ruimte betreft, Mijnheer de Voorzitter, daar moet met bekwame spoed aan gewerkt worden, want de tegenwoordige behuizing is ten ene male on-

voldoende en ongeschikt. Wat de ouders betreft, deze zijn en worden niet ingelicht, vooral op St. Nicolaas. Er zijn vele ouders, die menen dat de b.l.o.-school voor krankzinnigen enz. bestaat, wat helemaal niet juist is. Daarbij komt nog, dat voor wat de kinderen buiten Oranjestad betreft, het vervoer zeer gebrekkig geschiedt. Meestal zijn de kinderen na een rondrit over het eiland pas om vijf uur thuis. In sommige gevallen hebben de ouders zelf daarom hun kinderen weer doen afschrijven en weer op de g.l.o.-school geplaatst, waar het reeds een mislukking was. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, ik juich dit voorstel ten zeerste toe.

Over de wegen wil ik het volgende opmerken: Nimmer te voren is zoveel aandacht aan de wegen besteed als onder het huidige Bestuurscollege. Zelfs de Village heeft een flinke beurt gehad. Ik wil het Bestuurscollege voorstellen om de Hildebrandstraat zodanig te verlengen, dat de wegen naar Kustbatterij en Rooi Hundo met elkaar verbonden worden. Dit is zeer noodzakelijk, Mijnheer de Voorzitter. Verder wil ik nog iets opmerken over de houding van enkele raadsleden.

Enkele heren aan de overkant proberen steeds van deze Raad een poppenkast te maken. Steeds moet ik aan Jan Klaassen en de huisbaas denken, Mijnheer de Voorzitter. Ik hoop dat deze raadsleden in het komende jaar hun houding aanzienlijk zullen verbeteren.

Ik dank U zeer.

De heer O.CROES: Mijnheer de Voorzitter, vóór ons ligt de vijfde begroting van dit eilandgebied, t.w. die voor het dienstjaar 1957. Het Bestuurscollege schrijft in zijn memorie van toelichting: "Ondanks de verregaande stijging van de uitgaven, is het toch mogelijk wederom een sluitende begroting te kunnen aanbieden." Inderdaad zijn de uitgaven gestegen, maar met genoegen kan geconstateerd worden, dat er iets goeds voor ons eiland wordt gedaan. Gedurende de laatste 18 maanden wordt eindelijk daadwerkelijk de aandacht besteed aan de econo-

mische opbouw van Aruba, en daarvoor, Mijnheer de Voorzitter, mijn hartelijke dank aan de Gedeputeerden, U en de Secretaris, die geen tijd, noch kans vocrbij laten gaan de noodzakelijke stappen te nemen om de verschillende projecten naar voren te brengen. Tijdens de vorige periode werd de begroting inderdaad opgemaakt en men zag millioenen uitgeven, maar men vraagt zich nog steeds af, wat is er met het geld gedaan? Wat heeft men indertijd gedaan voor de economische welvaart van Aruba? Het antwoord is: niets, maar dan ook niets, Mijnheer de Voorzitter.... U weet het beter dan ik.

Terwijl er niet meer geld wordt uitgegeven dan vroeger, zien we dat nu het geld wordt besteed voor projecten, die een rol spelen in de economische opbouw van ons eiland. De projecten voor goedkoper water, electriciteit, toeristenhotel, boulevard en hydroponics-farm zijn serieus aangepakt en verkeren allen reeds in een stadium van verwezenlijking.

Mijnheer de Voorzitter, de Raad heeft zo juist zijn goedkeuring aan de afgesplitste begroting voor de Watervoorzieningsdienst gehecht. Voortaan wordt een aparte bedrijfsbegroting opgemaakt, hetgeen tevens inhoudt dat deze dienst van nu af ook in financieel administratieve zin als bedrijf zal worden behandeld. Dit getuigt van de vooruitziende blik, het progressief karakter en de actieve werkwijze van het huidige eilandsbestuur. Deze aparte bedrijfsbegroting is van zeer groot belang en betekent een grote vooruitgang, daar binnenkort de omzet van de waterdistillatie-inrichting te Balashi vergroot zal worden, waar nog bij komt de verkoop van stoom en electriciteit.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, hebben we de hydroponics-farm, welke één dezer dagen zal aanbesteed worden. Dit betekent een mijlpaal in de historie van de land- en tuinbouw van Aruba. Tot nu toe worden alle groenten geimporteerd en vanzelf voor zeer hoge prijzen verkocht. Straks zal het mogelijk zijn verse tomaten, bonen, sla, enz. enz. in

voldoende mate te kweken. Hiermede wordt het belang van de gezondheid der bevolking behartigd en tevens de economie der gezinnen. Nimmer is het mogelijk geweest om op Aruba in enige mate zelf in deze behoeften te voorzien. Daarom moet ik van hieruit mijn waardering uitspreken voor hetgeen ons Bestuurscollege in zo'n korte termijn heeft kunnen doen. Thans gaan honderdduizenden dollars ieder jaar naar Miami, maar in de toekomst zal het overgrote deel dezer uitgaven op Aruba worden besteed en alhier blijven circuleren.

Mijnheer de Voorzitter, een ander belangrijk werk van Uw College is dat op het gebied van toerisme. Jarenlang werd er gesproken over toerisme en het bouwen van een toeristenhotel. Vele dienstreizen werden gemaakt naar Venezuela, Colombia, Puerto Rico en Amerika door de toenmalige Gedeputeerde, maar er werd nimmer iets concreets gerealiseerd. Op 24 Juni 1955 - dus 6 dagen voor het naar huis moest, schreef in zijn brief no. 5449 het toenmalige Bestuurscollege aan de Eilandsraad omtrent zijn plannen voor een toeristenhotel. Ik wil even een stuk uit deze brief citeren. Het is het volgende: "Wij zijn thans dus ten deze even ver als jaren geleden, toen de idee van een toeristenhotel, cum annexis, aan Palm Beach voor het eerst ter sprake kwam; alle in de loop der jaren ingediende, serieuze of niet serieuze, plannen brachten ons niet verder tot de verwezenlijking van het doel, met de bouw van zulk een hotel beoogd. De tijd, noch de ontwikkeling elders staan stil en wij komen in verband daarmede tot één conclusie en één vraag: Het wordt tijd, dat Aruba - wil het iets bereiken - zelf de hand aan de ploeg slaat." --- en dan Mijnheer de Voorzitter, wordt de volgende vraag in deze brief gesteld: "Hoe kan de bouw van een hotel als bedoeld inderdaad worden gerealiseerd?"...

Mijnheer de Voorzitter, het antwoord op deze vraag is zeer eenvoudig. De bouw van een hotel als bedoeld kan en zal gerealiseerd worden zoals ons Bestuurscollege nu bezig is te doen. Zeer gemakkelijk, Mijn-

heer de Voorzitter, zeer eenvoudig. Alleen moet men weten waar en hoe te beginnen en men moet ook eerlijk wezen. Het feit dat dit Bestuurscollege kans heeft gezien in anderhalf jaar meer te bereiken, dan het vorige Bestuurscollege in vier jaar, spreekt boekdelen.

De nieuwe boulevard van Palmbeach, die de stranden bereikbaar en aantrekkelijker maakt, is voor het grootste deel gereed. De grondboringen voor de funderingen van het hotel zullen binnen enkele dagen plaatsvinden. Ik ben ervan overtuigd, dat van de 380 millioen dollars, die de Amerikaanse toeristen per jaar in het Caraibisch gebied achterlaten, zeer zeker Aruba ook zal kunnen profiteren. Een ieder is het er over eens, dat Aruba pracht kansen heeft om een van de populaire toeristeneilanden in het Caraibisch gebied te worden.

En toch horen wij boze stemmen, wilde stemmen in de districten van ons eiland, die schreeuwen dat de P.P.A. Aruba verkoopt, dat de P.P.A. Aruba in schuld brengt, dat onze nakomelingen zullen moeten betalen. En toch fluit de Chuchubi,dat de plannen van de P.P.A. onmogelijk zijn, en de wolf huilt en schrijft met zijn staartje dezelfde nonsens in zijn kranten. Die boze stemmen zeggen dat er geld weggegooid wordt, dat zij het beter kunnen doen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, U weet het zelf beter. Uit de brief die ik zojuist citeerde, blijkt hoeveel die mensen kunnen presteren. Zelfs hier in deze Raad hoorden wij stemmen tegen deze projecten. Maar wat moet dan gedaan worden? vraag ik me af. Moet Aruba voor de eeuwigheid op één kurk blijven drijven? Neen, Mijnheer de Voorzitter, het is hoog tijd om al die projecten te realiseren.

Een Centrale Tabuleerdienst is in het bestuursjaar 1956 opgezet en wordt in 1957 verder georganiseerd, hetgeen wederom toont, dat er thans een frisse, vooruitstrevende en actieve geest heerst in het eilandsbestuur.

Bij de Veterinaire Dienst kan thans geconstateerd worden, dat al-

daar orde en dicipline heersen, terwijl de dienst nu in veel grotere mate naar bevrediging haar taak uitoefent.

Op de begrotingen voor 1956 en 1957 werd er, exclusief de aanlegkosten van de boulevard, meer crediet beschikbaar gesteld voor de wegen en riolen, dan op welke begroting daarvoor. Dit getuigt van een open oog voor de behoeften op dit gebied en het streven om binnen enkele jaren tijd alle wegen en riolen, die hiervoor in aanmerking komen, in orde te brengen.

De aanleg van telefoonkabels naar Sta. Cruz en Savaneta voldoet aan een groot en lang gekoesterde wens.

Op het gebied van arbeid, Mijnheer de Voorzitter, mag verwacht worden dat, wanneer straks het waterproject, het hotel en de hydroponics-farm in aanbouw zijn, er geen werkloosheidsprobleem op het eiland meer behoeft te zijn. Maar behalve deze projecten, is de werkloosheid gedurende het laatste anderhalf jaar sterk afgenomen, dank zij het feit, dat het Bestuurscollege zijn aandacht ook hieraan geeft.

Sociale zorg, Mijnheer de Voorzitter, op dat gebied is het zeer verheugend te kunnen opmerken, dat het crediet benodigd voor de verpleging en verzorging van on- en minvermogenden verhoogd is van f. 80.000,-- tot f. 120.000,--, dus een verhoging van 50%. Het is een teken, dat er nog velen zijn op ons eiland, die deze zorg en hulp behoeven maar niet kunnen bekostigen. Terwijl aan de ene kant wordt gezorgd voor de economische opbouw van het eiland, zijn de sociale belangen niet vergeten. Hier zien wij daden en niet beloften.

Het pro memorie opbrengen van de rijdende bibliotheek, welke voortaan ook de buitendistricten zal kunnen verzorgen, is een aangename verrassing. Het is financieel economisch en een prachtige oplossing om ook de buitendistricten van de bibliotheek te laten mee genieten.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop, dat de aanschaffing van deze wagen zo spoedig mogelijk zal kunnen plaatsvinden.

Onderwijs is een afdeling, die het duurste is voor de overheid, maar toch werd er meer dan ooit te voren aandacht aan besteed. Zowel voor het bijzonder als het openbaar onderwijs werd meer crediet beschikbaar gesteld dan ooit te voren.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben zo ongeveer aan het einde gekomen van mijn betoog, maar ik wil toch nog een paar verlangens naar voren brengen. Graag zou ik de aandacht van het Bestuurscollege voor het volgende vragen: Op Savaneta, dicht bij de zee, achter mijn huis, is een groot gat ontstaan door het laatste onweer, precies waar de zee overspoelt in de grote bakken, die daar zijn. Het zal geen groot werk zijn om daar een stuk of drie trucks graniet te gooien en een dam te maken. Dan, Mijnheer de Voorzitter, al zijn er niet zo veel vissers op Savaneta, toch is er belangstelling voor een steiger aldaar. De beste plek daarvoor is, volgens mij, achter het huis van de heer Francisco Wouters, ten zuiden van de Kerk. De boei voor Savaneta is inderdaad gekomen, maar ik wil het Bestuurscollege vragen om er een licht op te laten plaatsen.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, bij Malmok zijn er twee gezonken schepen, die gevaarlijk zijn voor de vissers aldaar. Ik zou gaarne het Bestuurscollege in overweging willen geven bij die twee schepen twee lichtboeien te laten plaatsen.

In verband met wegen, wil ik het Bestuurscollege aandacht vragen voor de weg van Rooi Congo en de zijweg, beginnende bij het huis van de heer Andres Solognier te Seroe Pita, in de westelijke richting, uitkomende bij de Baby Bakery.

Na de nieuwe telefoonkabel naar St.Cruz gelegd is, wil ik een publieke telefoon voor de wijk tussen Seroe biento en de Hooiberg vragen. Daar woont een groot aantal mensen en zeer zeker zal een publieke telefoon van zeer groot belang zijn. Er is echter geen publieke telefoon aan de hoofdweg van Oranjestad naar Santa Cruz ten zuiden van de Hooiberg.

In St. Nicolaas, vóór het huis van de heer Johan de Kort, is er een stuk gevaarlijke weg. Ik zou Uw aandacht willen vragen om aldaar een wegverschansing te laten plaatsen. U weet zelf, Mijnheer de Voorzitter, enige dagen geleden is er nog een jongen bij U geweest, die een ongeval daar had.

Het laatste punt is iets dat mij vanmorgen ter ore kwam. Ik wil speciaal de aandacht daarvoor vragen van de Heer Commissaris van Politie. Er was gisteren een vechtpartij in de Deli-Bar te Oranjestad tussen M.K. van Mahuma en de beruchte "Rochil". De eigenaar van de bar deed ook een beetje mee door M.K. twee slagen op zijn hoofd te geven met een stuk hout. De politie is toen ter plaatse gekomen en heeft M.K. meegenomen. Een poosje later kwamen de agenten terug en vroegen aan de eigenaar om de andere vechtersbaas. Volgens getuigen kreeg de politie als antwoord: "Laat hem maar, hij is een van onze politie". Mijnheer de Voorzitter, met die woorden keerden de politieagenten terug en mijnheer bleef in de bar zijn drinks nemen. Nu wil ik U vragen, is dat de manier waarop de politieagenten hun werk moeten doen?

Ten slotte, Mijnheer de Voorzitter, omtrent de begroting zelf geloof ik, dat zij straks aangenomen zal worden zonder veel discussies of vele wijzigingen.

Ik dank U zeer.

De heer W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, ik zal proberen zo kort mogelijk te zijn en geen lang betoog voeren. In de eerste plaats, zoals verwacht kan worden, wil ik een woord van lof aan het Bestuurscollege richten, niet omdat ik het Bestuurscollege steun, maar een woord van lof voor dat vele, wat het Bestuurscollege in het verleden heeft gedaan en in de toekomst hoopt te doen voor het eiland Aruba.

Mijnheer de Voorzitter, zoals ik in een vorige vergadering gezegd heb, hebben wij hier slechts één bron van welvaart, de Lago Oil &

Transport Cy. Door het moderniseren van haar installaties, vermindert de Lago langzaam haar aantal werknemers. Maar ieder jaar komen er honderden jongens en meisjes van onze scholen. Er wordt dus een toestand geschapen, die over een paar jaren zeer gevaarlijk zal zijn voor de economie van het eiland. De tijd is aangebroken, dat er iets gedaan moet worden om onze economie te redden. Ik juich toe, Mijnheer de Voorzitter, dat ons Bestuurscollege al het mogelijke heeft gedaan om een economische catastrophe te voorkomen, door zijn plannen voor het bouwen van de nieuwe water-installaties, de hydroponics-farm, het hotel, enz.

Van de kant van de oppositie horen wij altijd, dat het risico te groot is en dat de P.P.A. het geld van de arme belastingbetalers wil weggooien. Mijnheer de Voorzitter, laten wij realistisch zijn. Iedere poging om onze economie te verheffen, hetzij van de kant van de A.V.P. - U.N.A., hetzij van de kant van de P.P.A., draagt een zeker risico, want in deze wereld zijn wij van niets zeker. Toen de Standard Oil besloot de Lago hier op te richten, was dat ook een risico, een groot risico, maar nu zijn wij allemaal dankbaar, dat dit risico genomen werd. Het risico, dat ons Bestuurscollege nu neemt, zal in de toekomst de moeite waard blijken te zijn.

En nu wil ik een paar punten naar voren brengen. Kort geleden heeft de Lago de Esso Heights Dining Hall en Bachelor Quarters aan het gouvernement geschonken, of laten wij liever zeggen, verkocht voor één gulden. Tot nu toe staan deze quarters leeg, terwijl vele mensen in St. Nicolaas en ook op andere gedeelten van het eiland leven in kleine huizen, samengepakt zoals sardijnen. Ik vraag mij af, of het niet mogelijk is, deze quarters zodanig in te richten, dat zij als volkswoningen gebruikt kunnen worden voor gezinnen die woningruimte ontbreken. Ik ben van mening dat zo'n verandering maar weinig geld zal kosten en, in aanmerking nemende het gebrek aan volkswoningen, ook de moeite waard

zal zijn. Ik zou het Bestuurscollege dit punt in overweging willen geven en ik spreek de hoop uit, dat er iets gedaan zal worden in deze zaak.

Een ander punt, Mijnheer de Voorzitter, is een jeugdcentrum voor St.Nicolaas. St. Nicolaas is een grote gemeenschap en er zijn vele jongens en meisjes, die in hun vrije tijd rondlopen en niets doen. Het oprichten van een jeugdcentrum zal zeker een stap in de goede richting zijn en zal bijdragen tot een goede opleiding van onze jeugd. Het kan en zal bijdragen aan het vormen van goede burgers. Vele jongelui zullen zonder zo'n centrum in hun vrije tijd in de verkeerde richting kunnen gaan, ten schade van de gemeenschap. Gaarne wil ik de mening van het Bestuurscollege hierover horen.

Een ander punt is een klein park voor St.Nicolaas, iets dat zeer noodzakelijk is, Mijnheer de Voorzitter. De mensen die in de omgeving van St.Nicolaas wonen, komen dikwijls in de stad, velen zonder auto's, en als zij een beetje vroeg zijn voor de bioscoop of de winkels gesloten zijn, moeten zij rondlopen, zonder een plaats om te rusten. De jongens en mannen blijven op straat of zij gaan in een bar zitten, waar zij iets moeten drinken en nog meer drinken. Dit is geen gezonde toestand. Misschien is het mogelijk, een stuk grond in St. Nicolaas te kopen, bijvoorbeeld het stuk tegenover de politiewacht ten westen van de Zeeman's Club en dit tot een behoorlijk park te maken. Een park, dat zeker gewaardeerd zal worden door de gehele bevolking van St. Nicolaas. Voorlopig wil ik vragen of het niet mogelijk is een paar banken te plaatsen onder de bomen, dicht bij het postkantoor te St. Nicolaas en ook bij de watertoren voor de mensen, die zich daar verzamelen in afwachting van het opengaan van het kantoor in de watertoren.

Mijnheer de Voorzitter, na de aansluiting van de weg Seroe Preto met de Leliestraat-Ceintuurbaan, ten noorden van Club Suriname, hebben vele verkeersongelukken plaats gehad. Ik ben van oordeel, dat op

deze plaats een verkeerslicht nodig is, zoals op Curaçao gebruikt wordt. Gaarne wil ik de mening van het Bestuurscollege vernemen in deze zaak.

Mijnheer de Voorzitter, ieder jaar moet geld uitbetaald worden om de zogenaamde trottoirs in de straten in Lagoville schoon te maken, ook die langs de Nieuweweg. Ik zeg "zogenaamde", want tot nu toe zijn er geen trottoirs in deze straten. Ik ben van oordeel, dat veel geld gespaard kan worden als er trottoirs aangelegd worden, zoals in andere straten. Ik zou het Bestuurscollege in overweging willen geven, de nodige aandacht aan dit punt te besteden en in het komende jaar zo spoedig mogelijk te regelen.

Een ander punt, Mijnheer de Voorzitter, is de bocht op de weg naar Oranjestad ten zuiden van de "Mason's lodge" te Savaneta. Zoals iedereen weet is er in de regentijd aan de noordkant van deze weg altijd veel water, te veel water. Om niet door het water te rijden, gaat men soms aan de verkeerde kant van de weg rijden en in een bocht is dit zeer gevaarlijk. Wanneer men niet durft uit te wijken, wordt soms de gehele auto met inzittenden nat. Het zal maar weinig geld kosten om deze toestand te elimineren en het autorijdende publiek zal zeker daarvoor dankbaar zijn.

Tot dusver, Mijnheer de Voorzitter, deze beschouwingen. Later, bij de artikelsgewijze behandeling, zal ik misschien op het een en ander terugkomen.

Oh, ja, Mijnheer de Voorzitter, de opmerking van het lid Figaroa, ik zeg niet de heer Figaroa, want heren vechten nooit, omtrent mijn persoon wil ik niet beantwoorden. Alleen wil ik zeggen: van het lid Figaroa kan niets beters verwacht worden. Ik dank U.

De heer F.V.LACLE: Mijnheer de Voorzitter, hierbij wil ik gebruik maken van de gelegenheid U hartelijk te bedanken voor Uw medewerking tijdens het verstreken jaar. Ik hoop dat dit nog vele jaren voort mag

gaan. Aan de Gedeputeerden wens ik hetzelfde, hopende dat ze nog vele jaren hun post mogen blijven bekleden. Gedurende het laatste jaar is het mij gebleken, dat er vele grote plannen werden gemaakt, die ongetwijfeld zullen bijdragen tot verbetering van de economie van Aruba en om het Arubaanse volk te helpen een beter leven te leiden. In een vergadering van de Eilandsraad werd een bedrag van f. 500.000,--- goedgekeurd voor werkverschaffing. Dit vind ik een zeer goed idee, aangezien werkloosheid geen goede resultaten oplevert, doch bijvoorbeeld diefstal of moord. Iemand die zonder werk is, moet zich tenslotte ook voeden, voorzien van kleding of ook wat geld op zak hebben om zich te kunnen vermaken. Indien dit echter niet het geval kan zijn, komt hij gemakkelijk in de verleiding over te gaan tot misdaden. Terwijl onze partij van mening was dat er werkloosheid heerste, beweerde de oppositie het tegengestelde. Zij wilde weten waar de werklozen waren. Dit zou ze hebben kunnen weten, indien zij de heer Irausquin persoonlijk zo'n vraag gesteld had, daar de heer Irausquin in het bezit was van een lange lijst van namen van werklozen. Hierna deed de partij de belofte de werkloosheid zoveel mogelijk te bestrijden. Het volgende toont aan dat onze partij inderdaad haar belofte gehouden heeft; in een minimum van tijd werden ongeveer vierhonderd mensen aan werk geholpen, hetgeen het vorige Bestuurscollege niet in vier jaar heeft kunnen klaar spelen Aangezien al de departementen vol bezet zijn, zal onze partij een andere poging doen om de werkloosheid langzaam maar zeker te laten verdwijnen. De partij zal met geheel haar hart trachten nieuwe industrieën op Aruba te beginnen om dit euvel te bestrijden. Toen onze partij in de minderheid was, heeft de fractieleider beloofd, zodra de partij aan het bewind zou zijn, een verhoging in salaris en kindertoelage te zullen toekennen aan de landsdienaren en wel een salarisverhoging van 5% en een verhoging van kindertoelage van f. 1,50 tot f. 2,50, net als op Curaçao. Zodra de partij door de bevolking van Aruba in het zadel werd

geheven, bleek dat de partij haar belofte gehouden had, daar er inderdaad een verhoging in salaris en toelage werd toegekend en wel met terugwerkende kracht van 1 Juli 1955 af. In korte tijd werden millioenen gevoteerd voor grote projecten, die spoedig werkelijkheid zullen worden. Wanneer onze nieuwe waterfabriek klaar zal zijn en de bevolking meer en goedkoper water zal krijgen, dank zij de pogingen van onze Minister van Financiën, ofschoon hij reeds ziek was, zal de bevolking van Aruba zich realiseren hoe de oppositie valse en laffe propaganda verspreidde, dat n.l. de waterfabriek een ruïne voor Aruba zou zijn, enz. Een nieuwe partij is nu aan het bewind, zij probeert het achterstallige in te halen en nieuwe vooruitzichten voor Aruba te openen. Wanneer wij iets bouwen dan zullen wij trachten er iets goeds van te maken. Onze waterfabriek zal een veel grotere capaciteit hebben, die ongetwijfeld zal voldoen aan de eisen. Goedkoop water spreekt voor zich zelf.

Mijnheer de Voorzitter, als men van de Eaglebeach naar Povabeach rijdt, dan rijdt men over een boulevard in constructie en dan krijgt men een indruk , dat hier iets aan de gang is en dat ons bestuur aan het werk is. Spoedig zal een groot, modern hotel langs de boulevard verrijzen om Aruba tot economische ontwikkeling te brengen en ook om Aruba in het buitenland een goeie naam te geven voor toeristenverkeer. Als wij iets bouwen, dan bouwen wij iets groots en het zal het eerste gebouw van acht verdiepingen zijn in de Nederlandse Antillen. Zeer zeker zal daardoor het toeristenverkeer uitgebreid worden.

Over de "hydroponics farm" op Aruba wil ik het volgende zeggen. Het bouwen van de "hydroponics farm" zal zeer voordelig zijn, aangezien Aruba inderdaad een grote behoefte hieraan heeft. Aruba zal over voldoende verse groenten kunnen beschikken, wat de gezondheidstoestand zal bevorderen. Er zijn millioenen gevoteerd in deze zaal en wij hopen het volgende jaar de resultaten te zien.

Mijnheer de Voorzitter, ik neem de gelegenheid te baat om Zijne Excellentie Minister Irausquin en het Bestuurscollege te bedanken voor hun pogingen om de vriendschapsbanden met Venezuela nauwer aan te halen. Als Venezuela ooit onze vijand wordt, dan is het gedaan met Aruba. Daarom waardeer ik de nieuwe wet tegen smokkelaars. Smokkelen is diefstal en we moeten dat geen enkel moment toestaan. Olie komt uit Venezuela en door vriendschap zal de olie op Aruba blijven vloeien. Ik betreur diep de valse propaganda, dat "Juancho Aruba aan Venezuela heeft verkocht". Aruba is niet verkocht. Aruba is niet van "Juancho" en de Hollandse vlag zal op Aruba blijven wapperen. Onze Ministers en nu ook het bestuur van de P.W.F.A. hebben een uitnodiging gekregen van de Venezolaanse regering haar land te bezoeken. Dat gebeurde door de vriendschap tussen Aruba en Venezuela. Moge die vriendschap nog honderden jaren blijven bestaan.

Mijnheer de Voorzitter, nu kom ik aan de belangen van Paradera. Het is de wens van de Paraderianen, dat ik het volgende naar voren breng, namelijk het Bestuurscollege te verzoeken een dokterswoning met kliniek te doen verrijzen in het district Paradera. De andere voornaamste districten beschikken al over een geneesheer. Wij willen ook niet achter blijven, ons district moet vooruitgaan en gelijk staan met de andere districten. Het gebeurde dikwijls, dat iemand ernstig ziek werd en men, als de dokter werd gehaald, helaas met een teleurstelling weer naar huis moest, daar de dokter in Oranjestad of te Sta. Cruz nergens te vinden was. Verschillende malen moet men zich naar de Politiewacht begeven om de politie te vragen een dokter op te bellen, maar negen van de tien gevallen krijgt men het beroemde antwoord: "Dokter is niet thuis".

Mijnheer de Voorzitter, het is ook de wens van Paradera een Politiewacht te hebben. Ik weet, dat dit niet onze zaak is, maar we hebben in deze zaal een paar statenleden en misschien kunnen ze ervoor zorgen via de Staten.

Als men nagaat, dat de districten Noord, Sta. Cruz en Savaneta trots zijn op het bezit van een dokterswoning en een Politiewacht, zie ik niet in, waarom Paradera zulk een gunst ontnomen wordt.

Mijnheer de Voorzitter, om een district vooruit te helpen, moeten goede wegen aangelegd worden. Het is zeer noodzakelijk een weg aan te leggen van Paradera Rumshop in noordelijke richting langs de woning van Jose Donati naar Papaya. Wanneer de mensen, die te Papaya wonen, naar de Paraderakerk willen gaan om God te dienen, moeten ze lopen via Tanki Leendert of Marawiel en dat vinden ze wel een beetje te ver. Ik wil ook het Bestuurscollege verzoeken om de volgende wegen te asphalteren: weg van het kerkhof van Paradera in zuidelijke richting, uitkomende bij de Welkom Bar; de weg beginnende bij Meiveld, naar het noorden over de dam van Rooi Afo, uitkomende op de asphaltweg ten zuiden van de kerk; weg beginnende bij Baby Bakery naar het oosten, uitkomende op de olieweg te Ajo; weg van Baby Bakery naar het noorden, uitkomende op de asphaltweg in constructie van Tamarijn naar Paradera.

Op het gebied van de watervoorziening moet ik tot mijn spijt constateren, dat in de afgelopen jaren weinig werd gedaan te Paradera. Ik heb al eens gevraagd voor aansluitingen voor de wijken Casibari en Bluemont. Ook zie ik graag Ajo, Tamarijn, Marawiel en Papaya aangesloten op het distributienet, zodra de tank te Urataka klaar is.

Over de Elmar heb ik niet veel te zeggen, maar toch wil ik het Bestuurscollege verzoeken de woningen langs de weg van Paradera naar Seroe Patrishi zo spoedig mogelijk voor aansluiting op de electrische stroom aan te bevelen. Ik heb me dikwijls tot de betrokken Gedeputeerde gewend en ik verliet zijn kantoor met de hoop dat er spoedig iets gedaan zou worden. Gaarne wil ik vernemen, wanneer de bedoelde woningen op het lichtnet aangesloten zullen worden. Ook wil ik electrische stroom vragen voor Pavilla, Rooi Afo, Ayo, Tamarijn en Casibari.

Gaarne zou ik willen vernemen of het mogelijk is om Piedra Plat van

een publieke telefoon te voorzien, of al begonnen is met de publieke telefoon te Ajo, en zo niet, wanneer dan begonnen zal worden.

Verder of het mogelijk is een kantoor in de buurt van de Paradera-kerk te bouwen om de gepensioneerden van Paradera daar uit te betalen.

Ten slotte wanneer gestopt zal worden met het storten van slacht-veeafval te Boca Mahos. Ik dank U.

De heer J.H.LAKE: Mijnheer de Voorzitter, het is voor mij een grote eer om deel uit te maken van de P.P.A.-fractie in deze Raad. Dank zij de grote meerderheid, die deze fractie vormt, hebben wij een echte democratische samenstelling in de Raad. Voor het eerst in de geschiedenis van Aruba hebben wij een Raad, die de rechten van de mensen respecteert. Een Raad samengesteld voor het grootste deel uit personen, die weten, dat de vertegenwoordigers van het volk de dienaren zijn van het volk en niet de meesters of bazen, zoals gedacht werd door de heren aan de overkant; een denkfout, waarvoor zij overigens zwaar betaald hebben. Ik erken het feit, dat de taak van een vertegenwoordiger een zware is, maar ben van mening, dat hij toch gemakkelijk kan zijn, wanneer de vertegenwoordiger zijn eigen belangen vergeet en voor de belangen en het welzijn van de bevolking ijvert. Als Bovenwinder zal ik altijd streven naar een hechte samenwerking tussen Bovenwinders, Arubanen en alle andere Nederlanders, woonachtig op Aruba; een principe, dat steeds door mijn fractie wordt voorgestaan en verdedigd. Want, Mijnheer de Voorzitter, wij zijn er allen van overtuigd, dat alleen door samenwerking van allen, Aruba vooruit kan komen.

Het is, Mijnheer de Voorzitter, een merkwaardig feit, dat ondanks alle pogingen van de heren aan de overkant gedurende de afgelopen 1½ jaar om het huidige Bestuurscollege te beledigen met allerlei gemene beschuldigingen en ondanks het feit, dat zij hun uiterste best gedaan hebben om alle projecten voor de welvaart van Aruba tegen te werken, het Bestuurscollege steeds is voortgegaan met het ontwikkelen van plannen voor de welvaart en voorspoed der Arubaanse gemeenschap,

Naar aanleiding hiervan, wil ik derhalve mijn beschouwingen in twee gedeelten splitsen, namelijk ten le een kort overzicht geven van sommige werken, die reeds door het huidige Bestuur tot stand zijn gebracht en ten 2e wil ik enkele suggesties aan de hand doen, die alle het algemeen belang beogen.

Economische opbouw van het eiland.

Mijnheer de Voorzitter, gedurende de bestuursperiode van de A.V.P. - U.N.A. werd ieder jaar een begroting opgemaakt. Er werden daarop ook millioenen uitgegeven, maar wat werd er voor de economische opbouw van Aruba gedaan? Niets! Helemaal niets!! Wanneer men deze zeer betreurenswaardige gang van zaken bestudeert, moet men zich nog steeds afvragen waar al het geld naar toe is gegaan. Het antwoord hierop is een ieder bekend.

Op de laatste twee begrotingen van het eilandgebied Aruba, welke werden opgesteld door het huidige Bestuurscollege, gevormd door voormannen van de P.P.A., is er echter voor het eerst in de geschiedenis van Aruba aandacht besteed aan de economische opbouw van het eiland. Thans worden er projecten, zoals: meer en goedkoper water en electriciteit, toeristenhotels, hydroponics farm, etc. serieus bestudeerd en in uitvoering gebracht. Meer en goedkoper water moet worden beschouwd als een grote weldaad aan de bevolking van Aruba. Wanneer men weet hoe de arme mensen der buitendistricten gedrukt worden door de hoge waterrekeningen en wanneer men weet, dat water een der voornaamste levensbehoeften is, dan kan men onmiddellijk begrijpen, hoe belangrijk het is om zo gauw mogelijk goedkoop water voor de bevolking te verkrijgen.

Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege verdient de hoogste lof voor het feit, dat het in zo'n korte tijd zover gevorderd is, dat met de uitvoering van dit project zeer binnenkort een aanvang kan worden gemaakt. Het zal voor altijd in de analen der Arubaanse historie geboekstaafd staan, hoe de fractieleden van de A.V.P. en U.N.A. alles ge-

daan hebben om dit project te saboteren. Ik vraag me af, hoe deze leden de bevolking in het aangezicht zullen kunnen kijken, wanneer, door de pogingen van de P.P.A.-fractie, meer en goedkoper water aan de bevolking wordt geleverd.

Sanering van de Village. Gedurende de bestuursperiode van de A.V.P.-U.N.A. heeft het toenmalige P.P.A.-raadslid, de zeer geachte heer H.I. Lopes, veel over dit onderwerp gesproken, maar zijn woorden vielen indertijd op onvruchtbare bodem. In plaats van iets te doen om de toestand in de Village te verbeteren, spotte men er mede en noemde men de sanering van de Village: "Het stokpaardje van Lopes". Door deze afkeurenswaardige houding werd ook het beste bewijs geleverd, dat de A.V.P. - U.N.A. de belangen van de bevolking niet wensten te behartigen.

Aan de andere kant is het voor mij een zeer groot genoegen om vanaf deze plaats te kunnen zeggen dat, ofschoon aan de grote plannen voor de economische opbouw van Aruba voorrang moet worden verleend, het Bestuurscollege toch het geld en tijd gevonden heeft om met de sanering van de Village een aanvang te maken. Hiervoor wil ik mijn grootste waardering en erkentelijkheid betuigen aan het Bestuurscollege in het algemeen en in het bijzonder aan de Gedeputeerde van Openbare Werken, de heer Petronia.

De tijd zal ons zeker leren, dat door het stellen van deze weldaad, de ganse bevolking van St. Nicolaas, inzonderheid de bewoners van de Village, behoorlijk zullen zijn gebaat.

Publieke telefoons. Het doet ons tevens een bijzonder groot genoegen te kunnen constateren, dat overal in de buitendistricten publieke telefoons ten gerieve van de aldaar wonende personen zijn of worden geplaatst. Deze publieke telefoons, Mijnheer de Voorzitter, geven de bewoners der buitendistricten een zeker gevoel van beveiliging, want men weet nu, dat in tijd van nood, bijv. ziekte, ongevallen, enz. hulp door middel van de publieke telefoon zeer snel verkregen kan wor-

den. Hierdoor toont het Bestuurscollege, dat het de noden van de bevolking kent en dat het maatregelen weet te nemen om die noden te verlichten. Ik wil mijn dank betuigen aan het Bestuurscollege voor de telefoons, die op de Lago Heights in de laatste dagen geplaatst werden en door deze dank te betuigen, vertolk ik de welgemeende gevoelens van de bewoners van dat district.

Jeugdzorg. Door het vorige Bestuurscollege van de A.V.P.- U.N.A. werd er hoegenaamd niets gedaan om te helpen aan de goede opleiding van de jeugd. Daarentegen zien we, dat het huidige Bestuurscollege al het mogelijke doet om de goede opvoeding van de jeugd te bevorderen. Met het oog gericht op de toekomst zijn o.a. twee jonge mannen door het Bestuurscollege met een studiebeurs gezonden naar de Verenigde Staten om tot sportleiders te worden opgeleid. Wanneer zij terugkomen, zullen zij zeker zeer veel voor de jeugd van Aruba kunnen presteren.

De verbetering van het Wilhelmina Park en de op de begroting 1957 staande post voor de aanleg van een sportcentrum te Noord bewijzen mede het feit, dat het Bestuurscollege zijn schone taak ten aanzien van de jeugdzorg volkomen verstaat.

Arbeid. Gedurende de laatste anderhalf jaar heeft het Bestuurscollege veel gedaan om de werkloosheid te verminderen. Verwacht mag worden, dat wanneer straks ook het waterproject, de hotelbouw en de hydroponics farm alle in aanbouw zijn, er geen werkloosheidsprobleem meer op het eiland zal bestaan.

Mijnheer de Voorzitter, bovengenoemde feiten zijn slechts enkelen van de vele goede werken, die door het huidige Bestuurscollege in de afgelopen anderhalf jaar uitgevoerd zijn. Zij leveren echter voldoende reden op, Mijnheer de Voorzitter, voor elke vertegenwoordiger in deze Raad, die de belangen van de bevolking behartigt, om lof aan het Bestuurscollege verschuldigd te zijn.

Dat de heren aan de overkant, de leden van de A.V.P. en de U.N.A.-fracties, geen lof voor het Bestuurscollege uitspreken, bevreemdt me

niet in het minst, want, Mijnheer de Voorzitter, deze leden hebben al verschillende keren getoond, dat zij de belangen van de bevolking niet willen en niet kunnen behartigen.

Mijnheer de Voorzitter, thans wil ik overgaan tot het doen van enkele suggesties.

Ten eerste wil ik het Bestuurscollege verzoeken om de Elmar te benaderen met een voorstel om de inningskosten van f. 1,--, die deze maatschappij in rekening brengt, wanneer men een dag te laat is met het betalen van de stroomrekening, te laten vervallen. Want naar mijn mening, kan, waar het hier een winstmakend bedrijf betreft, het innen van die extra bedragen als een exploiteren van de betrokkenen worden beschouwd.

Ten tweede wil ik het voorstel aan de hand doen om een pad voor voetgangers aan te leggen ten noorden van de verbindingsbrug tussen de Wilhelminastraat en Dakota. Zulk een voetgangerspad zal zeker er toe bijdragen om het verkeer aldaar veiliger te maken en het gevaar verminderen voor schoolgaande kinderen en anderen.

Ten derde zou ik ook graag willen zien, dat de bestaande telefoontarieven herzien worden in die zin, dat het tarief voor bedrijfs-telefoons hoger wordt gesteld dan dat voor particulieren. Deze onethische toestand dient zo gauw mogelijk uit de wereld te worden geholpen.

Ten vierde wil ik het Bestuurscollege verzoeken om een onderzoek in te stellen om te zien of de werk-uren en de lonen van winkelbedienden en restaurantwerkers, vooral die te St.Nicolaas, niet in strijd zijn met bestaande arbeidsverordeningen.

Ten laatste wil ik het Bestuurscollege vragen om maatregelen te nemen om de vacantieregeling voor de groep werknemers in de categorie gouvernementsarbeiders, te veranderen in die zin, dat zij van meer verzamelde vacantie zou kunnen genieten. Er zijn vele gouvernementsarbeiders, die van de Bovenwindse Eilanden zijn, vooral bij de Water-

voorzieningsdienst te Balashi. Deze Bovenwinders hebben al jaren hun geliefde eilanden niet kunnen bezoeken, omdat zij niet genoeg vacantie krijgen. En nu, Mijnheer de Voorzitter, is er nog een ander punt waarvan ik in deze beschouwingen melding meen te moeten maken. Het is iets, dat in zekere zin buiten de sfeer van onze autonome ontwikkeling ligt, doch dat ons eiland Aruba in velerlei opzicht, zowel direct als indirect, raakt. Ik wou n.l., Mijnheer de Voorzitter, vanaf deze plaats mijn oprechte waardering uitspreken voor het gezonde beleid, dat de Centrale Regering voert op het terrein van arbeidsverhoudingen. Onze partij, de P.P.A., heeft immer in het verleden verkondigd, dat zij voor een vrij, onafhankelijk vakverenigingswezen is. Het beleid van de Regering, waarin onze partij is vertegenwoordigd, is weer een bewijs van het feit, dat wij niet alleen verkondigen wat wij willen doen, doch ook doen wat wij verkondigen.

Ook in andere opzichten is het optreden en het vele en nuttige werk, door de Centrale Regering verzet, lofwaardig, en temidden van de vele afbrekende critiek van stuurlui, die aan wal staan, en die eigenlijk alleen maar critiek uitoefenen, en van toorn barsten omdat zij aan wal staan en omdat het volk niet gewild heeft, dat zij in ons schip, het schip van de grote meerderheid, zouden varen, temidden van dit geschreeuw is het nodig om van deze waardering te getuigen. Een bijzonderheid is, dat het heden precies twee jaar geleden is dat Zijne Excellentie onze Minister van Financiën aan de Gouverneur de namen overhandigde van de personen die hij, Juancho Irausquin, bereid had gevonden om het eerste kabinet na het verkrijgen van onze autonome status te vormen. Onze zeer gewaardeerde leider, onze harde werker, Juancho Irausquin, de man die om nobel streven en arbeid, overal, zowel door vriend als door rivaal, met eerbied wordt genoemd, zal hierdoor in de historie van onze Antillen genoemd worden als de eerste kabinetsformateur van de autonome Nederlandse Antillen. Maar er is nog

iets anders, Mijnheer de Voorzitter, een zeer gelukkige omstandigheid: vandaag is het ook de verjaardag van deze grote Arubaan en vandaar dat het speciaal aanbeveling verdient om onze waardering uit te spreken, jegens hem en zijn persoonlijk beleid, vroeger als lid en voorzitter van de Staten, nu als Minister van Financiën. Bij deze dubbele herdenking, de verjaardag van de Regering en de verjaardag van de formateur van die Regering, is mijns inziens een woord van lof en gelukwensen zeer op zijn plaats.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil nu eindigen met de hoop, dat deze begroting 1957 in zijn geheel aangenomen zal worden. Tenslotte herhaal ik mijn belofte gedaan bij de benoeming, dat ik mij geheel ten dienste zal stellen van de bevolking van Aruba in het algemeen en daarnaast ook in het bijzonder van de op de Aruba woonachtige Bovenwinders. Dank U.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, de behandeling van deze ontwerp-begroting voor het dienstjaar 1957 valt op een tijdstip, waarin wij van een crisis op internationaal niveau moeten spreken. Somber hangt de corlogsdreiging over de wereld en er is niet veel anders, dat wij kunnen doen dan hopen, dat andermaal de dreiging voorbijgaat en de levens-noodzakelijke vrede voor de wereld-samenleving bewaard blijft. Tegen de achtergrond van het ernstige militaire en politieke conflict in het midden-Oosten en de ontstellende gebeurtenissen in Hongarije, schijnen de belangen en de verhoudingen op ons eiland Aruba nietig en bestaat wellicht bij menigeen de neiging zich af te vragen of het behartigen van deze belangen onder de huidige tijdsomstandigheden wel die aandacht verdient, welke wij daaraan schenken. Mijnheer de Voorzitter, ik moge deze gelegenheid van de behandeling der Eilandsbegroting 1957 aangrijpen om als mijn mening uit te spreken, dat dit ongetwijfeld en misschien zelfs in versterkte mate het geval is. Wanneer men tot de kern van de heersende conflicten op internationaal ni-

veau doordringt, dan is het duidelijk, dat de voornaamst optredende tegenstellingen ontstaan tussen de antipoden democratie en dictatuur. Het is steeds weer de greep naar de macht, gedaan door mensen of groepen, die met geweld hun mening aan anderen wensen op te leggen, en het in verzet komen tegen dit onrecht, waarbinnen zich de huidige dramatische gebeurtenissen afspelen.

Het kan voor elk weldenkend mens geen vraag betekenen, aan welke zijde hij zich onder deze omstandigheden moeten scharen. Duidelijk is echter ook dat hij op internationaal niveau weinig kan bijdragen tot de overwinning van het recht. Wat hem echter juist nu, als een dringender plicht dan ooit, wordt opgelegd is het medewerken aan het verwerkelijken van een gezonde democratische samenleving binnen de grenzen van zijn eigen geboortegrond, zolang de gelegenheid hem daartoe in staat stelt. Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat het niet te veel gezegd is, wanneer men constateert, dat in elke nationale gemeenschap, groot of klein, de tegenspelende krachten van hen, die ijveren voor democratie en de rechten van de mens, en van diegenen, die demagogisch of met geweld grijpen naar de macht om het volk hun wil op te leggen, aanwezig zijn. Men behoeft hierbij nog niet direct te denken aan de openlijke dictatuur. Dit is slechts het einde van de weg, welke men aflegt, wanneer men eenmaal door het verkrachten van de regels, waardoor een democratische samenleving wordt geleid, op het hellend vlak geraakt. "Goed voorbeeld doet goed volgen" zegt een eenvoudig Nederlands spreekwoord, maar ook het tegendeel is waar en het behoeft dan ook geen verbazing te wekken, dat in deze tijd, waar de slechte voorbeelden in de wereld met betrekking tot het democratisch denken en handelen talrijker zijn, althans meer in het oog springend, dan de goede, ook binnen onze landelijke en eilandelijke samenleving de kentekenen te bespeuren vallen van een immer toenemende neiging tot het misbruik maken van ondemocratische middelen en methoden. Ik moge in dit verband wijzen op verschillende punten, waarop ik in het ver-

volg van mijn algemene beschouwing nog nader terug wil komen, zoals daar zijn:

- de misleiding van het volk door uiterst demagogische verkiezingsvoorlichting en verkiezingsbeloften;
- het ontkrachten van het instituut der volksvertegenwoordiging door de zogenaamde "koffiekamerpolitiek" en onwaardig "quorumspel";
- het treffen van overheidsmaatregelen, welke economisch onverantwoord zijn op grond van partij-politieke overwegingen;
- het ontslaan, overplaatsen en ernstig persoonlijk benadelen van ambtenaren, uitsluitend op grond van hun tegengestelde politieke overtuigingen;
- het aanstellen, bevorderen en bevoordelen van grotendeels onbekwame personen in overheidsdienst, uitsluitend op grond van hun partij-lidmaatschap of familie-relatie tot aan de macht zijnde politici;
- het invoeren van een systeem van onderlinge verklikkerij, spionnage en aanbrenging, waardoor het ambtenarencorps in een chronische staat van onrust gehouden wordt;
- het misbruikmaken van politiek verkregen bestuursfuncties ten eigen voordele, het intimideren van politieke tegenstanders en het uitgeven van gunsten om uitsluitend partij-politieke oogmerken;
- het misbruiken van voor de samenleving noodzakelijke en belangrijke verenigingen als de arbeidsorganisaties, als politiek instrument en daarmedé het willens en wetens bedriegen der arbeidersklasse;
- het miskennen der democratische traditie met betrekking tot de regels van het samenspel tussen regering en volksvertegenwoordiging en daardoor het smoren van de stem van de oppositie;
- en last but not least, Mijnheer de Voorzitter, het, uitsluitend omwille van persoonlijke belangen, onverantwoordelijk geflirt met een vreemde mogendheid, waardoor de kiem gelegd wordt voor de aantasting van ons nationaal hoogste en pas verworven goed, onze zelf-

standigheid.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil hierbij de hoop uitspreken, dat door brede lagen van onze bevolking deze verschijnselen als een "mene tekel aan de muur gezien worden en dat met verenigde krachten getracht zal worden om de wagen van onze gemeenschap, die momenteel volledig uit het democratische spoor derailleert, weer in de juiste baan te leiden.

Gelukkig, Mijnheer de Voorzitter, is alom aanwijsbaar dat de reactie tegen deze a-democratische handelwijze zich manifesteert en dat deze van dag tot dag in omvang toeneemt.

Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege slaat zich vol trots op de borst. Immers, lezen wij in de memorie van toelichting: "Schreef het Bestuurscollege in 1955 bij de aanbieding van de begroting van 1956, dat het streefde naar vermeerdering van ontvangsten door te trachten de economische basis van het eilandgebied te verbreden, thans - een jaar later - mag het Bestuurscollege tot zijn voldoening constateren, dat in dit opzicht van een belangrijke vooruitgang kan worden gesproken." Ongetwijfeld zal deze hoogdravende zin de afgevaardigden aan de overzijde de nodige juichkreten ontlokken en zullen zij spreken van het schitterend beleid dat het Bestuurscollege heeft gevoerd of zich voorstelt te voeren. De lofzangen waren, zoals te verwachten, niet van de lucht.

Mijnheer de Voorzitter, ik aarzel niet om deze toelichting volkomen misleidend te noemen. Het Bestuurscollege spreekt van vermeerdering der ontvangsten. Uit de begroting blijkt mij deze vermeerdering nergens. Natuurlijk zal het Bestuurscollege mij tegenwerpen, dat men eerst uitgaven dient te doen vóórdat van vermeerdering (naar men hoopt) sprake kan zijn.

Mijnheer de Voorzitter, laat ons daarom eens zien wat het Bestuurscollege al zo heeft gedaan om de economische basis van het eilandgebied te verbreden en daardoor nu of in de toekomst vermeerdering der

ontvangsten te verkrijgen, want dit is immers toch het doel?

Ingevoerd en uitgeplant werden 5000 ananasplanten. De kosten van dit inpoten zullen niet gering geweest zijn. De vermeerdering der ontvangsten, daaruit voortvloeiende, was tot heden nihil. Overigens is het overgrote deel van deze planten inmiddels doodgegaan of staat op het punt van doodgaan. Wie het niet wil geloven kan zich met eigen ogen gaan overtuigen.

Vervolgens, Mijnheer de Voorzitter, de vestiging op dit eiland van een rumfabriek van de firma Pampero. Ongetwijfeld zult U, Mijnheer de Voorzitter, en ook mijn mede-afgevaardigden zich de redevoeringen nog herinneren van de leider van de P.P.A.-fractie in deze Raad omtrent de beteugeling van het drankmisbruik en de opheffing van de gevolgen daarvan op Aruba. Men kreeg er gewoonweg tranen van in de ogen als men deze leider hoorde beweren, dat het misbruik maken van alcohol een ziekte was en dat de daaraan lijdende patienten niet naar de gevangenis, maar naar het hospitaal dienden te worden gebracht, het waren immers arme stakkers. Een van de eerste daden van het P.P.A.-bewind was dan ook ........neen, Mijnheer de Voorzitter, niet het beperken van het drankmisbruik, maar ........het aantrekken van een rumfabriek. Op een plaats waar een zo erg drankmisbruik heerst, kon de familie Irausquin aan drank wel wat verdienen. Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege zal toch niet de durf hebben, dit met een beroep op verbreding van de economische basis goed te praten? Vermeerdering van inkomsten daardoor kan het Bestuurscollege niet aantonen. Dat door drankmisbruik jaarlijks meerdere gezinnen op Aruba ten onder gaan, kan de leider van de P.P.A. blijkbaar weinig deren.

Vervolgens, Mijnheer de Voorzitter, komen de plannen voor de waterfabriek aan de orde. Aruba moet en zal de grootste waterfabriek van de wereld hebben. Dat de installaties, nog vóór zij gereed zijn voor gebruik, reeds verouderd zijn, dat van alle kanten op matiging wordt

aangedrongen, verhindert het Bestuurscollege niet deze plannen toch door te zetten. Hebben wij water, dan hebben wij goedkope groenten, de lof van de "hydroponic farm" wordt in alle toonaarden gezongen. Het Bestuurscollege en met hen de heren aan de overzijde willen niet inzien, dat men daarmede een hersenschim najaagt. Ongetwijfeld zijn de heren Irausquin en Henriquez op dit gebied uitermate deskundig (zij zagen immers de producten van een dergelijke farm in Puerto Rico), dat men op hun advies wel een f. 120.000,-- à fonds perdu kan geven. Renteloos, Mijnheer de Voorzitter, en verleend onder dergelijke voorwaarden, dat men gevoegelijk kan aannemen, dat dit geld verloren is. Dit ondanks waarschuwingen van terzake volkomen tot oordelen bevoegden.

Verbreding van de economische basis, Mijnheer de Voorzitter? Men zou moeten lachen als het niet zo diep bedroevend was om te zien, hoe men op deze wijze het geld met handen vol wegsmijt. Uit de kranten verneemt de bevolking dat op Aruba een groot hotel gebouwd zal worden. Lofliederen bij de P.P.A. Dat de Raad in deze plannen eerst werd gekend, nadat alles al in kannen en kruiken was, dat hiermede werd gehandeld in strijd met de beginselen van de democratie, deert het Bestuurscollege niet, men is immers toch overtuigd van de immer já-knikkende meerderheid in de Raad. Waarschuwingen allerwegen tegen de opzet dezer plannen, Mijnheer de Voorzitter, het wordt eentonig, ik kan slechts een oud Nederlands spreekwoord aanhalen "Wat helpt den uil den den keerse of den bril, als het beestje toch niet zien en wil?".

Al deze plannen kosten geld, belastinggeld, dat moeizaam door de bevolking wordt opgebracht en dat op deze wijze met handenvol wordt weggesmeten. Men ontziet zich daarbij niet te trachten het ambtenarenpensioenfonds leeg te plunderen, een pensioenfonds, dat de ambtenaren de zekerheid moet geven van een welverzorgde oude dag. Ik aarzel niet, Mijnheer de Voorzitter, dit misdadig te noemen. Dat de heer Irausquin, als de ambtenaren daartegen protesteren een aantal denigrerende op-

merkingen maakt over de Nederlandse ambtenaren, getuigt wel zeker van de appreciatie, welke hij voor deze groep heeft.

Mijnheer de Voorzitter, ik stel er prijs op hier te verklaren, dat de A.V.P. zich niet alleen van deze mening distancieert, doch integendeel verklaart blij te zijn, dat er nog ambtenaren op verantwoordelijke posten zijn gezeten, waardoor ons bestuursapparaat tenminste gedeeltelijk gespaard bleef voor de gevolgen van ondeskundigheid en corruptie, welke de huidige machthebbers allerwegen hebben ingevoerd.

Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik spreek over de verbreding van de economische basis. Ontegenzeggelijk is deze met meters verbreed door de aanleg van een meters-brede boulevard naar Malmok. Was daar vroeger niet een zandpad, Mijnheer de Voorzitter? Dan moet ik toegeven, dat in dit geval van"verbreding" en ik zou daaraan willen toevoegen ook een "verharding" sprake is geweest. Misschien wil het Bestuurscollege mij daarnevens aangeven, welke inkomstenvermeerdering voor het Eilandgebied daarvan het gevolg is geweest of mag worden verwacht?

Tot verbreding van de economische basis wordt voorts ongetwijfeld verondersteld mede te werken de verkoop van "cinco y seis"-loten, energiek ter hand genomen na het aan de macht komen van de huidige bewindhebbers.

Verder dient de verbreding van de economische basis zeker gebaat te zijn met de verhoging van de belastingen. Immers de in- en doorvoerrechten zijn reeds verhoogd. De winstbelasting staat op de nominatie verhoogd te worden en de andere belastingen zullen ongetwijfeld moeten volgen.

Als middel om de geldsmijterij, waarvan ik U enkele staaltjes noemde, te kunnen volhouden, Mijnheer de Voorzitter, heb ik de aantasting van het ambtenaren-pensioenfonds genoemd, dat men trachtte leeg te plunderen ten behoeve van de hersenschimmige plannen van de leider van de P.P.A. Wat de ambtenaren straks aan pensioen zullen genieten en

of de mogelijkheid om dit pensioen te betalen wel aanwezig zal zijn, deert de huidige machthebbers niet, mits zij op het ogenblik hun zakken maar kunnen vullen, mits zij thans maar hun financiële positie kunnen verbeteren ten laste van de gemeenschapsgelden. Mijnheer de Voorzitter, de landsregering had de durf op het moment, waarop men de ambtenaren via hun pensioenfonds trachtte te benadelen, met het voorstel te komen om niet alleen het salaris van de ministers tot ongekende hoogte te voeren, maar ook hun verdere levensjaren veilig te stellen door het garanderen van een verder arbeidsloos inkomen via een ....pensioenregeling. Onnodig te zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat dit pensioen niet uit het pensioenfonds zal worden betaald. Om dit ministerpensioen te kunnen betalen is waarschijnlijk tevens een voorstel ingediend om de ambtenaren te verplichten tot hun 55ste jaar dienst te doen.

Natuurlijk, Mijnheer de Voorzitter, volgde het Bestuurscollege van Aruba prompt het voorbeeld van zich te bevoordelen met gemeenschapsgelden, hun gegeven door de hogere leiders van de aan het bewind zijnde politieke partijen. Een drastische verhoging van de salarissen van de gedeputeerden werd voorgesteld, een tijdelijk inkomen na hun ontslag werd hen gegarandeerd, een pensioen zal nog wel volgen. Natuurlijk zullen de heren er wel voor zorgen, dat dit niet via het ambtenaren-pensioenfonds wordt geregeld.

Mijnheer de Voorzitter, dat de bevolking dit alles met lede ogen aanziet en dat zelfs de partijgenoten van de huidige bewindhebbers hiertegen hun stem verheffen en hun afschuw daarover te kennen geven, behoeft geen betoog, In mijn inleiding sprak ik reeds over de verkrachting der democratische gedachten elders ter wereld en hoe het daar gegeven voorbeeld bij de huidige machthebbers hier te lande blijkbaar grif navolging vindt. Verrijking van zichzelve, bevoordeling en protectie van politieke vrienden, alsmede intimidatie van politiek anders-

denkenden zijn op Aruba de gewoonste zaak van de wereld geworden. In naam van de democratie worden:

- in afwijking van alle bij de wet gestelde bepalingen practisch geen aanbestedingen gehouden en worden alle bouwwerken zonder meer gegund;
- in afwijking van alle bij de wet gestelde bepalingen worden geen prijsopgaven meer gevraagd voor door het eilandgebied benodigde kapitaalgoederen, maar worden de orders tot levering uitsluitend aan de firma Irausquin en Palacios gegund;
- zonder vorm van proces worden de niet- P.P.A. arbeiders bij de Dienst van Openbare Werken ontslagen;
- de toerbeurten, welke de chauffeurs van zandtrucks, werkzaam voor de Dienst van Openbare Werken in het verleden waren toegestaan, zijn opgeheven en de truckswerkzaamheden worden nu uitsluitend aan P.P.A.ërs gegund, zoals bijvoorbeeld aan de chauffeur van de leider van de P.P.A.;
- bij aanstelling van personeel in dienst van het eilandgebied wordt niet gelet op persoonlijke bekwaamheden en theoretische en practische scholing, doch uitsluitend op politieke gezindheid en familierelaties met de huidige machthebbers;
- bij de verlening van studiebeurzen en overtocht worden P.P.A.-aanhangers in deze zin bevoordeeld en anders-denkenden van verlening van studiebeurzen moedwillig buitengesloten;
- bij de diverse afdelingen van het bestuursapparaat worden voor het werk volkomen onbekwame personen geplaatst, die uitsluitend tot taak hebben te spionneren en de uitlating van niet partijgenoten over te brengen aan de huidige machthebbers, die dan wel zorgen, dat de betreffende ambtenaar zijn opmerkingen betreurt;
- aan de leider van de P.P.A. is in het oprichtingscontract van de hotelmaatschappij Aruven, een contract dat het eilandgebied nota bene handen vol geld zal kosten, een enorm winstaandeel gegarandeerd,

boven alle andere tot de winstgerechtigden;

- in strijd met alle tot kort geleden gevolgde gedragslijnen worden vreemdelingen benoemd op belangrijke posten van het eilandgebied met als enig doel spionnage te bedrijven ten behoeve van vreemde politieke machten.

Mijnheer de Voorzitter, het heeft geen zin verder te gaan, ik wil hiermede ophouden, misschien dat ik later bij de artikelsgewijze behandeling van deze begroting nog zal terugkomen. Ik dank U.

De heer D.G.CROES: Mijnheer de Voorzitter, ter gelegenheid van de behandeling van de begroting 1957 wil ik niet nalaten enige op- en aanmerkingen te maken, verzoeken of voorstellen te doen.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil in de allereerste plaats de aandacht van het Bestuurscollege vragen voor de uitbreiding van de straatverlichting en wel vooral in de omgeving van die plaatsen, waar sterke drank wordt verkocht. Meer en betere verlichting op die plaatsen is een eerste vereiste.

Mijnheer de Voorzitter, de verkeersonveiligheid op Aruba neemt hand over hand toe. Verkeersongelukken met dodelijke afloop zijn geen zeldzaamheid meer. Verscherping van het politie-toezicht op het verkeer is een gebiedende eis; daarnaast dient de verkeersopvoeding krachtig ter hand te worden genomen. Gaarne zal ik vernemen, welke maatregelen het Bestuurscollege in deze denkt te nemen.

De aandacht van het Bestuurscollege moge ik voorts vragen voor de plantsoenen en de groenbeplanting op Aruba. Wil men Aruba als woonoord en als toeristenoord aantrekkelijk maken, dan dient de uitbreiding der groenbeplanting krachtig ter hand te worden genomen. Stimulering van de aanleg van privé-tuinen door het goedkoop verstrekken van plantmateriaal en water wil mij gewenst voorkomen. Het Bestuurscollege bestudere deze aangelegenheid en kome zo nodig met een aanvullende begroting.

Reeds meer malen is door mijn fractie het onderwerp: huurkoop der volkswoningen aangesneden. Het is ons bekend dat daarvoor grote interesse bestaat. Het huidige Bestuurscollege heeft daaraan voor zover mij bekend nog niets gedaan. In dit verband vraag ik mij ook af waarom het Bestuurscollege geen enkele moeite heeft gedaan, nu de gelegenheid daar was, een deel van de gronden van de Village te kopen teneinde door het treffen van saneringsmaatregelen deze rotte plek in ons volksbestaan op te heffen. Blijkbaar acht men het bouwen van een hotel voor toeristen belangrijker dan het opheffen van deze misstand.

Tot mijn teleurstelling moet ik constateren, dat het peil van onderhoud van de wegen in de buitendistricten verre achtergebleven is bij dat van vorige jaren. Verschillende wegen zijn practisch onberijdbaar; aan uitbreiding van het wegennet en verbetering van bestaande wegen is practisch niets gedaan.

Mijnheer de Voorzitter, opnieuw vragen wij de aandacht van het Bestuurscollege voor de plaatsing van een lichtboei op Savaneta. Het is ons bekend, dat deze enige maanden geleden is gearriveerd. Het is ons tevens bekend, dat een der Gedeputeerden heeft verklaard, dat deze boei niet zou worden geplaatst omdat op Savaneta slechts A.V.P.-ërs daarvan voordeel zouden hebben. Tevens dient op Savaneta ten spoedigste een aanlegsteiger voor de vissers te worden gebouwd. Inderdaad zal ook deze grotendeels door A.V.P.-ërs worden gebruikt, doch ik meen dat op grond daarvan bezwaarlijk de bouw achterwege kan worden gelaten. Voorts zou ik gaarne willen vernemen, waarom de straatnaamborden (Cornelis Emankade), waarin de naam Eman voorkomt, niet worden geplaatst, ondanks het feit dat zij reeds geruime tijd geleden zijn aangekomen. Ik kan dit niet anders dan kleinzielig noemen, grote figuren als in ons Bestuurscollege zitting hebben volkomen onwaardig.

Mijnheer de Voorzitter, teneinde onze vissers de behulpzame hand te bieden bij het verdienen van een behoorlijk bestaan, waren hun rente-

loze voorschotten te verlenen voor de aanschaffing van motoren voor hun boten en de inrichting daarvan met koelruimten. De aanvoer van verse vis zal daardoor sneller en beter kunnen geschieden.

Wellicht is aan de aandacht van het Bestuurscollege ontsnapt, dat de arbeidsbemiddeling, welke tot de zorg van de eilandgebieden behoort, nog steeds niet is overgedragen. Op korte termijn dient het Bestuurscollege de besprekingen met de landsregering over dit onderwerp te openen en zorg te dragen, dat dit onderdeel van de arbeid en maatschappelijke zorg tot de competentie van het eilandgebied gaat behoren.

Bij de handel op Aruba bestaan ernstige klachten omtrent de behandeling, welke men ondergaat bij de dienst Sociale en Economische Zaken. Onhebbelijkheden en onaangename opmerkingen zijn bij de ambtenaren van dit bureau niet van de lucht. Het wordt hoog tijd, dat hier op krachtige wijze wordt ingegrepen en enkele van deze heren hardhandig aan het verstand wordt gebracht, dat zij er zijn voor het publiek en niet het publiek voor hen.

Mijnheer de Voorzitter, was er onder het vorige Bestuurscollege een uitstekende samenwerking tussen de Dienst Sociale Zaken en Openbare Gezondheidsdienst omtrent de geneeskundige behandeling en verpleging van on- en minvermogenden, thans is deze toestand radicaal gewijzigd. Werden vroeger dergelijke patienten aanstonds behandeld, zulks vooruitlopende op het onderzoek naar hun on- of minvermogendheid, thans dienen zij te wachten tot dit onderzoek in zijn volle omvang heeft plaats gevonden.Dat verergering der ziektegevallen, zelfs sterfgevallen, niet zijn uitgebleven is een bekend feit. Naar ik meen dient door deze dienst de bezem te worden gehaald en dienen krachten, die niet voor hun taak zijn berekend, te worden verwijderd.

Mijnheer de Voorzitter, het stemt tot voldoening dat, evenals zulks voor 1956 geschiedde, opnieuw een subsidie is opgebracht voor de stichting Juventud Activo, een subsidiering waarvoor onze fractie heeft ge-

pleit. Eveneens stemt het tot voldoening te zien, dat het tehuis voor verwaarloosde kinderen "Bethanië" in een lang gevoelde behoefte voorziet en zijn zegenrijke arbeid steeds meer uitbreidt. Wij, die de stoot tot de oprichting van deze instelling hebben gegeven en haar totstandkoming krachtig hebben bevorderd, zijn daarop trots.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil het Bestuurscollege in overweging geven zo spoedig mogelijk een regeling in het leven te roepen, waardoor de mogelijkheid wordt geopend om ook aan gebrekkigen (invaliden), die geen middelen van bestaan hebben en die de ouderdom van 60 nog niet hebben bereikt, een uitkering te geven als gesteld voor het noodouderdomspensioen.

Mijnheer de Voorzitter, reeds enkele malen heeft de A.V.P. gepleit voor algehele afschaffing van de schoolgelden. Het Bestuurscollege heeft telkenmale geantwoord dat, gezien de financiële positie van het eilandgebied, deze afschaffing onmogelijk was. Mijnheer de Voorzitter, de logica van deze redenering ontgaat mij volkomen. Dit Bestuurscollege smijt met geld, de toelagen van de Gedeputeerden worden omhooggeschroefd, partijgenoten worden op hoge salarissen in de onbenulligste betrekkingen benoemd, dienstreizen die schatten verslinden zijn aan de orde van de dag. Aanbestedingen of inschrijvingen worden niet meer gehouden, waardoor tonnen meer worden uitgegeven dan noodzakelijk is, maar .... het schoolgeld, waarvan de opbrengst op totaal rond f. 200.000,-- wordt geraamd, kan niet worden afgeschaft. Bij de artikelsgewijze behandeling zal ik hierop terugkomen.

Mijnheer de Voorzitter, als de heren Gedeputeerden een onbeperkt dienst- en persoonlijk vervoer krijgen op overheidskosten is het niet meer dan billijk, dat ook de schoolkinderen, die vaak uren lang in de brandende zon moeten lopen, op overheidsvervoer kunnen rekenen. Het stellen van dit gratis vervoer als algemene regel is een dringende noodzaak. De plaatsing van waterkoelers op de scholen is eveneens een gebiedende eis. De plannen hiertoe waren reeds door deze Raad aanvaard.

Gaarne zou ik van het Bestuurscollege vernemen waarom daaraan nog geen uitvoering is gegeven. Naar ons ter ore is gekomen loopt op verschillende scholen de vitamine- en melkverstrekking volkomen in het honderd. Hiervoor moge ik de aandacht vragen van het Bestuurscollege. Het is ons bekend dat op verschillende scholen op Aruba nog schoolbanken van een verouderd model in gebruik zijn. Afgezien van de ongemakkelijke houding waarin de kinderen dientengevolge moeten zitten, oefent zij ook een ongewenste invloed uit op hun gezondheidstoestand. Verbetering is dringend gewenst.

De aandacht van het Bestuurscollege mogen wij voorts vragen voor het vak lichamelijke oefening. Het is een bekend feit dat op verschillende scholen hieraan niets wordt gedaan. Het bouwen van de nodige gymnastieklokalen is dringende noodzaak. Het voortdurend nagaan of inderdaad de uren op de lesroosters, bestemd voor lichamelijke oefening daarvoor ook gebruikt worden, is eveneens nodig.

Van het Bestuurscollege ontving ik voorts gaarne een opgave van: het aantal scholen op Aruba, het aantal leslokalen van elke school, de scholen alwaar een gymnastieklokaal aanwezig is, het aantal leerlingen van elke school, hoeveel bevoegde leerkrachten voor het vak lichamelijke oefening aan de scholen zijn verbonden, hoeveel schoollokalen thans reeds tekort worden gekomen, hoeveel scholen en schoollokalen de eerst volgende 5 jaren nodig zullen zijn. Op de begroting zijn n.l. geen gelden opgebracht voor bijbouw van lokalen aan bestaande scholen of nieuwbouw van mulo-scholen. Het peil van het onderwijs dient te worden opgevoerd. Voorts kan het onderwijspeil worden opgevoerd door de oprichting van mulo-scholen in alle districten op Aruba. Is de oprichting van veel mulo-scholen niet mogelijk, dan stichte men centrale mulo-scholen in de districten, waarvoor de lagere scholen in de omgeving als aanvoerscholen kunnen dienen.

Op Poe Chiquito dient naar onze mening in elk geval een mulo-school

te worden gebouwd ter opvanging van de meer dan 300 kinderen, die van Spaans Lagoen, Pos Chiquito, Sabana Basora en Pos Grandi thans aangewezen zijn op de mulo-scholen te St. Nicolaas en Oranjestad.

Mijnheer de Voorzitter, jaarlijks gaan er vele jongens en meisjes naar Nederland, waarvan de ouders zelf de reis- en opleidingskosten betalen, omdat hier op Aruba geen 5de klasse h.b.s. is. De meeste ouders zullen er tegenop zien hun kinderen naar Nederland te sturen. Mijn voorstel is om de thans aanwezige drie h.b.s.-klassen op te voeren tot vijf klassen, waardoor het mogelijk is, dat vele ouders hun kinderen hier de h.b.s. kunnen laten volgen in plaats van ze naar Nederland te sturen.

Mijnheer de Voorzitter, Aruba heeft een tekort aan onderwijzers en onderwijzeressen, doch aan technische krachten heeft Aruba ook een grote behoefte. Ik stel voor om, samen met de jongens en meisjes, die jaarlijks met een beurs naar Nederland worden gestuurd, ook enkele jongelieden te sturen, die bijvoorbeeld voor ingenieur, wegenbouw- en waterbouw-technicus, telefoontechnicus, sociaal werkster, dokter, veearts en meester in de rechten gaan studeren, zodat Aruba over enkele jaren kan beschikken over deze afgestudeerde jongens en meisjes.

Noord krijgt binnenkort een sportcentrum. Ook Savaneta en St. Cruz dienen over een sportcentrum te beschikken, waar de jeugd in de gelegenheid wordt gesteld om verschillende spelen te beoefenen. Mijn voorstel is om zo spoedig mogelijk een sportcentrum op Savaneta te bouwen, waarvan behalve de bewoners van Savaneta ook de alhier gelegerde strijdkrachten gebruik van kunnen maken.

Als tegemoetkoming voor de kleine man stel ik het College voorlopig voor, om aan iedere abonné, die meer dan vijf kinderen heeft beneden de leeftijd van 15 jaar, 5 $m^3$ water gratis te geven, wanneer zijn huishuur beneden de huurwaarde van f. 40,-- per maand ligt.

Mijnheer de Voorzitter, bij verschillende departementen werken tal

van arbeiders en ambtenaren, met jarenlange ervaring of met een diploma, dat wel niet gelijkwaardig is met hetgeen vereist is om een hogere rang te bekleden, doch in de praktijk dezelfde uitkomst geeft met een persoon, die wel het vereiste diploma bezit, doch wiens werk in vele gevallen slechter is, dan van degenen die jarenlang dit werk hebben verricht. Ik verzoek Uw geacht College een onderzoek te doen instellen naar de bekwaamheid van arbeiders en ambtenaren, die hun werk naar volle tevredenheid verrichten en die door hun bijzondere kennis van dit werk een hogere rang verdienen en hun naar gelang van hun bijzondere kennis, hetzij tot ambtenaar te benoemen, hetzij, indien zij reeds ambtenaar zijn, tot een hogere rang te bevorderen. Te denken valt bijvoorbeeld aan de heren St.Jago en Maduro van de Dienst van Openbare Werken, die verschillende diploma's bezitten. Voorts aan de chef-meterhersteller van Balashi, die behalve watermeters allerhande instrumenten repareert.

Mijnheer de Voorzitter, het is te betreuren, dat er in het ambtenarenkorps een zeker paniek heerst. Ambtenaren durven hun mening niet meer aan collega's vrijuit te verkondigen, omdat zij niet weten, wanneer zij op het matje geroepen worden om van bepaalde politieke leiders, die thans de macht in handen hebben een berisping te krijgen of een waarschuwing dat, indien zij hun mening niet veranderen, zij zullen worden ontslagen. In deze democratische wereld, met uitsluiting van de satelietlanden, is een ieder vrij om zijn mening te uiten. Een ieder is vrij om zich aan te sluiten bij de politieke partij, die hij verkiest, zonder dat van hogerhand van hem kan worden gevergd, dat hij een bepaalde mening of een bepaalde politieke partij moet volgen. Daarom verzoek ik de Raad om een commissie te benoemen, die een onderzoek instelt naar deze ongerustheid onder de ambtenaren, in welke commissie zitting neemt een lid van de P.P.A., een lid van de A.V.P. en een lid van de U.N.A.

Mijnheer de Voorzitter, ik moge hiermede voorlopig volstaan. Ik dank U.

De heer J.A.CROES: Mijnheer de Voorzitter, het zij ook mij vergund ter gelegenheid van de behandeling van de begroting 1957 in het kort op enige punten te wijzen.

Ik moge de aandacht van het Bestuurscollege vragen voor de aanschaffing en stationering op Sta Cruz van een ambulance-auto. Deze auto zou niet alleen Sta. Cruz, doch ook Piedra Plat, Ayo en zelfs een deel van Paradera kunnen bedienen. Thans moeten de patienten in deze streken, die met een ambulance moeten worden vervoerd, vaak te lang op dit vervoer wachten met alle mogelijke gevolgen van dien.

Voor de uitbreiding van het waterdistributienet buiten het verzorgingsgebied is voor dit jaar geraamd slechts f. 200.000,--. Het moet mij van het hart, dat blijkbaar de hydroponics farm, waarin men f. 120.000,-- à fonds perdu heeft gestoken, gaat boven het belang van de bewoners van de buitendistricten. Werd in 1956 voor de uitbreiding van het net uitgegeven f. 420.000,-- thans wil men slechts uitbreiden tot een bedrag van f. 200.000,--. Naar onze mening kan de uitvoering van de hydroponics farm gerust gestopt worden, totdat voldoende water ter beschikking komt. Dit in verband met de opmerking van het Bestuurscollege, dat in verband met de maximum waterproductie, die bereikt is, de aansluitingen buiten het verzorgingsgebied dienen te wachten. De uitbreiding van het waterdistributienet in de buitendistricten dient door te gaan. Of wil men waarschijnlijk daarmede wachten tot einde 1958, totdat nieuwe verkiezingen voor de deur staan? Men vergeet dan, dat intussen de bevolking van de districten van een dergelijke politiek de dupe wordt.

Het toegestane waterverbruik tegen verlaagd tarief dient te worden verhoogd. Speciaal dient hierbij te worden gelet op de grootte van het gezin en financiële draagkracht van de waterverbruiker. In Ayo dient men ertoe over te gaan als directe tegemoetkoming aan de waterbehoefte, al is het dat het beschouwd wordt als een lapmiddel, tot de onmiddel-

lijke plaatsing van een tapkraan.

Uitbreiding van de publieke telefoons dient gestadig voortgang te vinden. Nog te vaak komt het voor, dat in spoedeisende gevallen een grote afstand moet worden afgelegd alvorens een publieke telefoon kan worden bereikt.

Mijnheer de Voorzitter, het is een feit dat de uitoefening van de landbouw op Aruba hand over hand afneemt en dat deze geheel dreigt uit te sterven. Toegegeven moet worden, dat de landbouw op Aruba slechts beperkte mogelijkheden biedt, maar toch vraag ik mij af of niet de mogelijkheid aanwezig is de theoretische en practische kennis van de nog hun bedrijf uitoefenende landbouwers dienstbaar te maken aan de opleiding van jongeren. Desnoods via een soort leerlingenstelsel. Wij hebben, Mijnheer de Voorzitter, vele jeugdige krachten die thans werkloos rondlopen zonder de mogelijkheid om een werkgelegenheid te krijgen. Deze jongens zullen zeker bereid zijn tegen een vergoeding zich deze kennis eigen te maken.

Mijnheer de Voorzitter, de wegen verkeren in een deplorabele toestand. De verbetering daarvan dient hard ter hand te worden genomen. Overgegaan moet worden tot wegenaanleg in Ayo, Mahuma en Rooi Afo. De weg van het hospitaal San Pedro, leidende naar Paradera, verkeert in zodanige slechte toestand, dat aan deze weg voor verbetering een voorrangsbeurt dient te worden gegeven. Verleden keer heb ik hiervoor reeds gepleit.

Voor algehele afschaffing van schoolgelden en het invoeren van gratis vervoer voor schoolkinderen als regel heeft onze fractie meerdere malen gepleit. Ik moge mijn verontwaardiging uitspreken over het beleid van het Bestuurscollege bij de studiebeurzenverlening. Op capaciteiten van de aanstaande student heeft men daarbij niet gelet, slechts de politieke kleur van de ouders gaf de doorslag. Mede gaf de doorslag de familierelatie met de leiders van de P.P.A.

Vergoeding van overtochtskosten voor jongelui die in Nederland of elders willen gaan studeren, wordt nog in te beperkte vorm gegeven. De daartoe gestelde regelingen zijn naar mijn mening te beperkt van opzet. Uitbreiding van deze regelen in die zin dat de Arubaanse jongelui, die over voldoende capaciteiten beschikken, elders een opleiding kunnen gaan volgen, is noodzakelijk.

Voor rijdende schoolbibliotheken moge ik de aandacht van het Bestuurscollege verzoeken. Acht men dit om practische redenen niet uitvoerbaar, dan zou men rond te zenden boekenkisten met selecties van lectuur voor de jeugd kunnen overwegen.

Ik moge het Bestuurscollege verzoeken mij te willen mededelen op welke wijze het Bestuurscollege de helpende hand heeft geboden of denkt te bieden bij de verwezenlijking van de schouwburgplannen van het Algemeen Nederlands Verbond.

Is reeds in de vergaderingen van dit College gesproken over de afschaffing van de gebruiksbelasting, nogmaals moge ik deze kwestie naar voren brengen. Bij de Staten van de Nederlandse Antillen is door de oppositie ingediend een initiatief-ontwerp tot afschaffing van deze belasting. Volgens de woorden van de Minister van Financiën is dit ontwerp gezonden aan de eilandgebieden om advies. Ik zal gaarne vernemen wat het Bestuurscollege van Aruba in deze heeft geadviseerd. Niet kan worden ontkomen aan de indruk, dat de behandeling van dit ontwerp moedwillig wordt getraineerd.

Deze, Mijnheer de Voorzitter, waren de punten, die ik naar voren wou brengen. Ik dank U.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, ofschoon wij er niet van houden om oude koeien uit de sloot te halen, wordt men soms hiertoe wel gedwongen.

Bij de openbare behandeling van het voorstel van het Bestuurscollege tot het sluiten van een overeenkomst met de Elmar, hebben we reeds aan

het Bestuurscollege gevraagd de Raad opgave te verstrekken van de kosten, verbonden aan de reis van de delegatie naar Nederland. Die werd ons niet verstrekt, omdat het z.g. "niet gebruikelijk" was. Na veel wringen hebben we thans uit de Memorie van Antwoord kunnen lezen, dat deze kosten geboekt zijn op post 1 - 24: Reis- en Verblijfkosten van het Bestuurscollege, dienstjaar 1956. Op de desbetreffende post komt een bedrag voor van f. 1.800,--, terwijl deze f. 1.800,-- volgens de memorie van toelichting aangewend zullen worden voor 30 reizen naar Curaçao à f. 60,--. Deze post is dus gespecificeerd en het is dus toch wel gebruikelijk om dit te specificeren. Maar, Mijnheer de Voorzitter, misschien was onze vraag indertijd niet scherp genoeg gesteld en daarom zullen we dat nu corrigeren en we zullen graag van U deze kosten willen vernemen, gespecificeerd als volgt:

1e reiskosten;

2e verblijfkosten;

3e representatiekosten;

4e kosten, verband houdende met adviezen etc.

Mijnheer de Voorzitter, uit de kranten hebben wij kunnen vernemen, dat de leden der Staten van de Nederlandse Antillen wel mogen weten, wat het reizen der Ministers het land kost. Mag de Eilandsraad van Aruba dan niet weten, wat het reizen der Gedeputeerden deze gemeenschap kost, terwijl we toch bovendien niet moeten vergeten, dat de Raad meebesturend lichaam is? Ik zou haast zeggen, dat er hier iets niet klopt.

Nu we het toch over reizen hebben, Mijnheer de Voorzitter, zouden we ook gaarne willen vernemen, wat het bezoek der Venezolaanse bankiers, millionairs, enz. ons eiland heeft gekost en op welke post dit is verantwoord. Dit was het bezoek, dat zij hier hebben gebracht in verband met de hotelbouw.

Komend aan het hoofdstuk over onderwijs, Mijnheer de Voorzitter, belanden we eerst bij het voorbereidend onderwijs. Het is ons bekend,

dat een eilandelijke commissie de algehele gelijkstelling van het bijzonder voorbereidend onderwijs met het openbaar voorbereidend onderwijs aan een gedegen studie heeft onderworpen en reeds meer dan een jaar geleden aan het Bestuurscollege rapport heeft uitgebracht. We zouden gaarne willen vernemen, of de commissie algehele gelijkstelling heeft aanbevolen en zo ja, wanneer het College denkt deze gelijkstelling praktisch uit te voeren.

Wat het afschaffen van schoolgelden betreft, heeft de Gedeputeerde van Onderwijs ons verleden jaar in deze Raad gezegd, dat een interne commissie opdracht gegeven werd een viertal hoofdstukken van het Onderwijsbesluit 1935 te herzien, waarbij ook het hoofdstuk over de heffing van schoolgelden. Kan het Bestuurscollege ons thans mededelen of deze commissie reeds rapport heeft uitgebracht en wat de mening is van het Bestuurscollege met betrekking tot het afschaffen van schoolgelden?

Verder, Mijnheer de Voorzitter, heeft de heer Gedeputeerde Henriquez betreffende de verse melkverstrekking op de scholen verleden jaar in deze Raad toegezegd, dat, zodra het College deze zaak voldoende had bekeken, het contact zou opnemen met de Raad. Wij mogen de heer Henriquez vragen in hoeverre deze zaak is bekeken. Tevens zouden we gaarne het resultaat van de vitamine-verstrekking op de scholen willen vernemen, in het bijzonder het oordeel van de schoolarts.

Mijnheer de Voorzitter, er wordt de laatste tijd weer behoorlijk actie gevoerd om te komen tot het stichten van een volledige 5-jarige h.b.s. op Aruba. Gaarne zou ik van het Bestuurscollege willen vernemen, of het College reeds een request over deze kwestie heeft bereikt en zo ja, welk zijn standpunt is in deze.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, onze geslaagden voor Mulo- of A.T.S.-examen. Ieder jaar neemt het aantal van deze jongelui toe, terwijl de arbeidsmarkt niet in staat is ze op te nemen. Heeft het Bestuurscollege reeds zijn gedachten laten gaan met betrekking tot deze afgestu-

deerden? Bedroevend is het, Mijnheer de Voorzitter, te moeten constateren dat, waar er plaats is op de gouvernementskantoren voor enkelen van deze jongelui, men de voorkeur geeft aan niet gediplomeerden, die slechts de 6de of niet eens de 6de klas van de lagere school doorlopen hebben. Typerend voor de handelwijze van dit Bestuur is het volgende; een jongeman met mulo-diploma gaat solliciteren bij de Gedeputeerde, belast met personeelszaken. Hem wordt dan niet om zijn diploma gevraagd, maar "wiens zoon ben je?". Bij het vernemen, dat de ouders geen verwanten of althans verre verwanten zijn van Gedeputeerden of Eilandsraadsleden van een bepaalde partij, krijgt de jongeman te horen, dat hij nog maar eens moet terugkomen. Van de andere kant worden verwanten binnen 24 uur, nadat ze ontslag genomen of gekregen hebben van hun particuliere baas, aan een baantje geholpen, waarbij men dikwijls niet schroomt om ze maar meteen te bevorderen.

Zo kan het voorkomen, Mijnheer de Voorzitter, dat personen, die gedurende tal van jaren bij particulieren hebben gewerkt, plotseling in gouvernementsdienst worden genomen met commiezensalaris, zonder een greintje verstand te hebben van gouvernementsadministratie. Het kan dan ook niet anders, Mijnheer de Voorzitter, dat dit wrevel moet veroorzaken onder die ambtenaren, die sinds jaren het gouvernement hebben gediend en geduldig op hun kansje wachten om bevorderd te worden, doch zich plotseling zien gepasseerd door een nieuweling, die helemaal geen verstand heeft van de ambtelijke administratie, doch slechts dit baantje heeft te danken aan het feit, dat hij tot de elite van de partij behoort.

Ja, Mijnheer de Voorzitter, er zijn nog mensen, die zich hun steun aan Regering of Bestuurscollege duur laten betalen ten koste van onze gemeenschap. Handlangers worden in dienst genomen om voor spionnen te fungeren, die allerlei klets- en roddelpraatjes meteen aan de Gedeputeerden moeten doorgeven. Geen wonder, Mijnheer de Voorzitter, dat zulk een Gedeputeerde de handen vol werk heeft en salarisverhoging

moet krijgen om al die roddelpraatjes te verwerken. Geen wonder ook, dat de uitgaven van gewone dienst onnodig opgeschroefd moeten worden. Geen wonder dan ook, dat in onze dagen corruptie hoogtij viert op Aruba. Mijnheer de Voorzitter, ik wil niet nalaten er op te wijzen, dat de toestand van onze buitenwegen allererbarmelijkst is. Het is zelfs zo erg geworden, dat de onderhoudsploegen er het loodje bij hebben neergelegd en bepaalde van deze wegen helemaal niet meer verzorgen.

Mijnheer de Voorzitter, het is wel prachtig een mooie boulevard langs de kust te hebben, maar de mensen in de buitendistricten wonen nu eenmaal niet aan de boulevard en wanneer de dokter 's nachts gehaald moet worden, dan zijn het de thans onbegaanbare buitenwegen, waar de mensen wat aan hebben, en die dus hoognodig verbetering behoeven.

Tenslotte, Mijnheer de Voorzitter, een enkel woordje, ik zal er niet veel over zeggen, naar aanleiding van wat bepaalde leden aan de overkant over ons hebben gezegd, met name de heer Mathew; die heeft mijn persoon er bij gehaald. Het was voor mij een verrassing, Mijnheer de Voorzitter, om te horen, dat de geest van de heer Mathew twee jaar geleden hier in deze Raad heeft rondgewaard, n.l. bij de behandeling van de post voor de waterkoelers. Mijnheer de Voorzitter, het zal wel hier aan gelegen hebben, dat het een geest is geweest, dat hij mijn woorden niet goed begrepen heeft. Ik heb gezegd.

De VOORZITTER: Mijne heren, aangezien het Bestuurscollege 162 vragen en onderwerpen heeft te beantwoorden, wordt deze vergadering door mij verdaagd tot morgenmiddag half drie.

Openbare vergadering van de Eilandsraad van Aruba op Dinsdag 4 December des middags om 2.30 uur.

---

VOORZITTER: Mr L.C.Kwartsz, Gezaghebber.

TEGENWOORDIG: de leden F.B.Tromp, E.O.Petronia, P.Croes, O.S.Henriquez, J.H.Lake, I.E.Faneyte, J.M.Leonardo, O.Croes, F.V.Laclé, W.C.Anslijn, D.C.Mathew, J.R.L.Beaujon, A.I. W.Wijngaarde, Th.J.Figaroa, E.R.Finck, A.Werleman, D.G. Croes en C.A.Eman, alsmede de heer I.S. de Cuba, Gedeputeerde.

SECRETARIS: L.C.M.Kerstens, secretaris van het eilandgebied Aruba.

AFWEZIG: de leden F.S.Kelly, J.A.Croes en M. de Cuba.

De Voorzitter heropent de geschorste vergadering.

De VOORZITTER: Mijne heren, ik zal nu de vragen beantwoorden, die het algemeen beleid raken.

De heer Werleman heeft gevraagd, wanneer een loonherziening voor gouvernementsarbeiders en gouvernementswerklieden verwachtbaar is. Zoals we reeds gisteren medegedeeld hebben, is dit onderwerp al enige tijd bij ons in studie. Het is vrijwel onmogelijk om een vaste datum te bepalen, maar ik kan de heer Werleman de verzekering geven, dat het Bestuurscollege in deze zeer diligent is en dat het hoopt zo spoedig mogelijk een voorstel dienaangaande in te dienen. Een zelfde vraag is gesteld door de heer Figaroa, zij wordt dus op dezelfde wijze beantwoord.

De heer Werleman heeft voorts gevraagd wanneer de ontwerp- eilandsverordening tot steun aan hulpbehoevenden behandeld zal worden. Zoals U weet is deze in de afdelingen behandeld. Enkele leden hebben amendementen ingediend. Die amendementen worden practisch alle overgenomen door het Bestuurscollege. U kunt er van op aan, dat dit gewijzigde ontwerp zo spoedig mogelijk weer in de afdelingen zal worden be-

handeld.

Verder heeft de heer Werleman gevraagd hoe het zit met de 8 vreemde taxi-chauffeurs die een nieuwe taxi-vergunning hebben gekregen,met name of zij een vergoeding hebben ontvangen en zo ja, hoeveel. Het is niet eenvoudig gebleken om uit te rekenen wat aan deze lieden vergoed moet worden, want we moeten precies weten wat hun normaal inkomen in de tijd, gedurende welke zij geen vergunning hadden, geweest zou zijn. Sommigen van hen hebben volop werk gehad, zodat het niet nodig is deze een vergoeding toe te kennen, anderen hebben gedeeltelijk gewerkt en weer anderen hebben helemaal niet gewerkt. De dienst voor Arbeidszaken heeft dit op het ogenblik in onderzoek en hoopt ons zeer spoedig mede te kunnen delen, wat er aan deze heren betaald moet worden. Ik kan U wel zeggen, dat dit een groot bedrag zal uitmaken, naar wij voorlopig bekeken hebben. We zullen dan zo spoedig mogelijk met een voorstel komen om de betrokkenen eindelijk uit te betalen.

De heer Werleman vroeg aan hoeveel Arubanen de laatste tijd een taxi- of autobusvergunning verleend is en aan hoeveel vreemdelingen. Ik neem aan dat de heer Werleman met "de laatste tijd" bedoelt, de tijd vanaf de vernietiging van de beperkende uitreikings-mogelijkheid aan vreemde taxi-chauffeurs. Sindsdien zijn aan Arubanen verleend één huurauto-vergunning, die eigenlijk is een overname van een andere -- dus daardoor vindt geen uitbreiding plaats - en voorts aan één Arubaan een autobusvergunning. Aan Nederlanders, niet-Arubanen, zijn verleend drie autobusvergunningen, waarvan er één in Januari 1957 verloopt, en voorts aan vreemdelingen, allemaal Britten, vier huurauto-vergunningen en twee autobus-vergunningen en aan twee hunner is vergunning verleend om als taxichauffeur of als autobus-chauffeur op te treden bij particuliere bedrijven. In feite zijn er dus zes die weer zelfstandig in het openbaar verkeer optreden.

De heer Werleman vroeg hoe het staat met de uitvoering van het Werkloosheidsrapport, wat er eigenlijk aan gedaan is en wat er aan ge-

daan zou kunnen worden. Het zal U wel duidelijk zijn, Mijnheer Werleman, dat onmogelijk gevolg kan worden gegeven aan alle suggesties, die er in staan. Trouwens dat heeft ook nooit in de bedoeling gelegen. Suggesties blijven suggesties. U weet, dat wij reeds het grootste deel er van uitgevoerd hebben, n.l. het waterproject, de hydroponics-farm, het hotel, de boulevard als werkverschaffing; voorts is er een half millioen uitgetrokken voor werkverschaffing. Dit heeft al een gedeelte van de werkloosheid opgevangen en naar we hopen zullen de drie genoemde projecten binnenkort de werkloosheid nog meer doen afnemen. Het zal U wel duidelijk zijn, dat zelfs indien aan alle suggesties gevolg gegeven kan worden, dit niet tegelijkertijd zou kunnen plaats vinden.

De heer Werleman heeft medegedeeld, dat er verschillende onregelmatigheden zouden plaats vinden op één of meer departementen, met name bij Openbare Werken en Sociale Zaken, en hij heeft gevraagd of het Bestuurscollege bereid zou zijn een commissie van onderzoek in te stellen

De heer A.WERLEMAN: Neen, Mijnheer de Voorzitter, de Raad!

De VOORZITTER: de Raad des te beter. Het Bestuurscollege heeft in principe geen enkel bezwaar tegen welk onderzoek dan ook, maar wil er, met U, buiten blijven. Wanneer de Raad een commissie wil instellen, dan zal het Bestuurscollege zeker iedere medewerking daaraan verlenen. De Raad zal zelf moeten beslissen. U kunt straks een voorstel in die richting doen.

De heer Werleman heeft verder gevraagd naar het resultaat van het onderzoek betreffende oud-Gedeputeerde Geerman en voorts om in de commissie, die daarmede is belast, het lid Irausquin te vervangen door een ander lid. De heer Irausquin is al geruime tijd geleden vervangen door het raadslid E.R.Finck. Zoals U weet, blijft het Bestuurscollege buiten deze zaak. Het is een aangelegenheid, die uitsluitend de Raad regardeert. De Raad heeft een commissie van onderzoek ingesteld, de commissie is benoemd uit de raadsleden, de commissie moet nu de vol-

gende stap nemen. Het woord is niet aan het Bestuurscollege, maar aan de commissie.

De heer O.Croes heeft een singuliere lezing gegeven van de gebeurtenissen in de Deli-bar. Het is hier niet de plaats om deze aangelegenheid te behandelen, aangezien het een zuivere landsaangelegenheid betreft, maar toevallig heeft het Plaatselijk Hoofd van Politie geen enkel bezwaar om inlichtingen door te geven omtrent die gebeurtenis, zoals ze in feite heeft plaats gevonden. Er is dit gebeurd: Zondagavond 1.1. te ongeveer 18.00 uur werd telefonisch assistentie verzocht in de Deli-bar. Door middel van de mobilofoon werd er een patrouille naar toe gezonden. Deze patrouille trof in de Nassaustraat ter hoogte van Wimco een man aan met ontbloot bovenlichaam. Hij was bezig zijn overhemd aan te trekken, doch werd door enige lieden vastgehouden. De patrouille nam de man, die nog al opgewonden was, mede in de auto en reed langs de Deli-bar. Aldaar werd door de barkeeper medegedeeld, dat bedoelde man met flessen in de bar had gegooid. In de bar werd juist een feestje gegeven en de patrouille nam brokstukken van flessen in de bar waar. Aangezien het overigens rustig was in de bar, is de patrouille vertrokken en zij heeft de aangetroffen man in de politiewacht afgeleverd. Deze patrouille moest daarna onmiddellijk naar Tanki Flip vertrekken voor het verlenen van assistentie aldaar voor een vechtpartij tussen vader en zoon. Na terugkeer daarvan is der gewoonte getrouw nog eens langs de Deli-bar gereden. Het was daar rustig en de patrouille heeft de barkeeper geadviseerd naar de recherche te gaan teneinde daar aangifte te doen van vernieling. Twee dagen later, op Maandag, is bedoelde barkeeper bij de recherche geweest met het verzoek de ordeverstoorder van Zondag aan te zeggen niet meer in zijn bar te komen.

Dat zijn de nuchtere feiten. Van enig onjuist optreden is niet gebleken.

De heer Anslijn vroeg of het niet mogelijk zou zijn om bij het

kruispunt Leliestraat/Ceintuurbaan - Weg naar Seroe Pretoe verkeerslichten te plaatsen.

Inderdaad hebben er op dit kruispunt reeds verschillende verkeersongevallen plaats gehad. Echter is dit kruispunt niet zo gevaarlijk als het andere bij de Ceintuurbaan/Thorbeckestraat - Weg naar Fontein. Het aantal verkeersongevallen daar is veel ernstiger. Een en ander is echter gevolg van het feit, dat het rijdend publiek hier nog altijd zeer ongediciplineerd is en dat het verkeer over de weg naar Seroe Pretoe en over de weg naar Fontein aan het verkeer in de Leliestraat geen voorrang verleent, tenzij er toevallig een politieagent staat. De Leliestraat - Ceintuurbaan/Thorbeckestraat is een voorrangsweg, hetgeen zowel aan de noord- als de zuidzijde, op de weg naar Seroe Pretoe en op de weg naar Fontein duidelijk is aangegeven. Men stoort zich hier echter eenvoudig niet aan en neemt maar het risico, dat de andere wel zal stoppen. Tegenwoordig is het gewoonte - dat overkomt mij zo vaak - dat men bij een kruising iemand tegenkomt, die de andere kant uitkijkt. Hij doet alsof hij denkt: Jij zal wel remmen, ik heb jou niet gezien! Het plaatsen van verkeerslichten, afgezien van de hoge aanschaffings- en onderhoudskosten, zal weinig verschil uitmaken, zo lang men zich niet stoort aan de verkeersregels. Zo immers bij dergelijke verkeerslichten niet een voortdurend politietoezicht wordt gehouden, zal men aan deze verkeerslichten net zo veel aandacht besteden als aan de borden die daarbij staan. Het zal U duidelijk zijn, dat deze verkeerslichten de verwachte diensten voorts niet kunnen verrichten, omdat het intensieve verkeer maar gedurende enkele uren op de dag plaats vindt. U kunt moeilijk 24 uur per dag politie-agenten plaatsen, bij ieder gevaarlijk verkeerspunt. Maar ik beloof U, dat er in elk geval getracht zal worden verbetering aan te brengen door verkeersborden en door op de hoeken de trottoirbanden van licht-reflecterende verf te voorzien. Laten we hopen, dat het helpt. Ik ben het met U eens, dat het publiek opgevoed moet worden, anders komen we er niet.

De heer Laclé heeft gevraagd of het mogelijk is een politiewacht op Paradera te plaatsen. Daartoe is mij persoonlijk tot nu toe geen behoefte gebleken. Nadat de personeelsuitbreiding bij de politie zal zijn verkregen, die opgenomen is in de landsbegroting voor 1957, zal de bezetting van de politiepost St. Cruz worden opgevoerd van 5 tot 9 man. Een voortdurende patrouillegang, ook ten aanzien van Paradera, kan alsdan worden verkregen, terwijl door het gebruik van de mobilofoon het snel ter plaatse dirigeren van personeel wel verzekerd is. Ik kan de toezegging doen dat, indien blijkt dat het nodig i, ik zeker mijn medewerking er toe zal verlenen, dat er op Paradera een politiewacht komt. De heer Lake heeft gevraagd of wij ons kunnen wenden tot de Elmar met het verzoek de inningskosten van f. 1,-- afgeschaft te krijgen. Ik hoop, dat het de heer Lake bekend is, dat deze inningskosten alleen geëist worden van wanbetalers. Het Bestuurscollege kan zich moeilijk mengen tussen een particulier bedrijf en wanbetalers, die geld schuldig zijn aan dat particuliere bedrijf. Ook al is de Elmar een z.g. nutsbedrijf, het blijft een particulier bedrijf. Wanneer wij ons daarmede gaan bemoeien, dan zal men ons straks hetzelfde vragen ten aanzien van wanbetalers in de Delibar, want juridisch is er weinig verschil tussen die twee. Het ligt derhalve niet op de weg van het Bestuurscollege om dit te entameren.

Voorts heeft de heer Lake gevraagd of het mogelijk is een voetgangerspad te maken bij de brug aan het einde van de Wilhelminastraat. Hoe gevaarlijk dat plekje inderdaad ook is, merkwaardig is, dat zich daar geen enkel verkeersongeval heeft voorgedaan. Maar we behoeven niet te wachten met de put te dempen tot het kalf verdronken is. Een feit is, dat de practijk leert, dat de mensen daar wachten tot het snelverkeer gepasseerd is. Wij zijn reeds bezig te overwegen ter plaatse aan weerskanten voetgangerspaden aan te leggen, maar omdat daaronder een rooi ligt, zullen de kosten daarvan nogal hoog zijn. Wij weten nog niet precies hoeveel het kost, maar ik kan U garanderen, dat wij niet onwillig

zijn om inderdaad aan Uw verzoek gevolg te geven. Wij zullen dit ernstig bekijken.

De heer D.G.Croes heeft gevraagd om de straatverlichting uit te breiden speciaal in de buurt van de bars. Gaarne nemen we deze suggestie over. We zullen daar zeker de nodige aandacht aan besteden.

Verder heeft hij een opmerking gemaakt over de steeds toenemende verkeersonveiligheid. Inderdaad is het noodzakelijk te komen tot een grootscheepse campagne met als doel een veiliger verkeer. Op het ogenblik zijn de eilandgebieden Aruba en Curaçao bezig een nieuwe verkeersverordening te maken in aansluiting op de laatste internationale regelen ten aanzien van het verkeer. We komen dus eerstdaags bij de Eilandsraad met een voorstel van een moderner wetgeving.

Het ligt in de bedoeling om alsdan een Commissie Veilig Verkeer in het leven te roepen, waarin zoveel mogelijk alle lagen van de bevolking vertegenwoordigd zullen zijn. De plannen in die richting liggen reeds klaar. Daarnaast ligt het zeker in de bedoeling om het verkeersonderricht op de scholen beter aan te pakken, dan dit tot nu toe het geval is.

De heer D.G.Croes had het voorts over het feit dat de zorg voor de arbeidsbemiddeling nog niet overgedragen is aan het eilandgebied. Ik mag hem mededelen, dat wij kortgeleden een ontwerp-landsverordening hebben ontvangen van de Regering, dat deze overdracht beoogt. We hebben dit in studie en ons advies zal zo spoedig mogelijk aan de Regeringsraad worden gestuurd. Het ligt in de bedoeling om deze overdracht te doen plaats vinden, zoals ik het begrepen heb, met ingang van 1 Januari 1957.

Dan sprak de heer Croes over klachten van de handel tegen het optreden van bepaalde ambtenaren op de Dienst voor Sociale en Economische Zaken. Ik zou willen zeggen: waarom zijn deze klachten niet te bevoegder plaatse ingediend? Er is nog altijd een Gezaghebber, die men

graag lastig wil vallen. Waarom hiermede ook niet? Ik ben gaarne bereid om, indien er reële klachten zijn, deze in ontvangst te nemen en ik zal ze zeker onderzoeken en voorleggen aan de Regering. Dit is n.l. geen eilandsaangelegenheid, maar een landsaangelegenheid. Ik ben dus gaarne bereid om deze zaak te onderzoeken, maar dan moet U mij feiten geven.

Verder had de heer Croes het over de mogelijkheid om na te gaan of personen, die niet de vereiste diploma's bezitten, doch geschikt zouden zijn om bepaalde betrekkingen te bekleden. Ik kan U de verzekering geven, dat het Bestuurscollege reeds lang in die richting werkt en in de practijk is gebleken, dat vele van de bedoelde personen inderdaad bruikbaar zijn voor bepaalde betrekkingen. We kijken in de eerste plaats natuurlijk naar papieren, maar daarnaast kijken we ook naar de feitelijke bekwaamheden.

Verder sprak de heer D.G.Croes over een paniek-stemming in het ambtenarencorps en hij wenst een onderzoek ingesteld te zien. Dit kan ik op dezelfde wijze beantwoorden als ik de heer Werleman gedaan heb.

De heer Joh. Croes vroeg of het niet mogelijk is om de landbouw te stimuleren door technische opleiding te geven aan jongeren. Ik kan de heer Croes zeggen, dat ik zeer getroffen ben door dit idee, dat mij persoonlijk zeer sympathiek voorkomt, en dat we zeer zeker in die richting zullen werken.

Dan vroeg de heer Joh. Croes hoe het staat met de schouwburgplannen van het A.N.V. en welke steun we daaraan denken te geven. De situatie is als volgt: Op de vierde suppletoire begroting voor 1956 staat een bijdrage van f. 25.000,--. De betrokken stichting komt nog een bedrag van ongeveer f. 50.000,-- te kort. We weten, dat zij op het ogenblik bij verschillende instellingen aanklopt ter verkrijging van steun. Wij zijn gaarne bereid om, wanneer blijkt dat zij het resterende bedrag niet kan krijgen haar dit bij wijze van lening te geven en we zijn ook bereid om, indien zij niet in staat is deze lening behoorlijk en op

tijd af te lossen, daartoe onze steun te verlenen bij wijze van subsidie. Ik denk, dat door deze toezegging de schouwburgplannen verwezenlijkt kunnen worden.

Dit waren de vragen, die het algemeen beleid raken. Ik zou thans het woord willen geven aan de heer Gedeputeerde P.Croes voor het beantwoorden van de vragen die hem regarderen.

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft inlichtingen gevraagd betreffende het tehuis voor ouden van dagen. Het zal de Raad bekend zijn, dat van particuliere zijde een lofwaardig initiatief is genomen om tot oprichting van een tehuis voor ouden van dagen te komen. Gaarne zal het Bestuurscollege de initiatiefnemers de hulp verstrekken, die het eilandgebied kan verlenen. Een verzoek daartoe heeft het Bestuurscollege nog niet ontvangen.

Met betrekking tot de vraag naar de stand van zaken betreffende oprichting van een tehuis voor jongens, kan het Bestuurscollege de Raad het volgende mededelen. De kruisvaarders van St. Jan hebben zich bereid verklaard te zijner tijd het beheer van een tehuis voor jongens op Aruba op zich te nemen. Omtrent de voorwaarden, waarop dit zal geschieden, is het Bestuurscollege reeds met de kruisvaarders tot overeenstemming gekomen en daaromtrent is een ontwerp-contract opgemaakt. De kruisvaarders willen zo spoedig mogelijk beginnen. Onzerzijds is de oprichting van het onderhavige tehuis nog een kwestie van financiering. Het ligt in de bedoeling van het Bestuurscollege zo spoedig als de middelen daartoe beschikbaar zijn het nodige crediet aan de Raad te vragen.

Wat de door de heren Werleman en Figaroa gemaakte opmerkingen ten aanzien van de Voorlichtingsdienst betreft, moge het volgende dienen. Het Bestuurscollege is van oordeel, dat een dergelijke dienst noodzakelijk is en nuttig werk verricht. Bovendien, Mijnheer de Voorzitter,

ieder beschaafd land heeft een Voorlichtingsdienst, die het contact met de persvertegenwoordigers onderhoudt en de bevolking in het algemeen voorlicht. Het pleit niet anders dan voor een gezond en een vooruitstrevend beleid van ons eilandsbestuur, dat wij een dergelijke dienst hebben ingesteld. De heer Werleman zegt, dat het Bestuurscollege zelf voor de voorlichting kan zorgen en dat in andere gevallen de diensten kunnen worden ingeschakeld. De heer Werleman begrijpt blijkbaar de taak van een voorlichtingsdienst verkeerd. Het is nergens de gewoonte, dat het bestuur zelf, in eigen persoon, voor de voorlichting omtrent zijn beleid zorgt. Het Bestuurscollege heeft iets anders te doen en de diensten ook. Er moet dus een speciale instelling zijn, die hiermede belast is.

De heer Werleman merkte voorts op, dat er met geld van de begroting partijpropaganda wordt gevoerd. De Voorlichtingsdienst is meermalen er van beschuldigd politieke propaganda door de radio te voeren. Mijnheer de Voorzitter, het is wettelijk verboden om politieke propaganda door de radio te voeren en daarom, als de heer Werleman er zo zeker van is, dat de Voorlichtingsambtenaar zich hieraan schuldig heeft gemaakt, dan kan ik niet begrijpen, waarom hij niet een aanklacht heeft ingediend terzake schending van dit gebod.

De heer Werleman wilde weten waarom een kantoor voor de Voorlichtingsdienst moest worden gehuurd. Mijnheer de Voorzitter, dit is zeer simpel. In Januari zal het personeel van deze dienst uit totaal drie personen bestaan. Het huidige kantoor is hiervoor te klein. Daarbij komt, dat het hoofd van het Welvaartsbureau in Januari met zijn werkzaamheden zal aanvangen, dus hebben wij besloten dit bureau in het huidige kantoor van de Voorlichtingsdienst te huisvesten en elders kantoorruimte voor de Voorlichtingsdienst te huren. Dit is uiteraard ook tijdelijk, daar voor deze dienst kantoorruimte is gereserveerd in de nieuwe vleugel van het Bestuurskantoor. Wat de bewering van de heer Figaroa betreft als zou de verklaring van de Voorlichtingsambtenaar

aan de pers indertijd , één jaar geleden, dat zijn papieren bij aankomst op St.Domingo naar de Dominicaanse vreemdelingendienst hem vertelde niet in orde waren, vals zijn, Mijnheer de Voorzitter, als de heer Figaroa dit niet wil geloven dan kan hij zich vervoegen bij de Dominicaanse consul alhier en dit verifiëren.

Wat de vreemde nationaliteit van onze Voorlichtingsambtenaar betreft moge ik verwijzen naar artikel 7, lid 2, van de Staatsregeling, en overgangsbepaling V, lid 2 van de Eilandenregeling, volgens welke bepalingen een vreemdeling in overheidsdienst kan worden benoemd. Het is bovendien een onmiskenbaar feit, dat de Voorlichtingsambtenaar gedurende de 26 jaar, die hij op de Antillen verblijft, zich zodanig heeft gedragen en zo actief heeft deelgenomen aan activiteiten waaraan alleen mensen die een Antilliaanse mentaliteit bezitten deelnemen, dat hij door velen van de Antilliaanse samenleving als de facto Antilliano wordt beschouwd. Daarbij komt nog, dat hij de zoon is van een Venezolaans burger en een Arubaanse moeder. Tot zover over de Voorlichtingsdienst en de ambtenaar daarmede belast.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft opgave gevraagd van het aantal werklozen per 1 November 1956. Alhoewel dit een aangelegenheid betreft, vallende onder de bevoegdheden van de landsdienst voor Sociale en Economische Zaken - de arbeidsbemiddeling zowel in de zin van plaatsen als van geschillen werd niet overgedragen aan het eilandgebied - hebben wij de moeite gedaan de gewenste gegevens te verkrijgen. Aangezien in de maand November j.l. door de Dienst voor Sociale en Economische Zaken, afdeling Aruba, een controle werd gehouden, teneinde vast te stellen hoeveel ingeschreven werkzoekenden nog zonder werk waren, dus werkelijk werkloos waren, werden ons de gegevens verstrekt op grond van de toestand per 1 December 1956. Per deze datum was een totaal van 427 personen bij het arbeidsbureau van de Dienst voor Sociale en Economische Zaken op Aruba als werkzoekende ingeschreven.

De heer Werleman had het verder over uitgifte van volkswoningen in

huurkoop. Mijnheer de Voorzitter, zoals terecht door de heer Finck gisteravond werd opgemerkt, werd door de leden Anslijn, Beaujon en Finck op 20 October j.l. een schrijven aan het Bestuurscollege gericht, inhoudende een verzoek om aan de agenda van de eerstvolgende openbare vergadering te willen toevoegen: "Het in huurkoop afgeven van de volkswoningen aan geïnteresseerden." Zoals ook gisterenavond door U, Mijnheer de Voorzitter werd verklaard, heeft dit probleem de aandacht van het Bestuurscollege en zal dit op de eerstvolgende agenda worden gebracht. Inmiddels is het Bestuurscollege reeds doende deze aangelegenheid te bestuderen en het zal te zijner tijd de Raad met de resultaten van deze studie in kennis stellen.

De heer Werleman heeft een vraag gesteld inzake het drukwerk van het eilandgebied. Naar aanleiding daarvan kan het volgende worden mede gedeeld. De jaarbestelling van drukwerk, die aan het eind van het jaar door de diensten wordt opgegeven, wordt in drievoud opgemaakt en naar elk van de drie drukkerijen: Aruba Drukkerij, General Printing en Tipografia Excelsior, wordt een exemplaar gestuurd.Elke drukkerij doet prijsopgave en gegund wordt aan de laagste inschrijver. In de loop van het jaar uit te voeren drukwerken tot kleine bedragen worden aan een der plaatselijke drukkerijen opgedragen, voor grotere werken wordt prijsopgave aan de drukkerijen gevraagd. Het afkondigingsblad, dat een speciaal werk is, wordt sedert enkele jaren verzorgd door General Printing.

De heer Anslijn heeft gevraagd, welk plan het Bestuurscollege heeft ten aanzien van de Lago Heights bungalows die wij voor f. 1,-- van de Lago hebben gekocht. Op verzoek van het Bestuurscollege heeft de dienst voor Arbeidszaken en Maatschappelijke Zorg een bestemmingsplan voor deze bunkhouses opgemaakt. Reeds kan vermeld worden, dat dit plan inhoudt, dat deze bunkhouses omgebouwd worden tot volkswoningen, die aan arme families kunnen worden verhuurd tegen lage huurprijs.

Dit plan is thans in studie bij het Bestuurscollege en zodra hierop

een beslissing genomen wordt, zal het Bestuurscollege een afgerond voorstel aan de Raad voorleggen.

Ook heeft de heer Anslijn gevraagd hoe het Bestuurscollege denkt over de oprichting van een jeugdcentrum te St. Nicolaas. Met betrekking tot deze suggestie moge het Bestuurscollege er aan herinneren, dat de Juliana-stichting zich de bevordering van zulke centra ten doel stelt. De plannen van deze stichting zijn ons College nog niet bekend. We zullen ons echter gaarne met de Stichting in verbinding stellen en de suggestie onder haar aandacht brengen.

Aangaande het verzoek van de heer Lake om na te gaan of de werkuren van enkele winkel- en restaurantbedienden niet in strijd zijn met de bestaande regeling, kan ik het geachte lid Lake verzekeren dat, daar dit een landsaangelegenheid is, wij gaarne bereid zijn om overleg te plegen met de betrokken landsdienst om dit onderzoek te doen plaats vinden.

De heer Lake heeft verder in overweging gegeven, Mijnheer de Voorzitter, de vacantieregeling voor de gouvernementsarbeiders zo te wijzigen, dat deze de vacantie over meer jaren kunnen verzamelen en bij voorbeeld hun geboorteland, de Bovenwinden, kunnen bezoeken. Voor zover de eilandsdiensten betreft, kan het Bestuurscollege toezeggen dit gaarne in welwillende overweging te zullen nemen. Er zal evenwel overleg met het eilandgebied Curaçao nodig zijn om een zelfde gedragslijn te trekken, terwijl de kwestie voor de landsarbeiders een landszaak is. Er is geen bezwaar deze kwestie aan de Regering voor te leggen.

Mijnheer de Voorzitter, dit zijn de vragen, die door de verschillende leden naar voren zijn gebracht.

Er is nog een voorstel van de heer Werleman, als ik me niet vergis, en van de heer D.G.Croes om een commissie van onderzoek in te stellen naar beweerde onregelmatigheden o.a. bij de Dienst voor Arbeidszaken en Maatschappelijke Zorg. Daarop heeft U reeds geantwoord, Mijnheer de Voorzitter. Ik juich Uw antwoord toe. Aangezien deze dienst mij betreft

wil ik alleen zeggen, dat er ook mijnerzijds tegen een onderzoek geen enkel bezwaar bestaat, we hebben niets geheim te houden. De Raad kan zoveel commissies in het leven roepen als hij wil. We zijn altijd bereid om mede te werken aan elke commissie, die de Raad denkt dat nodig is. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft gesproken over de boulevard, die wij aangelegd hebben en die naar zijn mening een project is waaraan niemand op Aruba iets heeft. Voor het hotel zou zij helemaal niet zo dringend noodzakelijk zijn en overigens heeft de bevolking van Aruba, volgens de heer Werleman, er ook niet veel aan. Naar de mening van ondergetekende, Mijnheer de Voorzitter, is het anders, want is het niet juist het mooie geweest van dit project, dat het niet alleen zijn waarde had in het ontwikkelingsplan van Palm Beach maar ook als werkverschaffingsproject, zodat het bedrag van f. 500.000,-- dat vorig jaar werd opgebracht ten einde de arbeiders in dienst te kunnen houden en nog een flink aantal er bij in dienst te kunnen nemen, aan het werk te kunnen zetten? Ik geloof, dat dat deel van de Arubaanse bevolking, dat hieraan verdiende wel dankbaar zal wezen voor dit werk. In de tweede plaats kan ik U de verzekering geven, dat deze boulevard het plan voor het toerisme op de Palm Beach als het ware uitvoerbaar maakt. Een goede verbinding naar deze plaats, een aantrekkelijke verbinding, is het eerste wat vereist wordt.

De heer Werleman heeft het ook gehad over de Suez-kwestie, waaruit naar zijn mening voor Aruba verwacht mag worden, dat de inkomsten van de oliemaatschappijen zullen stijgen en wel in die mate, dat wij de winstbelasting kunnen verhogen met maar even f. 400.000,--. Mij is er echter niets van bekend in hoeverre de Suez-kwestie de winstbelasting zou kunnen doen verhogen. Ik kan alleen maar zeggen, dat het feit, dat de heer Werleman niet alleen deze mening is toegedaan, maar op

grond daarvan ook een wijziging wil aanbrengen in de post voor winstbelasting, naar mijn mening onverantwoord is en ook een onverantwoord voorstel. Ik ben zelfs bang,.dat het helemaal niet waar is, dat de winstbelasting zal stijgen als gevolg van de Suez-kwestie. Als de heer Werleman nog andere inlichtingen mocht hebben dan wij, die wèl hierop kunnen wijzen, dan houd ik mij daarvoor gaarne aanbevolen.

De heer Werleman heeft evenals andere leden gesproken over de afschaffing van de gebruiksbelasting. Dit is ook al eerder naar voren gebracht. We kunnen op deze oude vraag hetzelfde antwoord geven: Dit is een landszaak. De aanslagoplegging in de gebruiksbelasting is een landszaak, slechts de inning is de onze. Inderdaad heeft het land terzake advies gevraagd aan het Bestuurscollege, doch, Mijnheer de Voorzitter, ik betwijfel ten zeerste of het zou passen indien we ons advies in het publiek naar voren zouden brengen, zijnde een intern advies aan het land over een landszaak. Zolang het land zelf dit niet bekend heeft gemaakt, wat het gaat doen en wat het gaat voorstellen, acht ik het niet juist, dat wij ons advies aan het land in deze in een publieke vergadering bekend maken.

De heer Werleman vindt het ingestelde spaarfonds eigenlijk overbodig, want, zo zegt hij, wat heeft men er aan, men kan net zo goed zijn geld bij de postspaarbank brengen, dan krijgt men er tenminste nog rente van. Daarop zou ik willen antwoorden, Mijnheer de Voorzitter, als volgt. Rente kan door het eilandgebied alleen worden bijgeschreven indien de spaartegoeden rentegevend kunnen worden belegd. Echter zijn de beleggingsmogelijkheden in de Antillen voor de overheid gering, vooral voor kleine bedragen. Voorlopig zal het door ons ingestelde spaarfonds over kleine bedragen beschikken. Eerst wanneer het spaartegoed zo groot geworden is, dat het mogelijk zal zijn om onafhankelijk van schommelingen in het totaal gespaarde bedrag o.a. als gevolg van terugstortingen van spaargelden, een flink bedrag vast te beleggen, kan enige rente worden gemaakt, welke dan aan de spaarders kan worden uitgekeerd.

Het aantrekkelijke van de voorgestelde regeling voor de spaarders is, dat hun besparingen automatisch van hun loon worden ingehouden. Men spaart dan veel gemakkelijker, dan wanneer men het geld eerst in handen krijgt en daarna bij een bank moet afdragen. Het verhogen van de inlagen met een zeker percentage, zoals bij de Lago geschiedt, heeft onder meer tot doel om een fonds te vormen, waaruit de arbeiders pensioen kunnen ontvangen. Bij ons bestaat echter al de regeling dat arbeiders, die wegens ouderdom worden ontslagen een maandelijkse uitkering ontvangen. De opzet van onze regeling dient daarom te verschillen met die van de Lago.

De volgende vraag van de heer Werleman betreft een t.b.c.-paviljoen op Aruba. De verplegingsduur per patient is de laatste jaren bekort door nieuwe medicijnen en soms door de mogelijkheid van chirurgisch ingrijpen. Hierdoor is echter de verplegingsprijs per dag berekend belangrijk gestegen, waardoor het totaalbedrag nog weinig veranderd is. Op het ogenblik worden 10 patienten op kosten van het eilandgebied Aruba op Curaçao verpleegd. Het is niet verantwoord daarvoor een nieuw gebouw op te trekken en zelf de behandeling en verpleging ter hand te nemen. Vroeger lag het Theresia-paviljoen te Curaçao altijd vol, nu is het nauwelijks voor 5% bezet.

Gevraagd werd hoe het staat met de inning van de achterstallige huren van de volkswoningen en of er uitzettingen hebben plaats gevonden wegens wanbetaling. De huurachterstand bij de volkswoningen neemt niet toe, integendeel, hij is de laatste tijd ingelopen en bedroeg per 1 November j.l. ruim f. 41.000,--. Gedurende 1956 is niemand uit zijn woning gezet wegens wanbetaling. Ter illustratie kan ik hier nog bijzeggen, dat het meestal zó is, dat wanneer er maatregelen worden getroffen tot uitzetting, gauw even

betaald wordt. Dus meestal behoeft het niet zo ver te komen.

Dan heeft de heer Werleman het gehad over het feit, dat er geen openbare aanbestedingen, noch onderhandse aanbestedingen of inschrijvingen werden gehouden in 1956, wanneer dat vereist was. Het Bestuurscollege is niet bekend, dat door het eilandgebied geen openbare aanbestedingen zijn gehouden, waar deze zijn voorgeschreven.

Evenmin, dat geen prijsopgaven zouden zijn gevraagd. Gaarne zullen wij vernemen in welke gevallen het Bestuurscollege in deze in gebreke zou zijn gebleven.

De heer Werleman heeft ook een opgave gevraagd van al de openbare aanbestedingen en inschrijvingen in het jaar 1956 en er bij gezegd, dat die niet meteen behoefde te worden gegeven. Gaarne zullen wij dat overzicht binnen afzienbare tijd doen toekomen.

Ik meen, dat het ook de heer Werleman was, die gevraagd heeft hoe het staat met de hotelplannen, we horen er de laatste tijd niets meer over. Mijnheer de Voorzitter, de hotelplannen ontwikkelen zich zeer gunstig, of beter gezegd het hotelplan. De architect is nu bezig met het uitwerken van de bouwtekeningen, zeer in het bijzonder die van de funderingen. Die zouden eind December klaar komen. Alleen hebben we een kleine tegenvaller gehad in verband met het feit, dat er boringen moeten plaats vinden om na te gaan of de rotsbodem inderdaad van die aard is, dat de funderingen ter plaatse zonder meer opgetrokken kunnen worden. Voor deze boringen is speciaal materiaal nodig, dat sinds enige tijd klaar staat in Amerika om naar Aruba te worden verscheept, doch vanwege de stakingen daar is dat nog niet gebeurd. Ik heb echter vernomen, dat verwacht mag worden, dat deze week nog dit materiaal uit Amerika zal worden verzonden. Zodra het materiaal hier aankomt zullen boringen verricht worden, zowel voor het hotel als voor de funderingen van het waterproject. En dan kan de archi-

tect de bouwtekeningen voor de funderingen afmaken. Zodra dat gebeurd is, zal er een openbare aanbesteding worden gehouden voor de bouw van de funderingen en binnen drie maanden daarna een openbare aanbesteding voor de rest van de bouw en de inrichting. Zo staan op het ogenblik de plannen voor het hotel.

De heer, sorry, het lid Figaroa, Mijnheer de Voorzitter, heeft het weer gehad over de afschrijvingen van het waterproject. Eigenlijk is dit onderwerp niet meer aan de orde, dit is afgehandeld bij de begroting voor de Watervoorzieningsdienst, die reeds met algemene stemmen is aangenomen. Toch wil ik nog een laatste poging wagen om het duidelijk te maken aan de heer Figaroa, pardon, lid Figaroa, Mijnheer de Voorzitter, dat er hier geen sprake van is, dat de belastingbetaler tweemaal zal betalen voor hetzelfde. Ik heb reeds getracht gisteren uit te leggen, dat het hier gaat om een administratief compleet maken van de bedrijfsbegroting van de Watervoorzieningsdienst. Om een kostprijs te berekenen, een werkelijke, een realistische kostprijs, moeten we de waarde van de bestaande fabriek meerekenen. In dit verband was het nodig daarop af te schrijven. Maar juist omdat deze fabriek reeds betaald was, hebben we het afgeschreven bedrag weer opgebracht als een ontvangstpost van de begroting om het tekort van de waterleiding te dekken. Dus het bedrag van de afschrijvingen is opgebracht als uitgave èn als ontvangst, niemand betaalt voor de tweede keer, de boekhouding als zodanig is compleet, en op deze manier kunnen we de juiste kostprijs berekenen. Ik kan het lid Figaroa de verzekering geven, dat er geen sprake van is, dat de belastingbetaler twee keer voor het zelfde zal betalen.

Het lid Figaroa heeft het er over gehad, dat ik zijn bloed zou lusten, Mijnheer de Voorzitter, ik ben van heel wat reeds beticht geworden in de korte tijd, dat ik in de politiek zit, maar van kanibalistische neigingen is dit voor het eerst. Ook

figuurlijk is er geen sprake van dat ik het bloed van het lid Figaroa zou lusten. Ik geloof, dat men hier de vergissing maakt, dat politieke tegenstellingen zo ver zouden moeten leiden, dat men persoonlijk tegenover elkaar gaat staan. Althans van mijn zijde is er persoonlijk geen sprake van het lusten van bloed. Ik geloof, dat dit lid, Mijnheer de Voorzitter, op de wijze waarop hij hiermede naar voren is gekomen, zich zelf heeft gediskwalificeerd als lid van de Eilandsraad. Immers ik geloof, dat iedereen het er mee eens zal zijn, dat het niet past om in een Eilandsraad, als lid van deze Raad, een ander uit te dagen voor een vuistgevecht. Zou het lid Figaroa er prijs op stellen om een vuistgevecht te houden, 12 December is er een bokswedstrijd in de Swingster Square-garden, misschien dat de manager daar nog een plaats open heeft.

Ook de opmerking van het lid Figaroa, dat ik zo graag zou zien, dat de heer Milo Croes zou worden overgeplaatst naar de Bovenwinden, Mijnheer de Voorzitter, is absoluut onjuist. Ik heb daar niet eens een mening over. De heer Milo Croes persoonlijk deert mij niet en de heer Milo Croes als ambtenaar is een landsambtenaar en gaat mij als zodanig helemaal niet aan. Het lid Figaroa vergist zich hier uitermate.

De heer Laclé heeft gevraagd om een dokterswoning op Paradera, een dokterswoning plus polikliniek. Het aantal spreekuurconsulten te St. Cruz en Noord samen bedraagt ongeveer 8000 per jaar, dat is ongeveer 30 per dag of wel 15 per dokter, we hebben één dokter voor Noord en één voor St. Cruz. Indien het aantal doktoren op drie wordt gebracht, wanneer er dus één bij komt op Paradera, wordt het 10 per dag. De uitgaven hiervoor zijn zeer waarschijnlijk niet verantwoord. Klachten over doktoren, die niet thuis zijn, worden geuit door derden, maar hebben ons nog nimmer bereikt sinds Februari dit jaar. Tenminste niet rechtstreeks van de

betrokkenen. We betwijfelen ten zeerste of er waarheid zit in deze beweringen. In elk geval hebben wij nooit de gelegenheid gehad om dit te controleren. We houden ons aanbevolen voor feiten, die wij zullen onderzoeken en het Bestuurscollege zal daar gaarne werk van maken. Vooralsnog menen wij dus, dat zowel de gouvernementsdokter als de polikliniek te St. Cruz met die van Noord samen zeer behoorlijk de omgeving van Paradera kunnen bestrijken. Maar nogmaals, mochten er feiten zijn die anders aangeven en die het verantwoord maken om hierin wijziging te brengen, dan wil ik die gaarne vernemen, Mijnheer de Voorzitter.

De heer Laclé heeft ook gevraagd en ook nog andere leden, om meer aansluitingen op het waterleidingnet, dat wil zeggen, aansluiting van meer buurten op het eiland, die nog steeds niet aangesloten zijn. Dat weten wij, Mijnheer de Voorzitter, en ik kan me inderken, dat bepaalde buurten een beetje ongeduldig worden, maar het is zo, dat we het niet allemaal in één jaar kunnen doen. We hebben een plan, zoals we reeds gezegd hebben, waarmee we in drie jaar klaar willen komen. Er zijn dus altijd een paar buurten, die moeten wachten en die zullen dus misschien ongeduldig worden, maar het plan is zo opgesteld, dat het op deze manier zowel technisch als economisch het beste is en ik acht het niet verantwoord om daar nu van te gaan afwijken. Ik wil daarom de betrokken vertegenwoordigers vragen of zij de bewoners van de bedoelde buurten willen uitleggen, dat hier alle aandacht aan besteed wordt, dat er hard aan gewerkt wordt en dat op de best mogelijke wijze in deze behoefte zal worden voorzien.

Het lid Eman, Mijnheer de Voorzitter, heeft het gehad over de verhoging van de inkomsten en gevraagd of wij die kunnen aantonen in verband met de door ons geconstateerde verbreding van de economische basis en heeft daarbij aangehaald een zinsnede uit onze memorie van toelichting. Daarin staat: "Schreven wij in 1955

bij de aanbieding van de begroting voor 1956, dat wij streven naar vermeerdering van ontvangsten door te trachten de economische basis van het eilandgebied te verbreden, thans - een jaar later - mogen wij tot onze voldoening constateren, dat in dit opzicht van een belangrijke vooruitgang kan worden gesproken." Hiermede is natuurlijk bedoeld, Mijnheer de Voorzitter, dat vooruitgang is gemaakt met de verbreding van deze basis. Wij hadden niet verwacht en ik geloof niet dat iemand met gezond verstand had kunnen verwachten dat ook binnen één jaar tijd de ontvangsten reeds zouden stijgen wegens die verbreding. We zijn nog steeds in het eerste stadium.

Ook heeft de heer Eman critiek uitgeoefend op het feit, dat het huidige bestuur geen openbare aanbestedingen of inschrijvingen houdt. Mijnheer de Voorzitter, voor alle gevallen, voor zover mij bekend, die daarvoor in aanmerking komen, gebeurt dat wel. Ik zou gaarne willen weten welke uitzonderingen gemaakt zijn, want die zou ik willen onderzoeken.

De heer D.G.Croes sprak ook over de openbare aanbestedingen. Hiervoor geldt hetzelfde antwoord.

Hij heeft het ook gehad over de vitaminen- en over de melkverstrekking. De vitaminenverstrekking zou als het ware in het honderd zijn gelopen, volgens de heer Croes, de vitaminenverstrekking zou niet gaan zoals dat behoorde. Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, hebben we nu reeds sedert twee maanden moeten ophouden met het verstrekken van vitaminentabletten aan de leerlingen, in verband met het feit dat de bestelling nog niet is aangekomen. Dit is een gevolg van het feit, dat we dit keer een openbare aanbesteding hebben gehouden voor deze vitaminentabletten, in tegenstelling met de vorige keer. Natuurlijk heeft het houden van die aanbesteding en daarna het wachten op de levering tijd in beslag genomen. Maar dat het Bestuurscollege er goed aan gedaan heeft om

dit keer een openbare aanbesteding te houden, mag blijken uit het feit, dat we bij deze openbare aanbesteding een prijs hebben gekregen van f. 6,50 per 1000 tabletten tegenover een prijs van f. 15,25 de vorige keer bij ondershandse gunning. In verband met deze veel goedkopere prijs hebben we besloten, omdat ons crediet was berekend op die oude prijs, meteen een hele grote hoeveelheid te bestellen, ook voor 1957, zodat we dus volgend jaar niet het gevaar lopen, dat de jeugd voor enige tijd zonder pillen zit.

Ten aanzien van de melkverstrekking, heeft ook de heer Tromp gesproken. U weet er is een proef geweest met melkverstrekking en de resultaten zijn als volgt. Bij de jeugd - dat is geconstateerd door de schoolarts - is niet zo zeer sprake van een voedingsgebrek, als wel van een gebrek aan vitaminen. Melk heeft meer waarde als voedingsstof. Er zitten weinig vitaminen in. Wel staat vast, dat de bevolking van Aruba op de rand van een tekort van vitaminen B leeft. En dit is voor jongere kinderen natuurlijk des te ernstiger, die daarom deze vitaminen in veel grotere mate nodig hebben dan volwassenen. Wij geloven daarom dat de vitaminenverstrekking van veel meer waarde is dan de melkverstrekking. Met andere woorden vitaminenverstrekking voorziet wel in een behoefte, maar de melkverstrekking niet. De vitaminentabletten zijn dan ook zó uitgekozen, dat daarin dié vitaminen zitten waar onze bevolking behoefte aan heeft. Ik kan ter illustratie daar nog bij zeggen, dat indien wij melk zouden verstrekken aan de kinderen, die nu vitaminentabletten krijgen, dat is dus niet de voltallige schooljeugd maar alleen dat deel dan, dat vitaminen krijgt, zou ons dat aan melk per jaar kosten f. 274.000,-- . Mede omdat de melk niet zou voldoen aan de behoefte, achten wij deze uitgave niet verantwoord.

De heer Tromp heeft nog de mening van de schoolarts hierover gevraagd; die is conform. Wat ik hier gezegd heb is gebaseerd op

het advies van de schoolarts.

De heer D.G.Croes heeft voorgesteld om gratis aan hen die in een woning wonen, die een huurwaarde heeft van minder dan f. 40,-- per maand, d.w.z. tot 5 m3, water te verstrekken. We hebben op het ogenblik wel een overzicht van de mensen, die in een huis wonen tot een huurwaarde van f. 30,--, omdat dat past in het huidige tarief. Ik wil me daar even op baseren, omdat we niet zo voor de vuist weg kunnen nagaan, hoeveel huizen er zijn van een huurwaarde tot f. 40,--. Maar als we alleen maar nemen, de mensen die in een huis wonen met een huurwaarde tot f. 30,--, dat zijn 1900 aangeslotenen, en we zouden deze tot 5 m3 gratis water verstrekken, dan zou dat voor de overheid een verlies opleveren van ruim f. 200.000,-- per jaar. Bij een huurwaarde tot f. 40,-- wordt dat natuurlijk nog meer, en als men in aanmerking neemt, dat het distributienet in de komende jaren nog zal worden uitgebreid en dat bij deze uitbreiding 80% van de aangeslotenen mensen zullen zijn, die in het lagere huurwaarde-tarief vallen, dan kan men begrijpen, dat dit verlies nog veel groter wordt. Te zijner tijd, wanneer de nieuwe waterdistillatie-inrichtingen zullen zijn voltooid en nieuwe lagere tarieven worden vastgesteld, zal echter wel degelijk met de hierbedoelde groep aangeslotenen rekening worden gehouden. Binnen de grenzen van de mogelijkheid zal zeker rekening worden gehouden met de behoeftigen. Het Bestuurscollege is in deze alleszins diligent.

Dan heeft de heer Croes het gehad over herziening van salarissen van ambtenaren en werklieden, die hiervoor in aanmerking komen. Mijnheer de Voorzitter, dit is, geloof ik, een bestuurskwestie, die niet in de Raad aan de orde mag komen. O.a. heeft de heer Croes gesproken over een chef van de meterherstelafdeling bij de Watervoorzieningsdienst, die volgens hem salarisverhoging moet hebben. Nogmaals, dat hoort hier eigenlijk niet thuis. Wij gaan hier niet op incidentele gevallen in. Maar ik kan er wel even ter illustratie op wijzen, dat de

betrokken persoon, als ik het goed heb, in Januari vorig jaar een verhoging gehad heeft en in Januari van dit jaar weer. Een en ander geschiedt natuurlijk op grond van de bezoldigingsregeling of de loonregeling. Deze verhogingen vinden steeds volgens de loonregeling plaats. Op grond van deze loonregeling heeft de betrokkene reeds verhoging gehad het vorige en nogmaals dit jaar.

De heer Johannès Croes heeft andermaal, net als vorig jaar, gevraagd om een ambulance voor St. Cruz. Het is ons nog nooit gebleken, Mijnheer de Voorzitter, dat het werkelijk nodig is, dat deze ambulance met de uitgaven daarmede gemoeid, daar verantwoord is. Tot nu toe is, zoals verwacht, nooit gebleken dat er ongelukken zijn gebeurd of dat er mensen zijn omgekomen, omdat de ambulance er niet op tijd kon wezen. Mede in verband met het feit, dat de ambulances toch een mobilofoon hebben, die in contact staat met de politiewachten, zijn ze altijd bereikbaar, zelfs wanneer ze uitgetrokken zijn, en de tijd die er mee gemoeid is om op Sta. Cruz te komen is van die aard, dat ik ten zeerste betwijfel, of ten gevolge van het feit, dat de ambulances in Oranjestad of St.Nicolaas gestationneerd zijn, iemand niet bijtijds geholpen zou kunnen worden. Indien de betrokkene zou sterven, ben ik bang dat hij ook gestorven zou zijn indien de ambulance er iets eerder was geweest.

Ik wil daar toch nog even bij vertellen, dat de kosten van de ambulancedienst op het ogenblik f. 78.000,-- bedragen. Een ambulance op St.Cruz betekent een aanschaf van ongeveer f. 10.000,-- en daarbij komen nog garagekosten, verblijfkosten, huisvesting enz., enz., in totaal behalve de kapitaalsuitgave, nog f. 36.000,--. Per maand worden thans te Oranjestad plus St. Nicolaas 60 à 70 ritten door de ambulancedienst gereden, dat is dus 2500 per jaar. Een rit gemiddeld kost aan het eilandgebied thans bijna f. 1000,--. Bij uitbreiding met één ambulance te St. Cruz wordt dit per rit ongeveer f. 1.450,--. Nogmaals, de behoefte is nog nooit gebleken, de ambulances zijn bereikbaar met

mobilofoon. Deze uitgave komt ons onverantwoord voor, Mijnheer de Voorzitter.

De heer Croes heeft ook gevraagd om een tapkraan op Ajo. Dit is thans te enenmale onmogelijk. Ajo ligt boven het bereik van de bestaande reservoirs en voorts is ter plaatse nog geen leiding aangelegd. Pas dan wanneer de waterproductie is vergroot en het leidingnet ter plaatse voltooid kan te Ajo water worden gedistribueerd.

De heer F.B.Tromp kwam nogmaals terug op de kosten van de reis van de delegatie naar Nederland ter bespreking van het contract met de Elmar. We hebben reeds eerder betoogd, dat wij het niet juist vinden, dat de kosten van deze dienstreizen voor het publieke forum worden gebracht, maar ik kan de heer Tromp zeggen, dat het onze bedoeling is om einde van het jaar, als dit begrotingsjaar afgelopen is, een overzicht er van in te dienen omdat suppletoir diverse wijzigingen zullen moeten plaats vinden. Wat betreft de reiskosten niet alleen die van deze reis, maar waarschijnlijk ook van andere. Wij zullen dus aan de vurige wens van de heer Tromp gaarne voldoen om alsnog een volledig overzicht van al de kosten te geven.

De heer Tromp zou gaarne willen weten wat het bezoek van de Venezolaanse bankiers aan Aruba in verband met het hotelproject gekost heeft.

Met inbegrip van alle kosten, dus het chartervliegtuig, het verblijf hier, een barbecue die gegeven werd, transport enz. enz., f. 9.172,66. Dit heeft tot resultaat gehad, dat de investeringsmaatschappij in Caracas heeft opgebracht anderhalf millioen bolivars.

De heer Tromp had het ook over de melk- en vitaminenverstrekking. Ik hoop, dat ik in mijn antwoord daarop volledig genoeg ben geweest naar de zin van de heer Tromp.

Mijnheer de Voorzitter, ik dank U.

De heer E.O.PETRONIA, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, verschillende leden hebben dezelfde vragen gesteld, zij het in enigszins

gewijzigde vorm. Ik zal trachten een algemeen antwoord te geven.

De electrificatie van de buitendistricten door de Elmar: Conform de concessievoorwaarden van de Elmar is deze maatschappij verplicht om huizen aan te sluiten, wanneer een zeker percentage van de aanlegkosten opgebracht kunnen worden door betaling wegens stroomverbruik. Staat de overheid er op, eist de overheid, dat wanneer dit niet het geval is toch aansluiting geschiedt, dan is men verplicht de meerdere kosten aan de Elmar te vergoeden. Het Bestuurscollege heeft nu reeds enkele maanden geleden naar aanleiding van velerlei verzoeken om aansluiting op het electrische net het Hoofd van de Dienst van Openbare Werken opdracht gegeven om tezamen met de directie van de Elmar al deze plaatsen op te nemen en daarover een uitgebreid rapport aan het Bestuurscollege over te leggen. Ik kan zo uit mijn hoofd opnoemen de buurten Rooi Bosal, Paradera, Rooi Afo, Ajo, Tamarijn, enz. Daarbij werd aangegeven, dat een soort urgentieprogramma wordt gevolgd in het opnemen van de kosten, verbonden aan de electrificatie van die buurten, uitgaande van het dichtst bevolkt zijn van de in aanmerking komende buurten. Ik moge daarom aan de verschillende heren van de Raad, die gisterenavond daarover hun stem hebben laten horen, mededelen, dat deze kwestie de volle aandacht heeft van het Bestuurscollege en dat wij hopen te zijner tijd, naar aanleiding van het te verwachten rapport, gevolg te kunnen geven aan de wens tot de electrificatie van de buurten, die daarvoor in aanmerking komen.

Een algemene klacht of opmerking is min of meer ook geweest de toestand van de buitenwegen. Betreffende de minder goede toestand van de buitenwegen moge ik het volgende zeggen. Vóór de regenval van de laatste tijd was de toestand van de buitenwegen, en daarmede bedoel ik dus de zandwegen en de oliewegen, vrij redelijk. Vooral tengevolge van de zware regenval, door uitspoeling, is de toestand slechter geworden. Door gebrek aan "grader"- en andere wegenbouwmachines, die in de regentijd ingezet kunnen worden, kon natuurlijk niet alles snel genoeg

geëgaliseerd worden. Op enkele punten zijn de werkzaamheden zelfs gestaakt in verband met andere werkzaamheden, o.a. de verbetering van de hoofdweg van St. Nicolaas op het gedeelte gelegen tussen Oranjestad en het vliegveld. Het is echter zo, Mijnheer de Voorzitter, dat in 1955 en 1956 een groter aantal arbeiders bij de wegenbouw is aangesteld dan in de voorgaande jaren. Bij de aanwerving van meer personeel, en ik bedoel hiermede ongeschoolde arbeiders, heeft uitbreiding van het leidinggevend personeel practisch niet plaats gehad. Daarbij komt ook nog, dat het machinepark voor wat betreft de wegenbouwmachines bij Openbare Werken uit verouderde versleten machines bestaat. Op de begroting voor 1957 is voor uitbreiding en vervanging daarvan ongeveer f. 34.000,-- opgebracht, waardoor wij in het komende jaar sneller de verzorging van het onderhoud van de buitenwegen ter hand kunnen nemen. Een uiteindelijke oplossing zal moeten zijn, de vervanging van oliewegen door verharde wegen, dus door eerste klas wegen. Het zal voor de leden, die over dit onderwerp gisteravond het woord hebben gevoerd en die merkwaardig genoeg elk voor zich zo'n beetje de toestand van de wegen in hun buurt of streek of omgeving hebben beschreven, duidelijk moeten zijn, dat een algehele verbetering van het wegenstelsel onmogelijk plaats zal kunnen vinden in één enkel jaar. Daarvoor is het bepaald noodzakelijk, dat men geraakt tot een meer-jaren-plan, dat vastgesteld wordt en waarbij rekening gehouden wordt met de toestand van de wegen en ook met de dichtheid van de bevolking, dus van de bewoning, van de buurten, die aanspraak maken op een goed wegennet.

Ik meen, dat het de heer Werleman was, die naar voren heeft gebracht verwonderd te zijn, dat het bestuur niet de gelegenheid heeft aangegrepen om het gedeelte van de Village, dat onlangs op een openbare veiling werd verkocht, aan te kopen om daardoor tot de sanering van de Village te geraken. De heer Werleman heeft daarbij gezegd, dat dit terrein is verkocht voor het luttele bedrag van f. 35.000,--. Voor zover mij bekend, Mijnheer de Voorzitter, is dit terrein verkocht aan

een andere grondbezitter van de Village, de heer José Dirksz, voor een bedrag van ruim f. 86.000,--. In hoeverre het Bestuurscollege belangstelling heeft getoond voor de aankoop van deze grond met het oog op sanering, kan hieruit blijken dat voor dat gedeelte van de Village, dat verkocht zou worden, door het Bestuurscollege een raming werd gemaakt, waarbij is komen vast te staan, dat voor aanleg van wegen een bedrag van ongeveer f. 50.000,-- zou nodig zijn, dat er op dit gedeelte ongeveer 140 houten woningen staan, die niet het eigendom zijn van grondeigenaars, en wij dus wanneer wij een plan zouden moeten doorvoeren tot het daadwerkelijk saneren bij aankoop van dit betreffende perceel, zouden moeten uitkijken naar een mogelijkheid om deze 140 woningen af te keuren. Onze bouw- en woningverordening laat echter niet toe, dat men een woning, die niet in bouwvallige toestand verkeert - en dat is meestal niet het geval met een houten woning - te doen ontruimen. Dus ook bij aankoop zou sanering door middel van ontruiming een onmogelijkheid gebleken zijn, tenminste zolang de bouw- en woningverordening niet gewijzigd wordt. En zelfs dan, dus indien de bouw- en woningverordening gewijzigd wordt, blijft het nog een zeer grote vraag of wij de financiële consequenties kunnen dragen. Wij hebben wel gemeend, dat het nodig is om binnen de middelen in ons bereik, zo goed mogelijk te saneren. Vandaar de reinigingsactie en het oliën en egaliseren van de bestaande wegen in de Village.

Het was de heer Figaroa, als ik me niet vergis, die even heeft gesteld, niet te kunnen begrijpen, hoe het eigenlijk zit met de firma Petrona & Croes, omdat de heer Croes de ene keer werken aanneemt voor zich zelf of onder zijn eigen naam en de andere keer onder de naam van de firma Petrona & Croes. Voor zover het mij bekend is, is het vanaf de vestiging van de firma Petrona & Croes in 1940 nog geen enkele keer voorgekomen, dat de heer Croes uit eigen naam of op eigen naam, voor eigen rekening, buiten de firma om, werk heeft aangenomen. Als de heer Croes bij het aangaan van een overeenkomst optreedt, dan handelt hij

uitsluitend namens de firma Petrona & Croes.

Met betrekking tot de openbare aanbestedingen hebben zowel de Voorzitter als de heer Henriquez reeds het een en ander gezegd. Ik meen dus te kunnen volstaan met mede te delen, dat voor zover mij bekend er steeds aanbestedingen worden gehouden. Wanneer het gaat om aanneming van werken gebeurt dat meestal openbaar, soms ondershands. De openbare aanbestedingen voor uitvoering van werken vallen onder de bepalingen, gesteld in de Algemene Voorschriften. Daaronder valt, dat de principaal, in casu de overheid, zich het recht van gunnen voorbehoudt. In het verleden is het voorgekomen, dat een aannemer niet de laagste inschrijver was en hem toch het werk werd opgedragen.

Ten aanzien van de vraag hoe het eigenlijk toegegaan is bij de onderhoudswerken bij het Politiebureau in Oranjestad en het Ontvangerskantoor, kan ik U mededelen, dat in opdracht van het land door de Dienst van Openbare Werken op 19 December 1955 een ondershandse aanbesteding werd gehouden. Daarbij was de firma Petrona & Croes de laagste inschrijfster en het werk is aan de laagste inschrijver gegund. Bij iedere aanbesteding, of het nu een openbare aanbesteding of een ondershandse aanbesteding is, zijn de gegadigden vrij om bij de opening aanwezig te zijn. En van ieder geval wordt een proces-verbaal opgemaakt. De stukken met betrekking tot de aanbestedingen kunnen aan de Raad worden overgelegd.

De heer Eman heeft o.a. gezegd, ook met betrekking tot aanbestedingen of juist niet tot aanbestedingen, dat het hem bekend is, dat opdrachten zijn verstrekt aan de firma Irausquin & Palacios voor het leveren aan de overheid. Ik neem aan, dat de heer Eman daarmede Openbare Werken bedoelt. Het is mij niet bekend, dat aan deze firma hetzij door middel van aanbesteding, hetzij zonder aanbesteding, een enkele opdracht tot levering is gegeven.

Mijnheer de Voorzitter, verschillende leden hebben hun stem laten horen met betrekking tot de bouw van scholen. O.a. zijn genoemd school

op Ajo, school op Brazil, en ik meen een mulo-school op St. Cruz en een mulo-school op Poos Chiquito. De scholenbouw heeft de voortdurende aandacht van het Bestuurscollege. Het is evenwel niet mogelijk zonder meer tot uitbreiding van scholen over te gaan alvorens dit uit een daartoe ingesteld onderzoek verantwoord is gebleken. Rekening moet worden gehouden met andere zeer noodzakelijke voorzieningen ten behoeve van het onderwijs, zoals U in de ontwerp-begroting vindt: een huishoudschool en een school voor b.l.o. Inmiddels heeft U goedgekeurd bij suppletoire begroting een openbare school op Brazil.

Met betrekking tot de bouw en inrichting van een h.b.s. heeft naar ik meen de heer Tromp verzocht te vernemen, of het Bestuurscollege daartoe een verzoekschrift heeft bereikt. Daartoe heeft het Bestuurscollege geen enkel verzoekschrift bereikt. Wel kan ik U zeggen, dat met het oog op de internationale situatie en de wens van verschillende ouders om hun kinderen terug te roepen, het Bestuurscollege is aangevangen met het onderzoeken van de mogelijkheid of er op Aruba een h.b.s. gesticht kan worden. Het is U bekend, dat jaren terug enkele ouders het toenmalige Bestuurscollege hebben benaderd met het verzoek tot het stichten van een h.b.s. Daartoe heeft het Bestuurscollege indertijd een commissie in het leven geroepen. Ik beschouw het als een gelukkige omstandigheid, dat de heer Tromp toen deel uitmaakte van die commissie. Uit het rapport, destijds uitgebracht, ik meen in 1953, blijkt, dat terwille van de financiële consequenties en andere factoren het niet raadzaam werd geacht om over te gaan tot het stichten van een h.b.s. op Aruba. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat de toestanden zich thans enigszins hebben gewijzigd, doch ik kan niet vooruitlopen op het onderzoek, dat nu wordt verricht en U dus geen definitief antwoord geven op Uw vraag of een h.b.s. verantwoord is of niet. Wel geef ik U de verzekering, dat dit de volle aandacht heeft van het Bestuurscollege en dat wij U te zijner tijd hierover nader zullen inlichten. Ik kan wel terloops even aanhalen, dat bij het bezoek van het Bestuurscollege

van Aruba aan het Bestuurscollege van Curaçao, verleden week, wij dit probleem hebben besproken en als wij onze gedachten richten naar de reactie van het Bestuurscollege van Curaçao dan is het wel zo, dat wij ons niet moeten overhaasten met een h.b.s. te stichten, en niet zonder van te voren de zaak behoorlijk te hebben bestudeerd.

De heer Figaroa en de heer Croes en ook andere heren hebben gesproken over de afschaffing van schoolgelden en de heer Werleman over omzetting van g.l.o.-scholen in m.u.l.o.-scholen voor wat de onderbouw betreft. Deze onderwerpen houden het nauwste verband met elkaar.

Afschaffing van schoolgelden heeft tot gevolg dat men een toeloop zal krijgen op de mulo-scholen. Hiervoor is het zeer zeker noodzakelijk, dat de gehele onderwijswetgeving onder de loupe wordt genomen, hetgeen vanzelfsprekend enige tijd vergt. Dit onderwerp is verleden week met het Bestuurscollege van Curaçao opgenomen en in overleg met elkaar hopen wij te zijner tijd U hierover nader te berichten.

Gratis vervoer van schoolkinderen is ook een onderwerp geweest van bespreking. De financiële consequenties hiervan zijn niet te overzien. Op het ogenblik is het zo, dat personen, die qua inkomen en afstand van hun woonplaats naar de school hiervoor in aanmerking komen op aanvrage gratis busvervoer voor hun kinderen wordt verleend.

De heer Croes heeft gevraagd om samenstelling van gegevens omtrent de openbare en bijzondere scholen, zonder en met voorbereidend onderwijs, aantal leslokalen en gymnastieklokalen, enz. Deze gegevens zullen U schriftelijk worden toegezonden.

O.a. heeft de heer Croes ook gevraagd of het Bestuurscollege zich meer zou willen toeleggen op het verstrekken van studiebeurzen voor ingenieur, arts, meester in de rechten, dus voor universitaire studies. Tot nu toe is het gebruikelijk geweest, dat voor deze studies landsbeurzen werden verstrekt. Het eilandgebied heeft, voor zover mij bekend, nog geen enkele beurs van deze soort verstrekt. Het land is nu bezig met bestudering van de mogelijkheid tot het instellen van een systeem,

waarbij men de jongelieden kan voorlichten en bijstaan bij het doen van een beroepskeuze en ook naar de mogelijkheid, dat de jongelieden die voor een bepaalde studie een verzoek indienen tot het verkrijgen van een beurs, "getest" worden voordat de beurs wordt toegekend. Wanneer het zover is zal ook het eilandgebied daarvan gebruik kunnen maken.

Mijnheer de Voorzitter, dan hebben verschillende heren naar voren gebracht, dat het hun mening is, dat het Bestuurscollege dit jaar bijzonder willekeurig is geweest met het toekennen van studiebeurzen. Mijnheer de Voorzitter, er is een studiebeurzen-eilandsverordening en de werkwijze bij aanvrage en toekenning van studiebeurzen is als volgt: Er is een commissie , bestaande uit zes of zeven personen, die het Bestuurscollege van advies dient inzake toekenning van studiebeurzen en vrije overtocht. Bij het beslissen over toekenning van studiebeurzen heeft het Bestuurscollege zich over het algemeen gehouden aan de adviezen, verstrekt door deze commissie. Men heeft gezegd, dat bloedverwanten van Gedeputeerden, die helemaal niet in aanmerking kwamen, studiebeurzen werden toegekend. Dit is absoluut onwaar, Mijnheer de Voorzitter. Voor zover mij bekend is er geen enkel bloedverwant van geen enkele Gedeputeerde, die een beurs van het Bestuurscollege, dus een eilandsbeurs, heeft gehad. Ik wil wel verklaren, dat op advies van de studiebeurzencommissie vrije overtocht is verleend aan een neef van een Gedeputeerde, op advies van de studiebeurzencommissie waarvan de heer Tromp o.a. deel uitmaakt.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen, dat ik voor wat mij betreft antwoord heb gegeven op de vragen, die gesteld zijn. Ik dank U.

De heer I.S. de CUBA, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, door enige leden van de Raad zijn vragen gesteld met betrekking tot de telefoontarieven en wel in het bijzonder om te komen tot verlaging van de hoge aansluitkosten in de buitendistricten. Het is mij een genoegen

deze leden mede te delen, dat een door de Accountantsdienst en Telefoondienst uitgewerkt voorstel tot verlaging van de aansluitkosten in de buitendistricten bij het Bestuurscollege is ingediend en binnenkort aan de Raad zal worden aangeboden. Een grote algemene tariefherziening is in studie, maar hiervoor zijn alle gegevens nog niet verwerkt, zodat dit nog wel enige tijd zal vergen.

De heren Werleman, O.Croes en Laclé hebben wensen naar voren gebracht over aanleg van publieke telefoons op uiteenlopende punten op het eiland.Het Bestuurscollege is steeds bereid publieke telefoons aan te leggen op die plaatsen, waar dit technisch mogelijk is en waar dit met het oog op de bevolkingsdichtheid gewenst is. Op het ogenblik zijn 31 publieke telefoons in bedrijf en één in aanleg, terwijl de aanleg van 3 publieke telefoons op de begroting is voorzien. De door de heer Werleman en anderen gevraagde publieke telefoon op Ajo is reeds door de Raad bij de 2de wijziging van de begroting voor 1956 goedgekeurd en op het ogenblik in uitvoering. Niet mag echter worden vergeten, dat het nog steeds veel voorkomt dat publieke telefoons worden gebruikt voor anonieme scheldpartijen en beledigingen, terwijl vernieling, hoewel de laatste drie maanden aanzienlijk minder dan vroeger, nog steeds voorkomt. Voor de waarderende woorden van de heer Lake, in het bijzonder over aanleg van publieke telefoons op de Lago Heights, zeg ik mijn dank.

Door één van de leden werd gevraagd of de doorgangen bij het rif bij Skel Hein verbreed en verdiept kunnen worden. Een controle op 8 Augustus j.l. van de doorgang Skel Hein toonde aan, dat hier op de ondiepste plaats 1½ voet water stond, hetgeen voldoende is voor de kleine bootjes, waarvoor de doorgang gemaakt is, terwijl de sterke stroom het verzanden onwaarschijnlijk maakt. Verdieping zou een groot bedrag vorderen, terwijl slechts een enkeling er gebruik van maakt. Het verdiepen van deze doorgang zou bovendien precedenten scheppen, daar dan wellicht alle vissers tegenover hun ligplaats een opening in het rif wil-

len hebben. De in 1954 gemaakte doorgang is voldoende diep voor de kleine bootjes, terwijl grotere boten gebruik kunnen maken van de doorgang te Poos Chiquito en de oostelijke uitgang van de Paardenbaai.

Een van de leden vroeg of de erfpachtscanon verlaagd kan worden tot 4%. Deze erfpachtscanon was vroeger 8%, later is dit verlaagd tot 6%. Van de kant van het Bestuurscollege is geen toezegging gegeven tot verlaging daarvan.

Ook werd door een van de leden gevraagd, hoeveel de opbrengst van de verkoop van runderen op Wayacka was. Dit hebben we in de vorige vergadering reeds medegedeeld, doch ik kan dit wel weer doen. De verkoop heeft opgebracht f. 9.800,--.

Over de runderen, die wij daar nog hebben kan ik mededelen, dat er twee stieren zijn, waar geen kopers voor waren. Behalve die twee stieren hebben wij nog een kalf, dat destijds een gebroken poot had, zodat we het niet konden verkopen. We hopen dit binnenkort wel te kunnen verkopen. Ten aanzien van de verkoop van een van de stieren zijn wij in onderhandeling met een Colombiaan, die er interesse voor heeft. De andere stier zal behouden moeten worden voor Aruba zelf.

Met betrekking tot de dammen kan ik zeggen, dat er op het ogenblik reparaties aan worden verricht. Voor aanleg van nieuwe dammen heeft het Bestuurscollege geen plannen.

Een van de leden sprak over verlaging van ploeggelden. Op het ogenblik vragen wij f. 25,-- per dag en het is moeilijk om dit bedrag nog meer te verlagen, daar de kosten veel hoger zijn, dan het bedrag dat van derden wordt gevraagd. Op de begroting 1957 is geld voor meer tractors gevraagd, deze komen onder Openbare Werken te ressorteren.

Mijnheer de Voorzitter, enkele leden spraken over de lichtboei en een steiger te Savaneta. Daar we geen lichtboei hadden is ter plaatse tijdelijk een gewone boei neergelegd. We hebben plannen om een klein steiger te maken te Savaneta, daar waar nu verschillende motorboten gemeerd zijn.

Over het gezonken schip te Malmok, dat nu na 15 jaren de aandacht van een lid heeft, kunnen wij zeggen, dat wij zullen nagaan, wat er gedaan kan worden.

Ook had een der leden het over visserijvoorschotten, Mijnheer de Voorzitter. Een bedrag daarvan komt elk jaar op de begroting en er zijn vele mensen, die daarvan gebruik maken.

Mijnheer de Voorzitter, een van de leden vroeg of van de Telefoondienst een zelfstandig bedrijf kan worden gemaakt. Ik kan zeggen, dat we plannen hebben om niet alleen van de Telefoondienst maar ook van Openbare Werken een zelfstandig bedrijf te maken.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb daarmede de vragen beantwoord, die mij aangaan.

De VOORZITTER: Ik dank U zeer. Ik zou de heren leden van de Eilandsraad willen vragen of zij willen repliceren. Ik geef dan het woord aan de heer Werleman.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zal beginnen met de heer Henriquez, die heeft gezegd, dat het onverantwoord zou zijn, dat men volgend jaar de inkomsten uit de winstbelasting verhoogt omdat door de Suez-kwestie zeker niet meer inkomsten voor het eilandgebied te verwachten zouden zijn van de grote maatschappijen, die hier werken. Misschien heb ik andere inlichtingen, Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds gezegd, dat dit jaar zelfs zonder de Suez-kwestie de raming wegens winstbelasting reeds met acht ton kon worden verhoogd. Ik neem aan, dat met de Suez-kwestie, nu zoveel tankers meer binnenkomen, elke minuut als het ware, misschien weet de Gedeputeerde het niet, maar andere mensen weten het wel, de "business" op de Lago zeker van dien aard is, dat men kan hopen, dat een hoger bedrag aan inkomsten uit de winstbelasting zal worden ontvangen.

Over de afschaffing van gebruiksbelasting hebben we nog steeds geen

antwoord gekregen, Mijnheer de Voorzitter. De Gedeputeerde zei, dat dit een landszaak is. Dat kan best zijn, Mijnheer de Voorzitter, maar het zijn onze gelden. Daarom vraagt de Regering ons, of we het er mee eens zijn om de gebruiksbelasting af te schaffen. Volgens mij moet het Bestuurscollege ook de Raad hierin raadplegen, dit gaat niet alleen het Bestuurscollege aan. Daarom wensen wij alsnog te vernemen welk antwoord het Bestuurscollege heeft gegeven, als tenminste reeds een antwoord gegeven is. Men kan antwoorden in een gunstige of ongunstige zin, Mijnheer de Voorzitter en ten slotte zijn dat publieke zaken, die publiek dienen te worden behandeld. Het gaat over de belastingcenten.

Ik ben dankbaar voor de toezegging van de Gezaghebber, dat zo spoedig mogelijk gewerkt zal worden om een loonsherziening voor de arbeiders tot stand te brengen. Ik wil hier aan toevoegen, dat wij graag deze regeling per 1 Januari 1957 in werking zouden zien treden.

Ten aanzien van het spaarfonds, Mijnheer de Voorzitter, voelde de Gedeputeerde er niet veel voor om 1% of ½% rente toe te voegen. Hij zegt, dat de beleggingsmogelijkheden hier op het eiland zeer gering zijn. Mijnheer de Voorzitter, waar is die f. 20.000.000,-- dan belegd voor de waterfabriek à 3%, misschien moet men wel 4% betalen of nog meer? Om te beginnen zal het gespaarde bedrag wel klein zijn, Mijnheer de Voorzitter, maar naderhand wordt het groter.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben dankbaar voor de toezegging van de Gezaghebber, dat er ook spoedig aan gewerkt zal worden om een regeling betreffende steunverlening aan behoeftigen, door onze fractie ingediend tot stand te brengen en dat het Bestuurscollege accoord gaat met de wijzigingen, die werden voorgesteld.

Ten aanzien van publieke telefoons heb ik van de Gedeputeerde gehoord, dat er slechts op die plaatsen, waar het technisch mogelijk is en er een behoorlijke bevolkingsdichtheid is, een telefoon geplaatst zal worden. Mijnheer de Voorzitter, indien wij rondkijken op het eiland

dan zien wij verschillende plaatsen die niet zo dicht bevolkt zijn en die tamelijk ver liggen en waar dus de technische mogelijkheden ook niet zo gemakkelijk zijn, maar die toch een telefoon hebben. De plaatsen, die we gevraagd hebben, zijn allemaal centraal gelegen of vormen een verbindingspunt voor verschillende buurten. Wij zijn daarom van mening, dat deze plaatsen een publieke telefoon dienen te hebben. Daartoe komen wij bij de artikelsgewijze behandeling met de nodige voorstellen.

Over de bouw van een tehuis voor ouden van dagen, zei de Gedeputeerde, dat dit thans door particulier initiatief geschiedt en dat, indien een verzoek om steun wordt ontvangen, dit zeker in gunstige overweging zal worden genomen. Mijnheer de Voorzitter, ik kan mededelen, dat wij in deze geest een P.M.-post zullen voorstellen, opdat men later, indien er een verzoek mocht komen, over de nodige gelden zal kunnen beschikken.

Ten aanzien van Skel Hein en Compâ, de twee ingangen in het rif aan de zuidkust, Mijnheer de Voorzitter, kan ik niet begrijpen, dat door de Dienst van Openbare Werken gezegd kan worden, dat deze ingangen niet ondieper zijn geworden. We hebben gehad de "Hazel" en de "Janet" en later nog de "Greta" en deze orkanen hebben alles wat buitengaats maar los kon worden gewerkt naar binnen gestuwd. En wat de diepte betreft heeft de Gedeputeerde gesproken van $1\frac{1}{2}$ voet. Dat is beslist te weinig voor de kleine bootjes. Ik heb het niet over grote boten maar over kleine bootjes met een aanhangmotor en over kano's. Door de Gedeputeerde wordt beweerd, dat maar een enkeling deze ingang gebruikt. Mijnheer de Voorzitter, dat is beslist onwaar. Als hij gaat kijken, dan zal hij zien dat niet één boot maar verschillende boten en kano's daar 's avonds liggen en hij kan dat ter plaatse ook navragen. Er wordt door heel veel mensen van deze ingangen gebruik gemaakt. Daarom verzoeken we alsnog om een bedrag van f. 2.000,-- op de betrokken post, opdat deze ingangen kunnen worden uitgediept en verbreed.

Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot de bouw van een school op Ajo en een m.u.l.o.-school op St.Cruz, zegt de Gedeputeerde, dat er andere belangrijke voorzieningen moeten worden getroffen, ook op onderwijsgebied en dat men daarom momenteel niet kan overgaan tot de bouw van deze scholen. Wat betreft de m.u.l.o.-school op St. Cruz komen we met de nodige voorstellen bij de artikelsgewijze behandeling.

Het is waar, dat er een jongensschool op Brazil komt, Mijnheer de Voorzitter, maar zoals U weet, is er daar een gemengde school voor jongens en meisjes en het aantal leerlingen van die r.k.-school is thans zo groot geworden, dat het alleszins verantwoord is om volgend jaar reeds een splitsing, twee scholen dus, te maken, een jongensschool en een meisjesschool apart. Mijnheer de Voorzitter, wij zouden graag zien, dat het Bestuurscollege in deze richting nog gaat werken.

Over het tehuis voor verwaarloosde jongens, Mijnheer de Voorzitter, ben ik blij te vernemen, dat zo spoedig als de middelen beschikbaar zijn, hieraan de nodige aandacht zal worden besteed. Ik wil toch vernemen, wanneer men denkt, dat de nodige middelen hiertoe beschikbaar zullen zijn, want men kan deze termijn anders rekken, Mijnheer de Voorzitter, tot over 4 of 5 jaren. We zouden graag een toezegging willen hebben: over één jaar of één half jaar of zo, dan weten we tenminste waar we aan toe zijn.

Ik dank de Gezaghebber voor de inlichtingen, die hij heeft verstrekt over de verschillende nieuwe taxivergunningen, die zijn verleend. Wij zien met belangstelling het bedrag en de voorstellen van het Bestuurscollege met betrekking tot de uitbetaling van de vergoeding van de chauffeurs, die daarvoor in aanmerking komen, tegemoet.

Het onderhoud van landsgebouwen, o.a. van de politiewachten en de landsontvanger, geschiedde als ik me niet vergis in het verleden zo, dat deze werkzaamheden aan Openbare Werken werden opgedragen. Het is vreemd dat thans door het land wordt overgegaan om Openbare Werken te vragen een aanbesteding te houden in plaats van te trachten zoveel mogelijk

de mensen van Openbare Werken zelf, vooral de schilders, aan het werk te houden, door deze gebouwen zelf te schilderen, Mijnheer de Voorzitter. De Gedeputeerde heeft gezegd, dat het werk aan de laagste inschrijver wordt gegund. Dat geloof ik wel, Mijnheer de Voorzitter, maar bij ons gaat het er om, dat men de schilders zoveel mogelijk aan werk helpt. Onlangs hebben we gehoord, dat er niet voldoende gelden zijn en dat men enkele schilders naar huis moest sturen. Terwijl dus een aannemer voor het land werkt, moeten onze eigen mensen naar huis. Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat hier een betere coördinatie moet zijn tussen land en eiland.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen antwoord gekregen omtrent mijn vraag hoeveel reeds besteed is aan de weg bij Warawara. Er wordt een bedrag van f. 72.000,-- aangevraagd om deze weg af te maken, maar hoeveel reeds aan de weg is besteed, hebben we nog niet vernomen.

Ik heb nog een andere vraag, die misschien in deze vergadering beantwoord kan worden. We zouden graag vernemen hoeveel reeds aan de boulevard is gespendeerd, de kosten van de boulevard zoals deze nu is.

De Gedeputeerde zegt, dat we de boulevard hebben gebouwd omdat we daarin ook een werkverschaffingsobject zien. Mijnheer de Voorzitter, dat is ook waar voor de buitenwegen; indien men in plaats van de boulevard een aantal buitenwegen aanlegt, verbetert en verhardt, dan kan dat ook een werkverschaffingsobject worden. Dat is een kwestie van appreciatie zal de heer Petronia straks zeker zeggen, Mijnheer de Voorzitter, maar ik denk dat het meer geapprecieerd zal worden door de bevolking als men in hun eigen streken de wegen, die zo dringend noodzakelijk zijn, verbetert en aanlegt.

Over de verlaging van erfpachtscanon hebben we reeds lang en breed gesproken. Indertijd werd door het Bestuurscollege toegezegd, als ik me niet vergis was het op aandringen van een van de leden van de overkant, binnen ongeveer een jaar het percentage van 6% op 5% of 4% te zullen brengen. Daarom bevreemdt het me, dat men daar thans niet meer voor voelt.

Over het werkloosheidsrapport, Mijnheer de Voorzitter, begrijp ik, dat men niet alle suggesties kan overnemen, maar het kan ook niet de bedoeling zijn, dat men dat rapport ergens wegstopt en het nooit meer voor de dag haalt. We moeten toch voor zo ver mogelijk trachten de suggesties en punten, die daarin staan, uit te voeren, anders heeft het geen betekenis dat de Raad een rapport gaat maken , een mooi rapport, waarvoor veel woorden van lof zijn toegezwaaid aan de verschillende heren, maar dat men toch maar ergens in een lade stopt, Mijnheer de Voorzitter.

Omtrent het in huurkoop uitgeven van de volkswoningen, Mijnheer de Voorzitter, verwees de Gedeputeerde naar een brief van drie andere leden. We hebben niets met deze brief te maken, Mijnheer de Voorzitter, we hebben geen kennis genomen van deze brief, we hebben ons eigen voorstel gedaan en we hebben hierbij aangevoerd, dat het thans misschien gemakkelijker zal zijn om deze volkswoningen aan de betrokken huurders over te dragen door inschakeling van de bouwcredietbank. Ik hoop, dat dit spoedig kan gebeuren.

Ik heb gehoord, dat er geen uitzettingen van personen uit de volkswoningen gedurende dit jaar hebben plaats gevonden wegens wanbetaling, maar misschien om andere reden wel? Zijn er misschien mensen uitgezet om andere redenen? Dat heb ik ook gevraagd.

Over de sanering van de Village zegt de Gedeputeerde, dat het stuk grond, door mij bedoeld, voor f. 86.000,-- aan een particulier werd verkocht. Dat kan best zijn, Mijnheer de Voorzitter, want hierbij zijn berekend overdrachtsbelasting en weet ik wat nog meer en het was een transactie tussen bank en particulier, dus er zijn meer kosten bijgekomen. Maar men moet éens beginnen met de sanering. Dat men f.50.000,-- voor wegen opzij moet leggen, is waar, en dat we straks 140 woningen moeten kopen of verbeteren of nieuwe huizen daarvoor in de plaats bouwen, dat is ook waar,, Mijnheer de Voorzitter, maar dat is het hele probleem en het hele probleem moet aangepakt worden, Mijnheer de Voor-

zitter. Ik heb ook in dit verband gewezen op de bouwcredietbank, die hierbij ingeschakeld kan worden, Mijnheer de Voorzitter. Over die 140 woningen hebben we dan geen hoofdbrekens, want de bouwcredietbank kan hier de nodige hulp verlenen. Het oliën van de bestaande wegen in de Village, Mijnheer de Voorzitter, dit beschouwen we slechts als een lapmiddel. Ik wil niet zo ver gaan om te verwijzen naar een voorstel - of was het een rapport? - indertijd gedaan door een lid van de andere kant, Mijnheer de Voorzitter, om een aantal huizen van f. 12.000,-- te bouwen voor de betrokken mensen, maar er is wel een middel te vinden om eenvoudige woningen ergens anders te bouwen om deze mensen uit die buurt te krijgen en om te komen tot sanering. In dit verband wil ik aandringen bij de voorzitter van de commissie voor de sanering van de Village om eindelijk weer een beetje actief te zijn. Er is een commissie benoemd uit de Raad, Mijnheer de Voorzitter, ik zit daar zelf ook in, maar van de voorzitter horen we niets. Men laat de jaren maar voorbijgaan en de toestand wordt erger, zo erg, dat men nu met lapmiddelen moet beginnen, met het aanleggen van een paar oliewegen op particuliere grond. In dit verband wilde ik nog gaarne vernemen hoeveel die oliewegen in de Village hebben gekost.

Over afschaffing of verlaging van de ploeggelden, Mijnheer de Voorzitter, ben ik blij te horen, dat het bedrag voor de huur van een tractor met alles wat daarbij hoort om de grond te ploegen nu f. 25,-- per dag is, maar verschillende mensen hebben mij een hoger bedrag genoemd. Niet in alle gevallen, die ik gehoord heb, heeft men een dag gewerkt, soms heeft men slechts een halve dag gewerkt, maar toch kreeg men een rekening van f. 40,-- of meer. Ik weet niet of dit wel juist is. Misschien is dit tarief van f. 25,-- onlangs ingevoerd, maar volgens de rekeningen, waarvan ik gehoord heb, Mijnheer de Voorzitter, lijkt het mij, dat iets anders in rekening wordt gebracht dan dat bedrag.

We zien met belangstelling uit naar de opgave van het Bestuurscollege omtrent de openbare aanbestedingen, ondershandse aanbestedingen,

inschrijvingen voor levering van materiaal, benzine en olie en voor verkoop van oude wagens bij de Dienst van Openbare Werken. Gedeputeerde Croes heeft gezegd, dat drukwerken van het eilandgebied aan de laagste inschrijver worden gegund voor zoveel betreft grote offertes, maar dat de kleinere aan de plaatselijke drukkerijen worden gegund. Ik wil vragen tot welk bedrag, wat verstaat men hier onder klein, f. 1.000,-- of f. 100,-- of f. 20,--, Mijnheer de Voorzitter? "Klein" zegt niet veel.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, heb ik nog steeds geen antwoord gekregen op mijn vragen over de hydroponicsfarm. Hierop zou ik nog gaarne de verschillende antwoorden ontvangen.

Over de hotelplannen heeft de Gedeputeerde ons iets gezegd, maar van de bouwtekeningen enz., Mijnheer de Voorzitter, zoals dat in het verleden is gebeurd - het Bestuurscollege kwam met verschillende tekeningen enz. - hebben we tot nu toe niets, maar dan ook niets gezien. In de kranten heeft zelfs een schets van het hotel gestaan, doch de Raad weet maar niets. Dat was mijn bezwaar.

Dan kom ik aan het verzoek, dat ik gedaan heb aan de Raad. Ik wil U hierbij verzoeken om nu de Raad in de gelegenheid te stellen een beslissing te nemen over de vraag een commissie in te stellen, bestaande uit een lid van elke fractie, om de door mij gesignaleerde onrechtvaardigheden en onregelmatigheden bij de Dienst van Openbare Werken te onderzoeken. Ik wil niet nogmaals deze punten herhalen, Mijnheer de Voorzitter, maar ik vertrouw dat, indien er andere leden in deze Raad zijn, die meer feiten bekend zijn, zij deze aan de commissie zullen willen voorleggen.

De VOORZITTER: Mijne Heren, zoals U reeds gehoord hebt, heeft de heer Werleman enkele feiten naar voren gebracht, die ogenschijnlijk nogal ernstig klinken. Hij vraagt een commissie voor onderzoek in te stellen. Ook de heer D.G.Croes heeft een dergelijk verzoek ingediend.

Ik heb uiteraard geen bezwaar om een commissie in het leven te roepen om deze feiten te onderzoeken. Daar kunnen wij hoogstens bij gebaat zijn. Wordt Uw verzoek gesteund, Mijnheer Werleman?

Het verzoek van de heer A.Werleman wordt gesteund door de leden F.B.Tromp en Th.J.Figaroa.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik zou een motie van orde willen indienen. Ik zou gaarne zien, dat U al de leden in de tweede ronde eerst hun spreekbeurt liet vervullen en dat we later op dit voorstel terugkomen. Ik zie niet in waarom we nu direct daarop zouden ingaan.

De VOORZITTER: Daartegen is geen enkel bezwaar. Dan geef ik nu het woord aan de heer Th.J.Figaroa.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, ik zal zeer kort zijn in de tweede ronde. Ik zal alleen een paar punten aanhalen. De heer Croes heeft naar aanleiding van mijn opmerking, dat de ambtenaar van de Voorlichtingsdienst niet wist welke papieren van hem niet in orde waren, gezegd, dat ik terzake bij de Dominicaanse consul terecht kon. Mijnheer de Voorzitter, ik bedoelde niet, dat er iets verkeerds zou zijn geweest, maar dat als een Voorlichtingsambtenaar niet weet welke papieren van hem niet in orde zijn, dat geen aanbeveling is voor een Voorlichtingsambtenaar. Er wordt veel lof toegezwaaid aan de ambtenaar van de Voorlichtingsdienst. Misschien heeft de Gedeputeerde al de aanbevelingsbrieven van zijn vorige werkgevers en wel zeker die na het beëindigen van zijn dienst bij de C.P.I.M.

Mijnheer de Gedeputeerde Henriquez heeft gezegd dat het spaarfonds van de Lago er is om als pensioen uitgekeerd te worden. Dat is compleet verkeerd. De Lago heeft een eigen pensioenregeling op grond waarvan de werknemers na 15 jaren dienst recht hebben op pensioen, dat uitgekeerd wordt op 55-jarige leeftijd,als verkleind pensioen, op het

zestigste jaar als met vol pensioen. Het pensioen wordt berekend over de totale verdiensten die men maakt over zijn hele loopbaan ad 1½% per jaar. Het spaarfonds wordt gebruikt om grote uitgaven te dekken. Men kan er uit lenen en als men eenmaal met pensioen gaat genoeg kapitaal bezitten om een eigen bedrijf, waar dan ook, op te bouwen opdat men verder kan leven.

Mijnheer de Voorzitter, ik zal de aantijgingen van de andere leden niet beantwoorden. Alleen wil ik lof toezwaaien aan het adres van de heer Laclé, die zei dat Noord, St. Cruz en Savaneta zo trots waren op hun dokterswoningen en politiewacht, in tegenstelling tot wat andere leden zeiden, n.l. dat ons bestuur nooit iets gedaan had.

Dan komen we weer tot Mijnheer Henriquez, die sprak over kanibalisme. Ik bedoelde dit bloeddorstige figuurlijk. Is het niet waar en kan hij tezamen met zijn collega's ontkennen, dat op zijn aandringen de heer Milo Croes uit eilandsdienst werd geweerd? En dat het op zijn aandringen was, dat er een aanklacht tegen mij werd ingediend? Hij zegt, dat ik mij gedisqualifiseerd heb door hem op een vuistgevecht uit te dagen. Ik heb gezegd, indien hij mijn bloed wil drinken dan.... Hij heeft gezegd dat, als ik zo graag een vuistgevecht wil hebben, ik dan op de 12de December een goede kans heb. Ik zal zeer graag van deze kans gebruik maken, ik zal graag mijn handschoen in de ring gooien, als hij ze op wil rapen. Het zal voor mij een plezier zijn om dat op mijn verjaardag te beleven. Verder heeft hij gezegd, dat hij mij niet als heer kan aanduiden. Ik kan hem antwoorden, dat dit mij een zeer groot genoegen is, want ik stel het niet op prijs, dat ik door iedereen door alle soorten elementen, als heer wordt aangezien en speciaal heb ik er een hekel aan om als heer te worden aangezien door mensen met een zekere afwijking.

Aan de heer Petronia mijn verontschuldigingen. Misschien waren wij verkeerd ingelicht, we hadden geen tijd om de inlichtingen te verifiëren. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer D.C.MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, ik wilde eventjes iets opmerken omtrent de waterkoelers op de scholen. Weliswaar zat ik niet in de Raad bij de begrotingsbehandeling van het dienstjaar 1955, doch de notulen heb ik gezien en hierin staat uitdrukkelijk, dat de heer Tromp, de vroegere Gedeputeerde van Onderwijs, tegen de plaatsing van deze koelers was, omdat dit volgens hem ongezond voor schoolkinderen zou zijn. Het doet er niet toe, Mijnheer de Voorzitter of Mathew of zijn geest hier in deze raadszaal ronddoolde, doch het gaat er om of de heer Tromp dat gezegd heeft of niet.

Verder bevreemdt het mij ten zeerste, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer J.Croes om een ambulance voor St.Cruz vraagt, terwijl zijn fractie in 1954 voorgesteld heeft de ambulancepost van St. Nicolaas af te schaffen. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, men moet consequent zijn.

Over de houding van enkele leden, Mijnheer de Voorzitter, wil ik het volgende zeggen. De houding van enkele leden, doet me denken aan de Italiaanse volksvertegenwoordiging, waar men niet schroomt om de mede-afgevaardigden met stoelen te lijf te gaan. Als men een Gedeputeerde tot een vechtpartij uitdaagt, Mijnheer de Voorzitter, de Antilliaanse kampioen Sugar Boy Nando snakt naar tegenstanders !

Wat de schoonmaaksters betreft, Mijnheer de Voorzitter, spreek ik de hoop uit, dat het Bestuurscollege zo gauw mogelijk maatregelen zal treffen om hierin verbetering te brengen.

Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet of er nog een vergadering plaats zal hebben vóór het nieuwe jaar, daarom wil ik U en de andere heren vanaf deze plaats een Zalig Kerstfeest en een Gelukkig Nieuwjaar toewensen. Ik dank U zeer, Mijnheer de Voorzitter.

De heer O.CROES: Mijnheer de Voorzitter, in de kwestie van de vechtpartij in de Deli-Bar, ben ik het niet helemaal eens met Uw antwoord, maar ik zal dit laten rusten.

Ik had het voornemen om op de critiek van de UNA-zijde antwoord te

geven, maar ik ben van gedachten veranderd; dit behoeft niet. Ik dank U.

De heer W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, het verheugt mij omtrent de bunkhouses op de Lago Heights te vernemen, dat de Dienst voor Arbeidszaken en Maatschappelijke Zorg een bestemmingsplan heeft opgemaakt voor deze bunkhouses en dat volgens dit plan de bunkhouses aan arme families in huur kunnen worden afgegeven tegen lage huurpenningen. Ik spreek de hoop uit, dat het Bestuurscollege dit plan zal overnemen.

Mijnheer de Voorzitter, het spijt me, maar tot nu toe heb ik nog niets gehoord over mijn verzoek om banken te plaatsen bij de watertoren te St. Nicolaas en bij het postkantoor een klein park te maken.

Mijnheer de Voorzitter, het verheugt mij, dat het Bestuurscollege aandacht zal besteden aan de punten door mij naar voren gebracht.

De VOORZITTER: Mijnheer Anslijn, ik heb inderdaad verzuimd U antwoord te geven op Uw verzoek omtrent het park en de banken. Wij vinden dit een zeer sympathiek voorstel en we zullen zeker niet nalaten in die richting te werken. We zullen natuurlijk moeten uitzoeken waar de banken precies geplaatst kunnen worden.

De heer F.V.LACLE: Mijnheer de Voorzitter, ik moet erkennen, dat ik tevreden ben met de antwoorden van het Bestuurscollege. Ik wil nog een kleine opmerking maken in verband met het ontslaan van de arbeiders bij de Dienst van Openbare Werken. Ik herinner mij dat, toen de oppositie aan het bewind was, vele personen hun ontslag hebben gekregen omdat ze met de P.P.A. sympathiseerden. Ik vraag me af, hoe kan de tegenpartij van corruptie spreken? Ik dank U.

De Heer J.H.LAKE: Mijnheer de Voorzitter, voordat ik enige opmerkingen maak over de houding van de heren aan de overkant, wil ik dank zeggen aan U, Mijnheer de Voorzitter, voor Uw medewerking gedurende het afgelopen anderhalf jaar. Het is mij een genoegen om te kunnen constate-

ren, dat U altijd bereid stond om mij te helpen met de problemen der bevolking, waarmede ik U benaderde. Ik wil ook dank zeggen aan enige hoofden van dienst voor hun samenwerking, want door die samenwerking heb ik vele problemen kunnen oplossen.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer blij van het Bestuurscollege te horen, dat het maatregelen zal nemen om de vacantieregeling van de arbeiders in dienst bij het eiland, zo te veranderen, dat deze meer vacantie zullen kunnen verzamelen.

Het is verheugend, dat het Bestuurscollege van plan is contact op te nemen met het Bestuurscollege van het eilandgebied Curaçao en ook met de centrale regering om te zien of deze bereid zijn hetzelfde te doen.

Dat het Bestuurscollege mijn suggestie voor het aanleggen van een voetgangerspad ten noorden van de brug die de Wilhelminastraat en Dakota verbindt, in studie neemt, is eveneens verheugend.

Ik wil graag de mening van het Bestuurscollege horen op mijn suggestie omtrent de telefoontarieven, n.l. om deze zo te veranderen, dat de tarieven voor bedrijfstelefoons hoger worden dan voor particuliere telefoons.

En nu, Mijnheer de Voorzitter, een enkele opmerking. In de beschouwingen van de heren aan de overkant heb ik veel gehoord over wat democratie is en wat geen democratie is. Het Bestuurscollege wordt beschuldigd, dat het niet democratisch handelt, enz. enz. Voor dat men de heren aan de overkant kan antwoorden moet men eerst vragen of deze heren weten, wat democratie is en wat niet democratie is. Als men de geschiedenis van het vorige Bestuurscollege kent, dan weet men, dat de heren aan de overkant het woord democratie niet kennen, want, Mijnheer de Voorzitter, gedurende een openbare vergadering gehouden in deze Raadszaal op Dinsdag 15 Juli 1952, werd een motie ingediend door de toenmalige UNA-fractie, de heren M.J.Croes, F.J.Tromp, N.E.Henriquez en A.Werleman, om de bepalingen van het kiesrecht te wijzigen. Vóór

deze motie waren ook de leden van de A.V.P.-fractie. Mijnheer de Voorzitter, het kiesrecht is een der grootste waarborgen, waardoor een democratisch bestuur kan worden verkregen. Het feit, dat de heren aan de overkant pogingen hebben gedaan om het kiesrecht zo te wijzigen, dat zij van een meerderheid in de Raad verzekerd zouden zijn, bewijst, dat zij geen democratisch gevoel hebben. De heer Eman sprak over de opstandelingen van Hongarije. Ik wil hem eventjes aan het feit herinneren, dat de bevolking van Aruba op 13 Juni 1955 tegen de dictatuur van de A.V.P. en de U.N.A. opstond door het verkiezen van 15 leden van de P.P.A in deze Raad.

Mijnheer de Voorzitter, de heren aan de overkant hebben beweerd, dat er angst onder de ambtenaren heerst. Ziende, dat de hoofden van de diensten allemaal hier zijn, wil ik via U, Mijnheer de Voorzitter, vragen of hun hiervan iets bekend is.

Ik moet hier het merkwaardige feit constateren, dat de heren aan de overkant nu plotseling belangstelling tonen voor de bevolking van St. Nicolaas. Degenen, die het niet weten, zouden kunnen denken, dat zij nooit aan het bewind zijn geweest. De sanering van de Village heeft nooit hun aandacht gehad. Integendeel, gedurende hun bewind werd getracht om de ambulancedienst van St. Nicolaas te verwijderen.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer blij, dat de heren nu aan St. Nicolaas denken en ik wil de heren verzekeren, dat alles wat voor St. Nicolaas nodig is, gedaan zal worden.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan me niet voorstellen, dat vertegenwoordigers bij een gelegenheid als de bespreking van de begroting zo onparlementair kunnen zijn, dat zij allerlei gemene beschuldigingen, zoals door de heren van de overkant geuit, kunnen doen. Zelfs werd er tot een vechtpartij uitgedaagd. Volgens mij is de begroting van het eilandgebied een der voornaamste ontwerpen voor een op hoog peil gevoerd debat. De algemene beschouwingen, welke door sommigen van de heren aan de overkant zijn gehouden, getuigen slechts van gebrek aan

verantwoordelijkheidsgevoel als leden van de Raad. Zij hebben zich daardoor onwaardige leden van de Raad getoond. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, zoals men wellicht had kunnen afleiden uit mijn algemene beschouwingen, gisterenavond gehouden ter gelegenheid van de begroting 1957, lag het ook in mijn bedoeling daarop aansluitende te verzoeken, dat een commissie in het leven zou worden geroepen, teneinde een onderzoek in te stellen naar de vele onregelmatigheden, die zich voordoen bij de Dienst van Openbare Werken. Zoals door mij werd verwacht, worden heden door het Bestuurscollege althans door de betrokken Gedeputeerde de terechtwijzing op zijn beleid en de aanwezigheid van enige onregelmatigheid terug- of afgewezen. Ik had niet anders verwacht. Daarom was dan ook het voorstel van de fractie van de U.N.A. om een commissie te benoemen, teneinde een en ander te onderzoeken, mij als het ware uit het hart gegrepen. Dit voorstel van de U.N.A.-fractie wordt ten volle door onze fractie gesteund. Ook wij verzoeken dus dat deze commissie zo spoedig mogelijk zal worden ingesteld.

Dat inderdaad een onderzoek ingesteld dient te worden naar onregelmatigheden die zich voordoen bij de Dienst van Openbare Werken onder het beleid van de desbetreffende Gedeputeerde of diens vervanger, daarover bestaat bij mij geen twijfel. De door mij in mijn algemene beschouwingen aangehaalde punten zijn van motore bekendheid. Ik zal er niet verder op ingaan. Ik wil alleen maar nader illustreren met enkele feiten in mijn bezit, en naderhand met andere, waarop ik zo maar de hand kan leggen, dat het inderdaad krioelt van onregelmatigheden bij de Dienst van Openbare Werken onder het beleid van het huidige bewind. Een punt, dat ik gisteravond heb aangestipt, was het zich verrijken van de Gedeputeerden met gemeenschapsgelden. Dit zou bestaan niet alleen uit hun omhoog gevoerde salarissen, maar ook uit de inkomsten, die ze

verkrijgen door zelf trucks voortdurend in huur te hebben bij deze dienst, als ook door de trucks van hun partijgenoten en familierelaties voortdurend in dienst bij dit departement te houden. Om maar een paar gevallen op te noemen: Gedeputeerde Croes zou zelf een paar trucks in dienst hebben, zij het onder de naam van derden. Gedeputeerde Petronia eveneens, naar men beweert onder de naam van een zekere Kwidama. De broer van Gedeputeerde Croes, n.l. Jan G.W.Croes, zou meer dan één truck in vaste dienst hebben. De chauffeur van de leider van de P.P.A. zou één of meer trucks in vaste dienst hebben.

Een ander punt, dat ik o.a. heb aangehaald, was de intimidatie van arbeiders bij de Dienst van Openbare Werken, door de betrokken Gedeputeerde of diens plaatsvervanger. Verder heb ik o.m. het punt aangehaald van de ontslagverlening van niet-P.P.A.ërs bij deze dienst door de betrokken Gedeputeerde of diens plaatsvervanger. Ik wil beginnen bij dit laatste punt een voorbeeld te geven van ontslagverlening zonder enige reden en zelfs onder valse voorwendsels van een arbeider door de plaatsvervanger van de Gedeputeerde van Openbare Werken.

Het gebeurde, Mijnheer de Voorzitter, dat deze arbeider, genaamd Bernardo Pas, op een publieke politieke vergadering van de P.P.A., gehouden te Paradera, aanwezig was. Op dat moment voerde het woord Gedeputeerde Croes, die het had over de verlaagde waterprijs. Deze arbeider kwam naar voren en vertoonde hem zijn laatste waterleveringskwitantie, vergeleken met de voorlaatste, die met elkaar verschilden met een tiental guldens aan de hoge kant. Dit geschiedde ten aanschouwe van het aanwezige publiek. Prompt een paar weken later, na het vertrek van Gedeputeerde Petronia naar Amerika, gaf zijn plaatsvervanger, de Gedeputeerde Croes, opdracht tot onmiddellijk ontslag van deze arbeider wegens dronkenschap. De directe chef van deze arbeider en zijn voorman konden zich moeilijk hiermede verenigen, omdat zij wisten, dat de man op de bewuste dag niet dronken was geweest of onder invloed van alcoholhoudende drank had verkeerd. Deze arbeider werd echter toch ont-

slagen, zoals het luidt in opdracht van Gedeputeerde Croes wegens door hem geconstateerde dronkenschap. Ik heb het bewijs hier.

Ten opzichte van het punt intimidatie wil ik een klein voorbeeld aanhalen. Ik noem man en paard, Mijnheer de Voorzitter. De A.V.P. zou op zekere dag een politieke contact-vergadering hebben ten huize van een zekere J. Maduro, een arbeider bij de Dienst van Openbare Werken, wonende te Poos Chiquito. De uitnodigingen voor deze vergadering waren reeds uit, toen dit ter ore kwam van de Gedeputeerde Croes, toen optredende als vervanger van Gedeputeerde Petronia. Prompt werd Maduro bij Gedeputeerde Croes ontboden, die hem voor de keuze stelde, óf de vergadering doorgang te laten vinden en zijn werk onmiddellijk te verliezen, óf de voorgenomen vergadering stop te zetten. Het is aardig, Mijnheer de Voorzitter, U dit staaltje te vertellen. De dag vóór de vergadering werd ik door deze man opgebeld en hij vertelde, dat het hem speet, dat de vergadering niet kon doorgaan vanwege het feit dat zijn vrouw plotseling ernstig ziek was geworden. Ik had reeds een vermoeden, Mijnheer de Voorzitter, wat hier achter stak. Dus antwoordde ik de man: Ik kom juist uit Poos Chiquito en heb zoëven je vrouw nog gesproken, die verkeert in blakende gezondheid. Ik vroeg hem meteen: Van waaruit bel je me op? Zijn antwoord was: Vanuit Poos Chiquito. Hierop zei ik tegen hem: Laat die flauwe kul, zit je daar in het kantoor van Fichie Croes en wordt daar op jou pressie uitgeoefend? Waarop hij onschuldig antwoordde: Ja! 's Middags thuis bij hem vertelde hij mij het gehele voorval in tegenwoordigheid van getuigen, alsook aan de buren die van alles op de hoogte geraakten, aangezien de vergadering gehouden moest worden ten huize van een buurman, gezien het feit dat al de uitnodigingen reeds waren uitgegaan.

Een andere ambtenaar werd ook door Gedeputeerde Croes ontslagen. Ik noem zijn naam niet, Mijnheer de Voorzitter, om hem niet te benadelen. Hij kreeg de opdracht evenwel om bij Gedeputeerde Croes te verschijnen. Deze deelde hem mede, dat de ambtenaar te A.V.P.-gezind was.

Ook hij moest kiezen tussen verlies van zijn werk of terugkomen van zijn gezindheid voor de A.V.P. Met de bedreiging om op te passen, dat wat er gebeurd was niet bekend gemaakt mocht worden aan de redactie van de Realidad, werd de man weggestuurd, gelukkig zonder ontslagverlening.

Wat ik hier vertel, Mijnheer de Voorzitter, is algemeen bekend bij de dienst van Openbare Werken.

Een ander voorbeeld, Mijnheer de Voorzitter, dat de Gedeputeerden zich verrijken met gemeenschapsgelden kan blijken uit het feit, dat Gedeputeerde Croes, toen hij enkele maanden in functie was een bouwplan indiende tot het bouwen van een woning van zegge f. 75.000,-- te Papilon. Van dit plan werd mij een foto-copie gebracht door een lid van de P.P.A., iemand die een hoogstaand lid was van die partij. Het zou zo zijn gebeurd, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Petronia dit plan toonde aan enige personen. Bij die gelegenheid zou de heer Petronia zich niet al te gunstig hebben uitgelaten omtrent zijn collega, de Gedeputeerde Croes. Hij vertoonde het plan aan de aanwezigen en vertelde daarbij, dat zowel hij als Juancho Irausquin Gedeputeerde Croes ten sterkste hadden afgeraden om nu tot de bouw over te gaan, maar daarmede te wachten tot na de volgende verkiezing, omdat het bouwen zich zou keren tegen de partij.......

De VOORZITTER: Mijnheer Eman, vervalt U zo langzamerhand niet in roddelpraatjes?........

De heer C.A.EMAN:.....Dit zijn geen roddelpraatjes, dit is waar; ik heb hier de foto-copie, ik heb het ontslagbriefje van de man, die ontslagen is wegens: "dronkenschap geconstateerd door Gedeputeerde Croes", ik heb het plan van het huis. U brengt me in de war.

In zijn verstrooidheid zou Gedeputeerde Petronia het bouwplan hebben laten liggen. Dit zou in een bar geweest zijn. Nadat men van dit plan een foto-copie heeft laten maken, werd dit terugbezorgd bij de

firma Petrona & Croes.

Dat Gedeputeerde Croes uitsluitend uit zijn salaris, na enkele maanden in functie te zijn geweest, zou kunnen overgaan tot het bouwen van zijn voorgenomen woning - Mijnheer de Voorzitter, het is een woning met 4 slaapkamers, een patio, 2 badkamers, een garage, een porch, natuurlijk met eetkamers en alles wat daarbij hoort, en, lach niet, Mijnheer de Voorzitter, ook met een studeervertrek - dat hij daartoe zou kunnen overgaan uit salaris, en behalve uit andere middelen die zeker komen uit truck-verhuur aan Openbare Werken, is niet aanvaardbaar.

Mijnheer de Voorzitter, ik herinner mij, dat aan de hand van minder tastbare bewijzen, namelijk blote beweringen van het toenmalig lid Irausquin, deze Raad overgegaan is tot het instellen van een commissie tot onderzoek van onregelmatigheden bij de Dienst van Openbare Werken. Ik geloof niet, dat er bij deze Raad enig bezwaar zal bestaan om ook nu over te gaan tot instelling van een dergelijke commissie. Ik zal dan gaarne in overweging nemen om deze bewijsstukken en andere, Mijnheer de Voorzitter, die voor mij voor het grijpen zijn, aan die commissie over te leggen.

Van hetgeen gezegd werd omtrent de suggesties van de heer Johannes Croes - hij kon hier zelf niet tegenwoordig zijn, Mijnheer de Voorzitter, hij biedt zijn verontschuldigingen aan, hij werkt n.l. als checker bij de Grace-Line, dat is een werk, dat hij niet kan verzuimen - van dit antwoord van het Bestuurscollege heeft onze fractie goede nota genomen.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan mij niet verdiepen in en ik zal ook niet ingaan op de bewering van de heren Lake en Mathew. Het spijt mij, Mijnheer de Voorzitter, maar het is de satire van het leven, die ik hier opgemerkt heb; het is een lijdensweg, die wij inderdaad nog hebben te volgen, maar ik hoop, dat ook die weg ten einde komt. Ik dank U.

De heer D.G.CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik zal het kort maken. Ik ben blij, dat ik een goed antwoord van U heb kunnen ontvangen op mijn voorstellen en verzoeken. Op de uitvoering daarvan is nu het wachten en ik zal het zeer op prijs stellen, indien de uitvoering zo spoedig mogelijk zal plaats vinden.

Op mijn vraag in verband met de waterkoelers op de scholen heb ik geen antwoord ontvangen, Mijnheer de Voorzitter.

Ook op mijn vraag over de straatnaamborden op de Cornelis Emankade, die geplaatst moeten worden en die reeds op Aruba aangekomen zijn, heb ik geen antwoord ontvangen, Mijnheer de Voorzitter. Evenmin op mijn vraag om steun te geven aan invaliden en de vraag betreffende de schoolbanken die van verouderd model zijn.

Gaarne zou ik alsnog antwoord op deze vragen krijgen. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer F.B.TROMP: Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de verse melkverstrekking op de scholen heeft de heer Gedeputeerde Henriquez gezegd, dat de kinderen meer gebrek hebben aan vitaminen dan aan verse melk, omdat er geconstateerd is, dat er eigenlijk geen voedingsgebrek onder de kinderen bestaat.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan me nog als de dag van gisteren herinneren, dat twee jaar geleden in deze zelfde Raad bij de behandeling van de begroting, toen wij ook een post op de begroting hadden gebracht, zoals het Bestuurscollege nu, voor vitaminenverstrekking, het lid Irausquin met alle geweld f. 1.000,-- wilde besteden om een proef te nemen met verse melk-verstrekking. Toen is behoorlijk uitgelegd, dat het eigenlijk een vitaminenkwestie was, maar de proef moest doorgaan, want de kinderen hadden meer behoefte aan verse melk. Er is toen ook uitgerekend wat dit het eilandgebied per jaar zou kosten. De proef is genomen, Mijnheer de Voorzitter, en we weten, dat het resultaat gunstig is geweest en wij dachten natuurlijk dat het tegenwoordige Be-

stuurscollege de gedachte van de heer Irausquin consequent zou doorvoeren en dus over zou gaan tot verse-melk-verstrekking. Dat is echter niet gebeurd, Mijnheer de Voorzitter. Het tegenwoordige Bestuurscollege ziet in, dat de vitaminenverstrekking, zoals eerder het geval was, nodig is voor de kinderen. Dus zie ik, Mijnheer de Voorzitter, dat het tegenwoordige Bestuurscollege tot dezelfde conclusie is gekomen als het voorgaande en ook de verse-melk-verstrekking onverantwoord acht, wat betreft de onkosten.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de delegatiekosten zijn wij benieuwd. De heer Henriquez heeft gezegd, dat het bedrag op de eerstvolgende suppletoire begroting van het dienstjaar 1956 zal komen. We zullen maar afwachten wat daar van terecht komt.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de oprichting van een h.b.s. heeft de heer Petronia nogal uitvoerig gesproken. Mijnheer de Voorzitter, het is juist, dat ik indertijd ook in de commissie zat, die het Bestuurscollege moest adviseren omtrent het al of niet oprichten van een h.b.s. Mijn vraag was dan ook niet zo zeer om nu te weten te komen of dit Bestuurscollege lijnrecht stond tegenover wat wij indertijd besloten hebben. Maar de omstandigheden kunnen natuurlijk in deze tijd veranderd zijn, door dreigend oorlogsgevaar en bovendien omdat we in de loop der jaren wat meer studenten hebben, ook in Nederland, die daar aan een h.b.s. de vierde of vijfde klas voltooien. Het kan dus best zijn, dat op dit moment of misschien in de zeer nabije toekomst wel een h.b.s. verantwoord is. Ik ben echter zeer blij te vernemen, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Petronia gezegd heeft, dat men alvorens hiertoe over te gaan de zaak terdege zal bestuderen.

Dan spijt het me wel, Mijnheer de Voorzitter, dat ik geen antwoord heb gekregen op mijn vraag betreffende de algehele gelijkstelling van het bijzonder voorbereidend onderwijs met het openbaar voorbereidend onderwijs. Ik heb bij mijn algemene beschouwingen naar voren gebracht,

dat het ons bekend was, dat er een commissie hiervoor in het leven was geroepen, die al meer dan een jaar geleden rapport heeft uitgebracht. Wij zouden gaarne van het Bestuurscollege willen vernemen of het Bestuurscollege bereid is om de suggesties, in dit rapport vervat tot uitvoering te brengen.

Mijnheer de Voorzitter, misschien heb ik het niet helemaal goed verstaan, maar over de kwestie van de afschaffing van de schoolgelden heb ik de mening gevraagd van het Bestuurscollege, omdat verleden jaar de heer Petronia heeft gezegd, dat er een interne commissie benoemd was om vier hoofdstukken van de Onderwijsverordening 1935 te herzien, waarin ook de kwestie van de afschaffing van de schoolgelden begrepen was. Naar aanleiding daarvan heb ik gevraagd of het rapport van deze commissie al klaar was en het Bestuurscollege ons zijn zienswijze over deze afschaffing van schoolgelden wilde verschaffen,

Mijnheer de Voorzitter, over studiebeurzen heb ik het niet gehad. De heer Petronia zegt: Bij de verlening van studiebeurzen zijn er helemaal geen onregelmatigheden gepleegd en vrije overtocht is in één geval verleend aan een neef van een van de Gedeputeerden.

Mijnheer de Voorzitter, ik zit in de studiebeurzencommissie en ik moet U eerlijk zeggen, dat wanneer ik de candidaten, die een studiebeurs of vrije overtocht vragen, beoordeel, ik dan helemaal niet kijk wiens familieleden ze zijn, ik kijk of ze een beurs of overtocht verdienen of niet verdienen.

Bovendien, Mijnheer de Voorzitter, moet ik zeggen, dat de studiebeurzencommissie alleen een adviserend lichaam is, terwijl uiteindelijk de beslissing bij het Bestuurscollege ligt. Ik wil het Bestuurscollege nergens van betichten, Mijnheer de Voorzitter, maar in enkele gevallen heeft de commissie iemand niet aanbevolen, maar de betrokkene heeft toch een beurs gekregen, dat lag echter niet aan het eilandgebied, dat lag aan het land.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Mathew heeft nu de notulen gelezen en komt terug op de kwestie van de waterkoelers. Bij de behandeling van de begroting voor 1955 was ik zeer zeker tegen de waterkoelers, dat geef ik toe, ik heb er ook tegen gestemd, ofschoon het een amendement van mijn mede-fractielid, de heer Milo Croes,was. Ik ben consequent geweest en ik heb tegen gestemd, Mijnheer de Voorzitter. Maar er werd toch een post op de begroting gebracht voor het aanschaffen van waterkoelers, mede door toedoen van de P.P.A., die in de oppositie was. Wij dachten dus, Mijnheer de Voorzitter, dat toen dit College het bestuur overnam, het consequent zou zijn en deze waterkoelers zou aanschaffen. Ik wilde het Bestuurscollege er aan herinneren, dat het ook consequent moest zijn en deze waterkoelers moest aanschaffen. Intussen is gebleken, dat het bedrag daarvoor is afgevoerd en dat op de begroting 1957 de post P.M. opgebracht is. Daar gaat het mij alleen maar om, Mijnheer de Voorzitter. De heer Lake verwijt ons, dat wij geen democratie kennen. Mijnheer de Voorzitter, ik heb heel wat te doen, anders zou ik misschien nog wel bij de heer Lake aan kunnen gaan om nu eens precies te horen wat hij onder democratie verstaat, maar ik kan mijn tijd beter gebruiken. Ik wil wel zeggen, dat wij niet onder democratie verstaan, wat de heer Lake daar misschien wel onder verstaat. Hij geeft als voorbeeld, dat wij indertijd, ik geloof in 1952, met een voorstel zijn gekomen om het kiesrecht te beknotten, Mijnheer de Voorzitter, ik kan me herinneren, dat er vóór die tijd, ook al over diezelfde beknotting van het kiesrecht een voorstel in de Eilandsraad is geweest, en dat toen bepaalde heren, ik geloof, dat daar ook de heer Irausquin en de heer P.Croes bij waren, ook voor beknotting van het kiesrecht hebben gestemd. Ik wil gaarne de notulen daarover nog eens nazien. Ik dank U.

De VOORZITTER: Mijne heren, het is nu al vrij laat geworden, ik verdaag deze vergadering tot vanavond acht uur onder belofte aan de

heren A.Werleman, D.G.Croes en C.A.Eman, dat het eerste punt van behandeling vanavond zal zijn de instelling van een commissie van onderzoek.

---

De Voorzitter heropent de vergadering van de Eilandsraad om 8 uur.

De VOORZITTER: Mijne heren, aan de orde is thans het verzoek van de heren A.Werleman, D.G.Croes en C.A.Eman tot het instellen van een commissie die tot taak zal hebben het onderzoeken van beweerde onregelmatigheden bij de Dienst van Openbare Werken en de Dienst voor Arbeidszaken. De genoemde heren hebben hierover reeds het woord gevoerd. Ik zou thans willen vragen of een van de andere heren hierover wil spreken, doch alvorens dit te doen, zou ik graag van de heer Eman willen weten of hij bereid is, de stukken, die hij vanmiddag uit de verte heeft laten zien,over te leggen.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, U herinnert zich, dat ik hetzelfde verzoek indertijd heb gedaan bij de behandeling van het voorstel van de heer Irausquin, die voorlas een brief die Henny Eman geschreven zou hebben aan José Geerman. Toen heb ik ook de Raad en U voorgesteld, dat de heer Irausquin die brief aan U zou overleggen. De heer Irausquin zei, dat hij het stuk eventueel aan de commissie zou voorleggen. Ik houd mij aan hetzelfde plan.

De VOORZITTER: Hebt U dan bezwaar, dat ik het in handen krijg en het U straks, voordat de zitting afgelopen is, U weer ter hand stel?

De heer C.A.EMAN: Daartegen heb ik bezwaar, Mijnheer de Voorzitter, al moet het me spijten.

De VOORZITTER: Dan zou ik willen vragen of nog iemand het woord wil

voeren over dit onderwerp.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, uit de aard der zaak heeft mijn fractie geen bezwaar tegen het benoemen van een commissie van onderzoek. Mijn fractie zal echter vanavond niet vóórstemmen, omdat dit voorstel te á bout portant naar voren gebracht is en wij gaarne als raadsleden, elk voor zich, de waarheid willen bezien van de beweerde onregelmatigheden. Mocht het nodig zijn, Mijnheer de Voorzitter, dan zal onze fractie gaarne haar medewerking verlenen om in een volgende vergadering haar steun te verlenen tot benoeming van een commissie, maar we zullen vanavond tegen dit voorstel stemmen, Mijnheer de Voorzitter.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, het bevreemdt mij zeer dat aan de overkant de heer Finck het woord voert voor de P.P.A. en zegt, dat zij tegen zullen stemmen, terwijl wij van het Bestuurscollege hebben gehoord, dat het geen enkel bezwaar heeft. Ik begrijp dit niet helemaal en ik mag de heer Finck in herinnering brengen, dat toen de heer Irausquin met een dergelijk voorstel kwam, dit ook geschiedde à bout portant, wij wisten toen eveneens niets, Mijnheer de Voorzitter, hij kwam met feiten, insinuaties en andere dingen, en wij zeiden: we hebben er niets op tegen om te onderzoeken of die feiten op waarheid berusten. Waarom heeft men nu wel bezwaar om deze dingen te onderzoeken, Mijnheer de Voorzitter? Er zijn verschillende stukken naar voren gebracht. Ik heb pas een brief van iemand ontvangen, Mijnheer de Voorzitter, die ik ook graag aan de commissie wil overleggen. Wat zal er gebeuren in de volgende vergadering, Mijnheer de Voorzitter? Waarom uitstel, wat kan in die tussentijd gebeuren? Ik begrijp het niet.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, U verzoekt mij de stukken over te leggen om door U te worden onderzocht of door de fractie

van de P.P.A. Nu hoor ik van die kant, dat men niet bereid is te stemmen vóór het instellen van een commissie. Ik zou gaarne antwoord daarop willen wensen, Mijnheer de Voorzitter. En ik daag op dit moment uit het hele Bestuurscollege, speciaal de Gedeputeerden Petronia en Croes, om te ontkennen, ten eerste, dat het door mij getoonde plan niet is opgemaakt door de firma Petrona & Croes en ten tweede, dat dit plan niet door het Bestuurscollege reeds is goedgekeurd.

De VOORZITTER: Mijn wens om de stukken te zien, houdt speciaal verband met Uw beschuldiging aan het adres van de heer Gedeputeerde Petronia, als zou hij ergens in een bar de betrokken tekening hebben laten liggen. Mijn bedoeling was om het stuk aan de heer Petronia te laten zien met de vraag, of hij dit inderdaad ergens heeft laten liggen. Meer niet.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, dat speelt helemaal geen rol. Mijn vraag aan het Bestuurscollege is: werd het plan goedgekeurd of niet? Is het aan het Bestuurscollege bekend, dat zo'n plan ingediend werd en goedgekeurd of niet?

De heer E.O.PETRONIA, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman twijfelt blijkbaar aan Uw oprechtheid en hij wenst de tekening van het woonhuis van de heer Croes niet in Uw handen te stellen. Ik zou een ander voorstel willen doen, daar de heer Eman het stuk te zijner tijd aan de commissie wil voorleggen, n.l.: Heeft de heer Eman bezwaar om de foto-copie nú te laten waarmerken door de Gezaghebber? Dan kan hij het behouden.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik krijg geen antwoord op mijn vraag.

De VOORZITTER: Wat wilt U eigenlijk weten, Mijnheer Eman?

De heer C.A.EMAN: Is er een plan voor het bouwen van een woning voor de heer Croes ten bedrage van f. 75.000,-- goedgekeurd door het Bestuurscollege, welk plan opgemaakt werd door de firma Petrona & Croes? Ja of neen?

De heer E.O.PETRONIA, Gedeputeerde: Het bouwbureau van de firma Petrona & Croes heeft o.a. ook een plan voor de heer Croes ontworpen. Dat plan is ingediend bij de Dienst van Openbare Werken en daarvoor is een bouwvergunning verstrekt, het heeft een nummer en het is geregistreerd. Het bouwbureau Petrona & Croes heeft voor de heer Croes meer dan een plan ontworpen. Heeft de heer Eman bezwaar om de fotocopie, die hij heeft, nu door de Gezaghebber te laten waarmerken?

De VOORZITTER: Mijnheer Eman, heeft U bezwaar tegen het voorstel van de heer Petronia?

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zou principieel daartegen geen bezwaar hebben gehad, maar toen ik indertijd vroeg of een brief, waarmede de heer Irausquin in deze zaal zwaaide, aan mij kon worden vertoond, hebt U dat verzoek niet willen richten tot de heer Irausquin. Mijnheer de Voorzitter, de heer Petronia beweert, dat ik in U geen vertrouwen stel, U weet wel beter. Ik geloof niet, dat ik U hiermede tref.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat ik gelijk heb, als ik zeg, dat het niet nodig is deze commissie nú te benoemen. Ik ben bang, dat dit straks een precedent schept, want ik vraag me af wat heeft dat nu te maken met het feit, of de heer Croes al dan niet een plan indient om een huis te bouwen? Is dat een kwestie van fraude of van corruptie? Ik heb tien jaar geleden ook een bouwplan ingediend. U hebt misschien ook een plan ingediend. Als ik straks een auto koop, is dat corruptie? De heer Eman vermoedt dat iemand een huis niet bouwen kan omdat hij daarvoor niet een hoog ge-

noeg salaris heeft. Dat is een brutaliteit! Ik kan niet stemmen vóór deze commissie, Mijnheer de Voorzitter. Wij hebben vertrouwen in het Bestuurscollege en we kunnen niet meewerken aan een motie van wantrouwen. Daarom zeg ik nogmaals: onze fractie zal tegen dit voorstel stemmen.

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman heeft mij zo juist uitgedaagd om met feiten naar voren te komen.

Mijnheer de Voorzitter, in verband met de verschillende beweringen van het lid Albert Eman, die hij zoveel mogelijk een sensatie-lucht heeft geprobeerd te geven, moet ik allereerst zeggen, dat het alleszins te betreuren is, dat dit individu weer misbruik heeft gemaakt van zijn immuniteit als lid van de Eilandsraad om valse beschuldigingen en leugens van de laagste soort aan mijn adres te lanceren. De geschiedenis herhaalt zich zelf, Mijnheer de Voorzitter: Een jaar geleden heb ik vanaf deze plaats verklaard, dat de democratie niet voor iedereen gemaakt is! Ik heb toen gezegd, dat wij, de fractie waartoe ik de eer heb te behoren, gestreden hebben voor het verkrijgen en eerbiedigen van dezelfde rechten die nu, hedenmiddag, door het lid Eman zijn misbruikt. Nu moet ik, Mijnheer de Voorzitter, op hetzelfde euvel wijzen, parels voor de zwijnen..... Het is gelukkig, dat de laatste verkiezingen hebben bewezen, dat lieden van de soort als Albert Eman hier in deze samenleving tot de kleinste minderheid behoren!

En nu over de valse beschuldigingen zelf. Albert Eman zei, dat hij met feiten kwam. Ik daag Albert Eman uit om te bewijzen, dat wat hij genoemd heeft, feiten zijn. Politieke immuniteit genieten is aardig voor lafaards, maar politieke immuniteit kan van leugens geen feiten maken. Wat ik nu zal noemen zijn wel feiten en feiten, die zowel hier in de zaal van de Eilandsraad, als hierbuiten kunnen worden bewezen!

Bernardo Paesch is bij de Dienst van Openbare Werken ontslagen wegens dronkenschap. Het constateren van dit feit is als volgt toegegaan. Mij was bekend dat deze werkman wekenlang achtereen op Maandag niet op zijn werk aanwezig was geweest. Op die bewuste Maandagmorgen was ik op controle uitgegaan en over negen uur 's ochtends bij de brug op Tamarijn aangekomen, bleek Bernardo Paesch daar niet aanwezig te zijn, terwijl hij volgens opgave van zijn voorman daar wèl hoorde te zijn. In opdracht van mij vervoegde deze voorman zich later aan de woning van Bernardo Paesch en vond hem daar, tijdens werkuren dus, bezopen liggen. Ik heb hierop zijn ontslag gelast.

En nu, Mijnheer de Voorzitter, durft het lid Eman, in zijn grenzeloze onbeschaamdheid, met het ontslagbriefje van Bernardo Paesch te zwaaien en zeggen dat dit ontslag onrechtmatig was, daar genoemde Paesch niet dronken was! Dit soort lieden, die dronken op het werk komen en daarom ontslagen worden, dit zijn de soort mensen die door Albert Eman en consorten worden beschermd! Dit durft Albert Eman aan te wijzen als onregelmatigheid! Albert Eman moet zijn geheugen opfrissen, zijn geweten raadplegen, en hij zal in zijn handelingen en die van zijn partij honderden feiten vinden, die hem zullen leren wat onregelmatigheid is; en geen gewone onregelmatigheid, neen, Mijnheer de Voorzitter, maar die welke niet alleen met de normale zedelijke principes niet stroken - zedelijke principes die Albert Eman niet kent - neen, maar die waarvan de meeste door de rechter zouden worden veroordeeld, als die ze te weten zou komen.

Voorts heeft Albert Eman mij ervan beschuldigd, dat ik een andere arbeider heb ontslagen en weer een ander heb geïntimideerd! Beschuldigingen links en rechts! Maar hij zegt de naam van de arbeider niet! Mijnheer de Voorzitter, ik kan dat niet begrijpen. Indien hij zo zeker van zijn zaak is, dan moet hij juist niet bang zijn om man en paard te noemen! Op die manier is het makkelijk nog honderden andere beschuldigingen te uiten, men geniet toch immuniteit! Mijnheer de

Voorzitter, ik kom meer en meer tot de conclusie, dat Albert Eman in een vlaag van waanzin begint te geraken, waarin hij niet anders doet dan in anderen de vlekken te zien, waarmee hij zich zelf in zijn afkeurenswaardige levensbaan besmeurd heeft. De schimmen van zijn innerlijk schuldbesef laten zijn geest niet met rust en hij kan niet anders dan, in een stuiptrekking van wanhoop, zijn medemens van dezelfde gebreken, laagheid en kleinheid van geest beschuldigen, die zo diep in zijn ziel zijn geworteld.

Hij gaat verder en beweert dat ik trucks zou hebben die voor de Dienst van Openbare Werken werkzaamheden verrichten! Als men zelf, Mijnheer de Voorzitter, toen men de macht had, in dergelijke corruptie was verzonken, is het te begrijpen dat men niet kan beseffen dat er lieden zijn, die zich tevreden stellen met het eerlijk verdienen van een salaris en niet meer. Ook hiervoor vraag ik, eis ik, Mijnheer de Voorzitter, een bewijs van Albert Eman. Ik verklaar plechtig, met de eerbied die ik mijn eed als lid van deze Raad verschuldigd ben, dat als Albert Eman het bewijs kan leveren, dat ik, Porfirio Croes, een truck bezit die in dienst is van Openbare Werken, ik diezelfde dag én als Gedeputeerde én als lid van de Eilandsraad zal aftreden!

En tenslotte, wat het luxeuse huis van f. 75.000,-- betreft, met zoveel kamers en weet ik wat niet meer, Mijnheer de Voorzitter, ik ben doende maatregelen te treffen om een huis te laten bouwen, maar dat huis, Mijnheer de Voorzitter klopt noch met de omschrijving door Albert Eman gegeven, noch met de door hem genoemde prijs; niet eens met de helft van die prijs! Maar bovendien, Mijnheer de Voorzitter, ik zeg dat ik doende ben, omdat ik als ik dit huis zal laten bouwen, ik zulks zal doen, overeenkomstig de principes van eerlijkheid die ik huldig en niet op de manier, waarop Albert Eman dit wellicht zou doen en waarvan hij mij beticht. Een huis bouwen, Mijnheer de Voorzitter, op een eerlijke manier en tegen de gevoelens van nijd van anderen in,

is geen zonde! Deze nijd is des te verachtelijker, wanneer ze komt van een twijfelachtig, berucht individu, dat zowel binnen als buiten de Antillen bekend staat als wanbetaler, in het bijzonder vanwege de ettelijke maanden huur, waarmede hij achterstallig is en die, om zich hiervan vrij te pleiten, zijn eigen tante voor de rechter bracht!

Mijnheer de Voorzitter, ik eindig met de vraag: wat kan ik van zulk een individu verwachten?

Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De heer C.A.EMAN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik heel in het kort hierop antwoorden? Het bevreemdt me, Mijnheer de Voorzitter, dat U toegelaten hebt, dat deze persoonlijke aantijgingen, valse beschuldigingen aan mijn adres, werden gelanceerd, maar het is nu eenmaal gebeurd en .......

De VOORZITTER:......U hebt ze pas hetzelfde gedaan, Mijnheer Eman!

De heer C.A.EMAN: Niet in deze vorm, Mijnheer de Voorzitter.

De VOORZITTER: Dat is een kwestie van een gradueel verschil, lijkt me.

De heer C.A.EMAN: Niet in deze vorm, maar gezien de persoon, waarvan ze afkomstig zijn, hebben ze voor mij niet de minste waarde en ik zal daarop niet antwoorden.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Croes - ik kan evengoed zeggen het individu Croes, de bandiet Croes of wat dan ook, maar ik zal mij daartoe niet verlagen - beweert, dat hij geconstateerd zou hebben, dat Bernardo Paesch op de bewuste Maandag dronken was. Hij zei: hij ging naar het werk en vond hem niet daar, dat hij toen de voorman op hem heeft afgezonden en die zou hem thuis dronken hebben gevonden.

Het is vreemd, Mijnheer de Voorzitter, de beschikking van de Dienst van Openbare Werken luidt: "In opdracht van Gedeputeerde Croes wegens door hem geconstateerde dronkenschap," door de heer Croes geconstateerde dronkenschap, en het blijkt uit de woorden van de heer Croes zelf, dat hij die dronkenschap niet heeft geconstateerd, niet heeft kunnen constateren. Mijnheer de Voorzitter, hieruit blijkt, dat de grond, waarop deze man ontslagen werd, vals is. Ik heb reeds beweerd, Mijnheer de Voorzitter, dat bij de Dienst van Openbare Werken bekend is, dat deze man op de bewuste dag niet dronken was en ook niet onder de invloed van alcoholhoudende drank verkeerde. Juist daarom, Mijnheer de Voorzitter, hebben wij verzocht een commissie in het leven te roepen, om deze onregelmatigheden bij de Dienst van Openbare Werken te onderzoeken. Ik dacht niet anders, dan dat ook de P.P.A. daarvoor zou voelen. Indien men zoveel vertrouwen heeft in het Bestuurscollege en de betrokken Gedeputeerde, wat vreest men dan? Men vraagt mij bewijzen te leveren. Ik heb deze bewijzen in mijn handen, Mijnheer de Voorzitter, ik ben bereid ze te geven aan de commissie. Wat voor bezwaar kan er bestaan om die commissie te benoemen en deze dit alles te laten onderzoeken? Mijnheer de Voorzitter, dit zijn enkele voorbeelden, enkele bewijzen; er zijn er veel meer die overgelegd kunnen worden. Waarom gaat men niet over tot benoeming van een commissie, als men niets te vrezen heeft? Wat is dan het bezwaar tegen deze commissie?

Indertijd, Mijnheer de Voorzitter, alleen maar op insinuaties zonder enig bewijsstuk in handen, heeft de leider van de P.P.A. in deze zaal voorgesteld een commissie te benoemen om beweerde onregelmatigheden bij de Dienst van Openbare Werken te onderzoeken. De commissie werd benoemd, Mijnheer de Voorzitter. Het verluidde, dat die onregelmatigheden onder het bewind, onder het toezicht van de toenmalige Gedeputeerde Geerman zouden hebben plaats gevonden. Mijnheer de Voorzitter, kijk nu hoe de feiten zichzelve logenstraffen. De heer Geer-

man is door dit Bestuurscollege benoemd op één hoge post bij ons bestuursapparaat. De commissie, die toentertijd benoemd werd, heeft geen onderzoek ingesteld. Mijnheer de Voorzitter, ik ben er zeker van dat wanneer nu een commissie ingesteld wordt, deze commissie een grote taak zal hebben te verrichten en dat veel aan het licht zal komen. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, stel ik voor, dat een commissie zal worden benoemd teneinde deze onregelmatigheden te onderzoeken

De heer A.Werleman vraagt over dit voorstel hoofdelijke stemming

In stemming wordt gebracht het voorstel van de heren C.A.Eman, D.G.Croes en A.Werleman tot het instellen van een commissie van onderzoek naar beweerde onregelmatigheden bij de Dienst van Openbare Werken.

De heer W.C.ANSLIJN: Mijnheer de Voorzitter, mag ik mijn stem motiveren? In principe ben ik niet tegen benoeming van zo'n commissie, maar als ik vóór stem, dan kan dit niet anders beschouwd worden dan als een motie van wantrouwen tegen ons eigen Bestuurscollege. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, stem ik tegen.

De heer D.C.MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, ik wil mijn stem motiveren. Dat de heer Croes een plan voor de bouw van een woning indient, dat is zijn goed recht. Ik geloof niet, dat dit hier in de Raad behandeld moet worden. Ik kan ook een plan indienen, Mijnheer de Voorzitter, om een huis te bouwen, desnoods met 10 slaapkamers, maar dat wil toch niet zeggen, dat ik geld van de overheid gebruik om mijn huis te bouwen? Ik zie niet in dat dit als een onregelmatigheid gebrandmerkt kan worden. Derhalve stem ik tegen.

De heer J.R.L.BEAUJON: Mijnheer de Voorzitter, mag ik eveneens mijn stem motiveren? Mijnheer de Voorzitter, hedenmiddag heeft de heer Eman een bouwplan naar voren gebracht en hij heeft er bij verteld, dat Gedeputeerde Petronia dit in een bar zou hebben laten liggen en dat een P.P.A.-lid dat plan naar hem, de heer Eman, toe zou hebben gebracht. Mijnheer de Voorzitter, aangezien ik dit moet beschouwen als een leugen, want toen hij dit plan ontvouwde, vertoonde het twee zwarte plekken, dat zijn de plaatsen waar de nummers op dat plan van de Dienst van Openbare Werken afgedekt werden toen daarvan een foto-copie werd gemaakt, zal ik tegen dit voorstel stemmen.

De heer A.I.W.WIJNGAARDE: Mijnheer de Voorzitter, gelet op het feit, dat op de gedane beweringen nog geen tegen-stellingen zijn geleverd en uitgaande van de gedachte, dat hier een onwaarheid is verklaard, wil ik me beraden over de toedracht van deze zaak, aleer ik mijn stem aan dit voorstel kan geven. Ergo ben ik tegen.

De heer TH.J.FIGAROA: Mag ik mijn stem motiveren, Mijnheer de Voorzitter? Als de heren aan de andere kant hun stem motiveerden, t.w. dat als ze vóór deze commissie stemmen, dit een motie van wantrouwen tegen het Bestuurscollege is, meen ik, dat het juist het tegenovergestelde is. Als men niets te verbergen had, zou men wel stemmen vóór een commissie van onderzoek, want dan was men er zeker van dat hun bestuur met vlag en wimpel uit het onderzoek te voorschijn zou komen, maar nu ben ik overtuigd, dat er hier een onderzoek ingesteld moet worden, daarom stem ik voor.

De heer D.G.CROES: Mag ik ook mijn stem motiveren? Gezien de geruchten over de Dienst van Openbare Werken, alsmede de geruchten op het eilandgebied Aruba in het algemeen, ben ik er voor om een commissie van onderzoek in het leven te roepen. Dus daarom stem ik voor

De heer E.O.PETRONIA, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat op de repliek straks een wederwoord komt. Gedurende de repliek heeft de heer Emán zijn beschuldigingen gelanceerd, dus als het wederwoord komt, kom ik daarop terug. Ik ben vóór een commissie van onderzoek.

De heer J.H.LAKE: Mijnheer de Voorzitter, mag ik mijn stem motiveren? Mijnheer de Voorzitter, daar ik het volste vertrouwen in het Bestuurscollege heb en daar de leden aan de overkant niet genoeg bewijs naar voren gebracht hebben van onregelmatigheden, kan ik hen mijn steun niet aan het voorstel geven. Daarom moet ik tegen stemme

Het voorstel van de heren C.A.Eman, D.G.Croes en A.Werleman wordt verworpen met 8 stemmen vóór en 10 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, D.G.Croes, C.A.Emán, F.B.Tromp, E.O.Petronia, P.Croes en O.S.Henriquez.

Tegen stemmen de leden: J.M.Leonardo, O.Croes, F.V.Laclé, W Anslijn, D.C.Mathew, J.R.L.Beaujon, A.I.W.Wijngaarde, E.R.Finck, J.H.La en I.E.Faneyte.

De VOORZITTER: Mijne heren, ik ga thans over tot beantwoordi van enkele vragen, die nog gesteld zijn bij de repliek.

De heer Werleman heeft het verzoek geuit om de doorvoering loonsherziening zoveel mogelijk met 1 Januari a.s. te doen pla vinden. Ik kan de heer Werleman de verzekering geven, dat wij richting werken, maar dat we voorzichtigheidshalve nu eenmaal definitieve toezegging kunnen doen.

De heer Werleman vraagt, om het werkloosheidsrapport niet of andere la weg te stoppen. Dat is nooit onze bedoeling gew dat hebben we ook niet gedaan. Integendeel, zoals ik U reeds heb, hebben we aan verschillende suggesties reeds gevolg ge we willen niet zeggen, dat dit werkloosheidsrapport nu onze

is, maar we zullen zeker niet nalaten dit op gezette tijden te raadplegen. De heer D.G.Croes heeft nog een opmerking gemaakt, dat hij geen antwoord heeft gekregen op zijn vraag, hoe het staat met steunverlening aan invaliden. Inderdaad, dit is een verzuim van mijn kant, maar ik had gedacht, dat, aangezien dit probleem rechtstreeks verband houdt met een algehele herziening van de onderstanden in het algemeen, het vanzelfsprekend zou zijn, dat we ook dit onder de loupe zouden nemen. Ik kan de toezegging geven, dat bij de herziening van de onderstanden, dit onderwerp zeer zeker behandeld zal worden.

Thans geef ik het woord aan de heer Gedeputeerde Croes.

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Veel heb ik niet te antwoorden, Mijnheer de Voorzitter, alleen wens ik de heer Werleman de verzekering te geven, dat het niet in onze bedoeling ligt de oprichting van het tehuis voor jongens te rekken. We zullen trachten het crediet daarvoor nog suppletoir op te brengen, volgend jaar.

Wat de volkswoningen betreft, heb ik de heer Werleman reeds geantwoord. Zodra we de plannen van het hoofd van de Dienst voor Arbeidszaken en Maatschappelijke Zorg hebben bestudeerd, komen we met een concreet voorstel aan de Raad.

Wat het drukwerk betreft, Mijnheer de Voorzitter, met een klein bedrag bedoel ik bedragen, niet hoger dan laten we zeggen f. 18,-- of f. 20,--. Het wordt in die gevallen geheel overgelaten aan de afdeling Algemene Zaken om het drukwerk op te dragen aan het bedrijf, dat zij het beste acht.

Figaroa had het over de Voorlichtingsdienst. Ik zal hem niet antwoorden, Mijnheer de Voorzitter, want dit vind ik niets anders dan verlies van tijd.

De heer Anslijn kan ik naar aanleiding van het voorstel van de Dienst voor Arbeidszaken en Maatschappelijke Zorg, over de bunkhouses zeggen, dat we zullen trachten, zo ver in ons vermogen ligt, dit

voorstel over te nemen. Zoals ik de heer Werleman juist heb geantwoord, te zijner tijd komen wij met concrete voorstellen hiertoe. Ik dank U.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik zou slechts in herhaling treden, indien ik op de zakelijke punten in de repliek zou ingaan en de niet zakelijke zijn niet de moeite waard om daaraan tijd te verspillen. Wel heeft het een en ander mij er toe gebracht er toe te besluiten van deze gelegenheid gebruik te maken, Mijnheer de Voorzitter, om een waarschuwend woord te laten horen, want de vele voorstellen, die wij vanavond gehoord hebben om diverse uitgaven te verhogen voor bepaalde doeleinden en daarop volgend om bepaalde ontvangsten op te heffen of te verlagen, waartegenover niet gesteld werd hoe de tekorten gedekt moesten worden, zijn een zeer gevaarlijk teken. Ik wil gaarne aannemen, Mijnheer de Voorzitter, dat alle leden, wanneer ze met een voorstel komen, werkelijk menen het goede te beogen, dat, wanneer ze bijvoorbeeld verzoeken om gratis de school te laten bezoeken, ze vinden, dat dit een mooie zaak is. Maar ik geloof, dat wij lang genoeg onze zelfstandigheid hebben om te kunnen beseffen, dat hier ook verplichtingen aan zijn verbonden, dat men niet zo maar uitgaven kan opbrengen of verhogen en ontvangsten afvoeren, en niet denken aan de financiële consequenties. Er werd bijvoorbeeld voorgesteld gratis vervoer voor schoolkinderen in te voeren, dus ook voor hen die het wel kunnen betalen, loonsverhoging met 12%, althans voorlopig, desnoods nog meer; ten aanzien van de ontvangsten afschaffing van ploeggelden, afschaffing van schoolgelden, afschaffing van gebruiksbelasting, verlaging van erfpachtsrecht, gratis waterverstrekking tot 5 m3. En het enige wat ik heb mogen horen als compensatie van deze tekorten is het voorstel van de heer Werleman om de winstbelasting te verhogen met f. 400.000,- omdat in verband met de Suez-kwestie er nu zoveel tankers voor de haven van St. Nicolaas liggen. Mijnheer Werleman heeft zich afgevraagd of ik deze tankers niet

gezien heb. Ik heb ze gezien, alleen zou ik gaarne van de heer Werleman willen vernemen of die tankers weggaan met ruwe of met geraffineerde olie? De winstbelasting wordt betaald op de geraffineerde olie. Ik herhaal het nogmaals, dat het niet verantwoord is om de verhoging van de winstbelasting zoals door de heer Werleman voorgesteld, nu te accepteren.

Het is mijn bedoeling niet critiek uit te oefenen op deze voorstellen, want ik ben het er mee eens, dat ze uiteindelijk een goed doel beogen, maar ik wil de leden wel op het hart drukken om, wanneer ze met voorstellen komen de zaak ook in haar geheel te bekijken, omdat wanneer die voorstellen aangenomen worden, ze ook de verantwoordelijkheid dragen voor de financiële consequenties en tegenover de bevolking, met alle gevolgen van dien. Ik dank U wel.

De heer E.O.PETRONIA, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft het in zijn repliek o.a. gehad over de wenselijkheid van een school op St. Cruz en van een tweede school voor het r.k.-bijzonder onderwijs te Brazil. Toen ik deze middag zei, dat deze kwestie onze volle aandacht heeft, ben ik niet volledig geweest door niet mede te delen, dat aan de gemachtigde van het r.k.schoolbestuur reeds een paar maanden geleden door het Bestuurscollege het verzoek is gedaan om ons de gegevens, die hen ten dienste staan, hieromtrent te verschaffen. Deze gegevens zijn toegezegd, maar nog niet ontvangen.

Dan sprak de heer Werleman ook over het feit, dat het onderhoud van landsgebouwen niet in eigen beheer wordt uitgevoerd door de Dienst van Openbare Werken, doch door middel van een aanbesteding aan particuliere aannemers wordt gegeven. Dit is een beleidskwestie, Mijnheer de Voorzitter, die het land regardeert. Speciaal t.a.v. werken, die door de heer Werleman worden bedoeld, dus onderhoud van landsgebouwen, kan ik zeggen, dat enkele jaren geleden die werken zijn uitgegeven aan aannemers rechtstreeks en zonder aanbesteding. Ik heb de

stem van de heer Werleman hiertegen toen gemist. Dat het uitvoeren van onderhoudswerken aan gebouwen gebruikt dient te worden voor werkverschaffing ben ik niet met de heer Werleman eens. Wanneer men tot werkverschaffing over wil gaan, dan moet men bepaald zeer zeker andere objecten kiezen dan het uitvoeren van onderhoudswerken aan gebouwen.

Over de weg Warawara denk ik, dat de heer Werleman reeds het een en ander gehoord heeft. De kosten van de boulevard tot nu toe - ik weet deze natuurlijk niet uit het hoofd - kunnen te zijner tijd bekend gemaakt worden.

Over de grondaankoop in de Village zijn de meningen verdeeld. Over grondaankoop wel te verstaan, om daardoor te geraken tot de sanering. De aandrang van de heer Werleman op de voorzitter van de z.g. saneringscommissie wordt door mij zeer zeker ter harte genomen. Misschien is het de heer Werleman ontgaan, waarom wij in het verleden zo moeilijk tot vergaderingen zijn gekomen. Ik wil zijn suggestie gaarne ter harte nemen en zal dan ook binnenkort de nodige stappen nemen in mijn hoedanigheid van voorzitter van de commissie om weer te vergaderen, maar vergun mij, staande de vergadering, de Raad te verzoeken de commissie aan te vullen, omdat inmiddels bepaalde leden van de commissie vertrokken zijn.

De heer Mathew en de heer D.G.Croes hebben gesproken over de waterkoelers op de scholen. Mijnheer de Voorzitter, ik ben het roerend met de heer Tromp eens, dat toen deze post eenmaal opgebracht was, het ook zaak was geweest, de beslissing ten uitvoer te brengen. Het voteren van gelden voor een bepaald project door de Raad betekent min of meer een opdracht van de Raad aan het Bestuurscollege. Maar juist om dezelfde redenen, die de heer Tromp er toe hebben bewogen om het niet geheel eens te zijn met het voorstel en in verband met het onderzoek dat daarom sinds die tijd heeft plaats gehad, juist daarom werd de beslissing van de Raad niet ten uitvoer gebracht.

Nu zijn er op verschillende scholen waterkoelers aanwezig, die op de een of andere wijze zijn aangeschaft en juist de meningen van de hoofden van de scholen waar de waterkoelers zijn, zijn zo sterk verdeeld over de doelmatigheid van het gebruik van waterkoelers op scholen. Dit praat echter niet goed, dat deze post niet weer op de begroting is gebracht. Daarom wil ik voorstellen, dat de post waterkoelers alsnog P.M. wordt opgebracht.

Mijnheer de Voorzitter, de heer D.G.Croes had het over het straatnaambord voor Cornelis Emankade. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat samen met andere straatnaamborden ook het straatnaambord van de Cornelis Emankade niet werd aangebracht. Ik beveel ten sterkste in de aandacht van het Hoofd van de Dienst van Openbare Werken aan, dat alle straatnaamborden die aangekomen zijn, ten spoedigste worden aangebracht.

De kwestie van de schoolbanken van verouderd model, is een kwestie van tijd. Daarover heeft ook de heer D.G.Croes gesproken. Het is een kwestie van tijd omdat jaarlijks op de begroting gelden worden gevoteerd en uitgetrokken voor schoolmeubilair. Nu is het zo, dat bij de bijzondere scholen, en ik geloof dat de heer D.G.Croes daar op doelt, de bevoegdheid tot de vervanging van meubilair, tot aanwending van het crediet voor meubilair en leermiddelen, aan het bestuur van het bijzonder onderwijs is overgelaten. Het is een kwestie van tijd, heb ik zo juist gezegd, omdat in de eerste plaats bij de bouw van nieuwe scholen direct wordt voorzien in de aanschaffing van nieuw meubilair. Vervanging van oud meubilair zal enige tijd vorderen, omdat het eilandgebied deze zorg pas een paar jaar opgedragen is.

Ik heb zeer tot mijn spijt de heer Tromp met betrekking tot de kwestie van de studiebeurzen woorden in de mond gelegd, die hij niet heeft geuit. Ik ben blij, dat mijn aandacht daarop gevestigd werd in de eerste plaats, maar des te meer ben ik blij te vernemen, dat bij het doen van een aanbeveling de commissie niet wist, dat vrije over-

tocht naar Nederland o.a. toegekend is aan een familielid van een Gedeputeerde. Des te meer ben ik blij daarom, omdat de commissie, die dit het eerst verzorgt, dus niet eens wist, dat het ging om een familielid van een Gedeputeerde. Wanneer het Bestuurscollege conform dat advies heeft besloten, zou dan het Bestuurscollege wel een familielid van een bepaalde Gedeputeerde hebben voorgetrokken?

Mijnheer de Voorzitter, er is inderdaad door de commissie voor de bestudering van gelijkstelling van het voorbereidend onderwijs 18 Juli 1956, ongeveer vier of vijf maanden geleden, een rapport ingediend. Over dit rapport is het Bestuurscollege zich bezig te beraden. Behalve dat heeft het Bestuurscollege met betrekking tot dit rapport contact opgenomen met het Bestuurscollege van het eilandgebied Curaçao. Het zal voor U allen duidelijk zijn, dat het niet mogelijk is zonder gemeenschappelijk overleg op een onderwerp als gelijkstelling van bijzonder voorbereidend onderwijs te beslissen, evengoed als wij het niet aangenaam zouden vinden wanneer het eilandgebied Curaçao dat zou doen zonder ons daar in te kennen.

In de kwestie van de afschaffing van schoolgelden heb ik inderdaad een toezegging aan de Raad gedaan. De commissie bestaat o.a. uit de heer Kok, die in opdracht van het Bestuurscollege dit jaar bijna twee maanden weg is geweest en kort daarna werd overgeplaatst, de heer Kerstens, secretaris van het eilandgebied, die eveneens afwezig is geweest. De commissie moet aangevuld worden , en ik kan hierbij de toezegging doen, dat dit zal gebeuren, om het werk voort te zetten. De commissie heeft zich in hoofdzaak voor zover het mogelijk was bezig gehouden met het Nijverheidsonderwijsbesluit.

Over de kwestie van de h.b.s. zal ik niet verder uitwijden, want ik meen, dat de heer Tromp het min of meer met mij eens is, dat dit een onderwerp dient te worden van gedegen studie, voordat wij met concrete voorstellen komen.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, een woord naar aanleiding van de be-

schuldigingen en verdachtmakingen van de heer Eman. Van de dekmantel van de immuniteit heeft de heer Eman misbruik gemaakt om valse aantijgingen te doen tegen mijn persoon en de persoon van de heer Croes. De heer Croes heeft hem reeds van antwoord gediend. De heer Eman heeft o.a. gezegd, dat ik mij verrijk met de gemeenschapsgelden door middel van het laten werken van een particuliere truck ten name van Emilio Kwidama bij de Dienst van Openbare Werken. De heer Eman heeft zijn teleurstelling er over uitgesproken, dat de commissie niet ingesteld zal worden. Deze teleurstelling kan ik de heer Eman ontnemen, volkomen ontnemen, als hij buiten deze Raad in het openbaar ten overstaan van getuigen hetzelfde herhaalt. Dan zal ik hem te bevoegder plaatse zijn verdiende straf laten genieten.

Hij heeft het gehad over intimidatie van arbeiders. Mij zijn geen gevallen van intimidatie bekend en ik zou gaarne namen willen horen of de werknemers bij de Dienst van Openbare Werken willen zien, die kunnen verklaren, dat ze door mij geintimideerd zijn geworden om welke reden dan ook.

De heer Eman sprak ook over het bouwplan van de heer Croes. Ik ben teleurgesteld, dat de heer Eman niet de moed heeft gehad om even zijn foto-copie, het bewijs dus dat hij heeft, te laten waarmerken door de Voorzitter. Er zijn bij bouwvergunningen twee authentieke stukken. Een is bij de Dienst van Openbare Werken en het andere wordt gestuurd naar de belanghebbende. Het is gebruikelijk, dat alle aanvragen, die door de firma Petrona & Croes worden ingediend aan de firma Petrona & Croes worden teruggezonden. De plannen, waarvan de heer Eman een copie zou hebben, zijn eveneens aan het kantoor van Petrona & Croes teruggezonden en vanavond door mij uit de file gehaald. De heer Eman heeft beweerd, dat ik in mijn verstrooidheid in een bar de tekening heb laten liggen; hij zou daarvan een foto-copie hebben laten maken en daarna terug hebben laten bezorgen op het kantoor van Petrona & Croes. Ik heb hier twee authentieke stukken, het plan voor de heer Croes bestaat uit twee bladen. De heer Eman

heeft een foto-copie van een plan dat een zwarte plek vertoont; die plek is van een stuk papier dat bij het nemen van de foto-copie gelegd is op het waarmerk van de tekening. De heer Eman heeft vanmiddag hier beweringen gelanceerd, wat betreft zijn bewijs, die als een boemerang zullen werken op zijn handlangers bij de afdeling Bouw- en Woningtoezicht van de Dienst van Openbare Werken, die het authentieke stuk uit het archief daar hebben gelicht en aan hem hebben afgestaan om er een foto-copie van te maken. Dat zijn de praktijken van de heer Eman. Het ene stel van het authentieke stuk is hier, het andere stel is bij de Dienst van Openbare Werken.

Mijnheer de Voorzitter, nogmaals ik herhaal het verzoek aan de heer Eman: Beschuldigt U mij in het openbaar van dezelfde feiten in het bijzijn van getuigen. Ik dank U.

De heer I.S.de CUBA, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, in mijn antwoord aan de heer Werleman over de kosten van het ploegen, heb ik mij vergist. Het tarief voor de ploegendienst bedraagt: een dag tractorhuur f. 25,--; één dag ploeghuur f. 5,--, samen dus f. 30,--; ik had eerder f. 25,-- gezegd voor beide.

De heer Werleman zou verder nog graag willen weten of de heer Robins een soort partnership heeft met Albert Pinkus. Van zulk een partnership is ons niets bekend. Dat de heer Robins kennis heeft van hydroponics, kan ik de heer Werleman wel verzekeren; de heer Robins heeft vele jaren in Porto Rico met hydroponics gewerkt.

Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Petronia heeft gevraagd om staande de vergadering een P.M.-post op te brengen voor waterkoelers voor de scholen. P.M.-posten hebben altijd bezwaren. Heeft de heer Petronia bezwaar, dat wij toezeggen, dat wij het nodige crediet op de eerstvolgende suppletoire begroting voor 1957 plaatsen?

De heer E.O.PETRONIA, Gedeputeerde: Ik heb geen bezwaar, Mijnheer de Voorzitter.

Overgegaan wordt tot de artikelsgewijze behandeling van de begroting.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de posten:

Titel A. Gewone Dienst.

Hoofdstuk I, paragraaf 1,

1 01 01 0 01, 1 01 01 0 02, 1 01 01 0 74,

2 01 01 0 01, zoals gewijzigd bij nota van wijzigingen, en

2 01 01 1 01.

Post 2 01 01 2 01.

De heer Th.J.Figaroa wenst deze post in stemming te brengen. Dit verzoek wordt gesteund door de leden F.B.Tromp en A.Werleman.

Post 2 01 01 2 01 wordt aangenomen met 12 stemmen vóór en 5 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: W.C.Anslijn, D.C.Mathew, J.R.L.Beaujon, A.I.W.Wijngaarde, E.R.Finck, E.O.Petronia, P.Croes, O.S.Henriquez, J.H.Lake, I.E.Faneyte, J.M.Leonardo, O.Croes en F.V.Laclé.

Tegen stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, D.G.Croes, C.A.Eman en F.B.Tromp.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de posten:

2 01 01 0 05, 2 01 01 0 21, 2 01 01 0 23, 2 01 01 0 31, 2 01 01 0 35,
2 01 01 0 37, 2 01 01 0 39, 2 01 01 0 41, 2 01 01 0 42, 2 01 01 0 51,
2 01 01 0 52, 2 01 01 0 53, 2 01 01 0 57, 2 01 01 0 58, 2 01 01 0 61,
2 01 01 0 71, 2 01 01 0 79, 2 01 01 0 81 en 2 01 01 9 99,

paragraaf 2,

1 01 02 0 03, 1 01 02 0 21, 1 01 02 0 27, 1 01 02 0 73, 1 01 02 0 75 en 1 01 02 9 99.

Post 2 01 02 0 01.

De heer Th. J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, mogen wij een lijst ontvangen van de werkzaamheden, die de tweede ambtenaar in algemene dienst, de heer Erasmus, tot nu toe heeft verricht?

De VOORZITTER: U bedoelt zeker de taakomschrijving?

De heer TH.J.FIGAROA: Neen, Mijnheer de Voorzitter, een opgave van wat hij tot nu toe heeft verricht.

Post 2 01 02 0 01 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de posten:

2 01 02 0 04, 2 01 02 0 21, 2 01 02 0 23, 2 01 02 0 37, 2 01 02 0 38, 2 01 02 0 39, 2 01 02 0 41, 2 01 02 0 42, 2 01 02 0 46, 2 01 02 0 51, 2 01 02 0 52, 2 01 02 0 53, 2 01 02 0 57, 2 01 02 0 58, 2 01 02 0 61, 2 01 02 0 67, 2 01 02 0 68, 2 01 02 0 71, 2 01 02 0 73, 2 01 02 0 81.

Post 2 01 02 1 79.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, nu we eenmaal een jurist in dienst hebben, moeten we nu nog geld betalen voor deskundig advies? Aan wie wordt dat betaald?

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: De post is omschreven met de woorden: "Deskundig advies" en niet: "Juridisch advies". Nu we een jurist hebben, zullen we inderdaad voor juridische zaken gebruik kunnen maken van deze jurist, maar toch lijkt het ons raadzaam, Mijnheer de Voorzitter, om crediet te hebben, zoals ieder jaar, om eventueel ook andere deskundige adviezen te kunnen inwinnen.

Post 2 01 02 1 79 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de posten:

2 01 02 2 79, 2 01 02 3 79, 2 01 02 9 99,

1 01 03 0 04, 1 01 03 0 05, 1 01 03 0 22, 1 01 03 0 75, 1 01 03 0 76,

1 01 03 1 22, 1 01 03 9 99,

2 01 03 0 01, 2 01 03 0 03, 2 01 03 0 04, 2 01 03 0 21, 2 01 03 0 23,

2 01 03 0 37, 2 01 03 0 39, 2 01 03 0 41, 2 01 03 0 42, 2 01 03 0 43,

2 01 03 0 51, 2 01 03 0 52, 2 01 03 0 53, 2 01 03 0 57, 2 01 03 0 58,

2 01 03 0 61, 2 01 03 0 67, 2 01 03 0 73, 2 01 03 0 79, 2 01 03 0 81,

2 01 03 9 99,

paragraaf 3,

1 01 04 0 99,

2 01 04 0 01, 2 01 04 0 04, 2 01 04 0 21, 2 01 04 0 23, 2 01 04 0 39,

2 01 04 0 41, 2 01 04 0 42, 2 01 04 0 51, 2 01 04 0 52, 2 01 04 0 53,

2 01 04 0 55, 2 01 04 0 57, 2 01 04 0 58, 2 01 04 0 61, 2 01 04 0 64,

2 01 04 0 67. 2 01 04 0 68 en 2 01 04 9 99.

Paragraaf 4. Post 2 01 05 0 01.

De heer Th.J.Figaroa vraagt hoofdelijke stemming. Dit verzoek wordt gesteund door de leden F.B.Tromp en A.Werleman.

De heer D.G.CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik acht de gelden, uitgetrokken voor dit onderdeel van de bestuurstaak, geheel overbodig. Het gouvernement van de Nederlandse Antillen heeft een Voorlichtingsdienst in het leven geroepen om een partijgenoot aan een goed betaald baantje te helpen. De weg was derhalve geopend om op Aruba dezelfde gunsten te kunnen uitdelen. De parallel is nog verder te trekken. Is van de gouvernements-voorlichtingsdienst nog niets uitgegaan, van de Arubaanse voorlichtingsdienst is evenmin iets behoorlijks uitgegaan. Vroeg men voor de gouvernements-voorlichtingsdienst een niet te groot

bedrag aan, hetwelk later met sprongen omhoog ging, hetzelfde is het geval met de Arubaanse voorlichtingsdienst. In 1956 vroeg men aan f. 13.200,--, in 1957 f. 50.410,--. Benoemde men als voorlichtingsambtenaar bij het land een niet-landskind, hij was toch altijd nog rijksburger. Op Aruba ging men een stapje verder en benoemde men een vreemdeling. Is het o.m. taak van de gouvernements-voorlichtingsambtenaar de banden met het nabuurland nauwer aan te halen, de taak van de Arubaanse voorlichtingsambtenaar is wel speciaal het nauwer aanhalen van de banden met een der politieke partijen in dat nabuurland. Het enige wat van de Arubaanse voorlichtingsambtenaar gezegd kan worden is dat de jonge meisjes op de kantoren behorende tot de P.P.A., door deze voorlichtingsambtenaar uitstekend worden voorgelicht. Ik ben dan ook niet bereid om voor deze voorlichting enig crediet toe te staan. Daarom wens ik het volgende amendement in te dienen: "Voorlichtingsdienst", omvattenden de posten 2 01 05 0 01 t/m 2 01 05 0 61, en de posten 2 01 05 1 58 en 2 01 05 9 99, wordt in zijn geheel afgevoerd. Men kan deze gelden beter gebruiken om waterkoelers te kopen en de verouderde schoolbanken van de kinderen te vernieuwen.

De VOORZITTER: Mijnheer Figaroa mag ik U vragen, heeft U bezwaar tegen deze hele dienst, dus deze hele paragraaf?

De heer TH.J.FIGAROA: Ja, Mijnheer de Voorzitter, tegen de hele paragraaf.

De VOORZITTER: De heer D.G.Croes wenst nog post 2 01 05 1 58 te handhaven?

De heer D.G.CROES: Neen, Mijnheer de Voorzitter, ik ben tegen de gehele paragraaf.

In stemming wordt gebracht paragraaf 4 in haar geheel.

Paragraaf 4 wordt in haar geheel aangenomen met 13 stemmen vóór en 5 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: O.Croes, F.V.Laclé, W.C.Anslijn, D.C.Mathew, J.R.L.Beaujon, A.I.W.Wijngaarde, E.R.Finck, E.O.Petronia, P.Croes, O.S.Henriquez, J.H. Lake, I.E.Faneyte en J.M.Leonardo.

Tegen stemmen de leden: Th.J.Figaróa, A.Werleman, D.G.Croes, C.A. Eman en F.B.Tromp.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de posten:

paragraaf 5:

1 01 06 0 06,

2 01 06 0 82,

Hoofdstuk II, paragraaf 1,

1 02 01 0 07, 1 02 01 0 36, 1 02 01 0 37, 1 02 01 0 46, 1 02 01 9 99,

2 02 01 0 01, 2 02 01 0 23, 2 02 01 0 41, 2 02 01 0 43, 2 02 01 0 63,

2 02 01 0 68, 2 02 01 0 79, 2 02 01 0 82, 2 02 01 0 83, 2 02 01 1 66,

2 02 01 1 67, 2 02 01 1 69, 2 02 01 2 65, 2 02 01 2 82, 2 02 01 9 99,

Hoofdstuk III, paragraaf 1,

1 03 01 0 22, 1 03 01 0 74 en 1 03 01 9 99.

Post 2 03 01 0 02.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wou vragen of het Bestuurscollege het niet eens is met mij, dat het personeel, dat voor de brandweer gebruikt wordt zoveel mogelijk in de nabijheid van de brandweergarages moet wonen en vooral nu men deze gecentraliseerd heeft bij het vliegveld? Wij vragen ons af of het niet beter is, dat men voor een goede dienstverlening bij alle eventualiteiten, en speciaal op het vliegveld, Mijnheer de Voorzitter, direct over het nodige personeel kan beschikken. Ik zou graag van het Bestuurscollege willen vernemen of het bereid is om een meer-jarenplan voor bouw van

dienstwoningen op te stellen, opdat dit personeel bij het vliegveld kan wonen. Want zoals het nu is, is het personeel verspreid over het eiland en daardoor is het moeilijk om, wanneer er iets ernstigs gebeurt, direct het nodige personeel bij de hand te hebben. We zouden gaarne deze kwestie in de aandacht van het Bestuurscollege aanbevelen.

De VOORZITTER: Wil de Commissaris van Politie zo vriendelijk zijn om ons in te lichten over deze zaak?

De heer mr H.C.WILLEMSEN, Commissaris van Politie: Mijnheer de Voorzitter, de brandweer kan, zoveel betreft het politiepersoneel, ten aanzien waarvan er naar gestreefd wordt, dat in Oranjestad en in St. Nicolaas gecentraliseerd te laten wonen, worden gealarmeerd via een sirene. Anders is het bij het vliegveld. Het vliegveld is gedurende de dag- en de avonduren bezet, dan zijn er dus ploegen personeel die direct de brandweereenheden daar kunnen bezetten. Maar vanaf 's avonds 10 uur tot 's morgens 7 uur is er geen personeel. Ik vermoed, dat de heer Werleman bedoelt, dat daar personeel woonachtig zou moeten zijn, om dan ook daar de brandweereenheden te kunnen bemannen. Dat zou inderdaad de brandweerdienst ten goede komen.

De VOORZITTER: U begrijpt natuurlijk wel, dat als we daar woningen gaan bouwen, dit aanzienlijke kosten met zich mede zal brengen. Acht U deze kosten in overeenstemming met het gevaar?

De heer mr H.C.WILLEMSEN, Commissaris van Politie: Ja, ik dacht het wel, te meer, Mijnheer de Voorzitter, daar de luchthaven een internationale invalhaven is. We kunnen elk ogenblik, ook gedurende de nacht, een vliegtuig verwachten en het zal dan veelal een vliegtuig zijn, dat te kampen heeft met moeilijkheden en waarbij de brandweer paraat moet zijn.

De VOORZITTER: Mijnheer Werleman, we zullen Uw suggestie nader onderzoeken en gaarne in overweging nemen als daar termen toe gevon-

den kunnen worden.

Zonder hoofdelijke stemming wordt post 2 03 01 0 02 aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de posten:

2 03 01 0 23, 2 03 01 0 41, 2 03 01 0 42, 2 03 01 0 51, 2 03 01 0 52,
2 03 01 0 57, 2 03 01 0 58, 2 03 01 0 60, 2 03 01 0 61, 2 03 01 0 67,
2 03 01 0 68, 2 03 01 0 84, 2 03 01 1 84, 2 03 01 2 84, 2 03 01 9 99,

paragraaf 2,

1 03 02 0 24, 1 03 02 0 25, 1 03 02 0 26, 1 03 02 1 26,
2 03 02 0 01, 2 03 02 0 02, 2 03 02 0 03, 2 03 02 0 21, 2 03 02 0 23,
2 03 02 0 37, 2 03 02 0 41, 2 03 02 0 42, 2 03 02 0 43, 2 03 02 0 51,
2 03 02 0 53, 2 03 02 0 57, 2 03 02 0 58, 2 03 02 0 61, 2 03 02 0 62,
2 03 02 0 67, 2 03 02 0 70, 2 03 02 9 99,

paragraaf 3,

2 03 03 0 79,

paragraaf 4,

1 03 04 0 47,
2 03 04 0 06, 2 03 04 0 85, 2 03 04 1 85, 2 03 04 2 85, 2 03 04 3 85,
2 03 04 4 85, 2 03 04 9 99,

paragraaf 5,

1 03 05 0 48,
2 03 05 0 01, 2 03 05 0 06, 2 03 05 9 99,

Hoofdstuk IV, paragraaf 1,

1 04 01 0 27, 1 04 01 9 99,
2 04 01 0 01, 2 04 01 0 21, 2 04 01 0 23, 2 04 01 0 37, 2 04 01 0 38,
2 04 01 0 39, 2 04 01 0 41, 2 04 01 0 42, 2 04 01 0 51, 2 04 01 0 52,
2 04 01 0 53, 2 04 01 0 57, 2 04 01 0 58, 2 04 01 0 61, 2 04 01 0 63,

2 04 01 0 64, 2 04 01 0 67, 2 04 01 0 68, 2 04 01 0 79, 2 04 01 0 81, 2 04 01 9 99,

paragraaf 4,

1 04 04 0 28,

2 04 04 0 01, 2 04 04 0 23, 2 04 04 0 41, 2 04 04 0 45, 2 04 04 0 46, 2 04 04 0 51, 2 04 04 0 60, 2 04 04 0 63, 2 04 04 0 79, 2 04 04 1 45, 2 04 04 1 79, 2 04 04 2 79, 2 04 04 3 79, 2 04 04 4 79 en 2 04 04 9 99.

De VOORZITTER: Mijne heren, heeft U bezwaar, dat wij de posten paragraafsgewijze in stemming brengen, dat zal veel in tijd schelen.

De Raad heeft hiertegen geen bezwaar.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden vervolgens aangenomen:

paragrafen 5, 6 en 7A, alsmede

post 1 04 08 0 22 van paragraaf 7B.

Hoofdstuk IV, paragraaf 7B, post 1 04 08 0 49.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, wat is de reden, dat men er toe overgegaan is om keurloon in rekening te brengen voor het lokale vee? Hierdoor wordt het levensonderhoud van de mensen verhoogd, want als men voor een geit f. 1.15 in rekening brengt aan keurloon, en een geit weegt zowat 20 pond, dan wordt daardoor een pond vlees automatisch met 5 ct. verhoogd.

De VOORZITTER: Kan de heer Diemont hierover misschien nadere inlichtingen geven?

De heer DIEMONT, waarnemend hoofd van de Veterinaire Dienst: Mijnheer de Voorzitter, deze keurlonen worden geheven wegens dienstverlening aan de bevolking, daar wordt voor gewerkt en daar moet de ambtenaar voor betaald worden. Ik meen, met de huidige vleesprijzen,

dat het niet een grote verhoging is, als ze omslaat per pond. Ik kan hier wijzen op ons zustereiland Curaçao, waar de heffing van keurloon voor lokaal vee al reeds lange tijd geldt. In het begin zijn er altijd enige bezwaren tegen. Ik kan echter bevestigen, dat de geldende vleesprijzen daardoor niet noemenswaard verhoogd worden. U moet het zo zien, dat de kosten van de slagers iets verhoogd worden, maar de bevolking betaalt voor het vlees uieindelijk hetzelfde. De oorzaak, dat de kleinveeprijzen verhoogd zijn, is dat wij te weinig geiten hebben door het afsluiten van het gebied waar we vroeger geiten vandaan kregen, n.l. Colombia en dat is weer gebeurd om ziekten te voorkomen. Wij doen alle mogelijke moeite om de aanvoer van klein vee te vergroten, wij hebben op het ogenblik gebrek aan ongeveer 4000 stuks kleinvee per jaar. Hierdoor zullen de prijzen natuurlijk iets verhoogd worden. Ik wil hiermede betogen, dat het weinige dat aan keurloon meer binnenkomt, niet ten nadele komt van de koper, van de consument, maar iets in het nadeel van de verkoper, die echter een meerdere efficiency kan betrachten en daardoor zijn inkomsten gelijk kan houden.

De VOORZITTER: Met andere woorden, het keurloon drukt niet op de kleine man.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, ik ben het er niet mee eens, dat het keurloon niet aan de consument in rekening zal worden gebracht. Het zal niet direct aan de consument in rekening worden gebracht, maar eens zal deze er voor moeten betalen. Ik zie niet in waarom wij voor deze dienst, die in het algemeen belang werkt, keurloon in rekening moeten brengen. Daarom ben ik tegen deze post en vraag hoofdelijke stemming, Mijnheer de Voorzitter.

Dit verzoek wordt gesteund door de leden F.B.Tromp en A.Werleman.

Post 1 04 08 0 49 wordt aangenomen met 13 stemmen vóór en 5 stem-

men tegen.

Vóór stemmen de leden: J.H.Lake, I.E.Faneyte, J.M.Leonardo, O.Croes F.V.Laclé, W.C.Anslijn, D.C.Mathew, J.R.L. Beaujon, A.I.W.Wijngaarde, E.R.Finck, E.O. Petronia, P.Croes en C.S.Henriquez.

Tegen stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, D.G.Croes, C.A.Eman en F.B.Tromp.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de posten:

1 04 08 0 50, 1 04 08 0 51, 1 04 08 0 52,

paragraaf 7C, paragraaf 7D en paragraaf 7E, alsmede van paragraaf 8, de post 1 04 12 9 99.

Paragraaf 8.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb meermalen in deze Raad naar voren gebracht, dat indertijd in verband met de gelekoortsmuskietbestrijding overal de bevolking werd gezegd om lege blikken enz. op een hoop te zetten en dat de Dienst van Openbare Werken ze binnen twee weken zou komen ophalen. Mijnheer de Voorzitter, het is nu al maanden, dat die vuilnishopen overal op het eiland liggen en niemand komt opdagen om ze weg te halen. Als men de ophaaldienst opbelt, is men bang, dat men straks de rekening gepresenteerd krijgt. Daarom blijft alles liggen en daar bevordert men juist het broeien van die beesten mee. Ik wil dus nogmaals aandringen, dat men zo spoedig mogelijk deze dingen opruimt, Mijnheer de Voorzitter.

De VOORZITTER: Kan de heer Schuit misschien nadere inlichtingen geven over deze zaak?

De heer N.SCHUIT, waarnemend Hoofd van de Dienst van Openbare Werken: Mijnheer de Voorzitter, we hebben gedurende het gehele jaar gewerkt met 2 trucks, aangezien het crediet, dat daarvoor beschikbaar was, f. 50.000,-- bedroeg. Slechts vanaf ongeveer November, dus de laatste paar maanden, zijn we in staat geweest om op het restant cre-

diet met vier trucks te rijden. Het aantal aanvragen echter van de Gezondheidsdienst was zó groot, dat we ook met deze vier trucks niet in staat waren om aan alle aanvragen te voldoen. We hebben dit destijds ook met het Hoofd van de Gezondheidsdienst besproken en deze heeft daarop zijn aanvragen gestopt totdat we bijgewerkt waren en we konden werken in overeenstemming met het restant crediet.

Paragraaf 8 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de posten 2 04 13 0 02 t/m 2 04 13 0 70 van paragraaf 9.

Post 2 04 13 1 55.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, welke muziektent wordt hier bedoeld?

De VOORZITTER: De muziektent in het Willem de Zwijgerpark.

De heer TH.J.FIGAROA: Dan wil ik de betrokken Gedeputeerde vragen of het nog geen tijd is om dit park voor het publiek open te stellen en verlichting daarin aan te brengen en of het Bestuurscollege bereid is te zijner tijd het nodige crediet daarvoor suppletoir op te brengen.

De heer E.O.PETRONIA, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, er is bij het Bestuurscollege aanhangig een voorstel van de ambtenaar van het Domeinbeheer en het hoofd van de Dienst van Openbare Werken met betrekking tot dit onderwerp. Daarover heeft het Bestuurscollege zich nog niet uitgesproken.

De VOORZITTER: Wil de heer Figaroa ons toestaan eerst de adviezen te bekijken alvorens we een toezegging doen?

De heer TH.J.FIGAROA: Ja, Mijnheer de Voorzitter.

Post 2 04 13 1 55 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de posten 2 04 13 1 69 en 2 04 13 9 99 van paragraaf 9, paragraaf 10,

Hoofdstuk V, paragraaf 1,

Hoofdstuk VI, paragrafen 1, 2, en 3,

Hoofdstuk VII, paragraaf 1, ontvangsten, paragraaf 1, uitgaven: de posten 2 07 01 0 01 t/m 2 07 01 2 65.

Post 2 07 01 2 82.

De VOORZITTER: Er is een amendement op deze post ingediend door de heren F.B.Tromp, A.Werleman en Th.J.Figaroa. Is de heer Werleman bereid om dit amendement nader toe te lichten?

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, er valt niet veel aan toe te voegen. Het amendement spreekt voor zich zelf. Ons voorstel is in plaats van f. 700.000,-- voor de boulevard slechts f. 100.000,-- te gebruiken en het vrijkomende bedrag van f. 600.000,-- voor de aanleg van de in het amendement genoemde wegen in de buitendistricten Verschillende van deze wegen zijn ook genoemd, als ik het goed heb, door leden van de andere kant. Ik hoop, dat ze ons in deze zullen steunen.

De VOORZITTER: Mijnheer Werleman, het spijt ons erg maar we kunnen dit amendement niet zo overnemen. Ik wil niet zeggen, dat wij er ten slotte bezwaren tegen zouden gehad hebben, maar zoals het hier ligt is het onmogelijk om het te beoordelen. Wenst U het amendement in stemming te brengen?

De heer A.WERLEMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter.

De VOORZITTER: Het amendement van de heer Werleman c.s. wil dus deze post splitsen; alleen maar een bedrag van f. 100.000,-- voor de boulevard van Oranjestad-Malmok beschikbaar stellen en de rest ge-

bruiken voor de wegen naar Ajo, Tanki Kas Ariba, Catashi, wegen die uiteindelijk aangelegd zullen worden, maar waarvan wij op het ogenblik niet kunnen beloven, dat ze in 1957 aangelegd zullen worden. We kunnen dat op het ogenblik niet overzien.

Het amendement van de heer Werleman wordt verworpen met 5 stemmen vóór en 13 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, D.G.Croes, C.A. Eman en F.B.Tromp.

Tegen stemmen de leden: P. Croes, O.S.Henriquez, J.H.Lake, I.E. Faneyte, J.M.Leonardo, O.Croes, F.V.Laclé, W.C.Anslijn, D.C.Mathew, J.R.L.Beaujon, A.I. W.Wijngaarde, E.R.Finck en E.O.Petronia.

Post 2 07 01 2 82 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de posten:

2 07 01 2 83, 2 07 01 2 84, 2 07 01 9 99,

paragrafen 3, 4 en 5,

Hoofdstuk VIII, paragrafen 1, 2, 3, 4, 5 en 6,

Hoofdstuk IX, paragrafen 1, 2 en paragraaf 3, ontvangsten, en van paragraaf 3, uitgaven de posten 2 09 03 0 01 t/m 2 09 03 7 49.

Post 2 09 03 8 49.

De VOORZITTER: Er is een amendement ingediend door de heren A.Werleman, Th.J.Figaroa en F.B.Tromp op post 2 09 03 8 49: Geldelijke ondersteuning aan behoeftigen. Wil de heer Werleman dit amendement nader toelichten?

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, in verband met het feit dat, naar ik heb gehoord, het Bestuurscollege werkelijk van plan is om de door ons indertijd ingediende ontwerp-verordening tot steunverlening aan behoeftigen over te nemen, denken we dat het nodig is om het bedrag van f. 55.000,-- te verhogen tot f. 100.000,--. Daartoe

dient dit amendement.

De VOORZITTER: Zoals ik U gezegd heb ligt het inderdaad in de bedoeling van het Bestuurscollege om de regeling te herzien. Ik kan U de toezegging doen, dat indien deze post niet voldoende blijkt te zijn, wij gaarne suppletoir aanvulling zullen vragen. Kunt U daar genoegen mee nemen?

De heer A.WERLEMAN: De gelden zijn er, Mijnheer de Voorzitter. We wijzen de middelen aan. Daarom zie ik niet in waarom ik het amendement moet intrekken.

De VOORZITTER: U zegt: Er is f. 100.000,-- nodig; het kan net zo goed f. 110.000,-- zijn.

De heer A.WERLEMAN: Dan wordt het bedrag later verhoogd.

De VOORZITTER: Dan wordt het mijl op zeven. U hebt toch veel meer aan de toezegging, dat wij het crediet zullen aanvullen bij de eerste suppletoire begroting naar behoefte? Wilt U Uw amendement in stemming doen brengen?

De heer A.WERLEMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter.

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van het amendement van de heren F.B.Tromp, A.Werleman en Th. J.Figaroa, wil ik het volgende naar voren brengen. Door de Dienst voor Arbeidszaken en Maatschappelijke Zorg werd op verzoek van het Bestuurscollege een herzieningsplan ingediend met betrekking tot het verlenen van onderstand aan on- en minvermogenden. Aangezien dit herzieningsplan een paar dagen geleden werd ingediend, is het nog in studie bij het Bestuurscollege. Indien het Bestuurscollege overgaat tot het overnemen van dit herzieningsplan, dat een verhoging van de schalen inhoudt, welke toegepast worden bij het uitkeren van onderstand, zal

voor deze post een totaalbedrag van minimaal f. 155.000,-- voor het dienstjaar 1957 nodig zijn. De hoop wordt uitgesproken, dat als het zo ver is, het Bestuurscollege bij het suppletoir opbrengen van het verschil van f. 100.000,-- op de medewerking van de Raad zal mogen rekenen.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, wij weten niet wat de regeling van het Bestuurscollege inhoudt en we weten wèl wat onze regeling inhoudt. Ik denk, dat ons voorstel vèr-strekkender is dan dat van het Bestuurscollege. Daarom handhaven we ons voorstel. Indien het bedrag van f. 100.000,-- niet voldoende mocht blijken, dan kan het later suppletoir nog worden verhoogd.

De heer P.CROES, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, inderdaad heeft de heer Werleman gelijk, dat hij niets afweet van de regeling van het Bestuurscollege. Zo'n regeling heeft ook nooit bestaan. Wij hebben alleen een brief van de toenmalige Minister van Sociale Zaken, de heer Eman, gekregen, gedateerd precies een maand vóór de verkiezingen van 1954, op grond van welke brief we tot nu toe werken. Wij hebben daarom opdracht gegeven aan het Hoofd van de Dienst voor Arbeidszaken en Maatschappelijke Zorg om ons van advies te dienen, teneinde een nieuwe regeling in het leven te roepen. Dit advies hebben we een paar dagen geleden gekregen. Ik herhaal de toezegging van het Bestuurscollege en ik hoop, dat deze tegemoet komt aan de wens van de heren Werleman, Figaroa en Tromp.

De heer Werleman verzoekt zijn amendement in stemming te brengen.

Het amendement van de heer Werleman wordt verworpen met 5 stemmen vóór en 13 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: A.Werleman, D.G.Croes, C.A.Eman, F.B. Tromp en Th.J.Figaroa.

Tegen stemmen de leden: E.R.Finck, E.O.Petronia, P.Croes, O.S. Henriquez, J.H.Lake, I.E.Faneyte, J.M. Leonardo, O.Croes, F.V.Laclé, W.C.Anslijn, D.C.Mathew, J.R.L.Beaujon en A.I.W. Wijngaarde.

Zonder hoofdelijke stemming wordt post 2 09 03 8 49 aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen post 2 09 03 9 99 en paragraaf 4.

De VOORZITTER: De heer Werleman heeft geen bezwaar tegen deze paragraaf zoals ze nu luidt, maar wenst er aan toe te voegen een post "2 09 04 0 84: Don Boscostichting P.M.". Wilt U dit amendement nader toelichten, Mijnheer Werleman?

De heer A.WERLEMAN: Dit behoeft geen nadere toelichting, Mijnheer de Voorzitter. Het Bestuurscollege heeft reeds toegezegd in de gewenste richting te zullen werken. Daarom kan de Raad alvast met een P.M.-post hier aangeven, dat hij te zijner tijd de nodige gelden hiervoor beschikbaar zal stellen.

De VOORZITTER: Mijnheer Werleman deze paragraaf is bedoeld voor de jaarlijks terugkerende subsidies. Het ligt in het voornemen van het Bestuurscollege om uit te voeren, datgene wat we zo juist beloofd hebben. Indien U persé op Uw amendement staat, dan moet de P.M.-post niet hier staan maar op de Kapitaaldienst. Hebt U bezwaar de behandeling van Uw amendement uit te stellen tot straks?

De heer A.WERLEMAN: Neen, Mijnheer de Voorzitter.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:

Hoofdstuk X, paragrafen 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, en 12,

Hoofdstuk XI, paragraaf 1, ontvangsten, de post: 1 11 01 0 61.

Post 1 11 01 0 62.

De VOORZITTER: Ten aanzien van post 1 11 01 0 62 is een amendement ingediend door de heren A.Werleman, Th.J.Figaroa en F.B.Tromp om het bedrag van f. 165.000,-- af te voeren. Wilt U het amendement nog nader toelichten, Mijnheer Werleman?

De heer A.WERLEMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter, ik wil het amendement gaarne toelichten en tegelijk vragen of U de motie nogmaals in behandeling wil brengen, die wij bij de suppletoire begroting hebben ingediend. Indertijd hebben enkele leden daartegen gestemd, omdat ze van meningswaren, dat wij dit onderwerp moesten aansnijden bij de behandeling van de begroting voor 1957. We hopen, dat ze bij deze gelegenheid geen bezwaar zullen hebben tegen deze motie.

Mijnheer de Voorzitter, het betreft hier een bedrag van f.165.000; daartegenover staan de inkomsten, dat hebben we reeds gezegd, uit verhoging van de post winstbelasting. Aangezien het Bestuurscollege ons noch een positief, noch een negatief antwoord heeft gegeven en wij van mening zijn, dat deze kwestie de Eilandsraad aangaat, aangezien wij de middelen zullen missen indien straks de ontwerp-landsverordening tot intrekking of tot afschaffing van gebruiksbelasting wordt aangenomen, hebben we thans voorgesteld om door een motie onze mening kenbaar te maken in positieve zin. Ik verzoek U deze motie thans te willen behandelen, alsmede ons amendement.

De VOORZITTER: Mijnheer Werleman, het zij nogmaals gezegd, wij zeggen niet, dat we er tegen zijn, alleen kunnen we beleefdheidshalve niet vooruitlopen op het ontwerp van de bedoelde landsverordening. Dit is de enige reden waarom wij eventueel tegen zouden zijn.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, onze fractie zou het ook toejuichen als we de gebruiksbelasting helemaal konden afschaffen, maar we zijn nog steeds de mening toegedaan, dat de wetgeving terzake

niet in onze handen ligt. We kunnen daarom onze stem niet geven aan de afvoering van het bedrag wegens de gebruiksbelasting. We zullen daarom tegen stemmen.

De VOORZITTER: Mag ik nog even de motie voorlezen? Zij luidt:

"Overwegende, dat thans een ontwerp Landsverordening tot intrekking van de Gebruiksbelastingverordening 1908 (Pb. 1908 - no. 45) en tot wijziging van de Landsverordening op de Inkomstenbelasting 1943 (Pb. 1956 - no. 9) bij de Staten aanhangig is;

overwegende, dat alvorens de Staten dit ontwerp kan aannemen, overleg gepleegd dient te worden met de Eilandgebieden Aruba en Curaçao die de inkomsten van deze belasting zullen moeten derven;

overwegende, dat de kleine spaarder, nadat hij met moeite een huis heeft gebouwd, waarvan de huurwaarde op meer dan f. 35,-- per maand of f. 420,-- per jaar geschat wordt, daarvoor gebruiksbelasting moet betalen, en dat hij tevens nog grondhuur, erfpachtsrecht en inkomstenbelasting moet betalen;

overwegende, dat de inkomsten uit deze belasting voor Aruba in 1955 een bedrag van f. 175.650,96 heeft opgebracht en voor 1956 op f. 150.000,-- wordt geraamd;

overwegende, dat het billijk voorkomt deze belasting af te schaffen;

BESLUIT, het Bestuurscollege te machtigen de Staten van de Nederlandse Antillen mede te delen, dat van de zijde van het Eilandgebied Aruba geen bezwaren bestaan om bovengenoemde ontwerp-landsverordening tot intrekking van de Gebruiksbelastingverordening 1908 (Pb. 1908 - no. 45) en tot wijziging van de Landsverordening op de Inkomstenbelasting 1943 (Pb. 1956 - no. 9) per 1 Januari 1957 in werking te doen treden,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer E.R.FINCK: Wanneer is deze motie ontvangen, Mijnheer de Voorzitter?

De VOORZITTER: Zo juist, Mijnheer Finck.

De heer E.R.FINCK: Dat is een beetje te vlug voor mij om te verwerken. Ik zou de motie graag naar de afdelingen verwezen zien.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, deze zaak hebben we lang en breed besproken in de vorige vergadering bij de 4de suppletoire begroting voor 1956. Ieder lid is bekend met deze motie, men heeft er een afschrift van ontvangen, Mijnheer de Voorzitter. We zeggen de Staten, dat we geen bezwaar hebben om de gebruiksbelasting af te schaffen en we voegen de daad bij het woord en we schrappen het ontvangstbedrag uit dien hoofde van de begroting, ten teken dat we het er mee eens zijn de gebruiksbelasting per 1 Januari af te schrappen.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, bij de behandeling van de begroting verleden jaar werd mij door de heer Finck een verwijt gemaakt, dat ik in 1953 voor een verhoging van inkomstenbelasting heb gestemd. Ik ben blij dat ook hij van gedachten veranderd blijkt; beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, dat is een enigszins persoonlijke opmerking tegen mij en daarom wil ik er even op antwoorden. Het is geenszins zo, dat ik gezegd heb, dat de heer Figaroa gestemd heeft voor een belastingverhoging. Ik heb gezegd, dat de heer Figaroa gestemd heeft tegen het voorstel van mijn fractie om de mensen met een laag inkomen vrij te stellen van inkomstenbelasting. Dat staat in de notulen, ik heb ze hier en kan dit dus bewijzen. Maar ondanks dat, ben ik tegen deze motie, Mijnheer de Voorzitter.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, als de belastingwetgeving zaak van de regering is, dan hebben we ook niet het recht om als de mensen eenmaal aangeslagen zijn, hen hun belasting kwijt te schelden.

De motie van de heren A.Werleman, F.B.Tromp en Th.J.Figaroa wordt verworpen met 5 stemmen vóór en 13 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, D.G.Croes, C.A. Eman en F.B.Tromp.

Tegen stemmen de leden: F.V.Laclé, W.C.Anslijn, D.C.Mathew, J.R.L. Beaujon, A.I.W.Wijngaarde, E.R.Finck, E.O. Petronia, P.Croes, O.S.Henriquez, J.H.Lake, I.E.Faneyte, J.M.Leonardo en O.Croes.

Post 1 11 01 0 62 wordt aangenomen met 13 stemmen vóór en 5 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: I.E.Faneyte, J.M.Leonardo, O.Croes, F.V. Laclé, W.C.Anslijn, D.C.Mathew, J.R.L. Beaujon, A.I.W.Wijngaarde, E.R.Finck, E.O. Petronia, P.Croes, O.S.Henriquez en J.H.Lake.

Tegen stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, D.G.Croes, C.A. Eman en F.B.Tromp.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt post 1 11 01 0 63 aangenomen.

Post 1 11 01 0 64.

De VOORZITTER: De heren Werleman, Th.J.Figaroa en F.B.Tromp hebben een amendement ingediend om het bedrag van f. 3.575.000,-- te verhogen tot f. 3.975.000,--. Wilt U Uw amendement nog toelichten, Mijnheer Werleman?

De heer A.WERLEMAN: Neen, Mijnheer de Voorzitter, dit is reeds voldoende toegelicht.

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog even terugkomen op mijn waarschuwend woord om over te gaan tot wijzigingen in ontvangstposten zonder dat men voldoende zekerheid heeft, dat de hogere opbrengst inderdaad ontvangen zal worden. De heer Werleman, hierop wil ik nog even de aandacht vestigen, stelt voor om de post winstbelasting met f. 400.000,-- te verhogen, als ik

het goed begrepen heb, omdat hij meent, dat de Suez-kwestie tot gevolg zal hebben, dat de winstbelasting ten aanzien van de oliemaatschappijen in zodanige mate zal stijgen. Voor zover de inlichtingen, die het Bestuurscollege bekend zijn, strekken, is er helemaal geen grond voor een verwachting in die richting.

Het amendement van de heren A.Werleman, F.B.Tromp en Th.J.Figaroa wordt verworpen met 5 stemmen vóór en 13 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, D.G.Croes, C.A. Eman en F.B.Tromp.

Tegen stemmen de leden: D.C.Mathew, J.R.L.Beaujon, A.I.W.Wijngaarde, E.R.Finck, E.O.Petronia, P.Croes, O.S. Henriquez, J.H.Lake, I.E.Faneyte, J.M.Leonardo, O.Croes, F.V.Laclé en W.C.Anslijn.

Zonder hoofdelijke stemming wordt post 1 11 01 0 64 aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:

de posten: 1 11 01 0 65,

2 11 01 0 50, 2 11 01 0 71,

paragrafen 2, 3 en 4,

Hoofdstuk XII, paragraaf 1,

paragraaf 2, zoals gewijzigd bij de nota van wijzigingen.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, wij trekken ons amendement op paragraaf 3 in, want dit heeft nu geen zin meer.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:

Hoofdstuk XII, paragrafen 3 en 4,

Titel B. Kapitaaldienst,

Hoofdstuk I, paragrafen 1 en 2,

Hoofdstuk II, paragraaf 1,

Hoofdstuk III, paragraaf 1.

Hoofdstuk IV, paragraaf 7.

De heer TH.J.FIGAROA: Mijnheer de Voorzitter, op deze paragraaf 7 van de begroting voor 1955 stond een post voor het bouwen van een vrieshuis voor de vissers van Noord bij de Palm Beach. Wat is daarvan terecht gekomen?

De heer O.S.HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, stond dat crediet op de begroting voor 1955 en daarvan is het overgeschreven naar de begroting voor 1956. Het werk is nog niet uitgevoerd in verband met het feit, dat voor dit vrieshuis op Noord water en elctriciteit nodig zijn, die daar tot kort geleden niet aanwezig waren. Het is pas enkele maanden geleden, dat we daar een pijpleiding voor water naar toe hebben gebracht en nu ook enkele weken geleden de electriciteit. Ik kan mededelen, dat reeds enkele weken geleden opdracht door het Bestuurscollege is gegeven aan de betreffende diensthoofden om nu de bouw van dit vrieshuis op Noord voor te bereiden.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:

Hoofdstuk IV, paragraaf 7,

Hoofdstuk V, paragraaf 1,

Hoofdstuk VII, paragraaf 3, en van paragraaf 5 post 3 07 05 0 81 en post 4 07 05 0 74.

Post 4 07 05 0 75.

De VOORZITTER: Op deze post is een amendement ingediend door de heren A.Werleman, Th.J.Figaroa en F.B.Tromp, luidende:
Aanleg van publieke telefoons f. 1.000,-- zal worden: Aanleg van publieke telefoons f. 11.000,--. Wilt U dit amendement nader toelichten, Mijnheer Werleman?

De heer A.WERLEMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter, de toelichting

hierop is, dat wij dit bedrag wensen te gebruiken voor de aanleg van publieke telefoons te Piedra Plat, Macuarima, Papilon, Tanki Leendert, Morgenster, Mondi Fierno, Picaron, Calabas, Alto Vista, Palm Beach en Tanki Flip. Ik heb dit bij de algemene beschouwingen reeds uitvoerig belicht en er zijn ook door verschillende andere leden een paar van deze telefoons op bepaalde plaatsen gevraagd.

De VOORZITTER: Mijnheer Werleman, het Bestuurscollege heeft, wanneer de behoefte bleek en de technische mogelijkheden er waren, nooit nagelaten om publieke telefoons te plaatsen, ook al werden ze bij herhaling vernield. Maar dit amendement kunnen we niet overnemen. In de eerste plaats weten we niet of de behoefte voor al deze telefoons wel zo duidelijk is en in de tweede plaats weten we ook niet of de aanleg in alle gevallen technisch mogelijk is.

De heer J.H.LAKE: Mijnheer de Voorzitter, gezien het feit, dat het Bestuurscollege goed werk doet met het aanleggen van publieke telefoons en gezien het feit, dat de heren van de overkant niet genoeg bewijzen hebben gegeven om de behoefte aan de door hen gevraagde telefoons aan te tonen, stem ik tegen.

De heer O.CROES: Mijnheer de Voorzitter, mag ik mijn stem motiveren? Ik heb gisteravond om een publieke telefoon gevraagd en ik heb het volste vertrouwen in het Bestuurscollege, dat dit er zal komen. Ik stem dus tegen het amendement van de heren van de overkant.

Het amendement van de heren A.Werleman, Th.J.Figaroa en F.B.Tromp wordt verworpen met 5 stemmen vóór en 13 stemmen tegen.

Vóór stemmen de leden: Th.J.Figaroa, A.Werleman, D.G.Croes, C.A. Eman en F.B.Tromp.

Tegen stemmen de leden: E.O.Petronia, P.Croes, O.S.Henriquez, J.H. Lake, I.E.Faneyte, J.M.Leonardo, O.Croes, F.V.Laclé, W.C.Anslijn, D.C.Mathew, J.R.L. Beaujon, A.I.W.Wijngaarde en E.R.Finck.

Post 4 07 05 0 75 wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen de posten:

4 07 05 0 89, 4 07 05 1 74, 4 07 05 2 74, 4 07 05 2 75,

Hoofdstuk VIII, paragrafen 1, 4 en 6.

Hoofdstuk IX.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, bij de Kapitaaldienst zouden we bij Hoofdstuk IX nog een post wensen in te voegen: P.M Don Boscostichting.

De heer E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, mag ik vragen, betreft dit een P.M.-post voor het jongens-tehuis?

De VOORZITTER: Ja, Mijnheer Finck.

De heer E.R.FINCK: Als we hier een P.M.-post plaatsen voor de Don Bosco-stichting sluiten we daarmede hulp voor ander jongensinrichtingen uit. Vele raadsleden zijn bijvoorbeeld geinteresseerd in Brakkeput en Scherpenheuvel.

De VOORZITTER: Mijnheer Finck, dat is ook het bezwaar van het Bestuurscollege. Mocht om een of andere reden een contract met Don Bosco niet mogelijk zijn, dan sluiten we onszelf inderdaad de pas af. Het Bestuurscollege heeft de toezegging gedaan, dat het in 1957 bij suppletoire begroting het nodige crediet voor een tehuis voor jongens zal vragen.

De heer E.R.FINCK: Ik ben geen tegenstander van de Don Bosco-stichting. Ik wil alleen vaststellen, dat we ons niet aan deze Stichting kunnen binden en andere uitsluiten. Ik heb Brakkeput en Scherpenheuvel bezocht en ik kan U zeggen, dat ik persoonlijk een rapport heb opgemaakt, dat ik misschien vandaag of morgen zal voor-

leggen aan de raadsleden om het hier ter sprake te brengen.

De VOORZITTER: Wenst de heer Werleman geen genoegen te nemen met de toezegging van het Bestuurscollege ?

De heer A.WERLEMAN: Goed, Mijnheer de Voorzitter, laat U ons amendement maar vervallen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:

Hoofdstuk X, paragraaf 2, A, waarvan:

post 3 10 03 0 81, zoals gewijzigd bij nota van wijzigingen,

post 4 10 03 0 75 en post 4 10 03 1 75,toegevoegd bij nota van wijzigingen.

Hoofdstuk X, paragraaf 2, B.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ons amendement op deze post vervalt, want er zijn geen inkomsten om de voorgestelde uitgave te dekken, nu de meerderheid tegen de inkomstenverhoging, door ons voorgesteld, heeft gestemd. Al onze andere amendementen op hoofdstuk X vervallen daardoor eveneens.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:

Hoofdstuk X, paragraaf 2, B en C, paragrafen 3, 5, 9, 10 en 12,

Hoofdstuk XII, paragraaf 3, zoals gewijzigd bij nota van wijzigingen.

De VOORZITTER: Mijnheer Werleman, vervallen Uw amendementen betreffende de Reservedienst ook?

De heer A.WERLEMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:

Titel C. Reserve-, Kas- en Verrekendienst.

Hoofdstuk I, paragrafen 1 en 2, paragraaf 3, zoals gewijzigd bij nota van wijzigingen, paragrafen 4, 5, 6 en 7,

Hoofdstuk II, paragrafen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9,

Hoofdstuk III, paragrafen 1, 2, 3,

artikel 2, artikel 3 en artikel 4, de considerans

en het ontwerp in zijn geheel.

8. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de Eilandsverordening reserves en fondsen (Ab. 1955 no. 8) (Ag.no. 4884; bijlage no. 59).

De algemene beraadslagingen worden geopend.

De heer A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, wij kunnen het niet eens zijn met het Bestuurscollege, dat hier zonder een enkele reden op te geven, het afschrijvingspercentage verlaagt en daarmede de levensduur van de machines en werktuigen verhoogt met de helft of met een derde of meer. Dit doet men, als ik het goed heb, om meer geld vrij te krijgen, maar wij vinden het onverantwoord. om direct van een percentage van 20% op een percentage van 10% te springen. Ik heb altijd gehoord, dat de oude wagens beter meegaan en meekunnen dan de nieuwe. Ik denk, dat dit ook met de machines het geval is. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, kunnen wij dit ontwerp niet steunen.

De VOORZITTER: Wil de heer van Hoorn hier antwoord op geven?

De heer R. van HOORN, Chef van de afdeling Financiën: Mijnheer de Voorzitter, het is in de practijk gebleken, dat de percentages, die nu zijn voorgesteld aan de werkelijkheid beantwoorden. Maar bovendien is het ontwerp eigenlijk helemaal niets nieuws, want in de begroting van 1956 werden ook al de percentages aangehouden, die nu zijn voorgesteld. Dus de bedoeling van deze wijziging op papier, zo zou ik het willen noemen, is dus niet om geld vrij te krijgen, want we hebben het vorig jaar precies zo gedaan, dus er is geen verschil. Alleen

wordt nu de gevolgde gedragslijn ook vastgelegd in de tekst van de verordening, zodat er dus overeenstemming is.

De heer A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, dat had men ons verleden jaar moeten zeggen, en niet nu, achteraf.

Overgegaan wordt tot de artikelsgewijze behandeling.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen, artikel 1, artikel 2, de considerans, alsmede het ontwerp in zijn geheel.

9. Raadsbesluit tot uitvoering van de Eilandsverordening reserves en fondsen (Ab. 1955 no. 8) (Ag. no. 9193; bijlage no. 60).

Het ontwerp wordt zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

De VOORZITTER: Mijne heren, we zijn hiermede aan het eind gekomen van de agenda. Mij rest nog mijn bijzondere dank te betuigen aan de leden van de Raad voor hun medewerking en speciaal aan de heren hoofden van dienst voor hun zeer waardevolle hulp aan ons verleend.

Ik sluit hierbij de vergadering.

Goedgekeurd in de openbare vergadering van

De Gezaghebber,

De Secretaris,